

ЗМІСТ

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА: РОЗВИТОК СИСТЕМИ І КОНТЕКСТ

- [ ] В Україні проходить конкурс на посади керівників бюро правової допомоги. Від претендентів надійшло 4129 заявок
- [ ] Затверджено нову редакцію положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги
- [ ] Координаційний центр та УГСПЛ об'єднали зусилля у досягненні позитивних змін у сфері дотримання прав людини в Україні
- [ ] «No wrong door policy», або що важливо для стратегічного планування установ, що опікуються наданням БПД
- [ ] У Києві обговорили попередній звіт експертів Ради Європи з оцінки системи БПД
- [ ] У Києві відбулася наглядова рада проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні»
- [ ] В Україні розпочинається ініціатива «Адвокат майбутнього», яка сприятиме розвитку адвокатської спільноти, правової допомоги та реформ у сфері правосуддя в Україні
- [ ] Статистичні дані щодо роботи системи БПД впродовж січня – квітня 2016 року
- [ ] Інформація про роботу зі зверненнями громадян, що надходять до Координаційного центру

ФАКТИ ТА ПОДІЇ

- [ ] Павло Петренко запросив студентів-юристів на роботу до бюро правової допомоги
- [ ] «Робота у бюро правової допомоги – реальна можливість здобуття професійного досвіду для молодих правників» – зустріч Міністра юстиції, Міністра освіти та науки та директора українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» Канадського бюро міжнародної освіти із юристами, які закінчують вищі навчальні заклади та розпочинають свою кар'єру
- [ ] Вийшли друком інформаційні буклети з правових питань для учасників АТО
- [ ] «Прийняття Парламентом законопроект №3044 дозволить забезпечити потреби внутрішньо переміщених осіб у безоплатній правовій допомозі», – круглий стіл «Надання безоплатної правової допомоги внутрішньо переміщеним особам: консолідація зусиль держави та громадянського суспільства»
- [ ] У Мін'юсті відбулася спільна нарада Міністра юстиції та керівників у системі БПД
- [ ] Міністр юстиції відвідав центри з надання БВПД у Луцьку та Рівному
- [ ] Література як інструмент соціальної дії: презентація збірки «ПРОти НАСильства»
- [ ] Створено міжвідомчу робочу групу в рамках Меморандуму про співпрацю між Національною поліцією та Міністерством юстиції
- [ ] Безоплатна правова допомога в Україні: *медіа дайджест*
- [ ] Новини порталу «Правовий простір»

ПРИКЛАДИ УСПІШНОГО ЗАХИСТУ АДВОКАТІВ, ЯКІ НАДАЮТЬ БЕЗОПЛАТНУ ПРАВОВУ ДОПОМОГУ

- [ ] Виправдувальні вироки у кримінальних провадженнях
- [ ] Зміна кваліфікації дій підозрюваного/обвинуваченого на таку, що передбачає менш тяжкий злочин або більш м'яке покарання, або зменшення об'єму обвинувачення
- [ ] Зміна/скасування/залишення в силі судових рішень на користь клієнтів судами апеляційної та касаційної інстанцій

- [ ] Звільнення від покарання/відбування покарання/кримінальної відповідальності
- [ ] Закриття кримінального провадження
- [ ] Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом
- [ ] Успіхи адвокатів у справах цивільного та адміністративного процесу, у кримінальних провадженнях при представництві інтересів потерпілих та свідків

КРАЦІ ПРАКТИКИ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

- [ ] Корисні практики в роботі центрів з надання БВПД
- [ ] Європейська практика правового захисту

NB! При використанні матеріалів інформаційного дайджесту посилання на джерело обов'язкове
© 2016 Координаційний центр з надання правової допомоги

Безоплатна правова допомога в Україні: розвиток системи і контекст

[ ] В Україні проходить конкурс на посади керівників бюро правової допомоги. Зібрано 4129 заявок від претендентів

Впродовж 4 квітня – 15 липня 2016 року в Україні проходить відкритий конкурс на посади начальників/заступників начальників бюро правової допомоги.

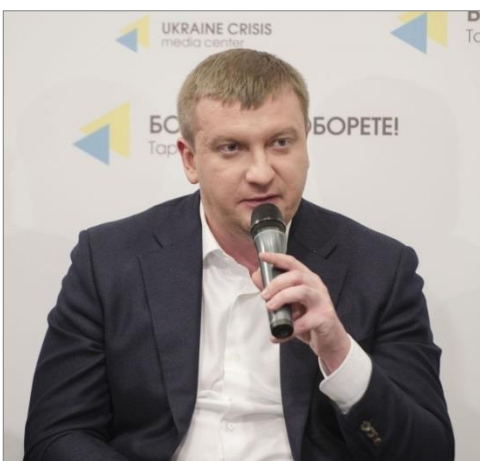
«Наша ціль, щоб у цих бюро з'явилися ті люди, які абсолютно не схожі на типовий образ державного службовця. Наша ціль – це прийом у бюро на керівні посади молодих вмотивованих людей, які мають юридичну освіту бакалавра чи вище. Але найголовніше – в них має бути бажання працювати в новій системі юстиції, допомагати українцям та захищати право і справедливість», – зазначив Міністр юстиції **Павло Петренко** під час брифінгу, присвяченому оголошенню про проведення конкурсу, в Українському кризовому медіа центрі 27 квітня нинішнього року.

«На сайті можна знайти відповідну заявку, де треба вказати свої персональні дані й інформацію про освіту та обрати 5 населених пунктів, де б ви хотіли працювати», – зауважив Міністр юстиції. Він повідомив, що було прийнято рішення продовжити конкурс та, зокрема, етап збору заявок до кінця травня, аби якомога більше бажаючих могли взяти в ньому участь.

«І щоб ми могли обрати найкращих», – **Павло Петренко**.

Він також повідомив, що у рамках етапів конкурсу, зокрема, за результатами опрацювання прийнятих заявок на відповідність формальним вимогам, претендентів буде запрошено до проходження курсу дистанційного навчання щодо функціонування системи безоплатної правової допомоги в Україні, тож навіть ті, хто не пройде конкурс, зможуть отримати нові знання.

За його словами, робота в бюро буде не лише цікавою, а й добре оплачуватиметься. Розмір заробітної плати буде вищим, ніж на державній службі і становитиме від 3,5 до 4,5 тис. грн. «Ми маємо амбітний план до підвищення цього рівня до 5 тис. грн.», – додав він.

«Наше завдання, зробити усе від нас залежне, щоб бюро правової допомоги стало обличчям справедливості в Україні. Хочу закликати всіх молодих юристів долучитися до конкурсу. Ви маєте можливість обрати будь-яке місце роботи по всій території України. Ви можете себе реалізувати і маєте прекрасний шанс скористатися соціальним ліфтом. Ми вас запрошуємо до нашої великої дружної сім'ї Міністерства юстиції», - наголосив Павло Петренко.

Як пояснив перший заступник директора Координаційного центру з надання безоплатної правової допомоги **Мирослав Лаврінок**, місією бюро є посилення правової спроможності територіальних громад. Працівники бюро займатимуться надання безоплатної первинної правової допомоги (юридичні консультації), забезпечення доступом до безоплатної вторинної правової допомоги (прийом звернень від громадян), та власне її наданням (здійснення представництва інтересів клієнтів у суді, складання процесуальних документів), консультуванням громадян та допомога в отриманні електронних сервісів Міністерства юстиції.

«Конкурс проходитиме у 3 етапи. Перший етап це опрацювання поданих заяв на відповідність формальним критеріям. Другий етап – це дистанційний курс навчання, опрацювання його результатів та запрошення до проходження інтерв'ю. Третій – співбесіда із претендентами, яка дасть можливість виявити їх мотивацію», - додав він.

Менеджер українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» **Оксана Кікоть** нагадала, що проект успішно співпрацює із Координаційним

центром з надання правової допомоги, Міністерством юстиції України із 2014 року. *«Нашою головною метою є покращення доступу громадян України, особливо вразливих груп, до правосуддя і, зокрема, до безоплатної правової допомоги. Ми підтримуємо інституційний розвиток та розвиток людських ресурсів системи БПД», - зазначила вона.*

Вона зазначила, що минулого року проект підтримав розширення системи безоплатної правової допомоги і заснування [100 місцевих центрів з надання БВПД](#). Так, проект надавав методологічну та організаційну підтримку у проведенні першого в історії системи відкритого конкурсу на посади директорів цих місцевих центрів.

«Цього року ми підтримуємо Координаційний центр у проведенні відкритого конкурсу на посади керівників бюро правової допомоги. Підхід до відбору передбачає оцінку компетенцій кандидатів. Ми шукаємо людей, які поділяють цінності системи БПД – добросовісність, відкритість новому та орієнтація на клієнта», - пояснила вона. Та додала: «Методика добору передбачає рівне ставлення та однаковий підхід до оцінювання кожного кандидата».

Оксана Кікоть також зазначила, що після завершення конкурсу проект підтримуватиме напрям підвищення кваліфікації працівників бюро, їх подальший професійний розвиток.

«У Канаді існує 13 різних систем безоплатної правової допомоги. І у нас є можливість забезпечити доступ для українських фахівців до різноманітного досвіду як в Канаді, так і кращих міжнародних практик, що ми і плануємо робити», - резюмувала вона.

«Цей проект (ред. – безоплатна правова допомога) дійсно інституціоналізувався і нині міністерство трансформує територіальні відділення юстиції у бюро правової допомоги», – зазначив Євген Бистрицький, виконавчий директор Міжнародного Фонду Відродження, який системно і наполегливо підтримує ініціативи пов'язані із захистом прав людини в Україні. Створення бюро правової допомоги дасть можливість громадянам отримувати правові консультації, а це, на думку Євгена Бистрицького, «значить набувати правову освіченість, правову самосвідомість, а відтак - почуватися набагато більш впевнено у різних ситуаціях, мати самозахист у правовій сфері. Якщо знизу, з громад бути йти це самоусвідомлення, то це у свою чергу серйозно підштовхне реформу правової системи – судової реформи і реформи прокуратури».

Якщо знизу, з громад бути йти це самоусвідомлення, то це у свою чергу серйозно підштовхне реформу правової системи – судової реформи і реформи прокуратури». Він висловив бачення,

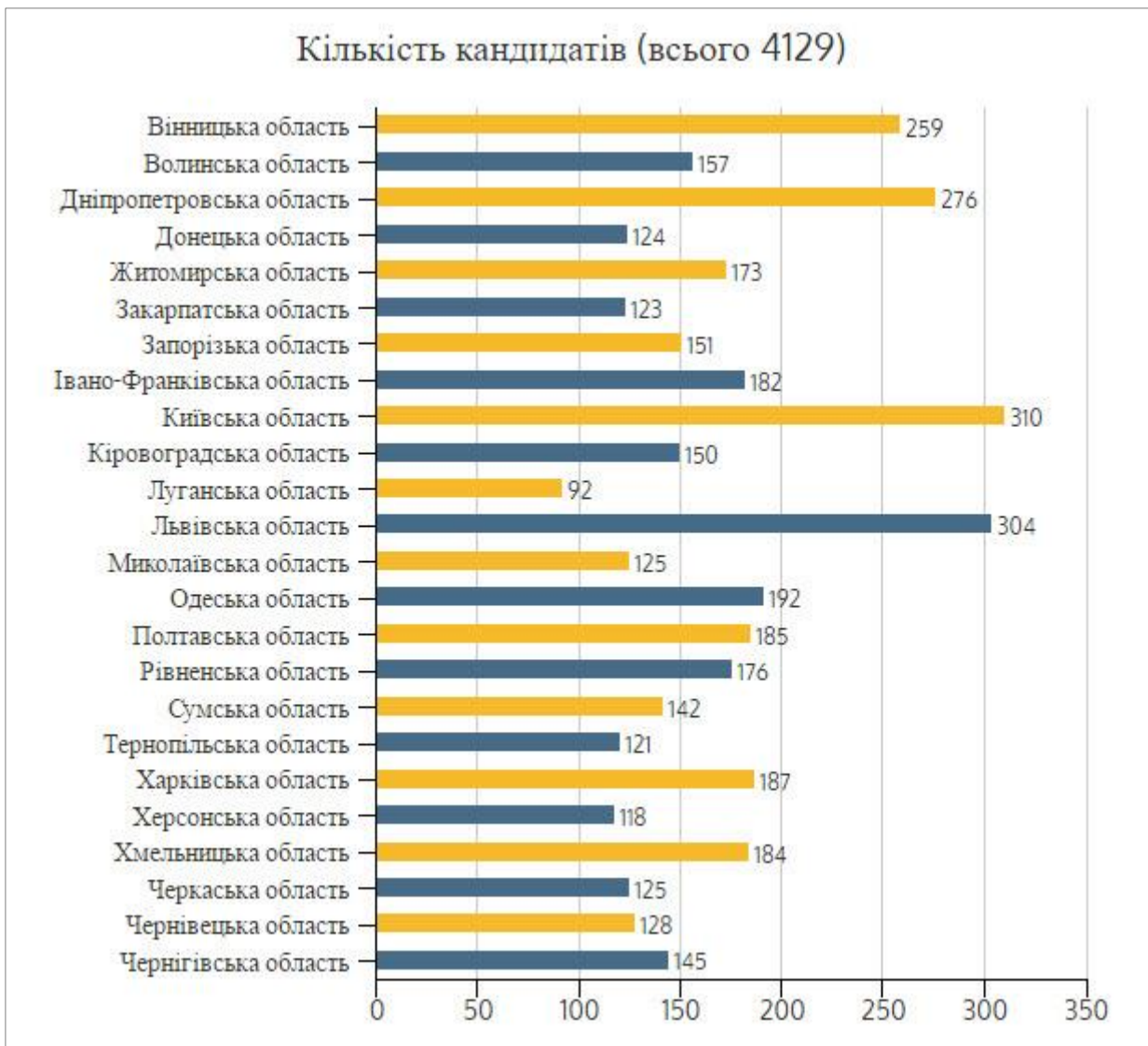
що люди, які працюватимуть у бюро, окрім того, що надаватимуть правові консультації громадянам, формуватимуть інформаційну мережу з фіксацією проблемних питань громад, з їх систематизацією, що дасть Міністерству юстиції розуміння правових потреб громадян у регіонах і розуміння шляхів реагування на ці потреби. *«Ми будемо підтримувати відповідні тренінги, поширення практик мережування, адже це дає якісний зміст процесу надання безоплатної правової допомоги»*, – додав **Євген Бистрицький**.

- ✓ Переглянути повний відеозапис брифінгу українською мовою.
- ✓ Переглянути повний відеозапис брифінгу англійською мовою.

Отримано заявки від 4129 претендентів на посади керівників бюро правової допомоги

Саме стільки онлайн-заявок від претендентів на посади начальників/заступників начальників бюро правової допомоги було отримано впродовж періоду збору заявок, що тривав із 4 квітня до 18:00 год. 31 травня 2016 року включно. Найбільше заявок надійшло від претендентів у *Київській* (310 заявок), *Львівській* (304 заявки), *Дніпропетровській* (276 заявок), *Вінницькій* (259 заявок), *Одеській* (192 заявки), *Харківській* (187 заявок), *Полтавській* (185 заявок), *Хмельницькій* (184 заявки), *Івано-Франківській* (182 заявки) областях.

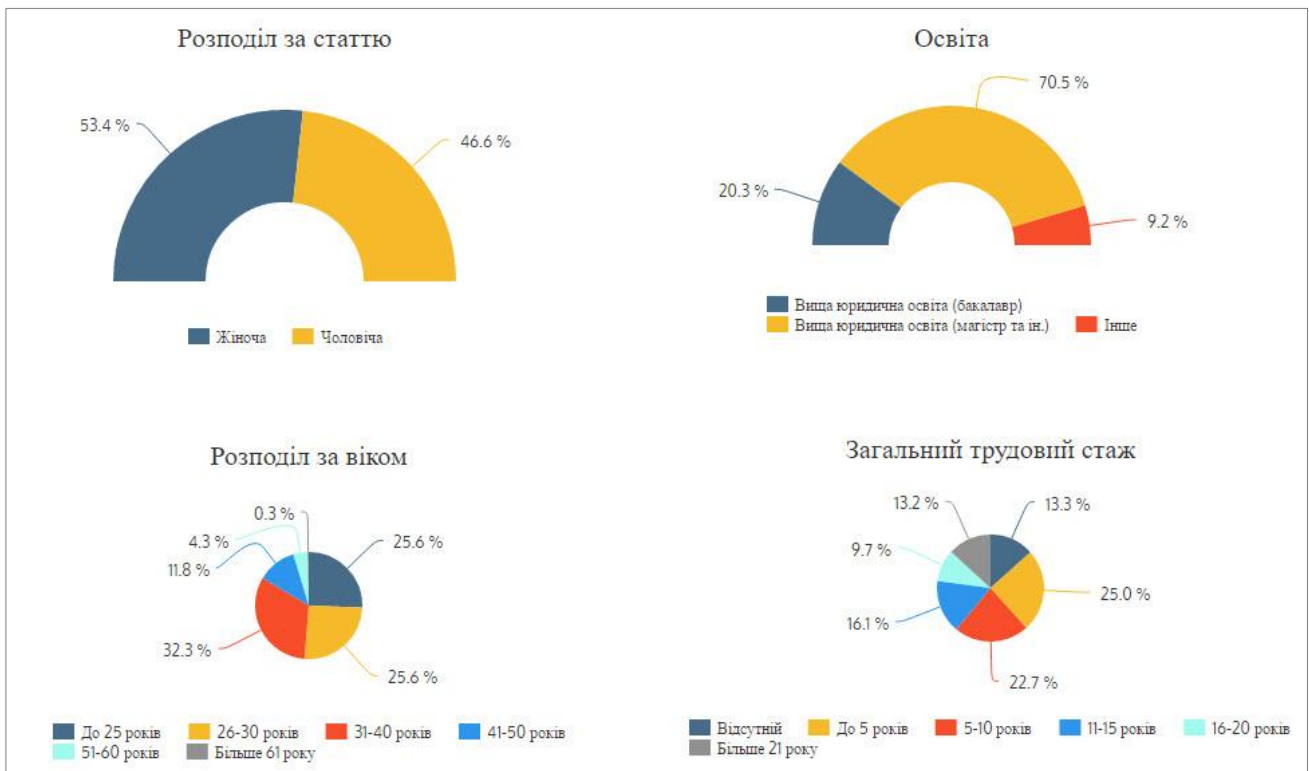
Заявки від кандидатів надійшли для роботи в усіх бюро правової допомоги. При цьому частина із цих 4129 кандидатів у відповідному полі заявки щодо бажаного населеного пункту, у якому буде відкрите бюро, зазначали можливість роботи у кількох таких населених пунктах.

[NB! Переглянути кількість заявок у розрізі областей та населених пунктів, де будуть утворені бюро](#)

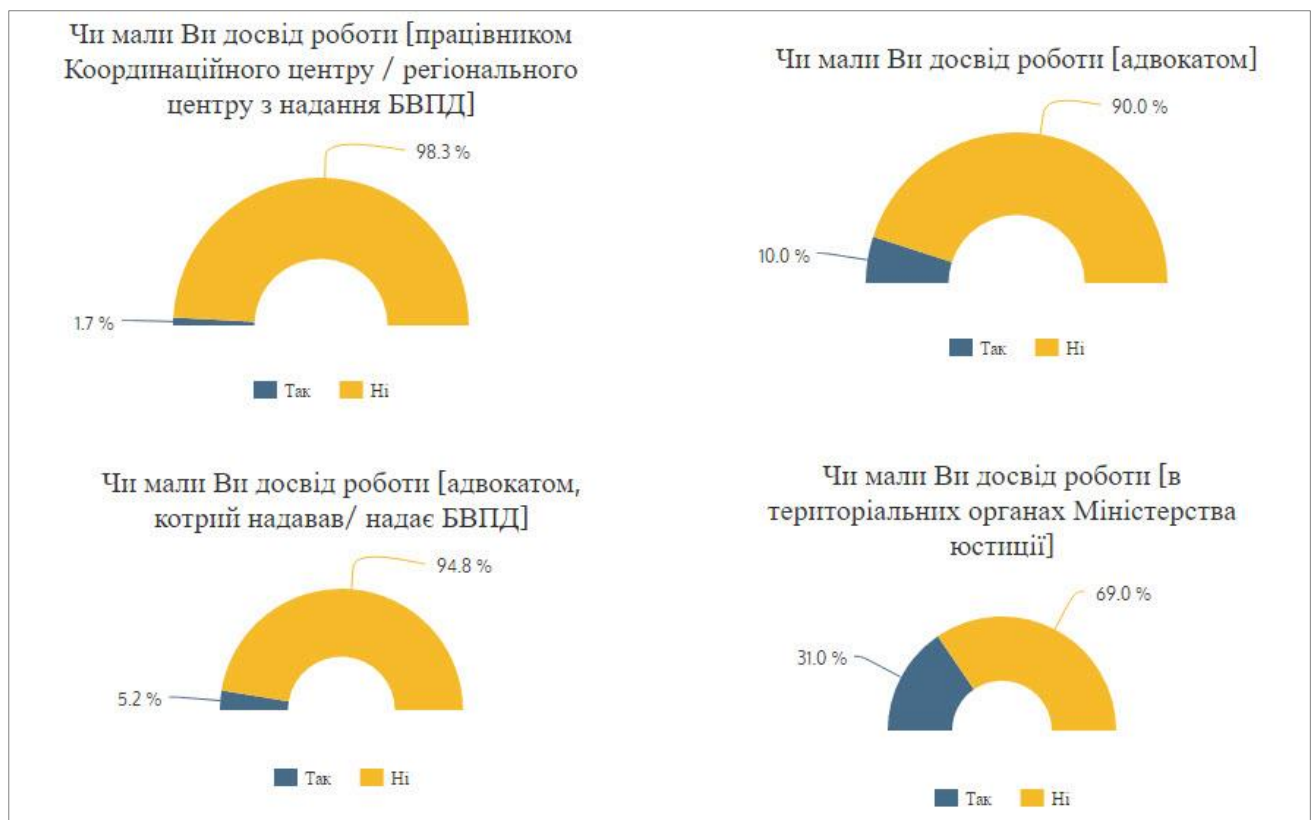
Що стосується віку, статі, досвіду роботи претендентів, то 53,4% кандидатів – жінки, 70,5% – мають юридичну освіту вище рівня бакалавра, майже 40% претендентів мають досвід налагодження діяльності "з нуля". 51,2% з усіх, хто подав заявки на конкурс – віком до 30 років, 32,3% кандидатів – віком від 31 до 40 років.

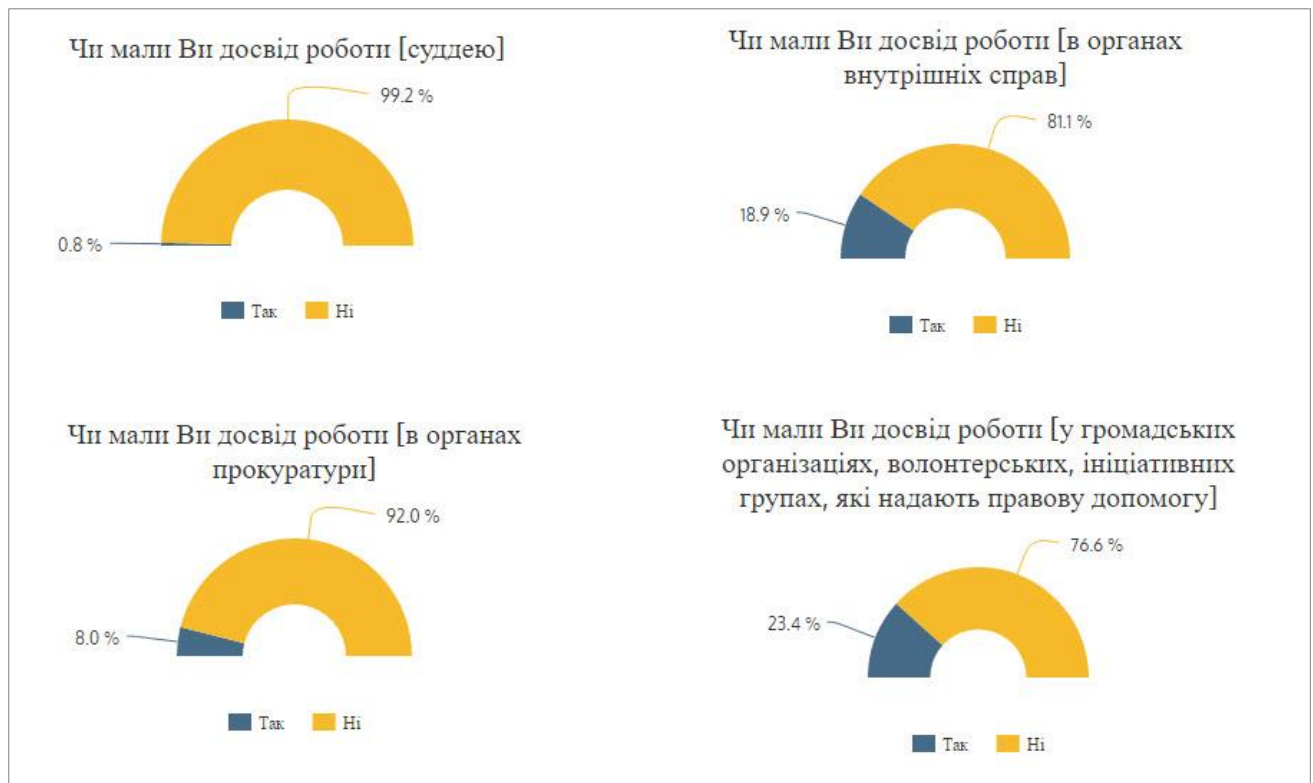

- ✓ **Детальніше про розподіл усіх претендентів за статтю/віком, освітою та загальним трудовим стажем**

- ✓ **Детальніше про робочий досвід претендентів**

NB! До уваги претендентів, які заповнили заявки на участь у конкурсі!

Відповідно до [порядку проведення конкурсу](#) наступним його етапом є проходження претендентами курсу дистанційного навчання «Вступ до системи безоплатної правової допомоги» **впродовж 8 – 17 червня 2016 року**. Нині триває аналіз заповнених заявок претендентів на відповідність встановленим в оголошенні про конкурс вимогам. Після цього, претенденти, чії заявки від-

повідують таким вимогам, отримують запрошення для проходження дистанційного курсу на адреси електронної пошти, вказані претендентами у заявках.

Далі, претенденти, які відповідають встановленим вимогам та пройшли дистанційний курс, будуть запрошені на інтерв'ю шляхом надсилання [регіональними центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги](#) після **21 червня 2016 року** повідомлення на адреси електронної пошти, вказані претендентами в заявках. Для проходження інтерв'ю необхідно буде прибути до приміщення відповідного регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги та пред'явити паспорт громадянина України. Інтерв'ювання розпочнеться **30 червня 2016 року** конкурсними комісіями, склад яких затверджено наказом Координаційного центру з надання правової допомоги № 220-аг від 26.05.2016 «Про затвердження складу комісій конкурсу з відбору кандидатів на посади керівників бюро правової допомоги».

[Переглянути склад конкурсних комісій у розрізі регіонів](#)

Прийняття на роботу здійснюватиметься директорами відповідних регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги відповідно до законодавства про працю України в межах повноважень та в порядку, що визначені Положенням про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 10 березня 2015 р. № 329/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10 березня 2015 р. за № 266/26711.

Методологічна підтримка проведення конкурсу здійснюється українсько-канадським проектом [«Доступна та якісна правова допомога в Україні»](#), що реалізується Канадським бюро міжнародної освіти і фінансується Міністерством міжнародних справ Канади.

[ ] Затверджено нову редакцію положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги

З метою удосконалення завдань та функцій регіональних та місцевих центрів з надання БВПД наказом Міністра юстиції №1487/5 від 24.05.2016 «Про внесення змін до Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги» затверджено нову редакцію положення про центри.

Нагадаємо, постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2016 року № 99 «Про реформування територіальних органів Міністерства юстиції та розвиток системи надання безоплатної правової допомоги» [прийнято рішення](#) щодо ліквідації територіальних органів Міністерства юстиції на рівні міст і районів та підтримано пропозицію Міністерства юстиції України щодо утворення бюро правової допомоги в структурі місцевих центрів з надання безоплатної вторинної право-

вої допомоги. Понад 400 бюро правової допомоги розпочнуть свою роботу із 1 вересня 2016 року і діятимуть як структурні підрозділи місцевих центрів з надання БВПД.

Тож у новому положенні про центри з надання БВПД, затвердженому згаданим наказом, **закріплено відповідні завдання та функції центрів, що виникають у зв'язку із відкриттям бюро.** Зокрема, передбачається, що основними завданнями зазначених центрів є:

- підвищення правової свідомості, культури та освіченості населення (правопросвітництво);
- забезпечення надання безоплатної первинної правової допомоги і безоплатної вторинної правової допомоги;
- забезпечення доступу до електронних сервісів Міністерства юстиції.

[Переглянути наказ Міністерства юстиції №1487/5 від 24.05.2016 «Про внесення змін до Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги»](#)

*«Врегульовано правовий статус бюро правової допомоги, децентралізовано повноваження щодо призначення працівників місцевих центрів з надання БВПД, всім центрам делеговано повноваження Мін'юсту щодо надання БППД (правова інформація та консультації), остаточно врегульовано питання безпосереднього здійснення представництва суб'єктів права на БВПД в суді штатними юристами центрів поруч із адвокатами, які надають БВПД за контрактом», – коментує затвердження нової редакції положень директор Координаційного центру **Андрій Вишневський.***

ДОВІДКОВО

NB! Протягом першого півріччя 2016 року відповідно до [Плану заходів з реформування територіальних органів Міністерства юстиції України та розвитку системи надання безоплатної правової допомоги](#), відбувається реформа територіальних органів юстиції, яка є наступним логічним етапом децентралізації послуг Міністерства юстиції України та надання можливості отримання таких послуг у режимі он-лайн з одночасним розширенням доступу до безоплатної правової допомоги та підвищенням її якості. Згідно з планом, в кожному районі і малих містах України будуть утворені бюро правової допомоги. Їх ресурсне забезпечення здійснюватиметься за рахунок майна і коштів ліквідованих районних та міських управлінь юстиції.

[ ] Координаційний центр та УГСПЛ об'єднали зусилля у досягненні позитивних змін у сфері дотримання прав людини в Україні

18 квітня 2016 року Українська Гельсінська спілка з прав людини та Координаційний центр з надання правової допомоги підписали Меморандум про співпрацю з метою об'єднання зусиль у досягненні позитивних змін в сфері дотримання прав людини в Україні.

Спільними зусиллями Координаційний центр та УГСПЛ будуть реагувати на факти порушення вимог [Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод](#). Основною ж формою співпраці буде спільний відбір та робота у стратегічних справах із найбільш серйозними порушеннями прав людини.

Так, Координаційний центр та УГСПЛ домовились про запровадження триступеневої моделі відбору стратегічних справ. На першому етапі визначатимуться пріоритетні порушення Конвенції, на подолання яких будуть спрямовані зусилля сторін. Для визначення та коригування, у разі необхідності, пріоритетних напрямів обидві сторони утворять експертну раду. У рамках Меморандуму визначено, що **кожен адвокат, який надає безоплатну вторинну правову допомогу, може подати заявку на підтримку справи його клієнта в якості стратегічної**. УГСПЛ здійснюватиме попередню перевірку заявки на відповідність пріоритетним напрямам, що є другим етапом відбору. Далі Координаційний центр та УГСПЛ спільно ухвалюватимуть рішення про підтримку справи в якості стратегічної (третій етап відбору). У підтриманих справах УГСПЛ розроблятиме стратегію ведення справи та узгоджуватиме її з адвокатом та клієнтом. Крім того, після вичерпання національних засобів правового захисту сторони вирішуватимуть питання про використання здобутих результатів для підготовки проектів змін нормативно-правових актів.

[Переглянути повний текст Меморандуму](#)

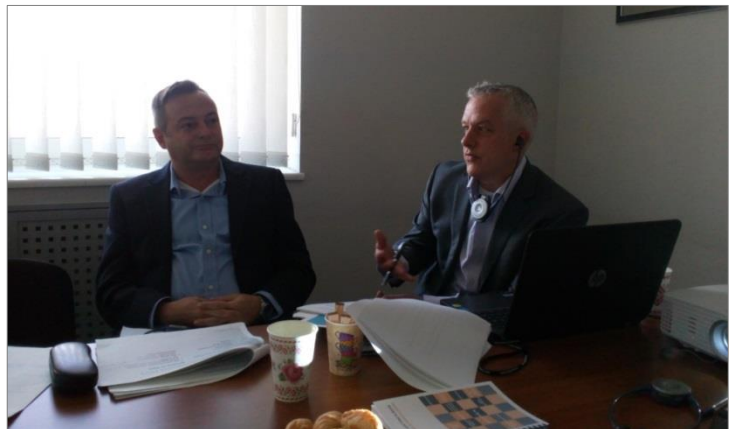
Меморандум підписали виконавчий директор Громадської спілки «Українська Гельсінська спілка з прав людини» **Аркадій Бущенко** та директор Координаційного центру з надання правової допомоги **Андрій Вишневський**.

[ ] «No wrong door policy», або що важливо для стратегічного планування установ, що опікуються наданням БПД

Впродовж 19 – 21 квітня 2016 року в Україні пройшла місія канадських експертів «Правової допомоги Онтаріо» (Legal Aid Ontario), в рамках якої у столиці відбулася низка зустрічей та експертних обговорень із представниками команди системи безоплатної правової допомоги – Координаційного центру та центрів із надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Місія мала на меті, з однієї сторони, ознайомлення українських колег із досвідом стратегічного планування та моніторингу діяльності офісів правової допомоги у Канаді, зокрема, на детальному прикладі «Правової допомоги Онтаріо» (Legal Aid Ontario), яка опікується організацією надання безоплатної правової допомоги в одній із найбільших провінцій Канади – Онтаріо; та, відтак, можливостей перейняття кращих практик/досвіду стратегічного планування та визначення показників для моніторингу діяльності системи безоплатної правової допомоги в Україні. З іншої сторони – ознайомлення канадських партнерів із етапами та нинішнім станом розвитку системи безоплатної правової допомоги, зокрема, створення у нинішньому році бюро правової допомоги у всіх регіонах України.

З цією метою впродовж кількох днів у Києві перебували канадські експерти – віце-президент з питань стратегічного планування та моніторингу «Правової допомоги Онтаріо» (Legal Aid Ontario) **Родерік Стрейн** та керівник департаменту спеціальних проектів, інновацій та підтримки програм «Правової допомоги Онтаріо» **Родні Сміт**. У рамках місії вони провели зустрічі із представниками Координаційного центру та взяли участь у робочій групі з питань стратегічного планування, моніторингу та оцінювання діяльності системи БПД, яка складалася з представників Координаційного центру та центрів із надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Так, **19 квітня**, відбулася зустріч канадських експертів із представниками Координаційного центру. Під час зустрічі канадські експерти розповіли про те, якою є структура управління організації, як відбувається процес організації надання безоплатної правової допомоги у провінції, а також яким є процес планування, моніторингу й оцінювання діяльності системи і, відповідно, звітування про результати роботи.

За словами канадських експертів, згідно із законом, «Правова допомога Онтаріо» (Legal Aid Ontario) зобов'язана сприяти доступу малозабезпеченого населення провінції до правосуддя. Тож стратегічною метою діяльності організації є забезпечення надання правової допомоги, яка б відповідала потребам клієнтів, а відтак – забезпечення доступу до правосуддя вразливих членів

громади для її повноцінного життя. Установа уже функціонує в провінції уже близько 20 років. В її системі – головний офіс (Legal Aid Ontario), 9 регіональних офісів (District Offices) та 76 правових клінік на рівні громад (Clinics). В Онтаріо безоплатну правову допомогу надають близько 3 тис. адвокатів (з-поміж 30 тис. усіх адвокатів, які здійснюють адвокатську практику у провінції), з якими співпрацює «Правова допомога Онтаріо» (Legal Aid Ontario). Усі вони знаходяться у відповідному реєстрі (Panel).

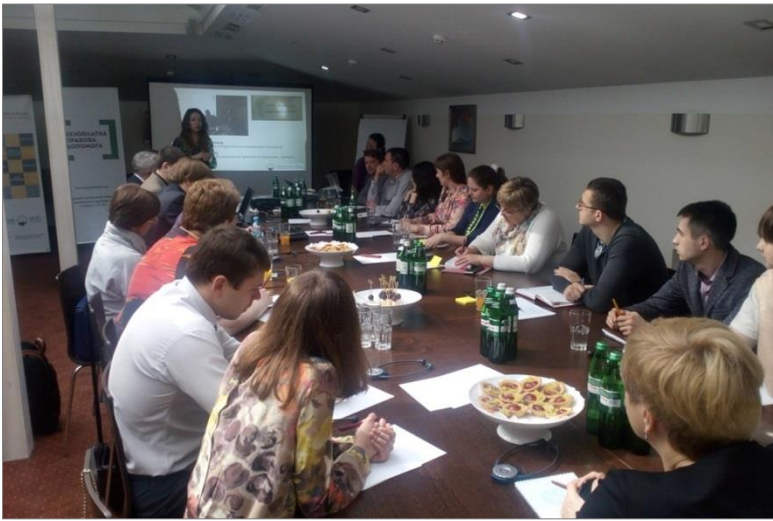
Пріоритетними завдання «Правової допомоги Онтаріо» (Legal Aid Ontario), як розповіли експерти, в найближчі роки є підвищення організаційної спроможності системи надання БПД у провінції (в тому числі подальше впровадження інформаційних технологій у діяльність системи правової допомоги), формування і впровадження стратегій підтримки вразливих груп населення, вдосконалення планування людських ресурсів, підготовки та підвищення кваліфікації, формування стратегій консультацій із зацікавленими сторонами та подальшого розширення доступу до правосуддя.

Експерти розповідали українським колегам як саме «Правова допомога Онтаріо» (Legal Aid Ontario) визначає пріоритетні завдання і показники результативності діяльності офісів правової допомоги у провінції. Мова йшла, зокрема, про те, як відбувається процес стратегічного планування в організації та як саме стратегічний план реалізується – *відбувається збір даних про діяльність організації та їх аналіз відповідно до визначених цілей та показників результативності; яким чином здійснюється оцінювання діяльності регіональних представництв з точки зору досягнення цілей організації; які конкретні приклади цілей та показників результативності; яким чином здійснюється моніторинг ефективності діяльності та, зокрема, вивчається думка клієнтів щодо якості надання сервісів та ін.*

20 та 21 квітня експерти взяли участь в робочій групі у складі колег Координаційного центру, регіонального та місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Учасники робочої групи спільно стратегували щодо пріоритетів розвитку системи та, відповідно, діяльності центрів у найближчі роки. Зокрема, обговорення колег української команди системи БПД стосувалися подальших пріоритетів розвитку системи: *розширення доступу до послуг безоплатної правової допомоги, розвитку людських ресурсів, інституційної спроможності центрів, розвитку альтернативних способів/досудового вирішення справ, правопросвітництва, підвищення правової спроможності територіальних громад.* Учасники робочої групи обговорювали кількіс-

ні та якісні показники ефективної діяльності у цих напрямках та, відтак, намагалися дати відповіді на питання «навіщо вимірювати?», «які дані збирати?», «як інтерпретувати та використувати зібрану інформацію?» тощо.

«Те що ми бачимо – ваша дискусія є дуже здоровою, – зазначив віце-президент з питань стратегічного планування та моніторингу «Правової допомоги Онтаріо» Родерік Стрейн, – це те, що й ми робимо у нашій організації уже 20 років. Адже лише у спільному діалозі можна зрозуміти у якому напрямі рухатися далі так, аби це було найефективніше для клієнтів». Він зазначив: «Нашу стратегічну політику можна означити так: для наших клієнтів немає неправильних

дверей («No wrong door policy»)). За його словами, найголовніше у стратегічному плануванні – розуміння потреб клієнтів, забезпечення такого сервісу, аби кожен клієнт, який звертається до установи за правовою допомогою, отримав відповіді на свої питання/отримав необхідну допомогу. «Саме на це повинні бути спрямовані усі зусилля інституцій, що опікуються організацією надання безоплатної правової допомоги», - Родерік Стрейн.

Канадські експерти підкреслили, що індикатори ефективної роботи інституцій, які надають БПД, визначаються не стільки для порівняння діяльності одних офісів з іншими, а скоріше для навчання на основі досвіду, вимірювання прогресу у визначеному напрямі, врахування факторів, що впливають на розвиток системи та постійного вдосконалення діяльності. Показники дозволяють зафіксувати зміни, про які важливо повідомляти різним зацікавленим сторонам. Крім того, на кожному рівні визначаються цільові значення показників (targets) із врахуванням особливостей середовища, і лише потім

встановлюється цільове значення показника загалом для системи.

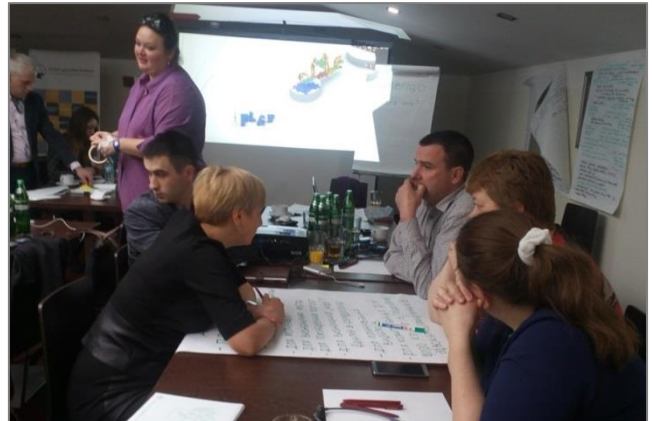
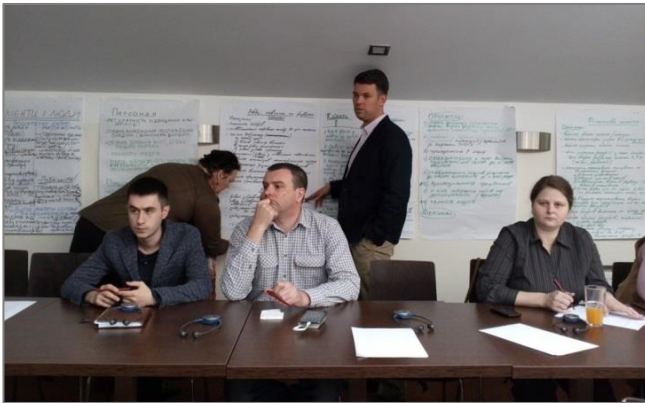
Учасники зустрічей від Координаційного центру – директор **Андрій Вишневський**, його заступники **Олександр Баранов** та **Сергій Троценко**, начальник та заступник начальника управління стратегічного планування та фінансів **Сергій Кучерук** та **Наталія Костриба**, начальник управління комунікацій та забезпечення доступу до публічної інформації **Надія Кизицька**, начальник та заступник начальника управління координації системи надання безоплатної правової допомоги **Світлана Здрілюк** та **Олена Ялова**, начальник відділу стратегічного планування **Олег Лисюк**, начальник відділу

внутрішнього аудиту Віталій Охріменко. Серед учасників зустрічі також менеджер проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» Оксана Кікоть, регіональний координатор проекту Аліна Гладка та його експерт Іванна Ібрагімова, яка також була модератором робочої групи.

Місія канадських експертів та зустрічі у її рамках організовані за підтримки українсько-канадського проекту [«Доступна та якісна правова допомога в Україні»](#), що реалізується Канадським бюро міжнародної освіти і фінансується Міністерством міжнародних справ Канади. Ця місія є першою в серії заходів, що спрямовані розвиток стратегічного планування, моніторингу та оцінювання в системі безоплатної правової допомоги, й заплановані на 2016 рік за підтримки проекту.

[ ] У Києві обговорили попередній звіт експертів Ради Європи з оцінки системи БПД

13 травня 2016 року відбулася зустріч у форматі круглого столу для обговорення попереднього проекту звіту з оцінки системи надання безоплатної вторинної правової допомоги у світлі стандартів Ради Європи. «Не існує певної ідеальної моделі організації системи, однак принципи української моделі в цілому відповідають стандартам Ради Європи» - таку думку висловили експерти Ради Європи в рамках представлення попередніх результатів дослідження.

Захід пройшов в рамках другої експертної місії до України. Нагадаємо, перша місія [відбулася 23-25 лютого 2016 року](#) у Києві. Експертна оцінка здійснюється а рамках проекту Ради Європи «Подальша підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні», що впроваджується за фінансової підтримки Уряду Данії.

Оцінка охоплює систему надання безоплатної вторинної правової допомоги у кримінальних справах та у випадках адміністративного затримання. Її проводить команда незалежних експертів: колишній виконавчий директор Нідерландської рада правової допомоги **Петер ван ден Біггелаар**, голова Міжнародної групи правової допомоги **Алан Патерсон** (Великобританія) та директор програм Центру правових ресурсів Молдови **Надежда Хріптієвські**, а також два національних експерти – к.ю.н. **Олександр Банчук** (Центр політико-правових реформ) та голова Центру стратегічних справ Харківської правозахисної групи, адвокат **Геннадій Токарев**.

Участь у заході взяли представники системи безоплатної правової допомоги, а також основні партнери та зацікавлені сторони. Зокрема, представники Міністерства юстиції України, Координаційного центру з надання правової допомоги, регіональних центрів з надання БВПД, Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів міста Києва, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду

цивільних і кримінальних справ, громадських організацій (Української фундації правової допомоги, ВГО «Асоціація адвокатів України», ГО «Всеукраїнське об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу», Української Гельсінської спілки з прав людини), міжнародних донорів (проект «Доступна та якісна правова допомога в Україні», Міжнародний фонд «Відродження», проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції в Україні», Консультативної місії ЄС, Бюро з міжнародної боротьби з наркотиками та правоохоронної діяльності Держдепартаменту США).

Під час зустрічі експерти Ради Європи поінформували про процес підготовки ними згаданого звіту, який складається із таких напрямів оцінювання:

- ✿ Огляд системи БПД;
- ✿ Доступність БПД;
- ✿ Призначення та заміна адвоката системи БПД;
- ✿ Забезпечення якості/ управління якістю БПД;
- ✿ Дослідження та моніторинг БПД;
- ✿ Оплата послуг та звітність надавачів БПД;
- ✿ Незалежність системи БПД.

Тож обговорення у рамках заходу стосувалося цих напрямів роботи системи БПД. Було відзначено чимало позитивних моментів організації та діяльності БПД в Україні.

Також обговорювали питання підвищення кваліфікації адвокатів – проведення для них тренінгів, переважна більшість яких відбувається за підтримки міжнародних партнерів та є обов'язковими для адвокатів, які працюють за контрактом. Учасники обговорили представлені експертами напрацювання з питання моніторингу якості БПД. Діючими в Україні методами моніторингу якості надання БПД, нагадаємо, є спостереження за роботою адвоката в судових засіданнях, анкетування клієнтів та адвокатів. Суддя Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ **Наталія Марчук** зазначила, що їй задовольняє існуюча чітка організація залучення адвокатів за призначенням, безперервність захисту та якість надання безоплатної вторинної правової допомоги адвокатами.

Під час обговорення учасників акцентувалась увага на проблемі неспівставності та розрізненості статистичних даних, що збираються різними установами: судами, поліцією, системою безоплатної правової допомоги. Як наслідок, у низці випадків важко проводити коректне порівняння: наприклад, даних про співвідношення загальної кількості проваджень та тих, які ведуть адвокати системи безоплатної правової допомоги.

У рамках обговорення системи оплати праці адвокатів, які надають БВПД, було відзначено складність такої системи. Як зауважив директор програмної ініціативи «Права людини та правосуддя» Міжнародного фонду «Відродження» **Роман Романов**, така властивість притаманна не лише цій конкретній методиці, але сучасному українському законодавству в цілому, однак така

система має еволюціонувати, та запропонував розглянути можливість введення авансових платежів для адвокатів.

Заступник директора Координаційного центру з надання правової допомоги **Сергій Троценко** у свою чергу відзначив, що одні адвокати вважають систему оплати складною, інші ж вважають, що ще не всі фактори складності справи враховані діючою методикою. Пріоритетом роботи Координаційного центру є автоматизація процесу оплати послуг адвокатів та звітування за виконаними дорученнями, а також підвищення вдвічі розміру оплати послуг за годину роботи адвоката.

Наприкінці зустрічі Перший заступник директора Координаційного центру з надання правової допомоги **Мирослав Лаврінок** подякував експертам, які працюють над Звітом, зазначивши, що у своїй роботі їм вдалося вийти за рамки власне системи БПД, натомість розглянувши її в більш широкому контексті системи кримінальної юстиції.

NB! *Остаточний Звіт з оцінки системи безоплатної вторинної правової допомоги у світлі стандартів Ради Європи буде представлений, обговорений та опублікований на початку липня поточного року.*

[ ] У Києві відбулася наглядова рада проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні»

25 травня 2016 року відбулося засідання наглядової ради українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні». Партнери обговорили прогрес у реалізації проекту та схвалили його робочий план до березня 2017 року.

Від імені партнера проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» – Координаційного центру з надання правової допомоги – його перший заступник **Мирослав Лаврінок** відзначив зусилля команди проекту у підтримці ініціатив Координаційного центру та розвитку системи безоплатної правової допомоги України. *«Ми дуже цінуємо усі колосальні зусилля команди проекту, які допомагають розвитку системи надання безоплатної правової допомоги в Україні, що сьогодні динамічно розвивається. Завдяки підтримці про-*

екту нам вдається швидко рухатися вперед, відповідаючи на усі виклики та потреби, які сьогодні є актуальними для нас у процесі розгортання системи», - зазначив він.

Карім Моркос, керівник відділу міжнародного розвитку Посольства Канади в Україні, зазначив: *«Ми пишаємося нашою співпрацею у рамках проекту. Із 25 проектів, що реалізуються Посольством Канади в Україні, він є прикладом спрямованості на конкретні цільові групи, зокрема, на вразливі категорії осіб, та ми бачимо реальні результати і вплив проекту на людей».*

Директор проекту **Лариса Бізо** представила результати його діяльності впродовж жовтня 2014 року – березня 2016 року. Зокрема, директор проекту розповіла про досягнення кожного з трьох компонентів проекту: *посилення потенціалу людських ресурсів; посилення спроможності системи; розвиток спроможності до комунікації та інформування*. Вона звернула увагу на те, що проект сконцентрований на комплексній підтримці системи БПД.

Як повідомила Лариса Бізо, у сфері розвитку людських ресурсів проект надає допомогу у визначенні потреб у навчанні та розвитку персоналу, у розробці і проведенні тренінгових програм, підтримує заходи з обміну досвідом. Так, проект уже підтримав 16 навчальних заходів для керівного складу системи БПД, для працівників центрів з надання БВПД та для адвокатів-тренерів, а також проведення у грудні 2014 року [Міжнародної конференції «Якість безоплатної](#)

[правової допомоги»](#). Окрім того, завдяки допомозі проекту представники системи БПД мали змогу взяти участь у 4 навчальних візитах – до Канади і Нідерландів.

За організаційної та методологічної підтримки проекту реалізовані відбори працівників до системи безоплатної правової допомоги шляхом проведення відкритого конкурсу на посади директорів місцевих центрів з надання БВПД, інтеграторів місцевих центрів та фахівців з комунікації регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Компонент з розвитку спроможності системи реалізується шляхом аналізу чинних процесів та практики у системі; експертної підтримки у розробленні нормативно-правової бази, стандартів, механізмів та процедур; запровадження інструменту он-лайн добору фахівців; розвитку комплексної інформаційно-аналітичної системи (КІАС) та електронної системи реєстрації звернень клієнтів місцевих центрів.

У рамках комунікаційного компоненту за підтримки проекту розроблено, випущено та розповсюджено два види інформаційних буклетів про БПД, розпочато роботу з розроблення комунікаційної стратегії системи, реалізовано серію інтерв'ю з міжнародними експертами в друкованих українських ЗМІ з питань, що стосуються безоплатної правової допомоги. Окрім того, проект підтримав серію програм на Громадському радіо під назвою [«Ген справедливості»](#) щодо різних питань надання правової допомоги в Україні (загалом 50 випусків). Окрему увагу проект приділяє підтримці громадських ініціатив. Так, спільно з Міжнародним фондом «Відродження» було [підтримано 36 проєктів](#) громадських організацій, спрямованих на інтеграцію первинної та вторинної правової допомоги на рівні територіальних громад.

Також Лариса Бізо представила робочий план проекту з квітня 2016 року по березень 2017 року відповідно до запланованих заходів у рамках кожного з трьох компонентів проекту. **Члени наглядової ради прийняли рішення про схвалення робочого плану.**

У засіданні наглядової ради також взяли участь заступник директора Координаційного центру з надання правової допомоги **Сергій Троценко** та начальник відділу міжнародного співробітництва **Юлія Сорока**, провідний експерт проектів відділу міжнародного розвитку Посольства Канади в Україні **Валерій Олійник** та менеджер проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» **Оксана Кікоть**.

ДОВІДКОВО**ПРОЕКТ «ДОСТУПНА ТА ЯКІСНА
ПРАВОВА ДОПОМОГА В УКРАЇНІ»**

Проект **«Доступна та якісна правова допомога в Україні»** фінансується Міністерством міжнародних справ Канади, впроваджується Канадським бюро міжнародної освіти у партнерстві з Координаційним центром з надання правової допомоги. Проект діє до кінця 2018 року відповідно до Меморандуму про взаєморозуміння між Координаційним центром з надання правової допомоги та Канадським бюро міжнародної освіти (підписаний 5 липня 2014 року.)

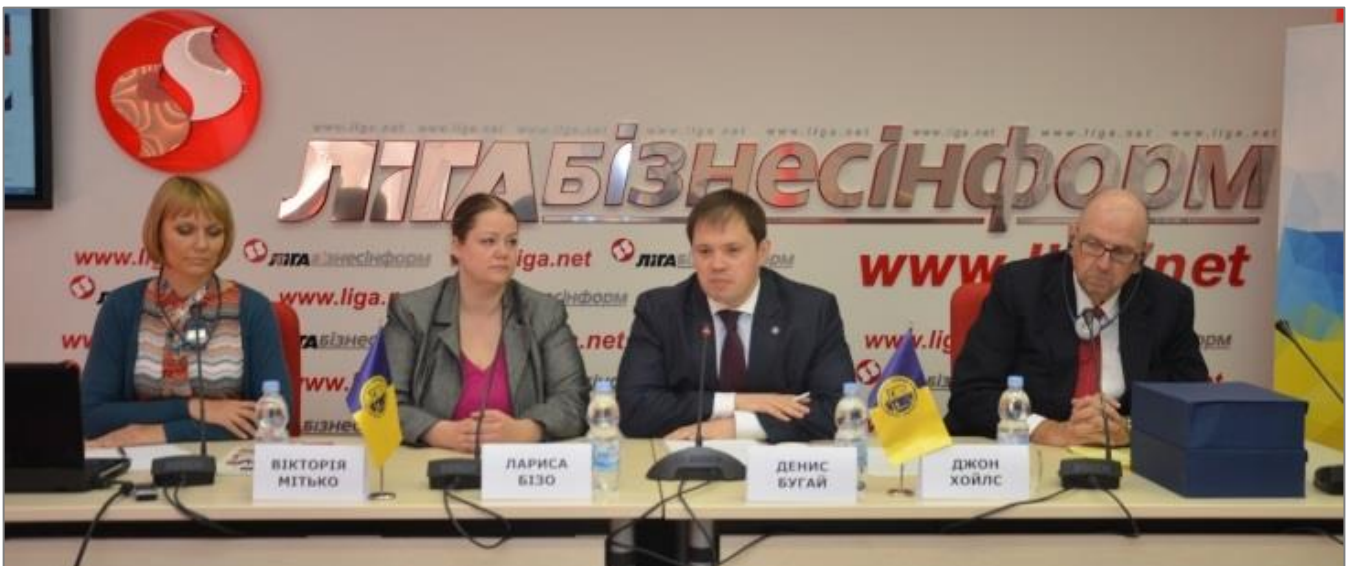
Метою проекту є покращення рівного доступу до правосуддя для населення України (особливо представників вразливих верств) шляхом підтримки впровадження системи безоплатної правової допомоги та підвищення рівня обізнаності населення щодо прав на отримання безоплатної правової допомоги.

[ ] В Україні розпочинається ініціатива «Адвокат майбутнього», що сприятиме розвитку адвокатської спільноти, правової допомоги та реформ у сфері правосуддя в Україні

Про це 1 червня 2016 року розповіли директор проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» Канадського бюро міжнародної освіти Лариса Бізо, Президент Асоціації правників України Денис Бугай, голова Правління ГО «Всеукраїнське об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу» Вікторія Мітько та голова Канадської асоціації юристів (Canadian Bar Association, CBA) Джон Хойлз на спільній прес-конференції. Захід відбувся в інформаційній агенції «ЛігаБізнесІнформ» і був присвячений запуску унікальної та першої в Україні програми професійної підготовки адвокатів – ініціативи «Адвокат майбутнього» (The Lawyer of Tomorrow).

Вікторія Мітько та голова Канадської асоціації юристів (Canadian Bar Association, CBA) Джон Хойлз на спільній прес-конференції. Захід відбувся в інформаційній агенції «ЛігаБізнесІнформ» і був присвячений запуску унікальної та першої в Україні програми професійної підготовки адвокатів – ініціативи «Адвокат майбутнього» (The Lawyer of Tomorrow).

Ініціатива «Адвокат майбутнього» буде реалізовуватися за підтримки українсько-канадського проекту [«Доступна та якісна правова допомога в Україні»](#), який впроваджується Канадським бюро міжнародної освіти та фінансується Урядом Канади. Ініціатива передбачає співпрацю між Канадським бюро міжнародної освіти, Асоціацією правників України (АПУ), ГО «Всеукраїнське об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу» за експертної підтримки Канадської асоціації юристів (CBA) з метою розробки та реалізації програми професійної підготовки адвокатів.

«Програма професійної підготовки адвокатів спрямована на розвиток навичок з надання правової допомоги й адвокатури для підтримки довгострокового розвитку професійної юридичної спільноти, правової допомоги та реформ у сфері правосуддя в Україні»

ні», – повідомила директор Проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» **Лариса Бізо**.

Напередодні сторони підписали відповідний меморандум щодо співпраці з метою реалізації ініціативи.

*«Ініціатива «Адвокат майбутнього» для мене є своєрідним «юридичним MBA». Так, адже учасники тренінгів зможуть удосконалити свої професійні здібності, розвинути лідерські якості, комунікаційні навички тощо. У результаті ми якісно підвищимо професійний рівень наших колег і підготуємо їх до більш якісної роботи як в залах судового засідання, так і в реалізації громадських ініціатив локального та загальнонаціонального масштабу», – зазначив під час прес-конференції Президент АПУ **Денис Бугай**.*

*«Наша основна мета, аби ті громадяни, які отримують правову допомогу, у тому числі, безоплатно, отримували її якісно. Для цього необхідно, аби адвокати мали спільні цінності. Для яких захист прав людини – найголовніше; які хочуть бути кращими, мати успішну комунікацію як із клієнтами, такі із усіма членами адвокатської спільноти. Саме такі цілі ставить перед собою наша організація», – розповіла **Вікторія Мітько**. На її переконання, участь у програмі «Адвокат майбутнього» допоможе адвокатам розвинути, покращити навички комунікації зі своїми клієнтами та, відтак, «змінювати свідомість громадян, які за довгі роки не вчилися вирішувати свої питання у*

правовий спосіб». Вона висловила вдячність канадським колегам за допомогу у реалізації цієї місії.

Ініціатива «Адвокат майбутнього» передбачатиме два етапи – етап оцінювання потреб та етап розробки та пілотного впровадження програми професійної підготовки адвокатів.

Участь у першому пілотному запуску проекту, як розповіли учасники прес-конференції, візьмуть орієнтовно 100–150 правників зі всіх регіонів України, відібраних у рамках конкурсу. *«Ключовим для нас є те, що конкурс буде максимально прозорим та відкритим, а анонсування – якомога ширшим. Ми розраховуємо на те, що колеги, які пройдуть навчання, реалізовуватимуть отримані навички на практиці. І це буде їх першочерговою відповідальністю»,* – зазначив **Денис Бугай**.

Голова Канадської асоціації юристів (СВА) **Джон Хойлз** висловив бачення, що ініціатива «Адвокат майбутнього» допоможе налагодити комунікацію між правниками та сприятиме поліпшенню якості правосуддя в Україні. Крім того, як зазначив він, *«Канада велика країна географічно, Україна – найбільша країна в Європі, тож ми маємо схожі виклики у нашій професії. Ми маємо бажання та, завдяки Уряду Канади, який підтримує цей проект, й можливість будувати професійну мережу обміну досвідом один з одним».*

Також, на прес-конференції йшлося про результати першого офіційного візиту голови СВА **Джона Хойлза** в Україну на запрошення Асоціації правників України. Він відзначив гарну якість відносин двох професійних організацій та висловив переконання у тому, що співпраця між АПУ та СВА буде тривалою та плідною.

«Хочу подякувати усім колегам, які брали участь в обговореннях у рамках місії. Це були дуже відкриті та плідні розмови, жваві дискусії. Для нашої команди це допоможе зрозуміти найважливіші моменти щодо того, як ефективно збудувати ініціативу «Адвокат майбутнього» на користь та розвиток адвокатської спільноти в Україні», – зазначила **Лариса Бізо**.

За результатами оціночних місій відбудеться розробка програми навчання та підбір тренерів, серед яких будуть як канадські експерти, так і вітчизняні тренери. Відповідно до меморандуму про співпрацю між сторонами, ініціатива «Адвокат майбутнього» буде впроваджуватися в якості пілоту протягом 2017 року.

У рамках підготовки ініціативи «Адвокат майбутнього» за підтримки проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» протягом тижня в Україні перебувала делегація канадських експертів у складі пані **Кімберлі Інксатер**, керівника міжнародних програм Канадської асоціації юристів ([Canadian Bar Association](http://www.cba.org), CBA), та **Сари МакКензі**, юриста-координатора із законопроектної роботи та розробки реформ у CBA. Разом із представницями проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» **Ларисою Бізо** та **Оксаною Кікоть** вони провели оціночні сесії у трьох містах – [Києві](#), [Львові](#) та [Одесі](#) за участі адвокатів з десяти регіонів країни; зустрілися із представниками Верховного суду України, керівництвом Міністерства юстиції та Адміністрації Президента України.

Так, **25 травня** в рамках візиту канадських експертів до України відбулася низка перших зустрічей представників Канадського бюро міжнародної освіти та Канадської асоціації юристів з українськими адвокатами, представниками органів самоврядування та керівниками адвокатських об'єднань.

експертів **Іванна Ібаргімова**.

Від канадської сторони участь у зустрічах взяли **Кімберлі Інксатер** (Kimberly Inksater), керівник міжнародних програм Канадської асоціації юристів (CBA) та **Сара МакКензі** (Sarah MacKenzie), юрист-координатор із законопроектної роботи та розробки реформ в CBA, а також представники проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» - директор проекту **Лариса Бізо**, менеджер проекту **Оксана Кікоть** та керівник групи

Канадські юристи цікавилися станом правової системи в країні в цілому та якістю правозастосування, навичками, які вимагаються під час доступу до професії, та наявними можливостями підвищення кваліфікації адвокатами.

«Приємно відзначити відкритість українських колег та готовність до співпраці. Інформація, яку ми отримали впродовж першого дня оціночних сесій, є дуже корисною та, без-

перечно, буде використана у нашій роботі. Ми дізналися про виклики, які стоять перед адвокатами, стан юридичної професії в Україні, вимоги до надання юридичних послуг та потреби у професійному розвитку адвокатів», - зазначила Кімберлі Інксатер.

Серед інших необхідних навичок адвокати називали особливості організації адвокатської діяльності, знання основ господарської діяльності, фінансів та ведення бізнесу, медіаційні процедури та техніки проведення переговорів, комунікацію зі ЗМІ, вдосконалення презентаційних якостей, зокрема, публічних виступів та ораторського мистецтва, проектний менеджмент, власне позиціонування на ринку як професіонала, глибоке розуміння загальної етики та етичних правил поведінки адвоката.

26 травня представники Канадської асоціації юристів продовжили вивчати потреби у навчанні та розвитку юридичної спільноти під час зустрічі з адвокатами, які надають безоплатну правову допомогу в Києві та Київській області, а також в Житомирі та Житомирській області.

Зустріч проводили **Кімберлі Інксатер**, керівник міжнародних програм Канадської асоціації юристів (СВА) та **Сара МакКензі**, юрист-координатор із законопроектної роботи та розробки реформ у СВА, та представники українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» – директор проекту **Лариса Бізо**, його менеджер **Оксана Кікоть** та керівник групи експертів **Іванна Ібрагімова**.

Учасники зустрічі говорили про виклики, які постають перед адвокатами в процесі надання правової допомоги, про те, якої підтримки не вистачає адвокатам для більш ефективної роботи, дискутували щодо компетенцій, які варто розвивати адвокатам аби надавати якіснішу допомогу клієнтам.

Окрім того, канадські колеги мали змогу зустрітися зі студентами та випускниками юридичних навчальних закладів та почути їхні думки щодо якості юридичної освіти та підготовки правників, а також пот-

реб у подальшому розвитку молодих професіоналів.

27 травня чергова оціночна сесія відбулася у Львові під час VI Західноукраїнського юридичного форуму, організованого Асоціацією правників України (АПУ). Зустріч зібрала адвокатів та представників органів адвокатського самоврядування з усієї України.

«За результатами сьогоднішніх зустрічей та обговорень, ми можемо говорити про те, що виклики, які постають перед професійними правничими спільнотами Канади та України в багатьох випадках є дуже схожими. Ми із задоволенням сприятимемо залученню канадського досвіду щодо розвитку навичок адвокатів, які б допомогли їм успішно долати ці виклики», – зазначила директор проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» **Лариса Бізо**.

Підсумовуючи результати зустрічі та інформацію, отриману від українських колег, **Сара МакКензі** назвала ключовий перелік навичок, які мають особливе значення на думку адвокатів. Серед них: *комунікаційні навички, розвиток лідерських якостей та стратегічного мислення, а також розуміння підвищеної відповідальності, яку несуть в собі адвокати, зважаючи на високу соціальну значимість їх роботи та підвищені етичні вимоги до професії.*

Також адвокати пропонували долучити до програми професійних тренінгів навчання у сфері інформаційних технологій, психологічні тренінги, теорію побудови судової справи, управління часом та обізнаність у сфері фінансів.

У суботу, **28 травня**, канадські експерти мали зустріч із адвокатами, які надають безоплатну правову допомогу на Львівщині. Зустріч пройшла в Регіональному центрі з надання БВПД у Львівській області. Під час зустрічі адвокати, зокрема, висловили думку про необхідність проведення спільних тренінгів з представниками прокуратури, у такому форматі, коли адвокати та прокурори змогли б помінятися ролями. На думку адвокатів, це сприяло б зміні відносин між учасниками процесу правосуддя, вихованні толерантних відносин з іншими учасниками такого процесу, розуміння того, що усі вони є колегами, і чого не бракує нині. Адвокати також відзначили цінність та ефективність тренінгів для адвокатів-тренерів та каскадні тренінги, які організовані в системі БПД.

30 травня 2016 року чергові зустрічі делегації представників Канадського бюро міжнародної освіти до України та Канадської асоціації юристів з українськими адвокатами та представниками органів адвокатського самоврядування пройшли у Києві та Одесі.

Так, у Києві голова Канадської асоціації юристів (Canadian Bar Association, CBA) **Джон Хойлз** (John Hoyles), який вперше прилетів до України з офіційним візитом, провів зустрічі із керівництвом та членами Асоціації правників України з метою визначення подальших кроків у процесі співпраці. Джон Хойлс також здійснив низку візитів до провідних юридичних фірм України.

У той самий час делегація у складі **Кімберлі Інксатер**, **Сари Мак-Кензі**, **Оксани Кікоть** та **Вікторії Мітько** відвідала Одесу.

У зустрічі взяли участь голова Ради адвокатів Одеської області **Йосиф Бронз**, голова відділення Асоціації правників України **Юрій Сергеев**, керуючий партнер «Юридичного бюро Сергеевих», **Андрій Костін**, заступник Голови Ради адвокатів Одеської області, голова КДК Оде-

ської області **Наталія Рудницька**. *«Нам надзвичайно приємно було зустрітися з представниками адвокатури Одеської області, яка має давню історію, сильні традиції й значний досвід у здійсненні наставництва та розвитку адвокатської спільноти. Цей досвід обов'язково стане у нагоді під час планування та розробки майбутньої тренінгової програми для адвокатів в Україні»,* - зазначила **Оксана Кікоть**.

«На цій зустрічі наші адвокати цікавилися принципами організації надання БПД в Канаді, особливостями доступу до професії адвоката в цій країні, захисту прав

клієнтів. Адвокати висловили зацікавленість у тренінгових програмах щодо навичок спілкування із клієнтами, з іншими учасниками правосуддя, а також спільних навчальних програм для адвокатів, суддів та прокурорів; тренінгів із ефективного тайм-менеджменту та медіації», - розповіла **Вікторія Мітько**.

Крім того в Одесі канадські експерти мали зустріч із адвокатами, які надають безоплатну правову допомогу на Одещині, та є членами відокремленого підрозділу ГО «Всеукраїнське об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу» в Одеській області; представниками Регіонального центру з надання БВПД в Одеській області.

31 травня Джон Хойлз разом із українськими колегами – Президентом АПУ **Денисом Бугаєм**, членом Правління АПУ **Артемом Стояновим**, заступником Голови Ради адвокатів Одеської області **Андрієм Костіним**, головою правління ГО «Всеукраїнського об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу» **Вікторією Мітько** та головою Наглядової Ради ГО **Ігорем Светлічним**, представниками [проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні»](#) Канадського бюро міжнародної освіти – директором проекту **Ларисою Бізо** та його менеджером **Оксаною Кікоть** – провели зустрічі із суддями Верховного суду України та керівництвом Міністерства юстиції України.

У Верховному Суді України (ВСУ) голова СВА Джон Хойлс знайомився з роботою вищого судового органу країни, висловлюючи

захоплення готовністю українських юристів проводити реформи та брати активну участь в удосконаленні державного управління. Від ВСУ участь у зустрічі взяли **Тетяна Жайворонок**, суддя судової палати у господарських справах, **Юрій Галаєвський**, заступник керівника апарату, **Ірина Берестова**, начальник правового управління ВСУ та інші.

«Сьогодні держава поводить низку реформ у сфері правосуддя, зокрема, реформу прокуратури та судову реформу. У цей час адвокати повинні стати «агентами змін» цих реформ, які допоможуть міняти світогляд громадян і їх відношення до за-

кону, виховувати правову культуру та відповідальність», - зазначила **Вікторія Мітько**.

На її погляд, проект «Адвокат майбутнього» надасть правникам можливість стати цими агентами змін – через здобуття ними таких навичок, як комунікація із клієнтами, налагодження ефективної комунікації з іншими учасниками судочинства (прокурори та судді), лідерство, ефективне керування часом (тайм-менеджмент), медіація тощо.

У Мін'юсті Джон Хойлз зустрівся із Міністром юстиції **Павлом Петренком**, його заступником **Гією Гецадзе** та першим заступником директора Координаційного центру з надання правової допомоги **Мирославом Лаврінком**.

Павло Петренко розповів очільнику СВА про основні реформи, які наразі проводить міністерство, та пріоритетні напрями роботи у рамках впроваджуваних реформ.

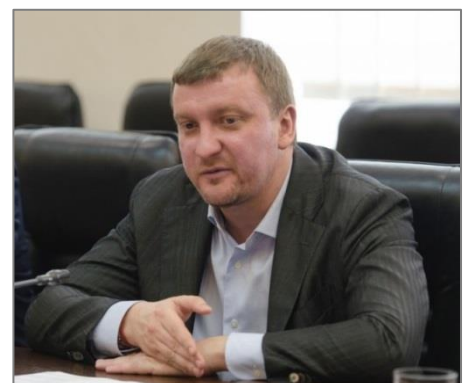

За словами **Павла Петренка**, одним з найуспішніших прикладів реформ в Україні є побудова та розвиток системи безоплатної правової допомоги. *«Розвиток системи безоплатної правової допомоги – один з наших першочергових пріоритетів, оскільки вона на пряму сприяє захисту прав та свобод наших громадян»*, - наголосив Міністр.

Павло Петренко підкреслив незалежність системи БПД, не зважаючи на те, що вона знаходиться у сфері управління Мін'юсту.

Також цього дня голова СВА провів зустріч із заступником глави Адміністрації Президента України **Олексієм Філатовим**.

1 червня експерти Канадської асоціації юристів (Canadian Bar Association, CBA) відвідали Регіональний центр з надання БВПД у місті Києві, де поспілкувалися із адвокатами та на прикладі роботи

центру дізналися більше про їх співпрацю із центрами, справи, які ведуть адвокати, програму підвищення кваліфікації в системі БПД.

Голова СВА **Джон Хойлз**, керівник міжнародних програм СВА **Кімберлі Інксатер**, юрист-координатор із законопроектної роботи та розробки реформ у СВА **Сара Мак-Кензі**, директор та менеджер українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» **Лариса Бізо** та **Оксана Кікоть** безпосередньо від адвокатів, які співпрацюють зі згаданим центром, дізналися про досвід такої співпраці із самого початку функціонування системи БПД в Україні, справи, у яких адвокати брали участь як захисники за відповідними доручення центру, у тому числі ті, які вони у суді завершували на користь клієнтів.

Візит канадських експертів в рамках оціночної місії з підготовки ініціативи «Адвокат Майбутнього» (The Lawyer of Tomorrow) організовано за підтримки проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні».

ДОВІДКОВО

Ініціатива **«Адвокат майбутнього» (The Lawyer of Tomorrow)** буде реалізовуватися за підтримки українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні», який впроваджується Канадським бюро міжнародної освіти та фінансується Урядом Канади. Ініціатива «Адвокат майбутнього» передбачає співпрацю між **Канадським бюро міжнародної освіти, Асоціацією правників України (АПУ), ГО «Всеукраїнське об'єднання адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу» за експертної підтримки Канадської асоціації юристів (СВА)** з метою розробки та реалізації програми професійної підготовки адвокатів, спрямованої на розвиток навичок з надання правової допомоги й адвокації для підтримки довгострокового розвитку професійної юридичної спільноти, правової допомоги та реформ у сфері правосуддя в Україні.

[ ] Статистичні дані щодо роботи системи БПД впродовж січня – квітня 2016 року

✓ Організація надання БПД регіональними центрами з надання БВПД

✓ Загальна кількість виданих доручень для надання БВПД

Кількість виданих доручень для надання БВПД, за типами	Кількість виданих центрами БВПД доручень	Кількість відмов від призначеного адвоката
особам, до яких застосовано адміністративне затримання або адміністративний арешт	3569	220
особам, які вважаються затриманими, та/або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою	5178	793
у кримінальних провадженнях, у тому числі:	16979	722
• у випадках здійснення захисту за призначенням;	13727	683
• у випадках проведення окремої процесуальної дії;	1243	35
• щодо продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;	1358	4
• у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією);	59	0
• у випадках вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК	592	0
особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі	2204	5
Загалом	27930	1740

✿ Вчасність прибуття призначених центрами адвокатів до затриманих осіб

Протягом січня – квітня 2016 року зафіксовано **197 випадків**, коли час між реєстрацією центром повідомлення про затримання особи та прибуттям адвоката до місця конфіденційного побачення із затриманою особою перевищив 1 годину, що становить **0,7%** від загальної кількості виданих адвокатам доручень.

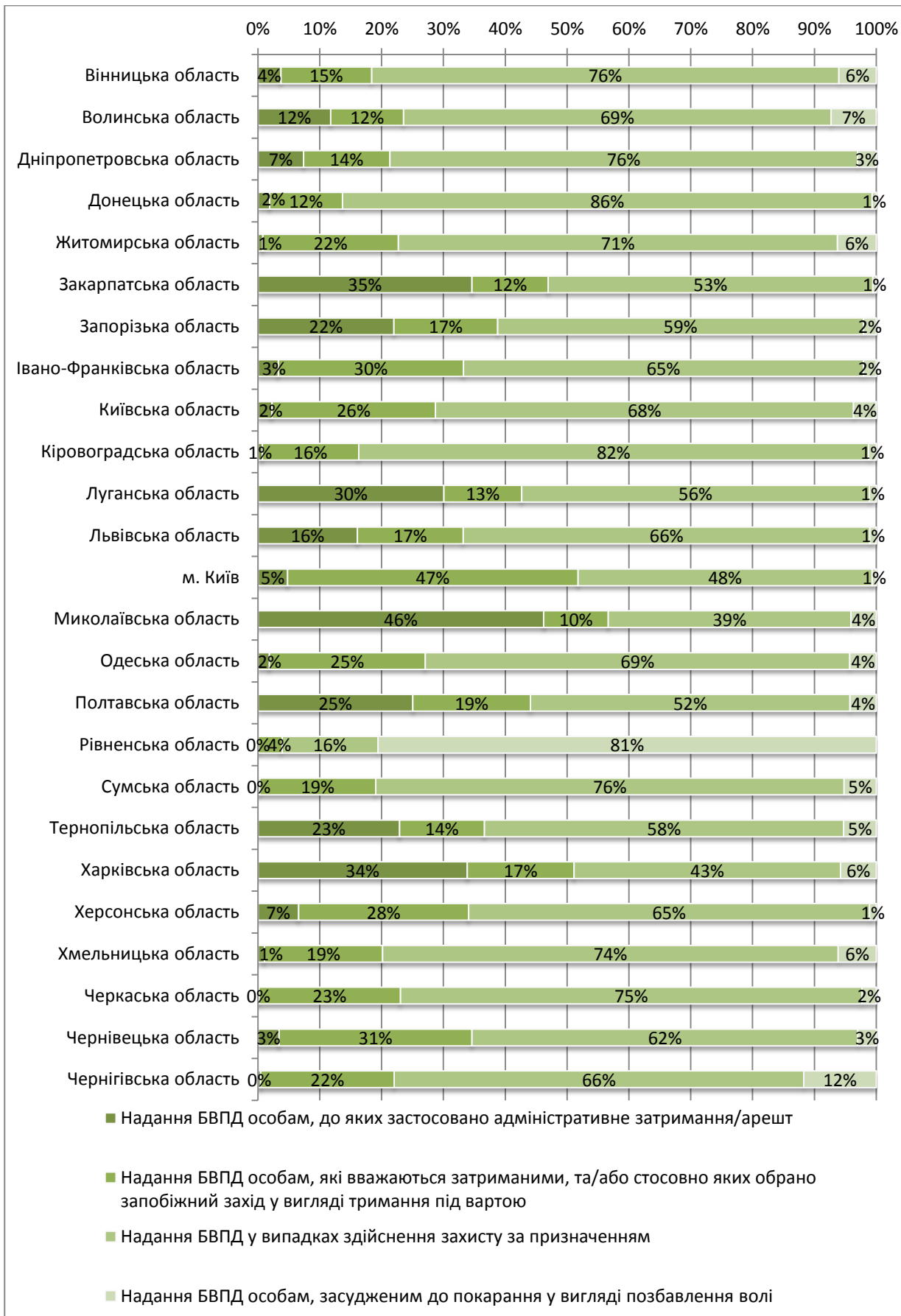
✿ Кількість адвокатів, залучених до надання БВПД

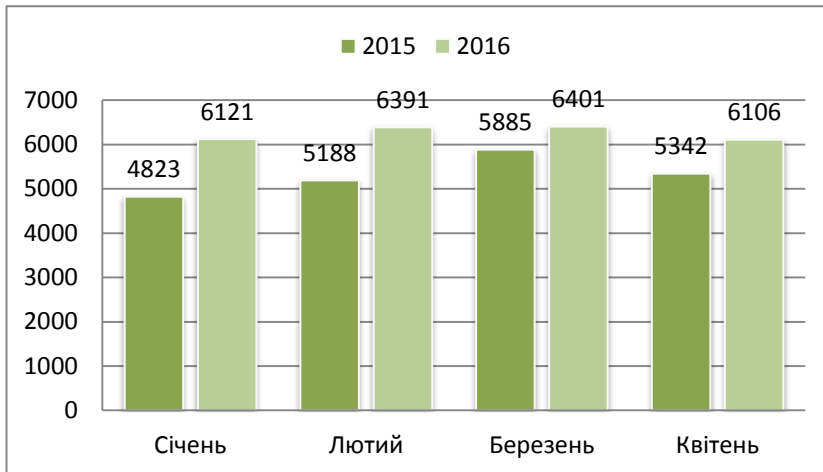
Станом на 30 квітня 2016 року центрами було укладено **2412** контрактів та **16** договорів з адвокатами для надання безоплатної вторинної правової допомоги.

✓ Загальна кількість виданих доручень для надання БВПД у регіональному розрізі

Регіон / тип доручення центру з надання БВПД	особам, до яких застосовано адміністративне затримання/арешт	особам, які вважаються затриманими, та/або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою	у кримінальних провадженнях	особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі	Загалом
Вінницька область	42	167	858	69	1136
Волинська область	58	58	341	36	493
Дніпропетровська область	196	371	2012	81	2660
Донецька область	30	190	1379	11	1610
Житомирська область	5	143	463	41	652
Закарпатська область	309	110	469	5	893
Запорізька область	424	323	1141	40	1928
Івано-Франківська область	11	100	216	7	334
Київська область	22	259	662	36	979
Кіровоградська область	6	135	714	11	866
Луганська область	391	164	731	15	1301
Львівська область	183	195	749	12	1139
м. Київ	83	816	826	12	1737
Миколаївська область	548	124	465	49	1186
Одеська область	33	451	1229	77	1790
Полтавська область	346	263	714	59	1382
Рівненська область	1	62	252	1308	1623
Сумська область	2	137	553	38	730
Тернопільська область	130	78	330	30	568
Харківська область	683	349	870	117	2019
Херсонська область	47	197	464	8	716
Хмельницька область	7	127	490	41	665
Черкаська область	1	139	454	14	608
Чернівецька область	8	73	146	7	234
Чернігівська область	3	147	451	80	681
Загальний підсумок	3569	5178	16979	2204	27930

✓ Структура загальної кількості виданих доручень, %

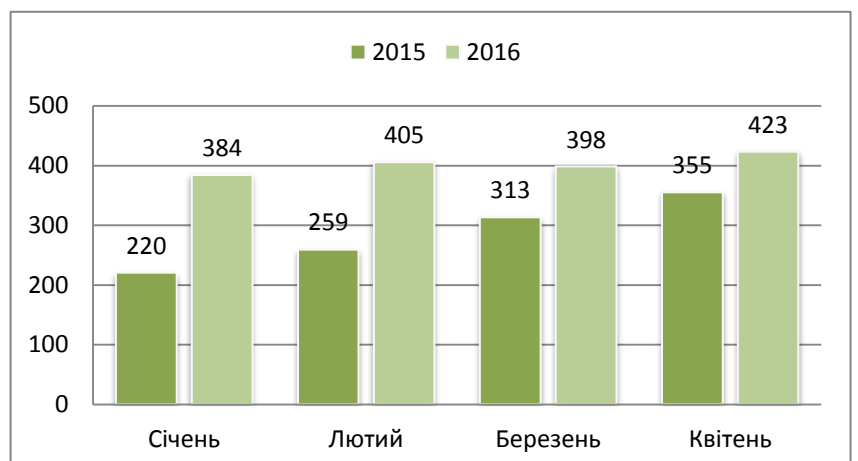

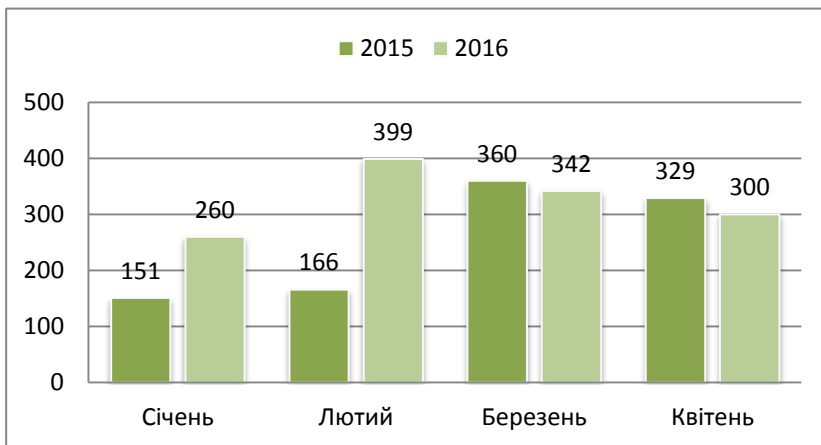
✓ Динаміка надання безоплатної вторинної правової допомоги у січні-квітні 2015-2016 рр. (без урахування АРК, Донецької та Луганської областей)

✓ Надання БВПД регіональними центрами у Донецькій та Луганській областях впродовж січня-квітня 2016 року

Надання БВПД у січні-квітні 2016 року, за типами доручень	Донецька область	Луганська область
особам, до яких застосовано адміністративне затримання або адміністративний арешт	30	391
особам, які вважаються затриманими, та/або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою	190	164
у кримінальних провадженнях, у тому числі:	1379	731
• у випадках здійснення захисту за призначенням;	1237	646
• у випадках проведення окремої процесуальної дії;	117	74
• щодо продовження, зміни або припинення застосування примусових заходів медичного характеру;	23	11
• у процедурах, пов'язаних з видачею особи (екстрадицією);	1	0
• у випадках вирішення судом питань під час виконання вироків відповідно до статті 537 КПК	1	0
особам, засудженим до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі	11	15
Загалом	1610	1301

✓ Динаміка кількості виданих доручень у січні-квітні 2015 – 2016 років у Донецькій області

✓ Динаміка кількості виданих доручень у січні-квітні 2015 – 2016 років у Луганській області

✓ Показники результативності роботи адвокатів, які співпрацюють з центрами БВПД у січні-квітні 2016 року

Досягнутий для клієнта результат	Кількість випадків
У разі розгляду апеляційної скарги адвоката на обрання особі запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою запобіжний захід змінено на більш м'який	38
В результаті розгляду клопотання слідчого, прокурора про обрання затриманій особі запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою внаслідок дій адвоката судом обрано більш м'який запобіжний захід, а у разі якщо прокурором подавалася апеляція на таку ухвалу – запобіжний захід залишено без змін	162
Відмова у задоволенні клопотання прокурора, слідчого щодо обрання особі, яка підозрюється, обвинувачується у вчиненні злочину, запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у разі, коли такий результат досягнутий після розгляду слідчим суддею, судом подання прокурора, слідчого	144
Заміна або скасування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою у разі, коли такий результат досягнутий внаслідок розгляду клопотання, поданого адвокатом	111
Винесення виправдувального вироку або скасування обвинувального вироку та закриття провадження судом апеляційної, касаційної інстанції	59
Закриття провадження за відсутності складу злочину, події злочину, у разі невстановлення доказів для доведення винуватості особи в суді і вичерпання можливостей їх отримання	204
Зміна правової кваліфікації злочину, у тому числі:	
з особливо тяжкого на тяжкий	71
з особливо тяжкого на середньої тяжкості	25
з особливо тяжкого на невеликої тяжкості	13
з тяжкого на середньої тяжкості	92
з тяжкого на невеликої тяжкості	17
із середньої тяжкості на невеликої тяжкості	10
Зменшення кількості епізодів обвинувачення	160
Звільнення від відбування покарання з випробуванням (статті 75,79,104 Кримінального кодексу України)	2147
Призначення найменш суворого з передбачених відповідною статтею особливої частини Кримінального кодексу України альтернативних покарань або більш м'якого покарання, ніж передбачено законом (стаття 69 Кримінального кодексу України)	732
Призначення мінімального строку (розміру) покарання	2096

Організація надання БПД місцевими центрами з надання БВПД

Кількість клієнтів, які звернулися до місцевого центру, у тому числі:		40937
За типом правової допомоги:		
• отримання консультації, роз'яснення;		32528
• складення процесуальних документів;		5495
• здійснення представництва інтересів особи в суді		7371
За категоріями питань, з якими звернулися клієнти:		
• соціальне забезпечення;		5508
• спадкове;		4606
• сімейне;		4789
• медичне;		327
• трудове;		2027
• адміністративне;		1240
• земельне;		2998
• договірне;		3308
• житлове;		4272
• інше цивільне;		6619
• виконання судових рішень;		970
• неправове питання;		390
• інше		3283
За результатами розгляду звернення:		
• надано роз'яснення, консультацію працівником центру;		31246
• спрямовано до установи, організації (установ, організацій), з якою центром організовано співпрацю для надання правової допомоги по суті порушеного питання;		2907
• прийнято письмове звернення про надання БВПД		9631
За категорією осіб, які мають право на БВПД (з числа тих, у яких прийнято письмове звернення про надання БВПД):		
• належність не підтверджено		3232
• особи, які перебувають під юрисдикцією України, якщо середньомісячний сукупний дохід їхньої сім'ї нижчий суми прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до Закону України «Про прожитковий мінімум» для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення;		3872
• інваліди, які отримують пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб;		3108
• діти-сироти;		36
• діти, позбавлені батьківського піклування;		64
• безпритульні діти;		3
• діти, які можуть стати або стали жертвами насильства в сім'ї;		2
• особи, на яких поширюється дія Закону України "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту";		106

• ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;	573
• особи, які мають особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною;	30
• особи, які належать до числа жертв нацистських переслідувань;	5
• особи, щодо яких суд розглядає справу про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи;	6
• особи, щодо яких суд розглядає справу про надання психіатричної допомоги в примусовому порядку;	36
• особи, реабілітовані відповідно до законодавства України	5
За прийнятим рішенням	
про надання БВПД чи відмову у її наданні:	
про надання БВПД;	7998
про відмову у наданні БВПД	474
Кількість виданих центром доручень про призначення адвоката	8096

NB! Оперативні статистичні дані про роботу системи БПД станом на актуальну дату можна знайти на офіційній сторінці Координаційного центру у розділі [«Статистичні дані»](#).

✓ Робота єдиного контактного центру системи БПД

Впродовж перших шести місяців з початку роботи всеукраїнського контактного центру системи безоплатної правової допомоги його операторами прийнято 57 340 вхідних дзвінків від громадян.

Третина осіб (38%), що телефонували гарячу лінію **0 800 213 103**, цікавились питаннями пенсійного забезпечення, соціального захисту (зокрема, щодо отримання пільг для учасників АТО, допомоги їхнім родинам; допомоги переселенцям з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції в інші регіони України; надання медичної допомоги та порядку відшкодування витрат на надання медичної допомоги військовослужбовцям; призначення субсидій), земельних питань, питань, що стосуються мобілізації та проходження строкової служби військовозобов'язаними особами, контактів державних установ та організацій (гарячих ліній). Додзвонювачів також хвилювали питання щодо незаконного звільнення та порушення законодавства у сфері праці, примусового виконання рішень судів, в тому числі про стягнення аліментів, мобілізації та проходження строкової служби військовозобов'язаними особами. Частина дзвінків становили повідомлення про різного роду порушення прав громадян, скарги на роботу державних органів та установ.

Зважаючи на такі запити, фахівці контактного центру щомісячно оновлюють та перевіряють інформаційну базу контакт-центру, яка була утворена з метою систематизації відомостей та контактної інформації про державні організації, установи, правозахисні організації, що опікуються відповідними питаннями. У межах компетенції оператори контакт-центру надають роз'яснення з приводу того, куди слід звертатись додзвонювачам.

Майже третина телефонних дзвінків (35%), які надійшли до контактному центру, становили запити інформації про адреси, контактні дані та графіки роботи місцевих центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у регіонах, різного роду роз'яснення з питань отримання безоплатної вторинної правової допомоги: про те, що надання безоплатної вторинної правової допомоги забезпечується регіональними та місцевими центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги, які створені по всій території України, про те, хто має право на безоплатну вторинну правову допомогу, яким категоріям осіб така допомога надається в цивільних та адміністративних судових спорах, механізмів призначення адвоката тощо.

17% усіх дзвінків становили повідомлення про випадки затримання осіб та винесення постанов/ухвал про залучення захисника для здійснення захисту за призначенням. Такі повідомлення безпосередньо переадресовуються операторами контактному центру до відповідних регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Нагадаємо, єдиний контактний центр системи БПД було відкрито 3 жовтня 2015 року з метою розширення технічних можливостей доступу безоплатної правової допомоги для громадян. Завдяки утворенню контактному центру системи безоплатної правової допомоги громадяни отримали додатковий механізм для оперативного вирішення свої проблемних питань. На момент відкриття контактному центру очікувалось, що він буде приймати приблизно 80 тис. телефонних дзвінків протягом року. Проте перше півріччя його роботи продемонструвало, що ця цифра буде значно більшою.

Звертатися на гарячу лінію **0 800 213 103** можна цілодобово. Усі дзвінки до контактному центру в межах України є безкоштовними.

ДОВІДКОВО

Контактний центр системи безоплатної правової допомоги надає такі послуги:

- консультування з питань, пов'язаних з наданням безоплатної правової допомоги;
- інформування про гарячі телефонні лінії з питань надання соціальних послуг та захисту прав людини;
- отримання інформації про випадки затримання осіб відповідно до кримінального процесуального законодавства та законодавства про адміністративні правопорушення для призначення таким особам адвоката за рахунок держави;
- забезпечення зв'язку з усіма центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги, надання інформації про їх місцезнаходження, контактні номери телефонів, інші засоби зв'язку;
- забезпечення зворотного зв'язку з питань надання безоплатної вторинної правової допомоги, в тому числі – прийняття скарг на діяльність центрів та адвокатів;
- інформування про можливості отримання правової допомоги від інших організацій, в тому числі недержавних, з якими у центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги налагоджені партнерські стосунки.

Облаштування контактному центру високотехнологічним обладнанням, створення необхідного програмного забезпечення та навчання працівників здійснено за підтримки Американської асоціації юристів «Ініціатива з верховенства права» (ABA ROLI) в рамках впровадження програми в галузі реформи кримінальної юстиції за фінансової підтримки Бюро з міжнародних питань у сфері боротьби з незаконним обігом наркотиків та правоохоронних питань (INL) Державного департаменту Сполучених Штатів Америки.

[ ] Інформація про роботу зі зверненнями громадян, що надходять до Координаційного центру

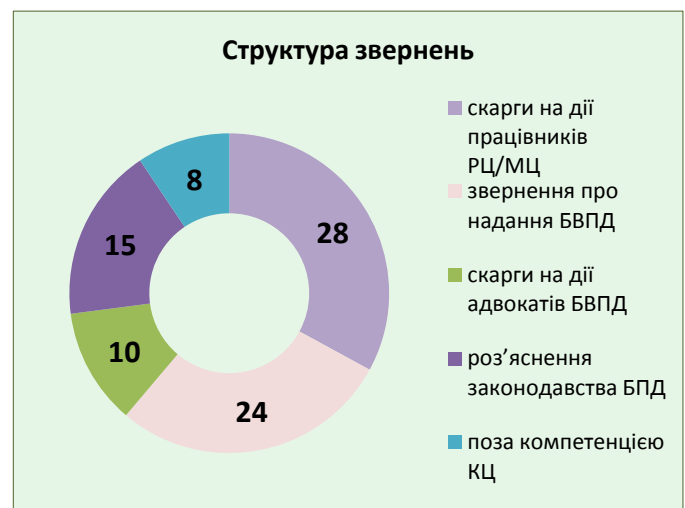
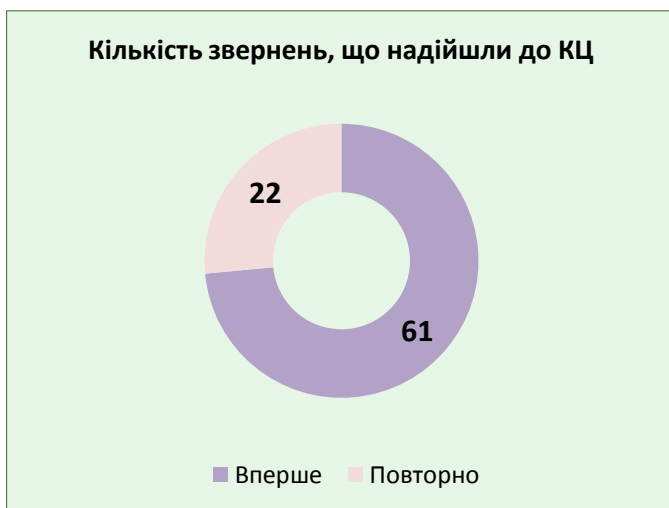
Важливим елементом покращення забезпечення доступу до БПД є моніторинг звернень (скарг) на роботу центрів з надання БВПД, що надходять від громадян до Координаційного центру з надання правової допомоги (КЦ). Системний аналіз та узагальнення таких звернень здійснює управління забезпечення доступу до правової допомоги КЦ. Відтепер результати цієї роботи будуть регулярно висвітлюватися на сторінках Дайджесту.

У період з 01 квітня по 01 травня 2016 року до КЦ із зверненнями та скаргами звернулися **83 особи, 22 з них – повторно.**

За своєю структурою звернення розподілились наступним чином:

- 28 – скарги на дії (бездіяльність) працівників регіональних та місцевих центрів;
- 24 – звернення про надання БВПД;
- 10 – скарги на дії (бездіяльність) адвокатів, призначених для надання БВПД;
- 15 – звернення про надання роз'яснення законодавства у сфері БПД;
- 8 – звернення з питань, що не стосуються компетенції КЦ.

Скарг від адвокатів, які надають БВПД, на дії працівників центрів протягом поточного місяця не надходило.

Кількість скарг на дії (бездіяльність) працівників в розрізі центрів з надання БВПД:

- Маріупольський МЦ – 3;
- Красноградський, Другий харківський, Перший львівський, Другий київський МЦ – по 2;
- Хустський, Павлоградський, Кіровоградський, Олександрійський, Ніжинський, Перший одеський, Другий одеський, Першого харківський, Сумський, Лубенський, Смілянський, Конотопський, Житомирський, Білоцерківський, Ізюмський МЦ, а також РЦ з надання БВПД у Дніпропетровській та Рівненській областях – по 1.

Більшість скарг на дії (бездіяльність) працівників регіональних та місцевих центрів з надання БВПД стосувалося:

- відмови особі в наданні безоплатної вторинної правової допомоги – 10;
- неналежного процесу організації надання, на думку заявників, БВПД працівниками центрів – 5;

- незабезпечення працівниками центрів своєчасного прибуття адвоката, неналежного оформлення довіреності – 2.

Також надійшло **10** скарг на дії (бездіяльність) адвокатів, які за дорученнями центрів з надання БВПД були призначені для надання БВПД скаржникам.

Із зазначеної кількості **2** скарги – на дії адвокатів у Київській області; **2** – на дії адвокатів в Одеській області; по **1** скарзі – на дії адвокатів у місті Києві, а також Харківській, Луганській, Житомирській, Кіровоградській, Дніпропетровській областях.

Проведений аналіз засвідчив наявність випадків, коли місцеві центри з надання БВПД у разі письмового звернення громадянина неналежним чином готували відповіді, допускали наявність помилок, навіть на бланках центру, у випадку, якщо особа не підпадала під категорію осіб, що мають право на БВПД, не вживали вичерпних заходів щодо вирішення проблем, з якими зверталися клієнти, власними силами та за допомогою партнерських установ.

[ ] Павло Петренко запросив студентів-юристів на роботу до бюро правової допомоги

Міністерство юстиції запрошує молодих юристів взяти участь у конкурсі на посади керівників бюро правової допомоги. Про це в рамках інформування про конкурс з відбору керівників бюро правової допомоги 19 травня 2016 року в ході зустрічі зі студентами-юристами Київського національного університету ім. Тараса Шевченка повідомив Міністр юстиції Павло Петренко.

Як повідомив очільник Мін'юсту, участь [у конкурсі на посади керівників бюро правової допомоги в системі безоплатної правової допомоги](#) – це шанс для молодих юристів отримати першу роботу та юридичну практику, що стане основою для їх подальшої кар'єри як правників.

Він нагадав, що Міністерство юстиції продовжує реформу системи органів юстиції та збільшує точки доступу для громадян до безоплатної правової допомоги через утворення по всій Україні бюро правової допомоги. «На місці старих районних управлінь юстиції буде створено понад 400 бюро правової допомоги. Ми хочемо набрати туди людей, які б надавали правову допомогу і консультації нашим громадянам, які не мають фінансової можливості оплатити послуги приватних адвокатів», - зазначив очільник Мін'юсту.

«На місці старих районних управлінь юстиції буде створено понад 400 бюро правової допомоги. Ми хочемо набрати туди людей, які б надавали правову допомогу і консультації нашим громадянам, які не мають фінансової можливості оплатити послуги приватних адвокатів», - зазначив очільник Мін'юсту.

Щодо вимог до претендентів, Павло Петренко зазначив: «Ми не піднімали високо планку вимог до претендентів. Для того, аби заявку на участь у конкурсі достатньо мати юридичну освіту та кваліфікаційний рівень не нижче бакалавра».

«Найкращі й найбільш вмотивовані отримають можливість працювати в одному з регіонів на власний вибір», - поінформував присутніх Міністр юстиції.

юстиції.

Перший заступник директора Координаційного центру з надання правової допомоги **Мирослав Лаврінок** більш детально розповів студентам процедурні питання проведення конкурсу та відзначив, що навіть сама участь у конкурсі має мотивацію для професійного розвитку. «Перший етап, на якому ми приймаємо заяви усіх, хто бажає стати частиною системи безоплатної правової допомоги, триватиме до кінця травня. Вимоги дають можливість взяти участь усім, хто має диплом бакалавра, володіє українською мовою, може комунікувати з грома-

дянами і має бажання допомагати людям. Другий етап, який розпочнеться 8 червня – це дистанційний курс навчання. Він створений для того, щоб увести претендентів у курс справ у системі безоплатної правової допомоги. І щоб молоді юристи почали ефективну роботу з першого дня запуску бюро правової допомоги, розуміючи цілі і завдання даного проєкту. Крім того, проходження цього курсу є гарною навчальною основою для юристів, які цікавляться питаннями надання безоплатної правової допомоги в Україні, і усього, що із цим пов'язано», - зазначив він.

На переконання Міністра юстиції, бюро є прекрасною можливістю для молодих юристів отримати першу роботу і майданчик, який стане фундаментом для побудови кар'єри. «Тієї кількості і різноплановості справ, з якими звертаються громадяни до центрів з надання безоплатної правової допомоги, ви не побачите ні в приватному секторі, ні, тим більше, на державній службі. Ми розраховуємо, що до нас прийдуть не просто професійні люди, а ще й дуже вмотивовані і патріотичні. Нам потрібні нові люди, які сформулюють нове обличчя держави», - зазначив **Павло Петренко**.

[ ] Робота у бюро правової допомоги – реальна можливість здобуття професійного досвіду для молодих правників

Про це 24 травня 2016 року йшлося на зустрічі Міністра юстиції Павла Петренка, Міністра освіти та науки Лілії Гриневич та директора українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» Канадського бюро міжнародної освіти Лариси Бізо із юристами, які закінчують вищі навчальні заклади та розпочинають свою кар'єру.

За словами **Павла Петренка**, Міністерство юстиції завжди було одним із найбільш закритих бюрократичних міністерств. *«Мін'юст повинен мати зовсім інше обличчя, і ми протягом останніх двох років послідовно рухаємося у цьому напрямі»*, - зазначив він. Павло Петренко нагадав, що цьогоріч у Міністерстві юстиції ліквідовано районні управління юстиції радянського зразка, та прийнято рішення про створення абсолютно нових офісів – бюро правової допомоги – де кожен зможе отримати юридичну допомогу, доступ до послуг адвоката та до електронних сервісів Мін'юсту.

«У зв'язку і з цим ми хочемо залучити максимальну кількість молодих фахівців, які нещодавно закінчили вузи, та тих студентів, які закінчують юридичні факультети і мають освітній рівень бакалавра, на першу роботу в бюро правової допомоги», - зазначив очільник Мін'юсту. Він звернув увагу, що раніше у юристів-початківців, без професійного досвіду, було мало шансів отримати роботу в державному секторі. Нині ж у рамках конкурсу з відбору керівників бюро правової допомоги вони

мають таку можливість. За його словами, у бюро юристи-початківці матимуть змогу отримати конкурентну заробітну плату, можливість здобуття професійного досвіду та, відповідно, реалізації себе як правників.

«Сьогодні ми проводимо цей захід разом із Лілією Гриневич, аби ми силами інформування двох міністерств залучили максимальну кількість людей, які щойно закінчили вузи, в нову систему Міністерства юстиції. Ми запрошуємо до роботи в бюро молодих людей, які мають освіту бакалавра права і бажання працювати в новій команді та є мотивованими змінювати свою країну», - зазначив він.

Міністр освіти та науки **Лілія Гриневич** привітала ініціативу Мін'юсту щодо працевлаштування випускників вузів. *«Це є унікальна ситуація, коли відсутність досвіду зможе якраз вдихнути нові цінності і нові можливості в систему, яка має змінити свою якість через нових людей, які туди заходять»*, - зазначила вона.

Павло Петренко повідомив, що претендентам необхідно буде пройти дистанційний курс навчання та інтерв'ю із конкурсною комісією. Він

повідомив, що з часу оголошення конкурсу участі у ньому виявили бажання взяти понад 3,3 тис. кандидатів, серед яких – близько 20 % бакалаврів.

Своїми думками щодо залучення до бюро правової допомоги молодих фахівців поділилася директор українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» Канадського бюро міжнародної освіти **Лариса Бізо**. За її словами, система БПД в Канаді у різних провінціях вважається гарним полем розвитку для молоді: *«Навіть наші випускники з юридичних факультетів Канади вважають, що один з найкращих способів набрати нові знання та робочий досвід – це переходити до системи безоплатної правової допомоги. І я б сказала, що це одна з таких дуже гар-*

них перспектив щодо кар'єрного росту».

Вона підкреслила, що для бюро, які будуть створені в Україні, і фахівців, які будуть у них працювати вже восени, це дуже гарна можливість. *«У бюро молоді фахівці матимуть можливості розвивати свої компетенції, знання та навички. З нашого боку, з канадської сторони, ми раді можливості підтримувати цю діяльність і дуже сподіваємося, що наступна хвиля ініціативи Міністерства юстиції дасть дуже важливий крок вперед щодо доступу до правосуддя і взагалі щодо цих змін на громадському рівні в Україні»,* - резюмувала вона.

«Я вдячний нашим канадським друзям, які допомагають нам у розвитку системи безоплатної правової допомоги», - зазначив Міністр юстиції.

Методологічна підтримка проведення конкурсу здійснюється українсько-канадським проектом «Доступна та якісна правова допомога в Україні», що реалізується Канадським бюро міжнародної освіти і фінансується Міністерством міжнародних справ Канади.

[ ] Вийшли друком інформаційні буклети з правових питань для учасників АТО

У місцевих центрах з надання безоплатної вторинної правової допомоги з'явилися інформаційні буклети з правових питань для учасників АТО.

Координаційний центр з надання правової допомоги спільно з Українською фундацією правової допомоги за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» підготували серію буклетів інформаційно-роз'яснювального характеру для учасників АТО.

Серія складається із наступних тем:

- ✓ Дії позичальника мобілізованого учасника АТО, який має зобов'язання по кредиту. Дії незаконно звільнених учасників АТО
- ✓ Забезпечення учасників АТО ліками та лікарськими засобами
- ✓ Реалізація права учасниками АТО на землю та житло
- ✓ Пільги учасникам бойових дій та особам, прирівняним до них
- ✓ Укладення та припинення контрактів військовими під час АТО

Дякуємо авторам, юристам та адвокатам – Марії Цип'ящук, Дмитру Реві, Катерині Луцик, Сергію Вилкову, Марині Лисич, Оксані Сірик та Артему Ріпенку. Експертну участь забезпечили громадські організації – «Правозахисна група «СІЧ» (м. Дніпропетровськ), БМГО «Правова єдність» (м. Біла Церква) та Спілка ветеранів АТО (м. Київ).

Завантажити буклети для перегляду можна за посиланнями:

- [ ] [Дії позичальника мобілізованого учасника АТО, який має зобов'язання по кредиту. Дії незаконно звільнених учасників АТО](#)
- [ ] [Забезпечення учасників АТО ліками та лікарськими засобами](#)
- [ ] [Реалізація права учасниками АТО на землю та житло](#)
- [ ] [Пільги учасникам бойових дій та особам, прирівняним до них](#)
- [ ] [Укладення та припинення контрактів військовими під час АТО](#)

NB! Ці, а також усі друковані інформаційні матеріали про безоплатну правову допомогу доступні для завантаження у розділі "[Прес-центр/Бібліотека](#)".

[ ] **«Прийняття Парламентом законопроекту №3044 дозволить забезпечити потреби внутрішньо переміщених осіб у безоплатній правовій допомозі», – круглий стіл «Надання безоплатної правової допомоги внутрішньо переміщеним особам: консолідація зусиль держави та громадянського суспільства»**

Про це 6 квітня 2016 року йшлося на круглому столі «Надання безоплатної правової допомоги внутрішньо переміщеним особам: консолідація зусиль держави та громадянського суспільства». Прийняття Верховною Радою України [внесеного Урядом законопроекту №3044](#) «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги та підвищення якості її надання» дасть право отримувати безоплатну вторинну правову допомогу усім внутрішньо переміщеним особам саме за критерієм статусу ВПО, а також тим, хто лише претендує на отримання такого статусу. Захід пройшов у рамках реалізації Проекту Ради Європи «Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні».

Нагадаємо, що на виконання Національної стратегії захисту прав людини, [Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015 - 2020 роки](#) та Програми діяльності Кабінету Міністрів України Урядом України внесено до Верховної Ради України згаданий законопроект (реєстраційний номер [3044 від 07.09.2015](#)). Цим законопроектом [запропоновано доповнити перелік суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу](#) особами, які лише претендують на отримання статусу внутрішньо переміщеної особи, проте відповідно до чинного ЗУ «Про безоплатну правову допомогу», не належать до суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу, що передбачає: здійснення представництва інтересів осіб в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами; складання документів процесуального характеру.

4 листопада 2015 року Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя розглянуто зазначений законопроект та рекомендовано Верховній Раді України прийняти його за основу. Наразі цей законопроект ще не розглянуто у сесійній залі Парламенту.

«Ми сподіваємося, що Верховна Рада буде дієздатною і підтримає внесений Кабінетом Міністрів законопроект №3044. Прийняття цього документу дасть нам більше механізмів для допомоги внутрішньо переміщеним особам. Адже нині наші вимушено переміщені особи не мають права звертатися за допомогою просто тому, що вони переселенці. Зараз вони мають право на допомогу лише, якщо підпадають під дію інших прописаних у Законі категорій», - зазначив заступник Міністра юстиції Гія Гецадзе, який відкрив захід.

Народний депутат України **Наталія Веселова** у ході свого виступу подякувала Мін'юсту за розробку законопроекту та висловила сподівання, що законопроект найближчим часом буде внесено на розгляд народних депутатів, а ті, в свою чергу, забезпечать українців, які покинули свої домівки через анексію чи воєнні дії, правовим захистом.

«Внутрішньо переміщені особи особливо потребують правової допомоги. Наша країна не мала раніше такого досвіду внутрішнього переміщення громадян, спричиненого військовими діями. Тому нам зараз потрібно спромогтися визначитися зі своїм ставленням до таких осіб. Я вважаю, що така ініціатива Міністерства юстиції дійсно заслуговує уваги і поваги. Думаю, що люди, які опинилися в скрутному становищі, які обрали Україну і

переїхали жити на українську територію, мають отримати повноцінну правову допомогу», - наголосила вона.

За словами керівника проекту Ради Європи «Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні» **Ганни Христової**, Рада Європи і Європейський суд з прав людини розглядають права внутрішньо переміщених осіб з точки зору забезпечення прав людини в цілому. Вона наголосила, що право на захист – це основоположне право, забезпечення якого є первинним обов'язком держави.

«Надзвичайно важливо розуміти, що це не лише питання соціального захисту, це питання основоположних прав і свобод.

Рекомендація Ради Європи [ред. – Рекомендація Rec

(2006) Комітету Міністрів Ради Європи державам-членам щодо внутрішньо переміщених осіб] *прямо говорить, що питання захисту внутрішньо переміщених осіб є тими питаннями, які підпадають під дію Конвенції про захист прав людини, гарантування і дотримання якої підлягає оскарженню до Європейського суду з прав людини. Держава вже сьогодні має створювати ефективні інструменти захисту на національному рівні, щоб звернення до ЄСПЛ не розглядалося як єдино можливий засіб порятунку», – зауважила Ганна Христова.*

Перший заступник директора Координаційного центру з надання правової допомоги **Мирослав Лаврінок** детально розповів про законопроект №3044 «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги та підвищення якості її надання».

«Цей законопроект спрямований на комплексні зміни стосовно підходу до визначення суб'єктів права на без-

*оплатну вторинну правову допомогу, - повідомив він, додавши, - Окрім внутрішньо переміщених осіб та тих, які лише претендують на отримання такого статусу, законопроектом запропоновано внести до переліку суб'єктів права на безоплатну вторинну правову допомогу й тих громадян, які лише претендують на отримання статусу учасника бойових дій, зокрема й учасників АТО. Інші дуже важливі зміни стосуються межі малозабезпеченості. Нині згідно закону право на безоплатну вторинну правову допомогу мають особи, середньомісячний сукупний дохід яких не перевищує визначеного законом прожиткового мінімуму. У цьому є певна колізія, оскільки сьогодні в державі пенсія та заробітна плата не може бути меншою прожиткового мінімуму для відповідної категорії осіб. І тому люди, які, скажімо, отримують «один в один» із прожитковим мінімумом, або трохи більше – фактично уже не підпадають під цю категорію. Втім є розуміння того, що у них немає достатньо коштів, аби оплатити послуги адвоката. Законопроектом також запропоновано вирішити цю правову колізію». **Мирослав Лаврінок** повідомив, що [місцеві центри](#) з надання безоплатної вторинної правової допомоги сьогодні знаходять шляхи допомоги таким людям, оскільки усвідомлюють, що потреба у правовому захисті у них залишається незалежно від того, що сказав закон.*

«Але хотілося б робити це на міцних організаційних засадах, чим, безумовно, є прийняття законопроектом Парламентом», - зауважив він.

Перший заступник директора Координаційного центру висловив подяку командам Офісу Ради Європи в Україні та проекту Ради Європи «Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні» за підтримку ініціатив Координаційного центру в напрямі забезпечення права осіб на безоплатну правову допомогу.

Ганна Христова, у свою чергу, зазначила, що Офіс Ради Європи в Україні плідно співпрацює із Координаційним центром у рамках низки проектів, зокрема, й у частині захисту прав внутрішньо переміщених осіб. **Вона наголосила, що система безоплатної правової допомоги та її розвиток в Україні є пріоритетом для Офісу Ради Європи в Україні та Ради Європи в цілому.**

Серед учасників круглого столу – Головний операційний менеджер Офісу Ради Європи в Україні **Алессандро Саваріс**, Представник Уповноваженого ВР України з прав людини **Жанна Лук'янова**, Старший радник з правових питань Управління Верховного комісара ООН у справах біженців **Юг Біссо**, представники Мінсоцполітики, адвокати, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, представники громадських організацій

та волонтерських рухів, які опікуються правами ВПО та інші.

NB! Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення доступу до безоплатної правової допомоги та підвищення якості її надання» було внесено Кабінетом Міністрів України на розгляд Верховної Ради України (реєстраційний № 3044 від 07 вересня 2015 року) та включено до порядку денного четвертої сесії Верховної Ради України восьмого скликання.

У зв'язку із зміною складу Уряду 14 квітня 2016 року законопроект відкликано. Повторно законопроект внесено на розгляд Уряду листом Мін'юсту від 22 квітня 2016 року № 3348/25/9-16. 27 квітня 2016 року проект схвалено на засіданні Кабінету Міністрів України відповідно до §552 Регламенту Кабінету Міністрів України. Листом Прем'єр-міністра України від 17 травня 2016 року № 15581/1/1-16 проект повернуто.

На сьогодні Координаційним центром з надання правової допомоги розробляється проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про безоплатну правову допомогу».

ДОВІДКОВО

Проект Ради Європи «Посилення захисту прав людини внутрішньо переміщених осіб в Україні» реалізується в рамках **Плану дій Ради Європи для України на 2015-2017 роки**. Проект спрямований на реалізацію заходів з удосконалення нормативно-правової бази стосовно внутрішньо переміщених осіб, імплементації стандартів щодо захисту ВПО та відповідних процедур, сприяння доступу ВПО до психологічної, медичної, соціальної та правової допомоги та підвищення рівня їх обізнаності про свої права, а також підтримку ініціатив щодо інтеграції та підвищення спроможності ВПО на рівні територіальних громад. Серед національних партнерів проекту – Міністерство соціальної політики, Державна міграційна служба, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, Міністерство юстиції України, інші органи виконавчої влади, Координаційний центр з надання правової допомоги, громадські організації та місцеві органи влади.

[ ] У Мін'юсті відбулася спільна нарада Міністра юстиції та керівників у системі БПД

22 квітня 2016 року у Мін'юсті під головуванням Міністра юстиції Павла Петренка відбулася нарада керівного складу Координаційного центру з надання правової допомоги та регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Головна тема наради – обговорення стану виконання плану заходів з реформування територіальних органів Міністерства юстиції України та розвитку системи безоплатної правової допомоги,

затвердженого наказом Міністерства юстиції від 25 грудня 2015 року №2748/5, і Постанови Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2016 року №99 «Про реформування територіальних органів Міністерства юстиції та розвитку системи безоплатної правової допомоги». А також – стану проведення [конкурсу з відбору керівників бюро правової допомоги](#).

У заході також взяли участь заступники Міністра юстиції **Оксана Іванченко** та **Гія Гецадзе**, керівники головних територіальних управлінь юстиції у Рівненській та Миколаївській областях.

Нагадаємо, протягом першого півріччя 2016 року згідно зі згаданим планом, відбувається реформа територіальних органів юстиції, яка є наступним логічним етапом децентралізації послуг Міністерства юстиції України та надання можливості отримання таких послуг у режимі

он-лайн з одночасним розширенням доступу до безоплатної правової допомоги та підвищенням її якості. Згідно з планом передбачається створення бюро правової допомоги.

[Переглянути план заходів з реформування територіальних органів Міністерства юстиції України та розвитку системи надання безоплатної правової допомоги](#)

Бюро будуть утворені в кожному районі і місті України як відокремлені підрозділи [місцевих центрів](#) з надання безоплатної вторинної правової допомоги, що діють в Україні з 1 липня 2015 року. Ресурсне забезпечення здійснюватиметься за рахунок майна і коштів районних та міських управлінь юстиції, які перебувають у стані ліквідації.

У бюро правової допомоги громадяни зможуть скористатись електронними сервісами Міністерства юстиції України та отримати безоплатну первинну правову допомогу - правову інформацію та консультації.

[ ] Міністр юстиції відвідав центри з надання БВПД у Луцьку та Рівному

25 квітня у рамках робочої поїздки до Волинської області Міністр юстиції України Павло Петренко відвідав Луцький місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги, де разом із адвокатами провів особистий прийом громадян. У робочому відрядженні Міністра юстиції на Волинь участь взяв перший заступник директора Координаційного центру з надання правової допомоги Мирослав Лаврінок.

Саме під час візиту Міністра юстиції до Луцького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулася Марія Лаврентіївна з питанням щодо отримання статусу члена сім'ї загиблого учасника бойових дій (учасника АТО). Сталося непоправне - в зоні проведення АТО загинув її син. Жінка цікавилася захистом прав сім'ї загиблого, зокрема, свого онука, зокрема, щодо отримання відповідних пільг і виплат, які є обов'язковими

для такої категорії осіб, як компенсацію за втрату найдорожчого – життя. Марії Лаврентіївні Луцьким місцевим центром буде призначено адвоката для захисту її прав.

Інший клієнт центру, Віктор Іванович, розповів про своє проблемне питання – судовий спір про усунення перешкод проїзду до орендованої ним земельної ділянки, де сусід побудував свій паркан. Є рішення суду про усунення перешкод користування земельною ділянкою, проте воно, як повідомив Віктор Іванович, не виконується.

«Усі питання, з якими до мене звернулися місцеві жителі, триматиму на особистому контролі», - Павло Петренко.

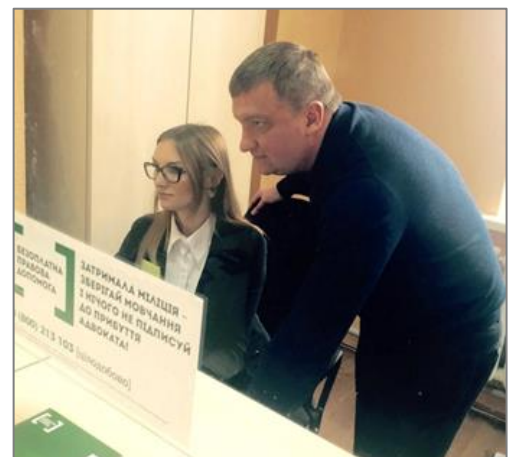
Також Міністр юстиції поспілкувався із командою Луцького місцевого центру стосовно різних питань його щоденної діяльності.

У Луцькому місцевому центрі з початку року 89 українців отримали адвоката та можливість захистити свої інтереси в суді, а минулого року адвокатську допомогу тут надали понад 300 громадянам.

«Відкриття центрів правової допомоги – один з найбільших соціальних проектів, які нині реалізуються в Україні. Фактично для мільйонів українців, які раніше не могли собі дозволити

найняти адвоката за гроші – це єдиний шанс на захист», – зауважив Павло Петренко.

Перший заступник директора Координаційного центру з надання правової допомоги Мирослав Лаврінок провів робочу зустріч з працівниками Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Волинській області, під час якої поспілкувався із командою центру, розповів про етапи подальшого розвитку системи БПД в Україні, зокрема про створення бюро правової допомоги, обговорив разом із командою центру актуальні питання в його роботі.

Також з-поміж іншого у рамках візиту відбулася зустріч зі студентами юридичного факультету Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки. Там само відбулася й зустріч із нотаріусами та адвокатами, у тому числі тими, які надають безоплатну правову допомогу в області.

«Мали плідну фахову дискусію щодо напрямів професійного розвитку», - зазначив очільник Мін'юсту.

Мирослав Лаврінок, відповідаючи на запитання присутніх, які стосувалися системи безоплатної правової допомоги, говорив про круглі столи у регіонах з представниками адвокатської спільноти, проведення яких заплановане у зв'язку із спільним напрацювання пропозицій щодо методики залучення адвокатів до надання безоплатної вторинної правової допомоги.

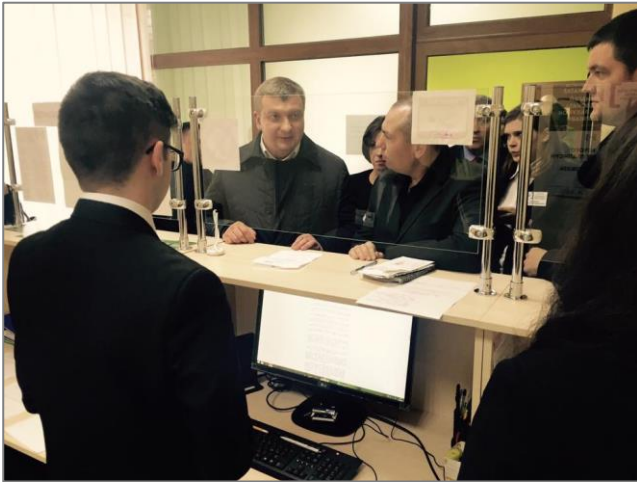
26 квітня у рамках робочої поїздки на Рівненщину Міністр юстиції України Павло Петренко відвідав Рівненський місцевий та Регіональний центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Разом з Павлом Петренком – заступник Міністра юстиції України **Гія Гецадзе**, народний депутат України **Юрій Вознюк**, перший заступник директора Координаційного центру з надання правової допомоги **Мирослав Лаврінок**.

Під час візиту Міністра юстиції до Рівненського місцевого центру звернувся житель Рівного Юрій, у якого виникла проблема з виконанням рішення суду. Працівники місцевого центру пояснили, що у цьому випадку було закінчене виконавче провадження у зв'язку не з неможливістю вико-

нання рішень суду взагалі, а з тим, що був лист направлений не до того органу виконавчої служби. Павло Петренко поцікавився думкою клієнта Рівненського МЦ щодо якомось наданні правових послуг та почув у відповідь схвальний відгук: *«Я цілком задоволений якістю надання послуг Рівненським місцевим центром, до якого я звернувся у вересні минулого року. Працівники центру мене прийняли, вислухали, призначили адвоката, який домогся позитивного результату, представляючи мої інтереси в судах першої інстанції, апеляційному та Вищому спеціалізованому.»*

Інший клієнт Рівненського місцевого центру, пан Володимир, який в центрі саме зустрічався із адвокатом, що надає безоплатну правову допомогу, Віктором Ставровським, розповів Міністру про свою проблему, з якою прийшов. У зв'язку з тим, що командир військової частини, у якій чоловік служить за контрактом, не вказав у документі терміну його (контракту) дії, його в будь-який час можна розірвати. Чоловік цікавиться захистом своїх прав у такому разі.

Міністр юстиції поспілкувався із командами центрів у Рівному про різні питання їх щоденної

роботи.

Також очільник Мін'юсту з делегацією відвідав нещодавно відкритий Центр надання адміністративних послуг, де під час спілкування з журналістами зазначив: *«Сьогодні я ознайомився з роботою Рівненського місцевого та Регіонального центрів з надання БВПД, які працюють в рамках соціального проекту Міністерства юстиції. Проаналізувавши роботу центру, я побачив, що тільки за перші місяці цього року понад двісті громадян отримали кваліфіковану допомогу працівників Рівненського місцевого центру. Це люди, які раніше взагалі не мали права на безо-*

платну правову допомогу і не мали можливості найняти адвоката».

Павло Петренко також анонсував створення в області бюро правової допомоги: *«У Рівненській області буде відкрито ще 14 бюро правової допомоги. Фактично в кожному маленькому містечку та районному центрі наші громадяни матимуть можливість отримати консультацію і право на захист. У них будуть працювати молоді юристи, відібрані на відкритому конкурсі, там буде зовсім інша філософія спілкування з громадянами. Міністерство юстиції стає Міністерством справедливості і захисту простих українців, це наше завдання і один з ключових блоків реформ».*

Також під час візиту до центру очільник Мін'юсту повідомив про можливість запуску проекту правової допомоги громадянам, який об'єднає зусилля центрів надання безоплатної допомоги та громадських приймалень народних депутатів: *«Це буде дуже ефе-*

тивна співпраця. Пілотний проект ми запустимо в Рівному».

[ ] Література як інструмент соціальної дії: презентація збірки "ПРОТИ НАСИЛЬСТВА"

24 квітня на VI Книжковому Арсеналі відбулася пред-презентація збірки "ПРОТИ НАСИЛЬСТВА", яка є частиною літературно-медійно-правозахисної ініціативи, що реалізується Громадським радіо за підтримки Уряду Канади в рамках проекту "Доступна та якісна правова допомога в Україні".

Упорядниця, автор та ініціатор збірки – правозахисниця, письменниця, громадська діячка **Лариса Денисенко**, посол Канади в Україні **Роман Ващук**, президент жіночого правозахисного центру "Ла Страда" **Катерина Левченко**, автори **Юрій Макаров**, **Маріанна Кіяновська**, **Галина Вдовиченко**, **Артем Чапай**, **Наталка Сняданко**, експерти-психологи, представники команди Координаційного центру з надання правової допомоги та багато інших гостей взяли участь у презентації збірки "ПРОТИ НАСИЛЬСТВА", яка вийде друком найближчого місяця.

Відкриваючи захід, Посол Канади в Україні **Роман Ващук** зазначив, що канадська підтримка спрямована, в першу чергу, на розширення доступу до допомоги, і ця ініціатива покликана його забезпечити не прямим, а скоріше креативним способом – шляхом літератури та слова, які звертаються до почуттів та емоцій людей. «Це творча частина нашої підтримки системи безоплатної правової допомоги в Україні», - Роман Ващук.

Лариса Денисенко, розповідаючи про ідею збірки, висловила сподівання, що поєднання літературної та юридично-правової й психологічної частин стане тим "інструментом соціальної дії", який допоможе людям усвідомити проблему і побачити шляхи її вирішення у дуже практичний та реалістичний спосіб.

Автори оповідань, які ввійшли до збірки, цитували уривки своїх творів та розповідали про ідеї написання саме таких сюжетів. Збірка складається із 10 оповідань, які, крім художньої лінії, містять й коментарі правозахисників та експертів-психологів щодо того, як діяти у ситуаціях, пов'язаних із різними видами насильства.

Ця збірка ПРО НАС - для тих і про тих, хто став або може стати жертвою та/або свідком домашнього насильства, для небайдужих до цієї проблеми, для тих, хто може і хоче допомогти, вплинути і підтримати.

Збірка буде розповсюджена у центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги, де з нею зможуть ознайомитись як працівники центрів, які безпосередньо працюють із людьми, які приходять до цих центрів, так і самі клієнти.

«ПРОти НАСильства» - черговий медійно-правозахисний проект, що реалізується за підтримки українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні» на Громадському радіо. Так, на Громадському радіо виходила спеціальна серія щотижневих програм **«Ген справедливості»**, яка присвячена різним питанням надання безоплатної правової допомоги в Україні та має на меті інформування суспільства щодо права на таку допомогу і як її отримати. У рамках цієї серії уже записано понад 50 тематичних подкастів ([переглянути та прослухати програми](#)); виходи подкастів у рамках програми «Ген справедливості» заплановані й надалі. Крім того, за підтримки українсько-канадського проекту на Громадському радіо реалізується медіа проект **«Протидія насильству у сім'ї»**, який виходить двічі на місяць та спрямований на тих, хто потерпає від насильства у сім'ї чи є його свідком, для тих, хто потребує допомоги, зокрема, правової, і для тих, хто не байдужий та може допомогти ([переглянути та прослухати програми](#)).

[ ] Створено міжвідомчу робочу групу в рамках Меморандуму про співпрацю між Національною поліцією та Міністерством юстиції

26 квітня 2016 року в рамках [Меморандуму про співпрацю між Національною поліцією України та Міністерством юстиції України у сфері надання безоплатної правової допомоги](#) від 12 лютого 2016 року було утворено міжвідомчу робочу групу з питань розроблення та впровадження заходів, спрямованих на забезпечення права осіб на захист, безоплатну правову допомогу та дотримання

гарантій адвокатської діяльності.

Основними завданнями робочої групи є розроблення:

- **спільного плану дій** щодо попередження, виявлення та недопущення порушення прав осіб, затриманих за підозрою у вчиненні злочину, на захист, безоплатну правову та дотримання гарантій адвокатської діяльності;
- **порядку регулярного поширення інформації про право на безоплатну правову допомогу та порядку інформаційного обміну відомостями** про осіб, які відповідно до положень КПК є затриманими, є підозрюваними, а також до яких застосовано адмінзатримання чи

адмінарешт, або стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою тощо.

Співголовами робочої групи визначено заступника Міністра юстиції **Гію Гецадзе** та заступника Голови Національної поліції - керівника апарату **Костянтина Бушуєва**.

До складу робочої групи входять керівники Координаційного центру з надання правової допомоги, регіональних центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Київській області та місті Києві, а також керівники структурних підрозділів апарату Національної поліції.

✓ [Переглянути наказ Національної поліції України від 26 квітня 2016 року № 350 "Про утворення міжвідомчої робочої групи"](#)

[ ] Безоплатна правова допомога в Україні: медіа дайджест

«Ген справедливості» — програма для тих, хто потребує правової допомоги»: спеціальний проект на Громадському радіо, присвячений питанням безоплатної правової допомоги

«Ген справедливості» - спеціальна серія* програм на [Громадському радіо](#), яка присвячена різним питанням надання безоплатної правової допомоги в Україні та має на меті інформування суспільства щодо права на таку допомогу, важливих подій та ініціатив у сфері.

Що зроблено та має бути реалізовано з метою забезпечення права на БПД усіх, хто її потребує та має право за законом? де отримати таку правову допомогу? представлення «кейсів» - живих прикладів успішних справ адвокатів системи та їх клієнтів... Чи може система БПД стати тим «геном справедливості», що своїм прикладом може змінити традиційно негативне ставлення українців до системи правосуддя в країні? У рамках серії програм, які виходять щосередини, їх ведуча **українська письменниця, адвокатка та правозахисниця Лариса Денисенко** запрошує до розмови представників Міністерства юстиції України, Координаційного центру з надання правової допомоги, регіональних центрів БВПД, адвокатів, що надають таку допомогу та їхніх клієнтів, представників органів адвокатського самоврядування, громадських активістів, правозахисників та міжнародних експертів.

Рік тому проект «Доступна та якісна правова допомога в Україні» підтримав ініціативу правозахисниці, письменниці та ведучої [Громадського радіо](#) Лариси Денисенко та [Координаційного центру з надання правової допомоги](#) щодо створення програми про безоплатну правову допомогу та доступу до правосуддя в Україні.

Назву радіопрограми - «Ген справедливості» - запропонувала Лариса Денисенко, яка і стала її незмінною ведучою.

Станом на квітень 2016 року було записано 2 цикли з 55 випусків «Ген справедливості».

Програма стала не лише джерелом актуальної інформації про роботу системи БПД, а перетворилася на потужний правозахисний ресурс, де слухачі мають змогу отримати корисну інформацію про можливості захисту своїх прав, послухати живі історії реальних людей та їх захисників – адвокатів системи БПД, почути особливості правового захисту вразливих категорій населення тощо.

Пропонуємо вашій увазі чотири останні подкасти у рамках другого циклу програми «Ген справедливості».

«Ми стягнули майже 30 000 гривень заборгованості», — адвокат

Як у судовому порядку вирішити справу, коли твій працедавець припинив виплачувати компенсацію за травму на виробництві, посилається на відсутність документів, відмовляється від правонаступництва та перекладає відповідальність на іншу державну установу? У детальній розмові з **Федором Загляном** та

адвокатом **Віктором Пальнюком**, який допоміг пану Федору вирішити справу щодо виплати працедавцем компенсації, дізнаємось, з якими складнощами стикнувся клієнт, які питання вирішував адвокат і що ще варто зробити у цій справі – у черговому випуску «Ген справедливості».

Реалії насильства в сім'ї: невтручання поліції та житлове питання

У студії «Ген справедливості» адвокат **Людмила Железняк**, яка розповідає історії про домашнє насильство, з якими вона зіштовхнулася у власній професійній практиці. Зокрема, адвокат говорить про існуючі прогалини в законодавстві, які не дають змоги врегулювати проблему психологічного насильства, та складнощі, з якими стикаються члени родини, що подають на кривдника до суду.

Бюро правової допомоги: для людей, а не чиновників

З директором Координаційного центру з надання безоплатної правової допомоги **Андрієм Вишневським** та **Сергієм Бреусом**, в.о. директора Четвертого київського місцевого центру з надання вторинної безоплатної правової допомоги говоримо про реформу системи безоплатної правової допомоги, зокрема, й про те, що з липня 2016 року запустяться 400 терміналів правової допомоги, де люди отримуватимуть необхідну інформацію.

«Бюро правової допомоги — це соціально-консультативні хаби», — зауважує **Андрій Вишневський**.

NB! Усі радіопередачі, що вийшли в рамках проекту, кожен з яких можна прослухати на сайті Громадського радіо (розділ **«Ген справедливості»**), або ж на сайті Координаційного центру (у розділі **«Ген справедливості»**).

Протидія насильству у сім'ї

Насильство завжди пов'язано з нерівними можливостями. Перший захист — знати свої права і знати до кого звернутися.

Домашнє насильство не є приватною чи сімейною справою, але є проблемою, що зачіпає суспільні інтереси, і тому вимагає ефективних дій з боку держави (з рішення Європейського суду з прав людини).

Чи можна протидіяти насильству у сім'ї? Чи знаємо ми що називати конфліктом, а що, власне, є насильством? Хто може надати допомогу? Що має робити держава? Якими є міжнародні стандарти захисту від домашнього насильства? Відповіді на ці питання – у раїдопрограмі «Протидія насильству у сім'ї» на Громадському радіо.

«Протидія насильству у сім'ї» - програма для тих, хто потерпає від насильства у сім'ї, чи є його свідком, для тих, хто потребує допомоги, зокрема, правової, і для тих, хто не байдужий, хто може допомогти.

Двічі на місяць по п'ятницях у програмі «Протидія насильству у сім'ї» слухайте відповіді на ці та інші питання, поради експертів та приклади успішних справ адвокатів системи безоплатної допомоги. Гості студії — адвокати, що надають безоплатну вторинну правову допомогу, психологи та соціальні працівники, правозахисники, громадські активісти та міжнародні експерти.

Випуск 13: «Б'є — значить не любить, а вчиняє злочин: експертка з Ла Страда»

Українське законодавство ставить майнові права особи вище, ніж немайнові. Тому кривдника неможливо вилучити із сім'ї.

Розмова з експертом **Мариною Легенькою**, директоркою департаменту правової та соціальної допомоги ГО «[Ла Страда-Україна](#)» стосовно [сюжету](#) про те, як лучанка Олена Макарчук з дітьми стала жертвою свого чоловіка-агресора та кілька років поспіль терпіла насильство з його сторони.

Випуск 12: «Постраждалі від домашнього насильства більше року судяться з кривдником»

Лучанка Олена Макарчук з дітьми стала жертвою свого чоловіка-агресора та кілька років поспіль терпіла насильство з його сторони.

За словами експерта, постраждалі від домашнього насильства звертаються найчастіше лише у випадках вчинення фізичного насильства. А згідно законодавства визначено чотири види насильства - фізичне, економічне, психологічне і сексуальне. Не можна говорити, що бійка, побиття – це лише фізичне насильство, його супроводжує психологічне насильство, тобто образи, нецензурна лайка тощо.

Випуск 11: «84% опитаних дітей визнали, що потерпали від знущань у школі»

У черговій радіопрограмі з циклу "Протидія насильству в сім'ї" - про знущання, якого зазнають ЛГБТ-діти. «В Україні із цим є проблема - майже зовсім не фіксуються такі злочини. Як показує практика, у нас взагалі не вивчають питання щодо знущання над дітьми у школах і тим більше - вдома. Ця тема - табу і нас виховують, що так і має бути. Хоча європейський та американський досвід показує, що потрібно працювати зовсім

по-іншому у цьому руслі» - експерт.

Випуск 10: «Виходить книжка, присвячена протидії домашньому насильству»

Збірка «ПРОти НАСильства», упорядкована Ларисою Денисенко, містить оповідання відомих українських письменників, а також коментарі психологів та практичні поради адвокатів.

Директор департаменту зв'язків з громадськістю центру «[Ла Страда](#)» Альона Зубченко та письменниця Євгенія Кононенко розповідають про збірку оповідань «ПРОти НАСильства», що буде представлена на Книжковому арсеналі. Збірка виходить з

ініціативи та фінансової підтримки проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні».

Випуск 9: «Шлюб — не примус: експертка про сексуальне насильство в сім'ї»

Директорка департаменту комунікації центру «Ла Страда» Альона Зубченко, каже, що сексуальне насильство в сім'ї — табуована тема в Україні. Проблема домашнього сексуального насильства дуже гостро стоїть в Україні. На нашу [гарячу лінію](#) звертаються з цього приводу як жінки, так і чоловіки. У Законі «[Про попередження насильства в сім'ї](#)» є чітке визначення, що таке сексуальне насильство в сім'ї: «протиправне посягання одного члена сім'ї на статеvu недоторканість іншого члена сім'ї, а також дії сексуального характеру по відношенню до дитини, яка є членом цієї сім'ї». Ця проблема в Україні латентна — про неї мало повідомляють, мало говорять.

Випуск 8: "На Дніпропетровщині причини домашнього насильства переважно економічні"

Домашнє насильство — це «вічна тема». На Дніпропетровщині вона залишається актуальною так само, як і в інших регіонах. За кількістю звернень з приводу насильства в родині лідируючим став 2014 рік, — коли розпочався воєнний конфлікт, розповідає Інна Супрун, директор Дніпропетровського міського центру соціальних служб для родини та молоді.

NB! Серія програм «Ген справедливості» та «Потидія Насильству у сім'ї» реалізується за підтримки українсько-канадського проекту «Доступна та якісна правова допомога в Україні», впровадження якого заплановане на 2014 – 2018 роки і спрямоване в тому числі на підтримку системи БПД в частині підвищення рівня обізнаності населення щодо прав на отримання безоплатної правової допомоги.

ПРОЕКТ «ДОСТУПНА ТА ЯКІСНА
ПРАВОВА ДОПОМОГА В УКРАЇНІ»

Foreign Affairs, Trade and
Development Canada

Affaires étrangères, Commerce
et Développement Canada

[ ] Новини порталу «Правовий простір»

«Правовий Простір» запустив мобільний додаток для безоплатних юридичних консультацій

Священик у військовій формі, він же - психолог, кілька юристів і правозахисників, - здавалося б, що може об'єднувати цих людей? Вони виїжджають разом у райони Херсонщини і проводять для місцевих жителів психологічно-правові семінари. Об'єднує їх одна мета, одна справа - допомога демобілізованим бійцям АТО та їх сім'ям. До одного з таких семінарів, що проходив у Генічеську, приєдналася і редакція "Вгору".

На зустріч в Генічеську прийшло кілька сімейних пар, кілька людей, які приїхали з фронту у відпустку, дружини і бабусі хлопців, які воюють в АТО, чиновники, які керують у районі роботу з учасниками бойових дій і волонтери. Конференц-зал в управлінні освіти був переповнений.

Фото Наталі Бімбірайте, ІРЦ "Правовий простір"
Учасники семінару дивляться фільм "Most"

Заняття розпочав отець **Андрій Калита**, - військовий капелан, керівник Центру духовного розвитку "Джерело життя". І коли він говорив, як події на війні "наздоганяють" бійців у мирному житті, він навів приклад з власного досвіду. В юності отець Андрій мріяв зробити військову кар'єру, пішов служити. Під час однієї з операцій йому з побратимами довелося звільняти заручників. В оптичний приціл вони бачили, що відбувалося в будівлі. Один із злочинців підніс ножа до горла дитини. А наказ стріляти все не над-

ходив. Тоді бійці самі прийняли рішення почати операцію. Хлопчика вони врятували, заручників звільнили, але тим самим видали себе. І один із бійців, кращий друг Андрія Калити, був важко поранений. По рації запросили у командування вертоліт. Але у відповідь почули: "А в вашому районі" вертушок "немає". Він сім кілометрів ніс раненого, але хлопець до медчастини не дожив. І Андрій, як тільки прибув до підрозділу, пішов до командира і "набив йому пику". На цьому його військова кар'єра закінчилася. Але найтяжче було потім, - коли він знову в думках "прокручував" загибель товариша, придумував, як його можна було врятувати, і страждав.

І під час цієї розповіді один із демобілізованих бійців, який сидів поруч, спочатку легенько почав похитувати головою в знак згоди, потім - схилився, закрив обличчя зажатим у долоні зошитом, і з кожним словом священика кивав все сильніше, а по щоках - покотилися сльози ...

«Спалити свій біль»

А коли учасникам показали короткометражку "Most" (Міст) - сліз вже ніхто не міг стримати. Де-хто просто не витримував, відвертався від екрану...

Семінари проходили й раніше, в інших районах області. Але в Генічеську цей фільм показували

вперше. Як пояснив отець Андрій - чекали дозволу на покази від власників авторських прав. Вони, отримавши лист-запит, дуже здивувалися: на відміну від інших країн, в Україні ще ніхто, з 2003 року, не запитував дозволу на використання авторських прав, хоча їм добре відомо, що "Most" часто показують, і він давно вже "гуляє" по Інтернеті. Тому щиро подякували організаторам семінару, з радістю дали дозвіл на такі покази.

Фільм невеликий, всього кілька хвилин, але за цей час, він буквально "вивертає душу". Це дійсно неймовірно боляче, зробити такий вибір, який робив головний герой: врятувати сотні людей - ціною загибелі своєї дитини. І пройшовши через глибоке горе, він зміг прийняти, що жертва була не марною.

Потім кожен учасник зустрічі малював на папері свій власний біль, стискав і сплював. І така, здавалося б, проста вправа, - і справді заспокоює страждаюче серце, і легше стає дихати, і світ стає яскравішим. І, як говорить отець Андрій, - **тільки так, переживши гнів і неприйняття події, через біль і розчарування, ми підходимо до початку нового життя. Легкої "лазівки", обхідного шляху немає. Щоб йти далі, треба це пережити. Питання тільки в тому, зламає тебе горе, або ти піднімешся вище.**

А перед другою частиною семінару, юридичною, до Андрія Калити підійшов керівник громадської організації "Волонтер" **Юрій Шкаліков**. Він попросив допомоги дружині одного бійця. Йому залишилося служити два тижні, але в неї нерви вже на межі, не витримує напруги, намагалася руки на себе накласти. І не зупиняє навіть материнський інстинкт, а у неї - двоє маленьких діток.

Підходили до військового капелана й бійці, давали йому свій номер телефону: "Отець Андрій, зателефонуйте мені" ...

Все в твоїх руках

А друга частина семінару, яку вів юрист Інформаційного ресурсного центру "Правовий простір" **Володимир Орловський**, почалася ... з криків. Потім, уже після зустрічі, організатори розповіли "Вгору", що куди б вони не приїхали - всюди ця частина так і починається. І це нормально, людям треба висловити, викричати наболіле: занадто багато наша держава і чиновники наобіцяли бійцям АТО і їх сім'ям, а по суті - свої обіцянки не виконують. А якщо і виконують, то з величезною "пробуксовкою". І щоб змусити працювати "ржаві шестерінки", є два варіанти. Один, який виношують доведені бюрократією до крайності бійці: "постріляти всіх", і інший, цивілізований - за допомогою громадських організацій, за допомогою юристів. Аж до того, що професійний юрист, сидячи в кабінеті, і зробивши всього декілька дзвінків, може припинити переслідування бійця начальником частини (про один такий випадок "Вгору" розповідала, коли керівництво військової частини намагалася викрасти з "швидкої" потерпілого хлопця - щоб "зам'яти" подію).

Що цікаво, коли бійці і їх рідні почали скаржитися на владу, що держслужбовці їх часто просто "футболять", - встала одна з чиновниць і спочатку, навпаки, почала доповідати, як багато вони для них роблять. Йй, звичайно, «не свистіли», але показовим є той факт, що Генічеська громадська організація "Волонтер" вийшла зі складу районного Центру допомоги учасникам АТО. Як пояснив керівник організації Юрій Шкаліков, влада тільки обіцяє сприяти, а на ділі - "обклали своїми паперами і наказами". А останньою краплею такого "сприяння" стало те, що під загрозою опинилося проведення психолого-правового семінару. Для нього спочатку виділили зал в адміністрації. Про місце зустрічі домовлялися заздалегідь, повідомили і організатором, і учасникам. А напередодні раптом поставили перед фактом: шукайте інше місце, нам цей зал потрібний для нашого заходу ... Добре, що виявився вільним зал в управлінні освіти.

А такі семінари, як додав Юрій Шкаліков - це не "галочка для звіту", - ці зустрічі вкрай потрібні. І, головне, бійці і їх рідні відчули, що є люди, які не просто говорять, а реально допомагають.

Крапля в морі

Всього, в рамках програми "Сприяння соціальної адаптації учасників АТО і їх сім'ям шляхом надання психологічної та юридичної допомоги", яка реалізується за підтримки [Міжнародного Фонду "Відродження"](#), заплановано 10 виїздів мобільної групи в райони області. Більшу частину районів вже об'їздили. На кожну зустріч приходиться близько 30 осіб. Здавалося б, - багато. Але це, як кажуть організатори, - «крапля в морі».

Адже у нас в області вже близько 5 тис. демобілізованих. А якщо порахувати їх дружин, батьків, які також переживають разом з ними, - то це ще до 20 тисяч.

Правову допомогу можна отримати через гарячу лінію "Правового простору" з Пн.-Пт. з 10 до 18 години: 093-14-77-303, 099-46-83-848. Прийом юриста по понеділках: з 10 до 15 години за адресою: Херсон, вул. Фрунзе 2, оф. 6.

Відвідувач порталу «Правовий простір» можуть поставити питання юристу в розділі "Консультація юриста впродовж 24 години" <http://legalspace.org/index.php/ua/helper/onlinecons>. Або звернутися за допомогою до юристів [Мережі Центрив правової інформації та консультацій](#) у чат, написавши питання у вікні (ONLINE - знаходиться в правому нижньому кутку нашого сайту).

Графік роботи: Пн.-Пт. з 10 до 16 години.

Мережа центрив правової інформації та консультації надає безоплатну первинну правову допомогу, включає 25 громадських організацій в 17 областях України.

Приклади успішного захисту адвокатів системи БПД

[ ] Виправдувальні вироки у кримінальних провадженнях

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Дніпропетровській області

За ч.2 ст. 296 КК
України

Адвокати **Косенко Ніна, Велегура Микола, Горovenko Сергій** здійснювали захист неповнолітніх громадян Д. , Д-Ц. , Д. на підставі доручень № 0013479 від 10.10.2014 року, №5297 від 06.09.2013, № 2464 від 07.05.2013 року у кримінальній справі № 1-231\11. Неповнолітні підзахисні звинувачувалися у скоєнні злочину, передбаченого ч.2 ст. 296 КК України, а саме: грубому порушенні громадського порядку з мотивів явної неповаги до суспільства, що супроводжувалось особливою зухвалістю та винятковим цинізмом, вчиненого групою осіб. Обвинувачення полягало у тому, що три дівчини виражалися нецензурною лайкою на адресу іншої дівчини, потерпілої Д. , ображали та принижували її, а потім почали наносити удари кулаками в обличчя, тягнути і тріпати її за волосся, повалили на землю, де продовжували свої протиправні дії. Розгляд справи у суді тривав значний час. Відбулося 40 судових засідань. Під час судового слідства було встановлено, що протиправні дії обвинувачених мали місце біля Будинку культури у провулку, де не було нікого, крім обвинувачених та потерпілої. Спільними діями захисників та завдяки їх активній позиції по захисту прав неповнолітніх підзахисних вдалось встановити, що висновок судового експерту про тяжкість спричинених тілесних ушкоджень потерпілої ґрунтувався на неперевіреніх рентгенологічних знімках, та під час судової експертизи не були виконані усі необхідні дослідження. Тому тяжкість тілесних ушкоджень була змінена з середньої тяжкості тілесних ушкоджень на легкі тілесні ушкодження, які мають у своїй сукупності незначні скороминущі наслідки. Крім того, захисникам вдалось довести, що не було складу злочину - хуліганства, а саме умислу. Обвинувачені не мали наміру вчинити хуліганство та порушити громадський порядок, що неправомірні дії підзахисних мали ознаки іншого складу злочину, передбаченого ч.1 ст. 125 КК України: умисне легке тілесне ушкодження. Зміни кваліфікації злочину під час судового слідства не відбулося. Усі підзахисні були виправдані за відсутністю складу злочину, передбаченого ч.2 ст. 296 КК України.

За ч.1 ст. 185
КК України

У рамках кримінального провадження № 12014040730000358 адвокату **Козлову Анатолію** видано доручення №004-0018026 для здійснення захисту за призначенням від 11.05.2015 року. Адвокат був залучений для здійснення захисту клієнтки Ф., яка обвинувачувалася у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 185 КК України, а саме, крадіжці, вчиненій особою, що мала доступ до товарно-матеріальних цінностей та грошових коштів в продовольчому магазині, грошових коштів на суму 9613 гривень. У ході судового провадження, адвокат звернув увагу суду на те, що під час досудового та судового слідства стороною звинувачення не було надано беззаперечних доказів вини підзахисної у інкримінованому їй злочині. Докази, які надавалися стороною обвинувачення, не були належними та допустимими. Крім того звинувачення не може ґрунтуватися на припущеннях. Суд першої інстанції своїм вироком визнав підзахисну невинуватою та виправдав її на підставі п. 2 ч.1 ст. 373 КПК України за недоведеністю того, що кримінальне правопорушення вчинене саме підзахисною Ф.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД в Житомирській області

За ч.5 ст.27, ч.3
ст.28 – ч.2
ст.205; ч.5 ст.27,
ч.3 ст.28 – ч.3
ст.212 КК Украї-
ни

Адвокат **Павло Єсін** (доручення центру від 30 липня 2014 року, №006-0000731) здійснював захист клієнта О., який обвинувачувався у скоєнні злочинів, передбачених ч.5 ст.27, ч.3 ст.28 – ч.2 ст.205; ч.5 ст.27, ч.3 ст.28 – ч.3 ст.212 Кримінального кодексу України, а саме – створенні суб'єктів підприємницької діяльності з метою приховування незаконної діяльності та умисному ухилянні від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів, що входять в систему оподаткування, введених у встановленому законом порядку, - карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років. Фактично О. обвинувачувався у створенні 5 конвертаційних центрів, які надавали фіктивні послуги, для легалізації доходів. У ході розгляду справи, адвокат звернув увагу суду на те, що державним обвинувачем не надано суду жодного доказу, який би доводив вину обвинуваченого, а також те, що обвинувачення не може ґрунтуватись на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Тому, завдяки професійній роботі адвоката **Павла Єсіна** Корольовський районний суд, прийшов до обґрунтованого висновку, що пред'явлене громадянину О. обвинувачення у скоєнні злочинів, передбачених ч.5 ст.27, ч.3 ст.28 – ч.2 ст.205; ч.5 ст.27, ч.3 ст.28 – ч.3 ст.212 Кримінального кодексу України, не доведено та ухвалено 21 квітня 2016 року виправдувальний вирок.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД в Київській області**За ч. 3 ст. 185 КК України**

Досудовим слідством підзахисний адвоката **Софії Шаповалової** (доручення №1441 від 17.07.2015 року) обвинувачувався у тому, що він шляхом пошкодження балконного вікна проник до квартири потерпілої та викрав з даної квартири ювелірні вироби та техніку на загальну суму 21550 гривень. Стороною обвинувачення дії особи були кваліфіковані за ч.3 ст.185 КК України — таємне викрадення чужого майна (крадіжка) вчинене повторно, поєднане з проникненням у житло — тяжкий злочин, що карається позбавленням волі строком до 6 років. В судовому засіданні потерпіла заявила, що після крадіжки обвинувачений особисто дзвонив їй і повідомив що був в її квартирі. Обвинувачений слова потерпілої заперечив, своєї вини в інкримінованому злочині не визнав.

Вислухавши показання свідків суд визнав їх неналежними доказами винуватості підозрюваного у вчиненні злочину, передбаченого ч.3 ст.185 КК України, оскільки, на думку суду, вони не містили інформації про те, що вказаний злочин був вчинений саме обвинуваченим.

Хоча в квартирі потерпілої були виявлені відбитки підозрюваного, суд також визнав даний доказ неналежним, оскільки він є підтвердженням можливого порушення підозрюваним недоторканості житла, але не підтверджує, що саме він вчинив крадіжку. Суд зазначив, що не має права виходити за межі висунутого обвинувачення, якщо це може погіршити становище підсудного.

Також суд зазначив, що викрадені речі не знайдені, їх місцезнаходження, окрім мобільного телефону не встановлено. Слідів, які б вказували на причетність обвинуваченого, таких як відбитки пальців, долонь, сліди крові, тощо на викрадених речах, у тому числі на знайденому мобільному телефоні не виявлено. Всі надані стороною обвинувачення докази суд визнав непереконливими та такими, що ґрунтуються на припущеннях і домислах, а не на встановлених фактах.

Вироком Білоцерківського міськрайонного суду від 22.03.2016 у справі № 357/12308/15-к підзахисного адвоката **Софії Шаповалової** було визнано невинуватим у пред'явленому обвинуваченні та виправдано у зв'язку з недоведеністю вини.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області**За ч.1 ст. 186 КК України**

Дорученням центру № 2151 від 01 грудня 2015 року було призначено адвоката **Наталію Маркову** для здійснення захисту за призначенням Медведєвої Світлани Петрівни, обвинуваченої у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч.1 ст. 186 КК України.

В ході судового розгляду завдяки професійним діям адвоката було доведено, що сторона обвинувачення не надала жодних переконливих доказів, які б вказували на доведеність наявності складу злочину передбаченого ч.1 ст. 186 КК України.

Новоукраїнським районним судом Кіровоградської області ухвалено вирок яким Медведєву Світлану Петрівну визнано невинуватою у пред'явленому обвинуваченні передбаченого ч.1 ст. 186 КК України й відповідно до п.3 ч.1 ст. 373 КПК України виправдано.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД в Львівській області**За ч. 2 ст. 310 КК України**

Громадянин М.П.В. обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 310 КК України, а саме у тому, що він на своїй земельній ділянці посадив та обробляв 753 рослини маку. Обвинувачений свою вину не визнав.

Для захисту прав громадянина М.П.В. у суді було призначено адвоката **Юрія Огорілка** (доручення № 1834 від 22.08.2014р.). Адвокат заявив про недопустимість доказів, оскільки під час досудового розслідування слідча відмовила йому у доступі та ознайомленні із речовими доказами. За таких обставин, суд визнав невинуватим та виправдав обвинуваченого М.П.В. (кримінальне провадження 12014140310000792 від 25.07.2014).

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Одеській області**За ч.5 ст. 27, ч.3 ст. 187 КК України**

Громадянин Л. обвинувачувався у вчиненні тяжкого злочину, передбаченого ч.5 ст. 27, ч.3 ст. 187 КК України (розбій, поєднаний з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище), яке карається позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років із конфіскацією майна. Для захисту громадянина Л. Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Одеській області видане доручення №015-0000171 від 19.01.2015 адвокату **Олені Єрохіній**. Клієнт адвоката обвинувачувався у співучасті у вчиненні розбійного нападу та викраденні телевізору. Під час здійснення захисту адвокат довела, що участь її клієнта у інкримінованому йому злочині не доведена, а тому він підлягає виправдуванню.

У результаті розгляду справи Малиновський районний суд м. Одеси 29.03.2016 року визнав невинуватим клієнта адвоката **Єрохінію Олену** та виправдав його.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Полтавській області**За ч. 3 ст. 355, ч. 3 ст. 28, ч.1 ст.**

Підзахисний адвоката **Івана Сватенка** (доручення № 016-00005072 від 16.04.2014 року) обвинувачувався у тому, що з метою вилучення автомобіля у потерпілого для подальшої передачі за вказівкою третьої особи, повинен був розташуватись біля передніх дверей автомобіля потерпілого та не дати

357, ч. 3 ст.
28, ст. 356, ч.
5 ст. 186 КК
України

останньому потрапити в салон автомобіля. Обвинувачений Д. зайняв зазначене місце та не підпуслав потерпілого до автомобіля, у той час, як обвинувачений намагався відчинити салон автомобіля. Не зважаючи на перепони, потерпілий потрапив до салону власного автомобіля та залишив місце події. Крім того, підзахисний обвинувачувався в тому, що на початку липня 2013 року скориставшись дружніми стосунками із потерпілою, незаконно зібрав конфіденційну інформацію про приватне життя потерпілої, а саме щодо стану її здоров'я, без згоди останньої, після чого зберігав дану інформацію в своєму мобільному телефоні у вигляді фотознімків та в роздрукованому вигляді. Поширив дану інформацію серед родичів, друзів та колег по роботі потерпілої, надіславши поштою на їх адреси інформацію щодо стану здоров'я потерпілої без згоди останньої. Завдяки правильно обраній правовій позиції адвоката, яка була узгоджена з підзахисним, громадянина М. було виправдано за ч. 3 ст. 355, ч. 3 ст. 28, ч.1 ст. 357, ч. 3 ст. 28, ст. 356, ч. 5 ст. 186 КК України, виправдати у зв'язку з недоведеністю, що в його діях є склад кримінального правопорушення, а за ч. 1 ст. 182 КК України було визнано винним та призначено йому покарання у виді обмеження волі на строк 3 роки.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Тернопільській області

Адвокат **Ігор Андрусенко** домігся у суді виправдувального вироку для клієнта, якому загрожувало покарання у вигляді позбавлення волі на строк до п'яти років за обвинуваченням за ч.2 ст. 345 КК України.

Громадянину А. повідомили про підозру в умисному заподіянні працівникові правоохоронного органу легких тілесних ушкоджень у зв'язку з виконанням цим працівником службових обов'язків.

Свою винуватість у вчиненні інкримінованому йому діянні А. не визнавав та стверджував, що, дійсно, того дня вступив у суперечку з О., оскільки, побачивши його у міліцейському форменому одязі, підійшов і запитав чому він не в АТО. Зазначає, що конфлікт був 2-3 хвилини, жодних ударів не наносив та у стані алкогольного сп'яніння не перебував. Після інциденту пішов на зустріч із друзями під час якої і живив алкогольний напій. Вже через 2,5 години до А. приїхали працівники міліції і забрали його. Також, чоловік вказав, що не був повідомлений про закінчення досудового розслідування та не ознайомлений із матеріалами кримінального провадження.

За дорученням Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Тернопільській області № 591 від 05 червня 2015 року у справу вступив адвокат **Ігор Андрусенко**, який був призначений обвинувачуваному під час судового розгляду на стадії з'ясування обставин по справі та перевірки їх доказами.

Адвокат взявся доводити невинуватість свого клієнта. **Ігор Андрусенко** звернув увагу на посилання сторони обвинувачення на той факт, що його клієнт вчинив кримінальне правопорушення у стані алкогольного сп'яніння, що є обтяжуючою обставиною. Адвокат підкреслив, що зазначені дані спростовуються поясненнями А. і підтвердженням потерпілого, який підтвердив що підозрюваний одразу після конфлікту не був оглянутий на стан алкогольного сп'яніння.

За ч.2 ст. 345 КК
України

Ігор Андрусенко під час судового засідання заявив про порушення органами досудового розслідування вимог ст. 290 КПК України, зокрема порядку відкриття матеріалів іншій стороні.

Підтвердженням даного факту є показання допитаного як свідка слідчого, який проводив досудове розслідування, що не узгоджуються у повній мірі із показаннями інших понятих з приводу процесуальної дії слідчим – показання не узгоджуються у частині тривалості часу проведення ознайомлення із матеріалами.

Згідно клопотання адвоката у силу ч. 12 ст. 290 КПК України представлені суду стороною обвинувачення докази, які хоч і були досліджені, проте із врахуванням усіх з'ясованих обставин виконання вимог ст. 290 КПК України такі докази не можуть слугувати доказами винуватості.

Суд констатував, що доказів про належне повідомлення підозрюваного та його захисника про завершення досудового розслідування та надання доступу до матеріалів досудового розслідування суду не представлено.

Також адвокат акцентував увагу суду на наявності розбіжностей у зазначенні дати затвердження прокурором обвинувального акту та недодержання процесуального порядку вручення письмового повідомлення про підозру.

Порушення, які допущені у досудовому розслідуванні, суд розцінив як пряме порушення прав людини. Суд прийшов до висновку, що обвинувачення висунуте А. Іванову свого підтвердження не знайшло, належних, допустимих та достатніх доказів, які підтвердили б вину обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення прокурором не надано. Завдяки адвокату **Ігорю Андрусенку** суд ухвалив визнати чоловіка невинуватим у вчиненні злочину передбаченого ч. 2 ст. 345 КК України і виправдати.

Громадянин М. органом досудового розслідування обвинувачувався у вчиненні злочину передбаченого ч. 2 ст. 15, ч. 2 ст. 186 КК України - закінченому замаху на відкрите викрадення чужого майна (грабежі), вчиненому повторно.

Чоловіка підозрювали у злочинному намірі таємно викрасти чуже майно за наступних обставин: злиття бензину марки А-92 з бензобаку автомобіля марки «ВАЗ-2104, якій знаходився на підвір'ї жилого господарства, що належить громадянину Р.». Однак М., був помічений свідком та власником жилого приміщення, що стало причиною викриття викрадення чужого майна, що носило таємний характер та переросло у відкрите викрадення чужого майна (грабіж).

Реалізуючи свій злочинний намір, незважаючи на те, що викритий, тримаючи в руках пластикову пляшку об'ємом 10 літрів з бензином в кількості 5 літрів, вартістю 90 грн., та шлангом в руках М. добіг до брами, яка була зачинена на нависний замок, проте усвідомивши, що з викраденим бензином йому з місця злочину не втекти, залишив викрадене на підвір'ї, а сам утік.

За дорученням Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у справу вступив адвокат **Борис Репеха** (доручення № 1202 від 02.11.2015р.) та взявся доводити невинуватість свого клієнта на підставі того, що його дії невірні кваліфіковані, оскільки він вчинив дрібну крадіжку, а грабежу не вчиняв.

Клієнт пояснив, що використав порожню пластикову пляшку ємністю 5 літрів та гумовий шланг. Також зазначив, що у нього не було пластикової пляшки об'ємом 10 літрів, а лише п'ятилітрова пляшка з під олії. Вказував, що пластикова пляшка об'єм 10 літрів, визнана як речовий доказ в кримінальному провадженні не є тією пляшкою, котру він залишив на підвір'ї потерпілого.

Потерпілий та свідок у справі дали свідчення у суді та зазначили, що 10 ти літрової ємності не бачили, а лише пластикову пляшку об'ємом 5 літрів, яку обвинувачений залишив на підвір'ї. Також, підкреслили, що в момент втечі М. в руках пляшки не тримав, а підбіг до огорожі й перестрибнувши її втік з підвір'я.

За ч.2 ст. 15, ч.2 ст. 186 КК України

Адвокат акцентував увагу на те, що цей факт дає підстави для висновку про те, що він не вчинив жодних дій, які б давали підстави для висновку про те, що скоєне ним переросло з крадіжки на грабіж.

Статтею 7 Закону України «Про державний бюджет України на 2015 рік», встановлено, що у 2015 році прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць для працездатних осіб з 1 січня 2015 року складає 1218 гривень. Отже, для кваліфікації діяння як таємного викрадення чужого майна (крадіжки) необхідно, щоб вартість викраденого майна становила не менше 121 грн. 80 коп. (609 x 0,2).

Водночас, як впливає із пред'явленого, розмір заподіяної потерпілому шкоди, становить 90 грн.

У суді сторона обвинувачення не довела переконливими доказами те, що пластикова пляшка об'ємом 10 літрів визнана речовим доказом із вмістом рідини жовто-коричневого забарвлення є тією, що використовувалася обвинуваченим під час злиття пального із автомобіля потерпілого.

Окрім цього, при перевірці матеріалів провадження судом встановлено, що окремі письмові докази у кримінальному провадженні щодо обвинуваченого зібрані з істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону, та на підставі ст. 86 КПК України не можуть бути покладені в основу обвинувального вироку.

Так, поняті, які були залучені до проведення слідчих дій, були працівниками правоохоронного органу й могли бути зацікавлені в результатах таких слідчих дій, тому суд відкинув подані стороною обвинувачення протоколи, як недопустимі докази.

Отже, аналізуючи надані стороною обвинувачення докази, суд дійшов до висновку, що винуватість чоловіка ґрунтується лише на припущеннях або на доказах, отриманих не у спосіб, передбачений КПК України.

Завдяки адвокату **Борису Репесі** суд ухвалив визнати невинуватим громадянина М. у пред'явленому обвинуваченні у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 2 статті 15 КК України та частиною 2 статті 186 КК України, й відповідно до пункту 3 частини 1 статті 373 КПК України виправдати його за цим обвинуваченням.

Вирок монастириського районного суду Тернопільської області від 26 лютого 2016 року. Вирок не набрав законної сили, оскаржується прокурором в апеляційному порядку.

Громадянки Л. повідомили про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.15 КК України, ч. 1 ст. 369 КК України, а саме в пропозиції та замаху на надання неправомірної вигоди службовій особі за не вчинення в інтересах третьої особи дії з використанням наданого їй службового становища. Жінка обвинувачувалася в тому, що звернулася до слідчого СВ Бучацького РВ УМВС у Тернопільській області із пропозицією надати йому неправомірну вигоду - 1 тисячу грн. за не внесення клопотання до суду щодо обрання відносно її сина запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою під час здійснення досудового розслідування. Син громадянки підозрювався у кримінальному правопорушенні, передбаченого ч. 3 ст. 185 КК, а саме, таємного викрадення чужого майна,

За ч.2 ст.15, ч.1 ст.369 КК України

поєднаного з проникненням в господарське приміщення, вчиненого за попередньою змовою групою осіб.

Свої злочинні дії жінці не вдалося довести до кінця з обставин та причин які не залежать від її волі: слідчий не прийняв пропозицію та відмовився від одержання неправомірної вигоди.

За дорученням Регіонального центру № 911 від 19.08.2015р. з надання безоплатної вторинної правової допомоги у справу вступив адвокат **Володимир Москвин** та, з'ясувавши її обставини, наполягав на закритті провадження за відсутності складу злочину.

Жінка винною себе не визнавала та розповіла у суді, що зустрілася із слідчим К. за попередньою домовленістю для передачі документів, які взялася збирати сама для пришвидшення досудового розслідування, так як син збирався їхати за кордон. Л. свідчить, що слідчий витягнув документи з файлу, оглянув і вклав документи назад. При зустрічі із слідчим розмови про винагороду не було, гроші не пропонувала і не давала.

Заявлені стороною обвинувачення свідки – працівники поліції. К. і Г. свідчили у суді, що сиділи у припаркованому автомобілі біля Буцацького райвідділу поліції на відстані 3-4 метри від Л. і слідчого. Свідки бачили як останні вели розмову і Л. передавала слідчому документи з словами «на каву».

Показання свідків не підтверджують подію кримінального правопорушення, що підлягає доказуванню у кримінальному провадженні, а лише доказують ту обставину, що між підозрюваною та слідчим була розмова.

Сторона обвинувачення на підтвердження винуватості Л. у скоєнні кримінального правопорушення надала протокол про результати проведення оперативно – розшукового заходу – аудіо-відео контроль особи. Адвокат довів, що даний доказ є недопустимим, адже, отриманий всупереч чинному законодавству, внаслідок істотного порушення прав та свобод людини.

Протокол складений за дорученням про проведення негласних слідчих дій на підставі клопотання, погодженого прокурором прокуратури Буцацького району та ухвали апеляційного суду, яка не була долучена в суді.

Відповідно до ч.2 ст. 246 КПК України негласні слідчі дії проводять у випадках, якщо відомості про злочин та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в інший спосіб. Негласна слідча дія, передбачена статтею 260 (аудіо-,відео контроль особи) цього Кодексу, проводиться виключно у кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів.

Кримінальне правопорушення в якому обвинувачувалася Л. кваліфікується не як тяжке або особливо тяжке, однак органом досудового розслідування не в порядку та у спосіб визначені Законом як того вимагає ч. 2 ст. 19 Конституції України, проведені неправомірні маніпулювання для отримання дозволу на здійснення оперативно-розшукового заходу – аудіо-відео контроль особи.

Адвокат довів, що сторона обвинувачення не збрала та не надала доказів на доведення того, що в діянні обвинуваченої Л. є склад інкримінованого їй кримінального правопорушення.

Відповідно до ст. 62 Конституції України особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком.

Отже, завдяки адвокату **Володимиру Москвину** суд визнав гоманку Л. невинуватою та виправдав.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Харківській області

Адвокат **Сало Володимир** за дорученням №1803 від 20.05.2015 року здійснював захист особи К., яка обвинувачувалася за ч. 2 ст. 307 КК України.

Під час розгляду справи у суді обвинувачений з захисником захисту обрали наступну стратегію захисту. Обвинувачений визнав себе винним за ч. 1 ст. 309 КК України, тобто у незаконному придбанні та зберіганні наркотичних засобів без мети збуту.

Захисник здійснив кваліфікований допит свідків в тому числі, особи, яка виступала оперативним покупцем, який пояснив, що за дорученням працівників міліції, яким добровільно надав згоду на конфіденційне співробітництво з проведення контролю за вчиненням злочину під псевдонімом, він звертався до особи К. за допомогою у придбанні наркотичного засобу - метадону. При цьому обидва рази він надавав грошові кошти, а частину придбаної речовини він добровільно передавав особі К. у вигляді пригощення наркотиком за надану послугу з купівлі метадону. ** квітня 2015 року він разом з особою К. після того як той по телефону домовився з продавцем, їздив на закладку - до схованки наркотичного засобу, який вони потім поділили порівну на поверсі квартири обвинуваченого. Для цієї закупки він витратив 600 грн., з яких 250 грн. йому надали співробітники міліції, та він ще доклав 350 грн. власних.

Суд визнав, що особа К. ** квітня та ** травня 2015 року незаконно придбавши для свідка за належні тому грошові кошти наркотичний засіб - метадон, не став володільцем цього наркотичного засобу, не набувши при цьому права на його розпорядження.

За ч. 2 ст. 307 КК
України

При таких обставинах суд зазначив, що передача свідку для власного вживання придбаного обвинуваченим наркотичного засобу, якому той не належав, не може бути визнана судом його збутом. Окрім того, суд прийняв до уваги, що представленими під час судового розгляду стороною обвинувачення доказами не доведено, що обвинувачений діяв з прямим умислом, спрямованим на незаконне придбання і зберігання з метою збуту та незаконний збут наркотичних засобів по інкримінованих епізодах обвинувачення від ** квітня та ** травня 2015 року.

Оцінивши надані сторонами докази в їх сукупності та взаємозв'язку, суд дійшов висновку про недоцільність прокурором винуватості обвинуваченого в інкримінованих кримінальних правопорушеннях, кваліфікованих за частиною 2 статті 307 КК України.

Між тим у вчиненому особою К. ** квітня 2015 року суд убачив ознаки менш тяжкого діяння, ніж того, що йому пред'явлено органом досудового розслідування, а саме передбаченого статтею 309 КК України, оскільки обвинувачений незаконно придбав і зберігав наркотичний засіб без мети збуту.

Зробивши правовий аналіз норм законодавства суд погодився з позицією захисту, що незаконне придбання і зберігання наркотичного засобу - метадону без мети збуту в розмірі, який не перевищує 0,02 г, не утворює складу кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 309 КК України, у зв'язку з чим розмір наркотичного засобу, що особа К. незаконно придбав та зберігав без мети збуту є недостатнім для притягнення його до кримінальної відповідальності за вказаною статтею Кримінального Кодексу України.

Суд визнав необхідним застосувати до вчиненого особою К. ** травня 2015 року кримінального правопорушення закон про менш тяжкий злочин, ніж той, за яким пред'явлено обвинувачення - частина друга статті 307 КК України, та перекваліфікувати його дії по даному епізоду на частину першу статті 309 КК України - незаконне придбання, зберігання наркотичних засобів без мети збуту.

Вироком Червонозаводського районного суду м. Харкова від 14 березня 2016 року особу К. у пред'явленому обвинуваченні у вчиненні кримінального правопорушення, кваліфікованого за частиною другою статті 307 КК України, по епізоду обвинувачення від ** квітня 2015 року виправдано з підстави відсутності в його діях складу злочину.

Тим самим вироком особу К. визнано винуватим у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 309 КК України, та призначено йому покарання у вигляді позбавлення волі на строк 1 рік 7 місяців.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області

На стадії досудового слідства громадянин Г.В.П. обвинувачувався в тому, що 15 червня 2015 року, з метою придбання спиртних напоїв, зайшовши до веранди домоволодіння П.С.С., де на ґрунті раптово виникли неприязних відносин, які виникли з приводу перебування останнього в будинку, умисно та цілеспрямовано, маючи умисел, направлений на умисне, протиправне заподіяння смерті П.С.С., захопив останню за горло своєю лівою рукою та відштовхнув у бік стіни, яка знаходилася позаду потерпілої, після чого, наніс два удари обухом сокири, яку відібрав у потерпілої, при цьому тримаючи сокиру в правій руці та наносячи удар зверху до низу, внаслідок чого спричинив потерпілій П.С.С. тілесні ушкодження, від яких настала смерть (Кваліфікація діяння: ч.1 ст.115 КК України. Санкція статті передбачає максимальну міру покарання у вигляді позбавлення волі до 15 років).

Судовий розгляд здійснювався Городищенським районним судом Черкаської області. Захисник **Віталій Гречуха**, який діяв за дорученням № 023-0000861 від 26.06.2015 року Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області, ретельно проаналізувавши матеріали справи, висновок експерта, під час розгляду справи зумів переконати суд, що вина Г.В.П. в скоєнні злочину, передбаченого ч.1 ст.115 КК України, не доведена, аргументуючи це тим, що протокол проведення слідчого експерименту за участю підозрюваного, та дослідження (відтворення і демонстрації в судовому засіданні) відеозапису слідчого експерименту є недопустим письмовим доказом, в зв'язку з чим колегія суддів прийшла до висновку про визнання аргументів адвоката та недопустимість вищевказаного письмового документа. Колегія суддів прийняла рішення про відмову у дослідженні (перегляді) відеозапису, оскільки він не був відкритий стороні захисту відповідно до ст.290 КПК України, що є явно недопустимим.

Частина 2 статті 89 КПК передбачає, що у разі встановлення очевидності недопустимості доказу під час судового розгляду, суд визнає цей доказ недопустимим, що тягне за собою неможливість дослідження такого доказу.

Оскільки, досудовим слідством та прокурором не надано доказів причетності обвинуваченого до скоєння умисного вбивства П.С.С., суд прийшов до висновку, що Г.В.П. слід визнати невинуватим та виправдати за недоведеністю участі в кримінальному правопорушенні за ч.1 ст.115 ККУ. Г.В.П. звільнено з-під варті з зали суду.

За ч. 1 ст. 115 КК України

За ч.2 ст. 307 КК України

На стадії досудового слідства громадянин М.П.І. обвинувачувався в тому, що він незаконно збув подібнену речовину рослинного походження зеленого кольору П.П.П., яка згідно висновку експертизи є

особливо небезпечним наркотичним засобом, обіг якого заборонено. Кваліфікація діяння: ч.2 ст.307 КК України (санкція статті передбачає максимальну міру покарання у вигляді позбавлення волі до 10 років).

05.03.2011 року відносно М.П.І. була порушена кримінальна справа за ознаками злочину, передбаченого ч.1 ст.307 КК України, а 11.03.2011 року, за ознаками злочину, передбаченого ч.2 ст.307 КК України.

07.03.2011 року відносно М.П.І. (відповідно до вимог ст.151 КПК України 1960 року) обрано міру запобіжного заходу у вигляді підписки про невиїзд. У зв'язку з ніби-то ухиленням М.П.І. від слідства, 17.03.2011 року Смілянським міськрайонним судом Черкаської області надано дозвіл на затримання М.П.І., 09.04.2011 року підозрюваний оголошений у розшук, 22.08.2011 року – у міжнародний розшук.

22.12.2014 року М.П.І. був затриманий в порядку ст.208 КПК України в міжнародному аеропорту м.Бориспіль.

23.12.2014 року М.П.І. було оголошено про підозру у вчиненні правопорушення, передбаченого ч.2 ст.307 КК України.

Як з'ясувалося пізніше, (згідно відповіді Центру на адвокатський запит від 20.01.2015 р.) інформації про затримання М.П.І., 22.12.2014 року до Центру не надходило.

Відповідно до постанови слідчого Смілянського МВ УМВС України в Черкаській області М.Д.І. від 23.12.2014 р. Центром було видано доручення № 023-0001291 від 23.12.2014 р. **Юлії Черватюк** - для здійснення захисту за призначенням.

23.12.2014 р. Смілянським міськрайонним судом Черкаської області підзахисному було обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.

Вищезазначена ухвала по запобіжному заходу адвокатом оскаржувалась як в апеляційну інстанцію, так і слідчим суддям Смілянського міськрайсуду Черкаської області, в т.ч. й у порядку ст.206 КПК України.

Слідчими суддями Смілянського міськрайонного суду Черкаської області відмовлено в задоволенні скарг та клопотань сторони захисту щодо запобіжного заходу, проте ухвалою Апеляційного суду Черкаської області від 20 січня 2015 року, апеляційна скарга адвоката **Юлії Черватюк** в інтересах підозрюваного була задоволена та ухвалу слідчого судді Смілянського міськрайсуду Черкаської області від 23.12.2014 р. скасували. У результаті чого, постановлено нову ухвалу, якою в задоволенні клопотання слідчого, погодженого з прокурором, про обрання стосовно М.П.І. запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою – було відмовлено, відповідно, підзахисному адвоката обрано новий запобіжний захід у вигляді особистого зобов'язання.

У подальшому, слідчим по даному кримінальному провадженні відмовлено в задоволенні майже всіх клопотань, які адвокатом заявлялись, тому фактично сторона захисту була змушена здобувати докази вже під час судового слідства.

В результаті проведеної численної роботи, а саме: пошуку свідків сторони захисту, направлення адвокатських запитів, в т.ч. й до Смілянського МРВ УМВС в Черкаській області, подання до суду документів та письмових доказів, 26 лютого 2016 року Смілянським міськрайонним судом Черкаської області було винесено вирок, яким М.П.І. було визнано невинуватим у пред'явленому обвинуваченні за ч.2 ст. 307 КК України та виправдано у зв'язку з недоведеністю його скоєння саме цим обвинуваченим.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Чернігівській області

В рамках кримінального провадження № 12015270010004517 адвокату **Козіновій Ганні Олегівні** було видано доручення для здійснення захисту за призначенням від 13.11.2015 року № 1512/15. Адвокат була залучена для здійснення захисту клієнта, якого обвинувачували у вчиненні двох тяжких кримінальних правопорушень за ч. 2 ст. 289 КК України (незаконне заволодіння транспортним засобом, вчинене повторно) та п'яти середньої тяжкості кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 185 КК України (крадіжка, вчинена повторно). Завдяки високій професійній майстерності захисника **Козінової Г.О.** на стадії судового провадження вдалося довести відсутність у діях її клієнта складів кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 185 КК України (позбавлення волі на строк до 5 років) та одного із двох кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 289 КК України (позбавлення волі на строк від 5 до 8 років). Жодного доказу, який вказував би на вчинення клієнтом дій, направлених на заволодіння майном потерпілих у кримінальному провадженні, як під час досудового слідства так і під час судового слідства не здобуто, та прокурором, відповідно до ст. 92 КПК України суду не було надано. Таким чином, суд прийшов до висновку, що вина обвинуваченого у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ст. 185 ч.2, та ст. 289 ч.2 КК України не доведена, а тому його в цій частині необхідно виправдати.

Призначаючи міру покарання обвинуваченому за другим епізодом ч. 2 ст. 289 КК України суд взяв

За ч. 2 ст. 185 КК України та ч. 2 ст. 289 КК України

до уваги ступінь суспільної небезпеки скоєного, наслідки від його дій, позитивну характеристику особи обвинуваченого, його ставлення до скоєного злочину, його матеріальне становище, сімейний стан та стан здоров'я-тяжке захворювання, відсутність даних про притягнення до адміністративної відповідальності, вчинення злочину під час іспитового строку та враховуючи молодий вік клієнта, суд вирішив, що покарання за скоєне обвинуваченому повинно бути призначене у вигляді позбавлення волі, однак без конфіскації майна. Відповідно до вироку Новозаводського районного суду міста Чернігова від 08.04.2016 року підзахисного адвоката **Козінової Г.О.** визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 289 КК України, та призначено покарання у виді 5 (п'яти) років позбавлення волі. За ч. 2 ст. 185 КК України та ч. 2 ст. 289 КК України клієнта визнано невинуватим за недоведеністю його вини у пред'явленому обвинуваченні і судом виправдано.

За ст. 336 КК України

Адвокат **Григорій Марченко** здійснював захист клієнта на підставі ухвали Коропського районного суду Чернігівської області від 27.11.2015 року. У рамках кримінального провадження № 12015270140000111 від 07.04.2015 року йому було видано доручення Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Чернігівській області від 27.11.2015 р. № 1561/15 для здійснення захисту клієнта, який обвинувачувався у вчиненні середньої тяжкості кримінального правопорушення, передбаченого ст. 336 КК України (карається позбавленням волі на строк від 2 до 5 років), а саме ухилення від призиву за мобілізацією. Завдяки активній участі адвоката у ході розгляду кримінального провадження в суді першої інстанції, який ретельно проаналізував матеріали справи на предмет достатності доказів, якими сторона обвинувачення обґрунтовувала вину його клієнта, виявилось наступне. Акт про відмову від отримання повістки було підписано касиром сільської ради, а не обвинуваченим. Адвокат повною мірою використав своє право на подачу клопотань щодо вилучення документів та допит свідків на підтвердження позиції захисту. Так, свідки захисту у суді пояснили, що у день, коли приїжджали працівники райвіськкомату, вони розмовляли із матір'ю та співмешканкою обвинуваченого, його самого на території господарства не було. Відповідно до ч. 3 ст. 373 КПК України обвинувальний вирок не може ґрунтуватися на припущеннях і ухвалюється лише за умови доведення у ході судового розгляду винуватості особи у вчиненні кримінального правопорушення.

Завдяки захиснику вироком Коропського районного суду Чернігівської області від 01.03.2016 його клієнта визнано невинуватим у пред'явленому обвинуваченні та виправдано за невстановленням доказів для доведення його винуватості у суді.

За ч. 2 ст. 185 та ч. 3 ст. 185 КК України

У рамках кримінального провадження № 12015270280000063 від 20.02.2015 року Центром адвокату **Григорію Лизаку** було видано доручення від 27.05.2015 р. № 663/15 для здійснення захисту за призначенням клієнта, який обвинувачувався у вчиненні середньої тяжкості та тяжких кримінальних правопорушень, передбачених ч.2 ст. 185 та ч. 3 ст. 185 КК України (карається позбавленням волі на строк від 3 до 6 років), а саме таємне викрадення чужого майна (крадіжка), вчинена повторно та таємне викрадення чужого майна (крадіжка), вчинена повторно, поєднана з проникненням у житло. Підзахисному адвоката стороною обвинувачення було інкриміновано 2 епізоди кримінального правопорушення за ч. 2 ст. 185 КК України та 3 епізоди кримінального правопорушення за ч. 3 ст. 185 КК України. В рамках кримінального провадження до обвинуваченого було обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. Клієнт не визнавав свою вину у інкримінованих йому епізодах злочинної діяльності. У суді було встановлено, що клієнт не скоював інкримінованих йому злочинів, адже прямих доказів його винуватості прокурор не надав. Жоден із учасників судового розгляду прямо не вказував на нього, як на особу, яка саме скоїла цей злочин. У зв'язку з цим, суд вважав за необхідне визнати обвинуваченого невинуватим і за недоведеністю вчинення даного кримінального правопорушення виправдати за всіма епізодами крадіжок. Одночасно було прийнято рішення про скасування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, обраного Щорським районним судом, після набрання вироком законної сили. Завдяки професійній роботі захисника його клієнта вироком Щорського районного суду Чернігівської області від 04.03.2016 року визнано невинуватим у пред'явленому обвинуваченні та виправдано за відсутністю в його діянні складів злочинів, передбачених ч.2 ст. 185 та ч. 3 ст. 185 КК України.

За ч. 1 ст. 185 КК України

В рамках кримінального провадження № 12015270180001484 від 03.09.2015 року центр видав доручення адвокату **Миколі Самойленку** від 29.09.2015 р. № 1310/15 для здійснення захисту за призначенням клієнтки, яку обвинувачували у вчиненні середньої тяжкості кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 185 КК України, а саме таємного викрадення чужого майна (крадіжка). Клієнтка не визнавала свою вину у інкримінованому їй кримінальному правопорушенні.

Стороною обвинувачення не надано суду належних та достатніх доказів на підтвердження вини саме підзахисної адвоката у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 185 КК України.

ни, тому в суді було встановлено, що клієнтка не скоювала цього злочину. Тому суд при винесенні вироку погодився, що покази допитаних в судовому засіданні потерпілої та свідків підтверджують факт вчинення крадіжки грошей у потерпілої, але не доводять причетність до даної крадіжки обвинуваченої. У зв'язку з цим, суд постановив визнати обвинувачену невинною у таємному вчиненні крадіжки грошей. Завдяки роботі захисника його клієнтку вироком Ніжинського міськрайонного суду Чернігівської області від 13.04.2016 року визнано невинуватою у пред'явленому обвинуваченні за ч. 1 ст. 185 КК України, та виправдано у зв'язку з недоведеністю вчинення нею цього кримінального правопорушення.

[ ] Зміна кваліфікації дій підозрюваного/обвинуваченого на таку, що передбачає менш тяжкий злочин або більш м'яке покарання, або зменшення об'єму обвинувачення

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Вінницькій області

Адвокат **Віктор Ломаченський** за дорученням Регіонального центру з надання БВПД у Вінницькій області від 04.09.2015 №002-0001668 здійснював захист громадянина Б. у кримінальному провадженні №12015020090000250, внесеного до ЄРДР 06.04.2015.

Громадянину Б. пред'явлено обвинувачення у вчиненні злочину, передбаченого ч.2 ст.187 КК України - розбій, тобто напад з метою заволодіння чужим майном, поєднаний із насильством, небезпечним для життя та здоров'я особи, яка зазнала запиту, вчинений за попередньою змовою групою осіб, максимальна міра покарання, карається позбавленням волі на строк від семи до десяти років із конфіскацією майна.

З ч.2 ст.187КК України на ч.2 ст.15, ч.2 ст.190 КК України

За результатами розгляду справи змінити результаті професійній роботі адвоката, прокурор змінив пред'явлене обвинувачення та виклав обвинувальний акт у наступній редакції: громадянин Б. обвинувачений у тому, що він за попередньою змовою з громадянином К. здійснив замах на заволодіння коштами шляхом обману (шахрайство), тобто вчинив злочин передбачений ч.2 ст.15, ч.2 ст.190 КК України, а також заподіяв умисні легкі тілесні ушкодження громадянину Л., що спричинили короточасний розлад здоров'я останнього, тобто вчинив злочин, передбачений ч.2 ст.125 КК України.

В ході розгляду справи адвокат домігся зміни кваліфікації злочину з тяжкої (ст.187 ч.2 КК України) на невеликої тяжкості (ч.2 ст.15, ч.2 ст.190 КК України).

Згідно вироку Бершадського районного суду Вінницької області від 5 квітня 2016 року по справі №126/2192/15-к громадянин Б. визнаний винним у вчиненні злочинів, передбачених ч.2 ст.15, ч.2 ст.190, ч.2 ст.125 КК України та йому призначено покарання: по ч.2 ст.15, ч.2 ст.190 КК України — два роки позбавлення волі; по ч.2 ст.125 КК України - один рік обмеження волі.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Дніпропетровській області

Громадянин К. на досудовому слідстві підозрювався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 307 КК України - незаконне виготовлення та зберігання з метою збуту психотропних речовин (позбавлення волі від 6 до 10 років, тяжкий злочин), йому було застосовано запобіжний захід - тримання під вартою. Адвокат **Дьоміна Мирослава** здійснювала захист за призначенням згідно доручення № 004-0007356 від 06.12.2013 р. Кримінальне провадження, внесене до ЄРДР за № 12013040030000998, розглядав суд першої інстанції, апеляційний суд. Адвокат наполегливо та професіно здійснювала захист. Ухвалою Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 01.07.2015 року вирок Самарського районного суду м. Дніпропетровська від 30 квітня 2014 року та ухвалу колегії суддів судової палати у кримінальних справах апеляційного суду Дніпропетровської області від 25 грудня 2014 року скасували та призначено новий розгляд у суді першої інстанції. У ході розгляду кримінальної справи в провадженні Самарського районного суду (справа № 206/4135/15-к) захисник обвинуваченого **Дьоміна Мирослава** заявила клопотання про зміну запобіжного заходу, у результаті - обвинуваченому змінено запобіжний захід з тримання під вартою на цілодобовий домашній арешт. Завдяки активній правовій позиції адвоката при повторному розгляді справи судом першої інстанції також було змінено правову кваліфікацію на ч. 2 ст. 309 КК України (злочин середньої тяжкості), незаконне виготовлення та зберігання без мети збуту психотропних речовин, якою передбачено позбавлення волі строком від 2 до 5 років.

З ч. 2 ст. 307 КК України на ч. 2 ст. 309 КК України

З ч. 1 ст. 115 КК України на ст. 124 КК України

Адвокат **Іванова Валерія** здійснювала захист за призначенням (доручення № 004-0023545 від 31.01.2016 р.) громадянки П., яка звинувачувалася у вчиненні правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України. Обвинувачення полягало у тому, що умисні дії громадянки П. виразились у закін-

ченому замаху на умисне вбивство (карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років): реалізуючи злочинний умисел, що виник на ґрунті особистих неприязних стосунків, маючи при собі кухонний ніж, як знаряддя вбивства, П. нанесла один удар ножем в життєво важливі органи потерпілому гр. Д., спричинивши останньому тілесні ушкодження у вигляді: проникаючої колото-різаної рани правої 1/2 грудної клітини, рани переднього середостення міжреберної артерії, середньої долі правого легкого. На стадії досудового розгляду, завдяки активній правовій позиції адвоката було змінено кваліфікацію дій її клієнтки на наступну: своїми діями, які виразилися в умисному заподіянні тяжких тілесних ушкоджень, вчинене у разі перевищення меж необхідної оборони, гр. П. вчинила кримінальне правопорушення, передбачене ст. 124 КК України (злочин невеликої тяжкості). Санкцією статті передбачено покарання у вигляді обмеження волі на строк до двох років. Кримінальне провадження, внесене до ЄРДР за № 12016040680000311 від 31.01.2016 р.

14 листопада 2014 р. адвокату **Чосу Тарасу** було видано доручення №004-0014218 для здійснення захисту за призначенням громадянина М. у кримінальній справі № 0427/4608/2012. В обвинувальному акті на стадії досудового розслідування клієнт звинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого: ч.4 ст.190 КК України (шахрайство, вчинене в особливо великих розмірах або організованою групою, - карається позбавленням волі на строк від п'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна.), ч.4 ст.369 КК України (пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі, яка займає особливо відповідальне становище, або вчинені організованою групою осіб чи її учасником, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років з конфіскацією майна або без такої), ч.4 ст.27, ч.2 ст.364 КК України (зловживання владою або службовим становищем, яке спричинило тяжкі наслідки, - карається позбавленням волі на строк від трьох до шести років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, зі штрафом від п'ятисот до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян). В результаті професійної роботи адвоката 21 березня 2015 р. прокурор виніс постанову про зміну обвинувачення в суді, в результаті якої дії клієнта кваліфікувались вже за ч.1 ст.190, ч.2 ст.15, ч.4 ст.27, ч.4 ст. 369 КК України, за які передбачено менш суворі покарання. 30 березня 2016 р. суддя Новомишківського міськрайонного суду Дніпропетровської області Крохмалюк І.П. всебічно дослідивши докази по справі, покази свідків, позицію обвинуваченого і захисника, виніс вирок, яким за ч.1 ст.190 КК України призначив покарання у вигляді 3 років позбавлення волі, але на підставі ст.49 КК України звільнив від відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. А за обвинуваченням за ч.2 ст.15, ч.4 ст.27, ч.4 ст.369 КК України — виправдав.

За ч.1 ст.190 КК України- звільнення від відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. За ч.2 ст.15, ч.4 ст.27, ч.4 ст.369 КК України — виправдати

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Донецькій області

Адвокат **Максименко В'ячеслав** (м. Дружківка Донецька область) діяв на підставі доручення, виданого Регіональним центром з надання БВПД у Донецької області від 25.05.2015 №005-0009949.

Підзахисний адвоката обвинувачувався у скоєнні злочину, зареєстрованого за номером кримінального провадження 120150502600006, що внесено до ЄРДР 24.05.2015р. Органом досудового розслідування клієнтові пред'явлено обвинувачення в скоєнні тяжкого злочину, передбаченого ч.1 ст.115 КК України, а саме в умисному протиправному заподіянні смерті іншій людині (карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років). Так, у травні 2015р під час розпиття спиртних напоїв між винною особою та потерпілим на ґрунті ревнощів раптово виникли неприязні відносини, у результаті чого між ними сталась сварка. У ході якої винна особа нанесла потерпілому один удар ножем в грудну клітину, чим спричинив потерпілому сліпе, проникаюче, колото-різане поранення, від якого останній помер. Під час судового розгляду справи встановлені нові фактичні обставини, які стали підставою для перекваліфікації дій обвинуваченого з ч.1 ст.115 (вбивство) на ч.2 ст.121 КК України (заподіяння тяжких тілесних ушкоджень, небезпечних для життя в момент заподіяння, що спричинило смерть потерпілого). Дружківський міський суд Донецької області дійшов висновку щодо правильності кваліфікації дій особи та своїм вирокіом від 26.02.2016р. визнав винною та призначив покарання за ч.2 ст.121 КК України у вигляді 7 років позбавлення волі. Правова позиція адвоката при здійсненні захисту клієнта базувалась на з'ясуванні змісту та спрямованості умислу винного. Захисник акцентував увагу суду на відсутності у підзахисного умислу на вбивство та довів це в ході судового розслідування виходячи із способу, знаряддя злочину, кількості, характеру і локалізації поранення, причин припинення злочинних дій, поведінки винного і потерпілого, що передувала події, часу настання смерті.

Адвокат успішно використав передбачені статтею 22 КПК України (змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості) можливості свого захисту.

З ч.1 ст.115 КК України на ч.2 ст.121 КК України

Адвокати, які співпрацюють з центрами з надання БВПД у Донецькій області з метою надання БВПД, **Таушан Дмитро, Хмаріна Оксана, Альбермах Надія** у цій кримінальній справі діяли на підставі доручень, виданих Регіональним центром з надання БВПД у Донецької області, відповідно за № 005-0011132 від 16.08.2015 р., № 005-0008702 від 30.01.2015 р., № 005-0008701 від 30.01.2015.

Особи обвинувачувалися в скоєнні наступних кримінальних правопорушень: 1. незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання та збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, вчинені організованою групою, а також якщо предметом таких дій були наркотичні засоби, психотропні речовини або їх аналоги в особливо великих розмірах, або вчинені із залученням малолітнього або щодо малолітнього, що карається позбавленням волі на строк від дев'яти до дванадцяти років з конфіскацією майна (ч. 3 ст. 307 КК України); 2. тобто вчинення злочину організованою групою (ч. 3 ст. 28 КК України), 3. незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання прекурсорів з метою їх використання для виробництва або виготовлення наркотичних засобів чи психотропних речовин, вчинені організованою групою або в особливо великих розмірах, - караються позбавленням волі на строк від п'яти до восьми років з конфіскацією майна (ч. 3 ст. 311 КК України).

З ч. 3 ст. 307, ч. 3 ст. 311 КК України на ч. 2 ст. 309, ч. 1 ст. 311 КК України

Кримінальне провадження за цією справою відкрито за № 1201305000000883. Ордонікідзевський районний суду м. Маріуполя Донецької області здійснював розгляд цієї кримінальної справи. За результатами плідної роботи адвоката **Оксани Хмаріної** обвинувальний акт відносно гр. Ко було змінено та зменшено кількість епізодів особливо тяжкого злочину з 17 на один, адвоката **Дмитра Таушана** за обвинувальним актом відносно гр. Кр було виключено 17 епізодів особливо тяжкого злочину та 1 епізод злочину середньої тяжкості та адвоката **Надії Альбермах** за обвинувальним актом відносно гр. Ки було виключено 16 епізодів особливо тяжкого злочину та 1 епізод злочину середньої тяжкості. Під час досудового розслідування (ДР) виявлено, що частина матеріалів по даному кримінальному провадженню залишилися на тимчасово окупованій території у м. Донецьку та не можуть бути надані суду як докази вини. Крім того, адвокатом було виявлено, що у даному кримінальному провадженні немає даних щодо дотримання процесуального порядку проведення оперативної закупки. Також стороні захисту всупереч правилам ст. 290 КПК не було відкрито копії відповідної постанови прокурора, а також ухвали Апеляційного суду Донецької області про проведення оперативної закупки. Так, дії гр-н Ко, Кр за новим обвинувальним актом кваліфіковані за ч. 2 ст. 309, ч. 1 ст. 311 КК України, а дії гр. Ки - за ч. 2 ст. 309 КК України. Ордонікідзевський районний суду м. Маріуполя Донецької області визнав винними гр-н Ко, Кр, Ки та призначив кожному з них покарання у вигляді позбавлення волі строком на 3 роки 6 місяців (при цьому застосовано ст. 72 КК України в строк відбування покарання зараховане попереднє ув'язнення, що в даному випадку обмежується відбутим), а також гр. Ки - приєднати раніше невідбуте покарання у вигляді штрафу у розмірі 1700 грн.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Житомирській області

Адвокат **Халімончук Руслан** (доручення № 006-0001532 від 30.11.2015 року) здійснював захист гр. А., який обвинувачувався за ч. 1 ст. 115 КК України (умисне вбивство) та за ч. 3 ст. 185 КК України (крадіжка з проникненням у приміщення). Зокрема А. обвинувачувався в тому, що з 14-23 листопада 2015 року у приміщенні житлового будинку № 3 по вулиці Шатрищанській у м. Коростень під час розпиття спиртних напоїв наніс О., чисельні удари по голові, тулубу потерпілого, чим спричинив смерть останньому. Органом досудового слідства ці дії А. було кваліфіковано за ч. 1 ст. 115 КК України. В подальшому А., продовжуючи злочинні дії, з 24 на 25.11.2015 року скоїв крадіжку чужого майна по вул. Шевченка 18 в м. Коростені, яке належить К., на загальну суму -1366,52 грн, чим вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ч. 3 ст. 185 КК України. Під час затримання А., проведення слідчих дій, а в подальшому у суді захист А. здійснював призначений захисник **Халімончук Руслан**. Адвокат наголошував на тому, що під час нанесення тілесних ушкоджень А. не мав умислу на вбивство О. В результаті сумлінних та професійних дій адвоката, під час судового засідання прокурором було пере-кваліфіковано дії А. з ч. 1 ст. 115 КК України (умисне вбивство) на ч. 2 ст. 121 КК України (умисне спричинення тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть потерпілого). Вироком Коростенського міськрайонного суду Житомирської області від 07 квітня 2016 року А. засуджено за сукупністю кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 121 та ч. 3 ст. 185 КК України та призначено покарання у вигляді 9 років позбавлення волі.

З ч. 1 ст. 115 КК України на ч. 2 ст. 121 КК України

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Запорізькій області

З ч. 2 ст. 186 КК України на ч. 2 Громадянина "Д" було оголошено про підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України - відкрите викрадення чужого майна (грабіж). «Д» обвинувачувався у тому, що за допомогою

ст. 185 КК України

ножиць відкрив багажник автомобілю, припаркованого біля будинку та заволодів домкратом і хрестоподібним ключем, які належали потерпілому «С».

Для захисту громадянина «Д» 23.11.2015 Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Запорізькій області, за дорученням № 008-0004514, було призначено адвоката **Віталія Валько**.

Захисник, у зв'язку із тим, що правова кваліфікація дій підозрюваного «Д» не відповідала вимогам кримінального законодавства, направив клопотання до прокуратури Шевченківського району м. Запоріжжя про зміну кваліфікації дій «Д». Але процесуальним керівником у кримінальному провадженні було винесено постанову про відмову у задоволенні вищевказаного клопотання.

Далі адвокат направив скаргу на дії прокурора у порядку ст. 303 КПК України до Шевченківського районного суду м. Запоріжжя щодо скасування постанови прокурора та про його зобов'язання винести постанову про зміну раніше повідомленої підозри «Д», змінивши кваліфікацію дій останнього з ч. 2 ст. 186 КК України на ч. 2 ст. 15 ч. 2 ст. 185 КК України. Шевченківський районний суд м. Запоріжжя вказану скаргу залишив без задоволення. Однак, незважаючи на відмову у задоволенні своїх скарг, адвокат домогся зміни раніше повідомленої підозри в частині перекваліфікації дій «Д» з ч. 2 ст. 186 (тяжкого злочину) на ч. 2 ст. 185 КК України (злочин середньої тяжкості). У подальшому за цією статтею слідчим складено та погоджено з прокурором обвинувальний акт.

Громадянин А. обвинувачувався у тому, що вінмаючи умисел, направлений на напад з метою заволодіння чужим майном, поєднаний з насильством, яке є небезпечним для життя та здоров'я особи, з проникненням до іншого приміщення, за попередньою змовою із громадянами З. та Т. проникли на територію фермерського господарства. Там напали на охоронців, застосували до одного з них насилля, яке є небезпечним для життя та здоров'я особи, заволоділи майном, яке належить потерпілим та майном, яке належить фермерському господарству на загальну суму 33000 грн.

З ч.3 ст.187 КК України на ч.3 ст.186 КК України

19.02.2014 року обвинувальний акт у кримінальному провадженні відносно громадян А., З., Т. направлено до суду для розгляду по суті.

Запорізьким обласним центром із надання безоплатної вторинної правової допомоги за дорученням №31 від 09.01.2014 для захисту громадянина А. було призначено адвоката **Володимира Валочкіна**.

В ході судового розгляду, завдяки вдало побудованій лінії захисту адвокату Володимиру Валочкіну вдалося добитися зміни обвинувачення прокурором в суді та перекваліфікації дій громадянина А. з ч.3 ст.187 КК України на ч.3 ст.186 КК України з особливо тяжкого на тяжкий. Надалі А. був засуджений судом за ч.3 ст.186 КК України.

Органами досудового розслідування встановлено, що громадянину «З» оголошено про підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 115 КК України. А саме «З» звинувачено у тому, що останній, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, через неприязні стосунки наніс кілька ударів руками та ногами по голові та тілу громадянина «Ч», чим спричинив йому тяжкі тілесні ушкодження, у зв'язку із чим настала смерть останнього. Дії підозрюваного кваліфіковані за ч. 1 ст. 115 КК України як умисне заподіяння смерті іншій людині.

З ч. 1 ст. 115 КК України на ч. 2 ст. 121 КК України

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Запорізькій області за дорученням № 008-0000034 від 07.01.2016 призначив адвоката **Валентина Наливайка**. Після вступу у кримінальне провадження в якості захисника підозрюваного «З», **Валентин Наливайко** домогся зміни правової кваліфікації дій підзахисного у зв'язку з тим, що підозрюваний не мав умислу на вбивство.

У зв'язку з цим, підозрюваному «З» було повідомлено про нову підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 121 КК України, а саме в умисному тілесному ушкодженні, що спричинило смерть потерпілого «Ч».

У подальшому за цією ж статтею слідчим складено погоджено з прокурором обвинувальний акт, який направлено до суду.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Івано-Франківській області

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Івано-Франківській області видав адвокату **Бордяківському Ігорю** в рамках кримінального провадження доручення № 009-0000605 від «09» вересня 2014р. від 09 вересня 2014р. для захисту ОСОБА_1.

З ч.2 ст. 121 КК України на ч.1 ст.119 КК України

ОСОБА_1 обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч.2 ст. 121 КК України - у вчиненні умисного тілесного ушкодження ОСОБА_4, небезпечного для життя, що спричинило смерть останнього (покарання у вигляді позбавлення волі строком від 7 до 10 років).

Завдяки кваліфікованим діям адвоката в ході судового розгляду прокурором було змінено ОСОБА_1 обвинувачення на вбивство через необережність, однак потерпілий ОСОБА_3 підтримував первинне обвинувачення.

Дослідженими в судовому засіданні доказами встановлено, що дії ОСОБА_1 слід кваліфікувати за ч.1

ст.119 КК України (убивство через необережність), оскільки не маючи наміру позбавити життя потерпілого, не передбачаючи можливості настання його смерті від вчинених ним дій, хоча був і міг передбачити, наніс декілька ударів руками в обличчя ОСОБА_4 незначною силою. З наведеного, зокрема висновку комісійної судово-медичної експертизи вбачається, що черепно-мозкова травма, яка стала причиною смерті потерпілого, була результатом падіння та удару ОСОБА_4 головою об бетонні сходи на сходовій клітці, а не від умисних ударів в обличчя потерпілого.

Враховуючи наведене, суд прийшов до висновку про необхідність призначення обвинуваченому покарання у вигляді обмеження волі в межах санкції ч.1 ст.119 КК України, що є достатнім для його виправлення та попередження вчинення нових злочинів. Обвинуваченого засуджено до 4 років обмеження волі.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у м. Києві

Адвокат: **Могуренко Микола** (доручення: № 026-0014625 від 14.11.2016). Громадянин О. обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення за ч.1 ст.115 КК України. Обвинувачення полягало у наступному.

Між обвинувачуваним та його знайомим виник конфлікт та бійка, в результаті якої громадянин Б. помер.

Сторона захисту звернула увагу Суду на той факт, що жодна з фото таблиць не містить даних з яких би вбачалось що Б., ця особа, на яку вказала потерпіла В.позначена, як особа №2 . Окрім того при фіксуванні моменту впізнання, де на особу вказує потерпіла В.обвинувачений перебуває один, без інших осіб.

З ч.1 ст. 115 КК України на ст. 118 КК України

При кваліфікації дій О., суд врахував позицію Верховного Суду України висловлену у справах № 5-12 кс 14 5-27 кс 14 5-29 кс 14 5-34 кс 14 5-125 кс 17.12.2015 року в яких суд зазначає, що закріплене в ст. 36 КК право кожної особи на необхідну оборону є важливою гарантією реалізації конституційного положення про те, що кожний має право захищати своє життя і здоров'я від противоправних посягань. Особливістю правопорушення вчиненого з перевищенням меж необхідної оборони, є специфіка мотиву, а саме прагнення захистити інтереси особи, держави, суспільні інтереси, життя, здоров'я чи права того, хто обороняється від суспільно небезпечного посягання.

Існування різних мотивів не змінює того, що мотив захисту є основним стимулом, який визначає поведінку особи яка перевищила межі необхідної оборони.

Суд погодився з доводами захисту і прийшов до висновку що поєднання обставин обстановки, умов, мети та мотивів, за яких було вчинено вбивство Б., виключає кваліфікацію дій О., як умисне вбивство за ч.1 ст. 115 КК України та кваліфікує дії за ст. 118 КК України.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД в Київській області

Досудовим слідством підзахисного адвоката **Арсена Луцика** (доручення №367 від 18.02.2016 року) було обвинувачено у тому, що він 2 квітня 2015 року, перебуваючи на чужій земельній ділянці, викопав та переніс до себе на подвір'я розмежувальні металеві стовпчики. Також він був обвинувачений у тому, що 25 травня 2015 року вчинив погрозу вбивством сусідці, з якою перебував у неприязних відносинах через земельний спір. Дії обвинуваченого були кваліфіковані слідством за ч.2 ст.186 КК України - грабiж, поєднаний з насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, - карається позбавленням волі на строк до шести років та за ч.1 ст.129 КК України - погроза вбивством, якщо були реальні підстави побоюватися здійснення цієї погрози, - злочин, що карається обмеженням волі на строк до двох років. Суд визнав особу винуватою у вчиненні злочину, передбаченого ч.1 ст.129 КК України. Стосовно ч.2 ст.186 КК України сторона захисту заперечила наявність в діях обвинуваченого складу злочину, передбаченого цією нормою кримінального закону, посилаючись на те, що стовпчики він викопав і відніс на подвір'я з метою збереження речових доказів, які могли б підтвердити неправомірну, на його думку, діяльність сусідів. Пізніше обвинувачений видав слідчому ці стовпчики. Оскільки сторона обвинувачення не надала суду відомості щодо знищення, використання для власних потреб або розпорядження даним майном, враховуючи, що вказане майно було повернуто власнику без зауважень щодо його стану, суд визнав недоведеною матеріальну складову грабежу в діях обвинуваченого. Суд перекаваліфікував дії обвинуваченого на ст.356 КК України — самоправство, що є злочином невеликої тяжкості та за який передбачене покарання у вигляді арешту до трьох місяців. Обставиною, що пом'якшує покарання суд визнав наявність у підсудного на утриманні трьох неповнолітніх дітей.

З ч.1 ст. 129 та ч.2 ст. 186 КК України на ст. 356 КК України

Вироком Обухівського районного суду від 17.02.2016 року у провадженні №12015110230000378 підзахисного адвоката **Арсена Луцика** було засуджено до одного року обмеження волі та із застосуванням ст. 75 КК України звільнено від покарання з випробувальним строком два роки.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області

З ч.1 ст. 115 КК Адвокат **Гольфіндер Сергій** (доручення № 1998 від 07.11.2015 року) здійснював захист за призна-

України на ч.2 ст. 121 КК України

ченням обвинуваченого С. С.обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч.1 ст.115 КК України.

В ході судового розгляду адвокат **Гольфіндер Сергій** не погоджується з кваліфікацією за ч.1 ст. 115 КК України, довів необхідність перекваліфікувати дії підзахисного на ч.2 ст. 121 КК України.

Вироком суду Сторожук Володимира Анатолійовича визнано винним у вчиненні злочину, передбаченого ч.2 ст. 121 КК України та призначено покарання відповідно до санкції вказаної статті.

Адвокат **Доля Дмитро** (доручення № 1996 від 07.11.2015 року), здійснював захист за призначенням обвинуваченого С.. С.обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч.1 ст.115 КК України.

З ч.1 ст. 115 КК України на ч.1 ст. 119 КК України

В ході судового розгляду адвокат **Доля Дмитро**, не погоджується з кваліфікацією за ч.1 ст. 115 КК України, довів необхідність перекваліфікувати дії підзахисного на ч.1 ст. 119 КК України.

Вироком суду С.визнано винним у вчиненні злочину, передбаченого ч.1 ст. 119 КК України та призначено покарання відповідно до санкції вказаної статті.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області

З ч.2 ст. 308 КК України на ч.2 ст. 309 КК України

Громадянин С.І.І., будучи раніше судимим, з метою придбання наркотичних засобів для власних потреб, прибув в село Биків Мостиського району Львівської області, де на полі знайшов рослини маку, фрагменти яких зірвав та помістив в сумку. Фрагменти рослини маку містили наркотичні речовини: активні алкалоїди опію (макова соломкою соломка), яка відноситься до особливо небезпечних наркотичних засобів, обіг яких заборонено. В подальшому, цього ж дня з вищевказаним фрагментом рослини маку, які С.І.І. зберігав при собі, був виявлений і затриманий працівниками Державної прикордонної служби. В судовому засіданні підсудний свою вину визнав частково, дав показання, що він не придбав наркотичних засобів, та не зберігав їх в подальшому при собі, що всі ці протиправні дії вчинила інша особа.. Завдяки доводам адвоката Курілець А.І., суд зробив висновок про безпідставність обвинувачення за ч.2 ст. 308 КК України. С.І.І. визнано винним та засуджено за ч.2 ст. 309 КК України на три роки позбавлення волі (кримінальне провадження №12015140230000504). Адвокат **Курілець Андрій** (доручення № 1945 від 10.08.2015р.).

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Миколаївській області

З ч. 2 ст. 186 КК України на ч. 1 статті 186 КК України

Адвокат **Володимир Деміда** (доручення від 04.11.2014 №014-00002406) захищав раніше судимого клієнта, який обвинувачувався у вчиненні злочину, передбаченого частиною 2 статті 186, (грабіж) КК України. Санкція злочину передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від чотирьох до шести років.

Клієнт обвинувачується у тому, що він 21.10.2015 та 25.11.2015 року відкрито викрав майно, яке належить потерпілим Б. та Д.

Завдяки професіоналізму адвоката, який полягав на правильній тактиці при дослідженні доказів та допиті свідків під час судового засідання, стороною обвинувачення визнано відсутність доказів причетності клієнта до скоєння грабежу 21.10.2015 року. Прокурором змінено обвинувачення. За новим обвинувальним актом клієнта обвинувачують у скоєнні одного епізоду злочину, передбаченого частиною 1 статті 186 (грабіж) КК України.

Вироком Заводського районного суду м. Миколаєва клієнта визнано винним у скоєнні злочину, передбаченого частиною 1 статті 186 КК України та призначено покарання у вигляді 1 року 2 місяців позбавлення волі. Клієнта звільнено з під варті за відбуттям строку покарання.

Адвокат **Володимир Керімов** (доручення від 31.07.2015 №014-0001928) захищав раніше несудимого клієнта, який обвинувачувався у вчиненні злочину, передбаченого частиною 2 статті 15, частини 1 статті 115 (замах на вчинення вбивства) КК України. Санкція злочину передбачає позбавлення волі на строк від семи до п'ятнадцяти років.

Обвинувачення полягало у тому, що 09.05.2015 року перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння клієнт, прийшов до місця проживання свого родича, маючи при собі малокаліберну гвинтівку, яку він раніше знайшов за місцем своєї роботи. Проїшовши на подвір'я будинку, підзахисний не передбачаючи можливість настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння, хоча повинен був та міг їх передбачити, здійснив два постріли із принесеної з собою гвинтівки в бік господарчої споруди - туалету, де в цей час перебував неповнолітній громадянин А. Від здійсненого пострілу куля влучила в дерев'яні двері туалету та пробивши двері, спричинила потерпілому тілесні ушкодження.

З ч. 2 ст. 15, ч. 1 ст. 115 КК України на ст. 128 КК України

Адвокатом подано клопотання про заміну запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на домашній арешт із заборогою залишати житло в нічний період доби.

В аргументування своєї позиції адвокатом вказано суду на те, що ризики, які були підставою для обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою перестали існувати.

Ухвалою колегії суддів Жовтневого районного суду Миколаївської області змінено клієнту запобіжний захід з тримання під вартою на домашній арешт з заборогою залишати житло в нічний час.

Адвокатом **Керімовим Володимиром** в судовому засіданні за результатами розгляду доказів по справі та допиту обвинуваченого, потерпілого, представника потерпілого, та свідків доведено відсутність у його клієнта умислу на вбивство потерпілого, а відтак, і відсутність замаху на вбивство, що свідчить про наявність в діях клієнта ознак злочину, передбачених статтею 128 КК України, тобто в необережному спричиненні тілесних ушкоджень середнього ступеню тяжкості, оскільки обвинувачений, здійснивши постріли в напрямку туалету, не передбачив можливості настання суспільно небезпечних наслідків свого діяння.

Враховуючи вищевикладене, колегія суддів Жовтневого районного суду Миколаївської області перекваліфікувала дії обвинуваченого з частини 2 статті 15, частини 1 статті 115 КК України на статтю 128 КК України. Вироком Жовтневого районного суду Миколаївської області клієнта було визнано винним у вчиненні злочину, передбаченого статтею 128 КК України, і призначено йому покарання у виді обмеження волі строком на два роки.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області

На стадії судового розгляду кримінального провадження №1201518000000073 відповідно до доручення від 28.10.2015 №017-0000949 адвокат **Микола Ковальчук** був залучений для здійснення захисту за призначенням клієнта, який обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.368 КК України, санкція якої передбачає покарання у вигляді позбавлення волі строком від 5 до 10 років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до 3 років, з конфіскацією майна.

Зокрема, клієнт обвинувачувався в одержанні, будучи службою особою, неправомірної вигоди.

В результаті активної роботи захисту, в ході судового розгляду даної справи, адвокат довів, що на час інкримінованого клієнту злочину, останній займав посаду, яка згідно Закону України «Про державну службу» не віднесена до посад державної служби, що займають відповідальне становище, у зв'язку з чим прокурор змінив обвинувачення клієнту з ч.3 ст.368 на ч.1 ст.368 КК України (санкція статті передбачає максимальне покарання у вигляді позбавлення волі на строк від 2 до 4 років).

За результатами розгляду даного кримінального провадження між прокурором та обвинуваченим укладена угода про визнання винуватості, за умовами якої вироком Рівненського міського суду від 24.12.2015 року клієнту адвоката **Миколи Ковальчука** призначено узгоджене сторонами покарання у виді мінімального штрафу, передбаченого санкцією ч.1 ст.368 КК України, в розмірі 1000 неоподаткованих мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих функцій строком на 3 роки та з позбавленням 12 рангу державного службовця.

Адвокат **Олександр Боржецький** за дорученням від 13.10.2015 № 017-0000900 у кримінальній справі №58/52-10 (по КПК України 1960 року) здійснював захист клієнта, який органом досудового слідства обвинувачувався у вчиненні злочину, передбаченого ч.2 ст.121 КК України, санкція якої передбачає покарання у вигляді позбавлення волі строком від 7 до 10 років.

Зокрема, клієнту було інкриміновано, що він будучи в стані алкогольного сп'яніння, умисно, з метою заподіяння тілесних ушкоджень, долонею правої руки наніс не менше як три удари потерпілій по лівій частині обличчя, внаслідок чого остання отримала легкі тілесні ушкодження, а аткож тілесні ушкодження середньої тяжкості та тяжкі тілесні ушкодження. В подальшому внаслідок отриманих потерпілою тілесних ушкоджень у неї виник крововилив під оболонки мозку, від чого вона через два дні померла.

Клієнт свою вину у вчиненні інкримінованого злочину не визнав, та пояснив, що наносив декілька ударів долонею руки по обличчю потерпілій, проте не передбачав того, що від його ударів може утворитися перелом під'язикової кістки і в подальшому настати смерть потерпілої.

Після отримання ударів потерпіла продовжувала вести активний спосіб життя, пересувалася та спілкувалася, що було стверджено показаннями допитаних в судовому засіданні свідків.

Крім того, в ході судового слідства, за клопотанням захисника, було призначено та проведено комісійну судово-медичну експертизу, якою були поставлені під сумнів висновки попередніх експертиз щодо причин смерті потерпілої. Так, за висновком цієї експертизи, було встановлено, що причиною смерті потерпілої стала механічна асфіксія пов'язана з травматизацією шиї.

З огляду на зазначений висновок комісійної судово-медичної експертизи та показання підсудного, прокурор змінив обвинувачення з ч.2 ст.121 на ч.1 ст.119 КК України (вбивство через необережність).

Після зміни обвинувачення, сторона захисту наполягала на невинуватості клієнта у вчиненні злочину, передбаченого ст.119 КК України, оскільки висновком комісійної судово-медичної експертизи було встановлено, що виявлені у потерпілої тілесні ушкодження, в тому числі і перелом під'язикової кістки, не могли виникнути в результаті удару долонею. Розвиток механічної асфіксії характеризується настанням смерті приблизно через 4-7 хвилин, а тому, після розвитку механічної асфіксії можливість виконувати самостійні дії, наприклад, рухатися, пересуватися, розмовляти виключається.

З ч.3 ст.368 КК України на ч.1 ст.368 КК України

З ч.2 ст.121 КК України на ч.1 ст.122 КК України

Завдяки правильно обраній правовій позиції та тактиці захисту, вироком Дубенського міськрайонного суду від 30.12.2015 року дії клієнта адвоката **Олександра Боржецького** перекваліфіковані з ч.1 ст.119 на ч.1 ст.122 КК України, як умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (санкція статті передбачає максимальне покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 3 років). Цим вироком клієнту призначено покарання у виді 2 років позбавлення волі та на підставі ст.49 КК України звільнено від призначеного покарання у зв'язку із закінченням строків давності.

Адвокат **Іван Юхимчук** за дорученням від 24.06.2015 № 017-0000527 у кримінальному провадженні №12015180010003396 здійснював захист клієнтки, яка органом досудового слідства обвинувачувалася у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.289 КК України, санкція якої передбачає покарання у вигляді позбавлення волі строком від 7 до 12 років з конфіскацією майна або без такої.

Зокрема, клієнтці було інкриміновано, що вона маючи умисел га незаконне заволодіння транспортним засобом, з хуліганських мотивів, з метою тимчасового використання транспортного засобу, незаконно заволоділа вантажним автомобілем з напівприцепом, вартість яких згідно висновку експерта становить 420 101 грн, чим завдала товариству з обмеженою відповідальністю великої майнової шкоди.

З ч.3 ст.289 КК України на ч.1 ст.289 КК України

В результаті активної роботи захисту, в ході судового розгляду даної справи, адвокат довів, що дії клієнтки кваліфіковані невірною, оскільки унаслідок незаконного заволодіння транспортний засіб не зазнав жодних пошкоджень, його технічний стан не погіршився і відновлення він не потребує, а тому в діях клієнтки відсутня така кваліфікуюча ознака, як заподіяння значної або великої шкоди.

З огляду на правильну позицію захисту, прокурор змінив обвинувачення клієнтці адвоката **Івана Юхимчука** з ч.3 ст.289 на ч.1 ст.289 КК України (санкція статті передбачає максимальне покарання у вигляді позбавлення волі на строк до 3 років).

За результатами розгляду даного кримінального провадження, вироком Рівненського міського суду від 16.02.2016 року клієнтці адвоката **Івана Юхимчука** призначено покарання у виді 3-х років обмеження волі, на підставі ст.75 КК її звільнено від відбування покарання з випробуванням з іспитивним строком 2 роки.

Зазначений вирок в апеляційному порядку не оскаржувався.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області

З ч. 2 ст. 186 К України на ч. 2 ст. 196 КК України

Під час проведення досудового розслідування Особи пред'явлено підозру у вчиненні тяжкого злочину за ч.2 ст. 186 КК України. Адвокат системи безоплатної правової допомоги **Прихожай Тетяна** після отримання доручення №018-0000276 та виконавши всі стандарти якості надання правової допомоги, поспілкувавшись з клієнтом, вивчивши матеріали справи, вибудувала разом з підзахисним спільну позицію по справі. Під час проведення слідчих дій адвокату вдалося переконати слідчих про недоцільність кваліфікації дій її підзахисного за ч. 2 ст. 186 КК України. В результаті дії Особи були перекваліфіковані з тяжкого злочину ч. 2 ст. 186 на злочин середньої тяжкості, передбачений ч. 2 ст. 196 КК України.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Тернопільській області

З ч.1 ст.115 КК України на ч.2 ст.121 КК України

Адвокат, що співпрацює з Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Тернопільській області домігся для свого клієнта перекваліфікації дії з умисного вбивства на нанесення тяжких тілесних пошкоджень, що спричинили смерть потерпілого.

Органом досудового розслідування громадянину О. висунуто обвинувачення у вбивстві свого сина внаслідок нанесення внаслідок побутового конфлікту нанесення йому тілесного ушкодження, яке призвело до смерті.

Обвинувачений вину у вчиненні злочину, передбаченого ч.1 ст.115 КК України, не визнав та стверджував, що умислу на вбивство свого сина не мав та не хотів, щоб так сталося. Як саме було спричинено ножове поранення пояснити не може. Не розуміючи що сталося та злякавшись вчиненого, відразу зателефонував по допомогу до сестри. З сестрою підняли потерпілого на диван, сестра побігла за машиною, щоб відвести сина до лікарні. Він за той час позвав на допомогу сусіда - працівника міліції.

За дорученням Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Тернопільській області у справу вступив адвокат **Олександр Когут** (доручення № № 1044 від 19.09.2015р.). Адвокат взявся доводити відсутність у його клієнта наміру заподіяти смерть своєму синові.

На підтвердження даного факту свідчить характер взаємовідносин між останніми, які до вчинення злочину, перебували в нормальних стосунках.

Також, обвинувачуваний та свідок - сестра показали, що конфлікти, які виникали між обвинуваченим та загиблим, були з ініціативи загиблого і лише тоді коли останній перебував у стані алкогольно-

го сп'яніння. Громадянин О. постійно скаржився сестрі на те, що син у стані сп'яніння штовхав, шарпав його, наносив удари, на що обвинувачений терпів таку поведінку сина, залишав дім та ночував за межами дому.

За даними експертизи потерпілий мав тяжку форму алкогольного отруєння. Цим підтверджується показання обвинуваченого про те, що саме син ініціював суперечку та вдарив обвинуваченого кулаком в обличчя.

Показаннями свідків підтверджують показання обвинуваченого про те, що відразу ж після заподіяння ножового поранення громадянин О. зателефонував по допомогу сестрі та просив ту врятувати сина, а також позвав на допомогу сусіда - працівника міліції.

Окрім цього, як вбачається з протоколу огляду місця події), у коридорі будинку, що веде до кухні, виявлено металеве відро з картоплею. Такі докази підтверджують твердження чоловіка про те, що злочинного умислу направлено на протиправне заподіяння смерті у нього не було і що ніж у його руці під час конфлікту з сином у житловій кімнаті виявився випадково, не був ним попередньо підготовлений з метою вбивства.

Таким чином, адвокат довів у суді, що вищезазначені докази, в своїй сукупності, спростовують висновки органу досудового розслідування про наявність в діях обвинуваченого умислу на вбивство потерпілого і свідчать про умисність його дій лише щодо заподіяння тяжкого тілесного ушкодження, що спричинило смерть.

За даних обставин суд прийшов до висновку, що чоловік, завдавши одного удару ножом умисно заподіяв сину тяжке тілесне ушкодження, не передбачаючи, що такі дії можуть спричинити смерть потерпілого, хоча повинен був і міг передбачити такі наслідки, а тому його дії слід кваліфікувати за ч.2 ст.121 КК України, як умисне тяжке тілесне ушкодження, що спричинило смерть потерпілого.

Суд прийшов до висновку, що можливо призначити покарання ближче до мінімальної межі санкції частини статті обвинувачення, що буде необхідним, і достатнім для виправлення.

Вироком Борщівського районного суду Тернопільської області від 26 лютого 2016 року визнано винним громадянина О. у вчиненні злочину, передбаченого ч.2 ст.121 КК України, і призначено покарання у виді 7 років позбавлення волі.

Вирок не набрав законної сили, оскаржується сторонами в апеляційному порядку.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Харківській області

Адвокат **Цемкалов Вадим** за дорученням центру №1639 від 10.05.2015 року здійснював захист особи Н., у кримінальному провадженні № 12015220460001135, який обвинувачувався за ч.2 ст. 15 ч. 1 ст. 115 КК України (замах на умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині карається позбавленням волі на строк від семи до 10 років з урахуванням стадії).

Особа Н. будучи неповнолітнім, перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, разом зі своїми знайомими, знаходився в приміщенні кафе м. Харків, де вживали алкогольні напої. Там між неповнолітнім Н. та неповнолітнім О. виник конфлікт, у зв'язку з чим останній подзвонив своєму брату, потерпілому по справі, та передав апарат мобільного телефону неповнолітньому Н. В ході телефонної розмови неповнолітній Н. висловлював образи та погрози «підрізати» на адресу потерпілого, після чого домовились про зустріч біля кафе «О.» в м. Харкові. По дорозі до призначеного місця зустрічі, неповнолітній Н. зайшов до супермаркету, де у м'ясному відділенні взяв ніж, який завернув у полімерний пакет та пішов на зустріч з потерпілим. Підійшовши до дитячого майданчика, розташованому навпроти кафе «О.», неповнолітній Н. зустрівся з потерпілим, який прийшов зі своїм батьком К. та знайомим Р.. Після чого неповнолітній Н. та потерпілий відійшли від усіх на відстань 25 метрів, де між ними продовжувався словесний конфлікт. В ході сварки, неповнолітній Н., знаходячись на відстані одного кроку від потерпілого, тримаючи ніж у правій руці, наніс ним удар у область грудної клітини зліва. Після чого потерпілий схопив неповнолітнього Н. за праву руку, в якій був ніж, і тримав її своїми руками. Неповнолітній Н. не перекладав та не намагався перекладати ніж у іншу вільну руку, щоб продовжити наносити удари ножом потерпілому. Через декілька секунд до особи Н. підбіг особа К., який схопив його за ший та разом з потерпілим повалили обвинуваченого на землю, однак останній не випускаючи ножа з руки, розмахував ним та наніс удар у ліве передпліччя руки потерпілого від чого останній відпустив. Завдяки діям особи К. та особи Р. неповнолітнього Н. позбавили ножа.

Згідно висновку судово-медичної експертизи неповнолітній Н. спричинив потерпілому проникаюче колото-різане поранення грудної клітини ліворуч з пошкодженням легеня та діафрагми, що відноситься до категорії тяжких тілесних ушкоджень та різану рану лівого передпліччя, що належить до легких тілесних ушкоджень, що спричинили за собою короточасний розлад здоров'я.

Під час розгляду справи у судовому засіданні обвинувачений винним себе не визнав.

Завдяки професійним діям захисника, суд звернув увагу, що органами досудового розслідування залишено поза увагою диспозицію ч. 1 ст. 115 КК України, яка передбачає, що замах на вбивство може бути вчинений лише за наявності прямого умислу на позбавлення життя потерпілого, тобто

З ч.2 ст. 15 ч. 1 ст. 115 КК України на ч. 1 ст. 121 КК України

коли особа усвідомлює суспільно-небезпечний характер свого діяння, передбачає його суспільно-небезпечні наслідки і бажає їх настання. Якщо такий умисел не встановлено або особа діяла з неконкретизованим умислом, то такі дії належить кваліфікувати за наслідками, які фактично настали. Суд зазначив, що після нанесення ножового поранення потерпілому особа Н. мав реальну можливість продовжити власні злочинні дії, водночас він цього не зробив. Суд переqualіфікував дії обвинуваченого на ч. 1 ст. 121 КК України, як умисне тяжке тілесне ушкодження, тобто умисне тілесне ушкодження, небезпечне для життя в момент заподіяння.

Вироком Фрунзенського районного суду м. Харкова особа Н. засуджена за ч. 1 ст. 121 КК України до шести років позбавлення волі.

Адвокат **Поздняков Сергій** за дорученням центру №3927 від 23.12.2013 року здійснював захист Г., у кримінальному провадженні № 12013220500002470 від 04.10.2013 року, яка обвинувачувалася за ч.1 ст. 115 КК України (вбивство тобто, умисне протиправне заподіяння смерті іншій людині, карається позбавленням волі на строк від семи до п'ятнадцяти років).

Підзахисна адвоката обвинувачувалась в тому, що в ході конфлікту зі своїм співмешканцем Н., нанесла йому удар ножем в область грудної клітки, чим спричинила останньому, згідно висновку судового експерта, проникаюче колото-різане поранення грудної клітки з пошкодженням легені та серця, що відноситься до категорії тяжкого тілесного ушкодження за критерієм небезпечності для життя в момент заподіяння, при цьому усвідомлюючи, що удар наносить в життєво важливий орган, від якого Н. впав на підлогу та помер.

Адвокат **Поздняков Сергій** з своєю підзахисною обговорили позицію захисту. Підзахисна у скоєнні злочину, передбаченого ч.1 ст. 115 КК України себе винною не визнала, надала пояснення щодо обставин скоєного нею злочину.

Захисник протягом усього судового слідства приймав активну участь у допиті свідків, дослідженні усіх доказів по справі. За ініціативою захисту по справі була призначена судово-психологічна експертиза Г., згідно висновків якої Г. знаходилась в стані вираженого емоційного напруження (стресу), що може розглядатися як психологічна підстава, стану сильного душевного хвилювання. Стан вираженого емоційного напруження суттєво вплинув на свідомість і поведінку Г., та обмежив можливість усвідомлення значення своїх дій, їх контролю та регуляції.

Завдяки кваліфікованим діям сторони захисту в ході судового розгляду сторона обвинувачення була вимушена змінити обвинувачення у суді з ч.1 ст. 115 КК України на ст. 116 КК України.

Вироком Жовтневого районного суду м. Харкові від 19.02.2016 року особу Г. визнано винною за ст. 116 КК України умисне вбивство, вчинене в стані сильного душевного хвилювання, що раптово виникло внаслідок протизаконного насильства з боку потерпілого. Г. було призначено покарання у вигляді п'яти років позбавлення волі.

З ч.1 ст. 115 КК України на ст. 116 КК України

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Хмельницькій області

Адвокати **Іванов Антон, Ніколайчук Зінаїда, Сторожук Юрій** (доручення №022_0000160, №022-0000161, №022_0000162). Органом досудового розслідування Ц.Р.М., Ц.Р.М., М.В.О. підозрювались у трьох епізодах злочинних дій за ч.2ст.289, ч.3 185 КК України. В ході судового розгляду адвокати наголошували на неправильній кваліфікації дій підзахисних, посилаючись на п.22 Постанови Пленуму ВВСУ №10 від 06.11.2009 "Про судову практику у злочинах проти власності". Суд виключив кваліфікуючу ознаку - проникнення у житло і змінив обвинувачення на більш м'яке. Адвокати зібрали і подали належні докази пом'якшувальних обставин, що дало змогу суду застосувати вимоги ст.75, 104 КК України до всіх підсудних, незважаючи на вчинення тяжких злочинів та кількість епізодів.

З ч.3 ст. 185 КК України на ч.2 ст. 185 КК України

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області

Адвокат **Каракоця Роман** (доручення № 023-0000017 від 05.01.2016 року).

Кваліфікація діяння за ч.1 ст.115 КК України (санкція статті передбачає максимальну міру покарання у вигляді позбавлення волі до 15 років).

Громадянин М.М.В. на стадії досудового розслідування обвинувачувався у тому, що він перебуваючи у своєму будинку, під час конфлікту, на ґрунті раптово виниклих неприязних відносин з Р.Т.М., діючи умисно та цілеспрямовано, з метою нанесення тілесних ушкоджень Р.Т.М., взяв зі столу кухонний ніж та наніс сліпу проникаючу рану в область живота із пошкодженням печінки, яка згідно висновку експерта відносяться до тяжких тілесних ушкоджень, від якої наступила смерть останньої.

У зв'язку з наявністю причинного зв'язку між отриманими тілесними ушкодженнями і смертю, дії М.М.В. було кваліфіковано за ч.1 ст.115 КК України.

Ознайомившись з матеріалами досудового розслідування, адвокат Роман Каракоця, який діяв за дорученням Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області, подав клопотання про зміну кваліфікації дій підзахисного, мотивуючи його тим, що потерпіла прийшла до будинку обвинувачено-

З ч.1 ст.115 КК України на ч.2 ст. 121 КК України

го в стані алкогольного сп'яніння, стала бити по дверях та вимагати впустити в будинок. У зв'язку з тим, що потерпіла була в нетверезому стані М.М.В. відмовився впускати її в будинок, але Р.Т.М. все ж таки зайшла в будинок та за допомогою металевої труби стала наносити йому удари, тому обвинувачений був вимушений захищатися. Таким чином, повідомлена підозра є необґрунтованою, оскільки доказів, якими б підтверджували вину М.М.В. у вчиненні саме умисного вбивства Р.Т.М. відсутні. Завдяки професійній наполегливості адвоката дії М.М.В. до завершення досудового розслідування було перекваліфіковано за ч.2 ст. 121 КК України (умисне тяжке тілесне ушкодження, що спричинило смерть потерпілої).

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Чернівецькій області

Для здійснення захисту особи у кримінальному провадженні № 12015260120000546 від 29 вересня 2015 року Регіональним центром видано доручення від 11 листопада 2015 року № 024-0000622 адвокату **Вівчару Аурелу**.

З ч.4 статті 296 КК України на ч.1 статті 296 КК України

За матеріалами кримінального провадження особа обвинувачувалася у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 4 статті 296 КК України - хуліганство, вчинене із застосуванням вогнепальної або холодної зброї чи іншого предмета, спеціального пристосованого або заздалегідь заготовленого для нанесення тілесних ушкоджень. Санкцією зазначеної статті передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк від трьох до семи років. Однак, завдяки успішній реалізації адвокатом своєї правової позиції по справі Носеселицьким районним судом Чернівецької області змінено кваліфікацію злочину з тяжкого на злочин невеликої тяжкості. Вироком суд призначив найменш суворе покарання з передбачених частиною 1 статті 296 КК України - штраф в розмірі сімсот неоподаткованих мінімумів доходів громадян, що складає 11900 гривень.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Чернігівській області

У рамках кримінального провадження № 1205270180001753 адвокату **Сухоцькому Олексію** було видано доручення для здійснення захисту за призначенням від 18.12.2015 року № 1643/15. Адвокат був залучений для здійснення захисту жінки, яку обвинувачували у вчиненні тяжкого кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 121 КК України (умисне тяжке тілесне ушкодження, що спричинило смерть потерпілого, за яке передбачено відповідальність у вигляді позбавлення волі на строк від 7 до 10 років). Завдячуючи високому професіоналізму адвоката, під час розгляду кримінального провадження у суді першої інстанції, суд дійшов до висновку щодо необхідності перекваліфікації дій обвинуваченої із тяжкого злочину на злочин середньої тяжкості. А саме, аналізуючи висновки ряду судово-медичних експертиз, що були проведені на стадії досудового провадження, а також, виходячи із положень постанови Пленуму Верховного Суду України № 2 від 07.02.2003 року «Про судову практику у справах про злочини проти життя та здоров'я особи», ст. 24, 25 КК України, захиснику вдалося довести відсутність прямого умислу в діях його підзахисної. Таким чином, обвинувачення за ч. 2 ст. 121 КК України в ході судового слідства свого підтвердження не знайшло. А тому, відбулася перекваліфікація дій обвинуваченої із ч. 2 ст. 121 КК України на ч. 1 ст. 119 КК України (вбивство, вчинене через необережність). Із врахуванням обставин, які пом'якшують покарання (щире каяття та активне сприяння розкриттю кримінального правопорушення, позитивної характеристики обвинувачуваної за місцем проживання, її ставлення до скоєного) суд прийшов до висновку про призначення покарання у вигляді позбавлення волі в межах санкції статті за вказаний злочин. Крім того, суд вважав за необхідне на підставі ст. 75 КК України звільнити обвинувачену від відбування покарання з випробуванням, встановивши передбачені законом обов'язки. Відповідно до вироку Ніжинського міськрайонного суду Чернігівської області від 21.03.2016 року підзахисну адвоката **Сухоцького Олексія** визнано винною у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст. 119 КК України, та призначено покарання у виді 5 років позбавлення волі. На підставі ст.,ст. 75, 76 КК України обвинувачену звільнено від відбування покарання з випробуванням зі встановленням іспитового строку 3 роки.

З ч. 2 ст. 121 КК України на ч. 1 ст. 119 КК України

[ ] Зміна/скасування/залишення в силі судових рішень на користь клієнтів судами апеляційної та касаційної інстанцій

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Вінницькій області

Скасування вироку суду, закриття кримінального прова-

Адвокат **Галина Шеремет** за дорученням Регіонального центру з надання БВПД у Вінницькій області від 29.10.2015 №002-0002056 здійснювала захист громадянина П. у кримінальному провадженні №12015020240000592 внесеного до ЄРДР 29.09.2015.

Вироком Немирівського районного суду Вінницької області від 23.12.2015 року громадянина П. визнано винним у вчиненні кримінальних правопорушень та призначено покарання за ч.1 ст.185 КК

дження

України (таємне викрадення чужого майна (крадіжка) - карається штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на строк до трьох років) у виді року позбавлення волі за ч.2 ст. 185 КК України (крадіжка, вчинена повторно або за попередньою змовою групою осіб, - карається обмеженням волі на строк до п'яти років або позбавленням волі на строк до трьох років) у виді 3 років позбавлення волі. Адвокатом була підготовлена апеляційна скарга до Апеляційного суду Вінницької області.

За результатами розгляду справи згідно ухвали Апеляційного суду Вінницької області від 5 квітня 2016 року по справі №140/2668/15-к апеляційне провадження за апеляційною скаргою прокурора у кримінальному провадженні закрито. Апеляційну скаргу зі змінами захисника **Галини Шеремет** і інтересах обвинуваченого громадянина П. задоволено. Вирок Немирівського районного суду від 23.12.2015 року щодо громадянина П. скасовано, а кримінальне провадження закрито із-за не встановлення достатніх доказів для доведеності винуватості громадянина П.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Волинській області

Адвокату **Ользі Руденко-Сукач** було видане доручення №968 від 27.07.2015 для здійснення захисту особи за призначенням. На виконання вказаного доручення, адвокат **Ольга Руденко – Сукач** здійснювала захист Клієнта на стадіях досудового розслідування, в суді 1-ї інстанції, а також підготувала в його інтересах апеляційну скаргу на рішення суду 1-ї інстанції.

У зв'язку із виходом адвоката **Ольги Руденко-Сукач** у допологову та післяпологову відпустку, подальший захист Клієнта в суді апеляційної інстанції, в тому числі підтримання апеляційної скарги адвоката **Ольги Руденко-Сукач**, було доручено адвокату **Євгенію Коваленку**, про що останній видане доручення за № 1607 від 30.12.2015 у кримінальному провадженні, внесеному до ЄДРП за №2201403000000007 від 25.02.2014 за ч.3 ст. 332 КК України.

Вироком Луцького міськрайонного суду від 20.11.2015 року Клієнта було визнано винним в тому, що він в листопаді 2013 року з метою організації незаконного переправлення громадян Сирійської Арабської Республіки через державний кордон України, організованою групою з корисливих мотивів, сприянні в їх вчиненні порадами та вказівками, познайомив свого знайомого громадянина України А. з громадянином Республіки Вірменія Б. В подальшому, біля 9 год. 30 хв. у січні 2014 року в одному з міст Волинської області зазначені громадяни, з корисливих мотивів, домовились за грошову винагороду в 5000 доларів США здійснити за допомогою невстановленої особи В. незаконне переправлення громадян Сирійської Арабської Республіки через державний кордон України на територію Республіки Польща, де їх мав зустріти Клієнт та забезпечити подальший проїзд по країнах Західної Європи.

На виконання вказаної домовленості Клієнт за вказівкою громадянина А. через платіжну систему одного з місцевих банків здійснив міжнародний переказ отримувачу на територію Республіки Польща у сумі 140 євро, в якості авансу за перевезення іноземців по країнах Європи.

Пом'якшення покарання

Вчинені Клієнтом дії були кваліфіковані Луцьким міськрайонним судом за ч.3 ст.332 КК України (незаконне переправлення осіб через державний кордон України) та за їх вчинення призначено покарання, із застосуванням ст.69 КК України, у виді позбавлення волі строком на 5 років з конфіскацією майна.

Не погоджуючись із зазначеним вирокіом суду 1-ї інстанції з огляду на суворість призначеного покарання, адвокатом **Ольгою Руденко-Сукач**, за погодженням з Клієнтом, була підготовлена апеляційна скарга до Апеляційного суду Волинської області. Доповнення до апеляційної скарги були підготовлені також адвокатом **Євгенієм Коваленко**.

В обґрунтування своєї апеляційної скарги, адвокат **Ольга Руденко-Сукач** вказувала, що Клієнт не був ініціатором вчинення злочину, а його роль у вчиненому правопорушенні є другорядною, матеріальних збитків не завдано, характеризується за місцем проживання з позитивної сторони, хворіє на тяжке інфекційне захворювання, що вимагає постійного лікування.

З апеляційною скаргою на вказаний вирок суду звернувся і прокурор, який з формальних підстав просив вирок змінити, доповнивши його резолютивну частину посиланнями на норми ст.69 КК України, а в частині призначеного Клієнту покарання - залишити без змін, рахуючи строк відбування покарання з дня ухвалення вироку суду 1-ї інстанції.

Зазначені доводи апеляційної скарги адвоката **Ольги Руденко-Сукач** зі своїми доповненнями були підтримані адвокатом **Євгенієм Коваленко** в судовому засіданні під час апеляційного розгляду вказаного кримінального провадження.

Апеляційний суд Волинської області погодився з доводами апеляційної скарги адвоката **Ольги Руденко-Сукач**. При цьому, суд апеляційної інстанції врахував, що хоча суд 1-ї інстанції і застосував до Клієнта покарання нижче від найнижчої межі, але судом не в повній мірі були враховані всі пом'якшуючі обставини, на які покликалися захисники Клієнта, в т.ч. щире каяття у вчиненому, відсутність судимості.

У зв'язку з цим, ухвалою Апеляційного суду Волинської області від 24.02.2016, вказаний вирок суду

першої інстанції було змінено, Клієнту призначено покарання за ч.3 ст.332 КК України у виді позбавлення волі, із застосуванням ст.69 КК України, строком на 2 роки з конфіскацією майна, зараховано у строк відбування покарання час попереднього ув'язнення (11 місяців 3 дні) з розрахунку один день попереднього ув'язнення за два дні позбавлення волі.

Максимальна міра покарання за скоєне діяння, згідно норм Кримінального кодексу України - позбавлення волі на строк 9 (дев'ять) років з конфіскацією майна.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД Закарпатській області

Адвокат **Лосяков Станіслав**, який діяв згідно доручення Центру від 22.01.2016р. № 155, – надав правову допомогу підзахисному під час розгляду справи в апеляційному суді Закарпатської області. Засуджений самостійно звернувся з апеляційною скаргою на ухвалу Хустського районного суду Закарпатської області від 26 листопада 2015 року.

Адвокат був залучений апеляційним судом Закарпатської області для здійснення захисту за призначенням.

Оскарженою ухвалою Хустського районного суду Закарпатської області від 26 листопада 2015 року було задоволено подання начальника Хустського МРВ КВІ відділу ДПТС України в Закарпатській області та скасовано звільнення від відбування покарання з випробуванням /ст.75 КК України/ підзахисному призначеного вироком Хустського районного суду Закарпатської області від 09 грудня 2013 року та направлено для відбування призначеного цим вироком покарання за ч.3 ст.185 КК України у виді позбавлення волі строком на чотири роки.

За наслідками розгляду апеляційної скарги ухвалою апеляційного суду Закарпатської області від 01.03.2016р. в справі № 309/2801/15-к апеляційну скаргу було задоволено частково, Ухвалу Хустського районного суду Закарпатської області від 25 листопада 2015 року про скасування звільнення від відбування покарання засудженому – скасовано, призначено новий розгляд у суді першої інстанції.

При цьому, апеляційний суд зазначив, що відповідно до ч.4 ст.539 КПК України розгляд питань, пов'язаних з виконанням вироку, розглядається за участю засудженого, його захисника, прокурора. Підзахисний ствердив апеляційному суду, що у суді першої інстанції при розгляді клопотання кримінально-виконавчої інспекції, йому прав не роз'яснювали, судовий розгляд відбувся без захисника, а сам не зміг повідомити суду всі обставини щодо виконання ним покладених судом обов'язків, оскільки був розгублений. Одночасно вказав, що не ухилився від виконання вироку, конкретні дні реєстрації йому не встановлювали, він сам періодично з'являвся до інспектора, підписи на документах, що містяться у матеріалах подання, належать не йому, ствердив про упередженість інспектора та неправомірність його дій.

Згідно журналу судових засідань, як і фіксування його технічними засобами вбачається, що суд у судовому засіданні прав засудженому не роз'яснив, в тому числі право мати захисника, матеріали за поданням не дослідив. Оскаржувана ухвала містить констатацію неявки на реєстрацію засудженого без фактичного з'ясування кожного порушення, яке в поданні зазначив інспектор кримінально-виконавчої інспекції. Отже висновки суду ґрунтуються на неповно перевірених та з'ясованих обставинах, чим суд допустив невідповідність висновків фактичним обставинам справи (ст.411 КПК України).

З урахуванням того, що суд не роз'яснив засудженому права в судовому засіданні, в тому числі право на захист, апеляційний суд розцінив це істотним порушенням вимог кримінально-процесуального закону, які перешкодили суду ухвалити законне та обґрунтоване судове рішення. Тому оскаржувана підлягає скасуванню з призначенням нового судового розгляду.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Івано-Франківській області

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги в Івано-Франківській області видав адвокату **Луцаку Артуру** в рамках кримінального провадження доручення № 009-0000658 від «18» вересня 2015р для надання вторинної допомоги особі, у кримінальному провадженні від 16 вересня 2015р. для захисту ОСОБА_1.

Вироком Коломийського міськрайонного суду від 30 вересня 2015 року, у кримінальному провадженні про обвинувачення Особа 1 у вчиненні кримінальних правопорушень передбачених п.6 ч.2 ст.115 КК України (карається позбавленням волі на строк від десяти до п'ятнадцяти років або довічним позбавленням волі, з конфіскацією майна у випадку, передбаченому пунктом 6 частини другої цієї статті), та ч.4 ст.187 КК України (карається позбавленням волі на строк від восьми до п'ятнадцяти років із конфіскацією майна) визнано ОСОБА_1 винуватим та засуджено за п.6 ч.2 ст.115 КК України на 13років позбавлення волі з конфіскацією всього належного йому на праві власності майна; за ч.4 ст.187 КК України на 8 років з конфіскацією майна.

На підставі ч.1 ст.70 КК України остаточне покарання ОСОБА_3 визначено у виді позбавлення волі на строк 13 років з конфіскацією всього належного йому на праві власності майна.

Скасування рішення суду, призначення нового розгляду у суді першої інстанції

Задоволення апеляційної скарги, скасування вироку, призначення нового розгляду у суді першої інстанції

Колегія суддів Судової палати з розгляду кримінальних справ Апеляційного суду Івано-Франківської області розглянувши у відкритому судовому засіданні в м. Івано-Франківську справу за апеляційними скаргами обвинуваченого ОСОБА_1 та в його інтересах захисника адвоката **Луцака Артура**, на вирок Коломийського міськрайонного суду від 30 вересня 2015 року встановила наступне.

Суд першої інстанції при ухваленні вироку не дотримався вимог ст.370 КПК, згідно якої судові рішення повинні бути законним, обґрунтованим і вмотивованим. Законним є рішення, ухвалене компетентним судом згідно з нормами матеріального права з дотриманням вимог щодо кримінального провадження, зокрема суд I інстанції в мотивувальній частині вироку, у формулюванні обвинувачення, жодним чином не вказав про те, що обвинувачений ОСОБА_1 умисно позбавив життя потерпілої ОСОБА_3 з корисливих мотивів.

Крім цього, суд апеляційної інстанції зазначив, (і на це вказували апелянти) суд першої інстанції провів судові засідання 17 серпня 2015р. за відсутності захисника обвинуваченого ОСОБА_1 адвоката **Луцака Артура**, участь якого в судовому засіданні, відповідно до вимог ст.52 КПК, є обов'язковою.

Таким чином, суд першої інстанції порушив обвинуваченого ОСОБА_1 права на захист.

З урахуванням встановленого, колегія суддів зробила висновок, що склад суду, який розглянув дане кримінальне провадження та ухвалив вирок підлягає відводу із за його упередженості.

За таких обставин, на думку колегії суддів, апеляційні скарги обвинуваченого ОСОБА_1 та в його інтересах захисника ОСОБА_2 підлягають до задоволення, а вирок підлягає скасуванню з підстав істотного порушення кримінально процесуального закону та з призначенням нового розгляду у суді першої інстанції.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Київській області

Неповнолітній підзахисний адвоката **Ігоря Журбенка** (доручення № 2208 від 16.10.2015 року) незаконно проник на територію чужого господарства та викрав з території даного господарства скутер, чим спричинив потерпілому матеріальну шкоду на суму 5100 грн. Судом першої інстанції неповнолітнього було засуджено за вчинення злочину, передбаченого ч.2 ст.289 КК України із застосуванням ст. 69 КК України до 5-ти років позбавлення волі. Не погодившись з вироком суду першої інстанції адвокат подав апеляційну скаргу, в якій просив вирок суду змінити і звільнити засудженого від відбування покарання. В обґрунтування своїх вимог адвокат зазначив, що призначене покарання не відповідає тяжкості кримінального правопорушення та особі засудженого. Так, на думку адвоката, при обранні обвинуваченому покарання судом не повною мірою було враховано, що він щиро розкався, за місцем проживання і навчання характеризується виключно як педагогічно занедбана дитина, яка потребує виховання, а не ізоляції від суспільства, є дитиною, постраждалою від Чорнобильської катастрофи, на час вчинення кримінального правопорушення до кримінальної відповідальності не притягався, виховувався в неповній сім'ї, що знайшло відображення у протиправній поведінці неповнолітнього.

Прокурор в задоволенні апеляційної скарги просив відмовити.

Апеляційний суд вирішив, що доводи апеляційної скарги захисника щодо суворості призначеного покарання є обґрунтованими.

Ухвалою Апеляційного суду Київської області від 27.01.2016 в справі № 366/2897/15-к апеляційну скаргу **Ігоря Журбенка** було задоволено — неповнолітнього підзахисного було із застосуванням ст. ст. 75, 104 КК України звільнено від призначеного судом покарання з випробуванням з іспитовим строком 1 рік 9 місяців.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області

У кримінальному провадженні №42012190130000012 раніше неодноразово судимого клієнта адвоката **Тетяни Войтюк** (доручення від 24.07.2013 р. №405) судом першої інстанції було визнано винним у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.1 ст.121, ч.1 ст.122 КК України (в умисному заподіянні тяжких та середньої тяжкості тілесних ушкоджень) та призначено остаточне покарання за сукупністю злочинів 5 років позбавлення волі.

Суди неодноразово розглядали справу.

Так, 29 грудня 2014 року Апеляційний суд Рівненської області вирок суду першої інстанції скасував, а кримінальне провадження закрити у зв'язку з відсутністю достатніх доказів винуватості обвинуваченого і вичерпаністю можливості отримання таких доказів.

Вищий спеціалізований суд України за касаційною скаргою прокурора зазначену ухвалу апеляційного суду скасував, а кримінальне провадження направив на новий апеляційний розгляд.

За результатами нового апеляційного розгляду, 24 вересня 2015 року Апеляційний суд Рівненської області постановив абсолютно протилежну ухвалу, якою вирок місцевого суду щодо клієнта адвоката Тетяни Войтюк змінив: ухвалив вважати засудженим за ч.1 ст.121 КК України до покарання у вигляді позбавлення волі терміном на 5 років та взяв його під варту в залі суду.

Задоволення апеляційної скарги, зміна вироку суду першої інстанції - пом'якшення покарання

Задоволення касаційної скарги, звільнення підзахисного

Свої висновки про винуватість клієнта адвоката **Тетяни Войтюк** у заподіянні тяжких тілесних ушкоджень колегія суддів обґрунтувала: висновком медичної експертизи про отримання потерпілим тяжких тілесних ушкоджень, показаннями свідка, яка під час відтворення обстановки і обставин події в якості понятої чула, як обвинувачений зізнавався у вчиненні злочину; протоколом відтворення обстановки та обставин події з участю обвинуваченого. Також суд зазначив, що винуватість обвинуваченого підтверджується: явкою з повинною, визнавальними поясненнями та показаннями, наданими обвинуваченим під час досудового розслідування.

При цьому в судовому засіданні обвинувачений своєї вини в пред'явленому обвинуваченні не визнавав, а потерпілий від надання будь-яких показів відмовився.

Адвокат оскаржила судові рішення про засудження клієнта в касаційному порядку та просила їх скасувати через істотне порушення вимог кримінального процесуального закону, а провадження – закрити на підставі п.3 ч. 1 ст. 284 КПК України. Свої вимоги захисник мотивувала тим, що висновки суду про винуватість її підзахисного ґрунтуються на доказах, зібраних з порушенням процесуального закону. Зокрема, слідство допитувало її клієнта на досудовому розслідуванні в якості свідка, при цьому показання іншого свідка безпідставно взято до уваги, оскільки вона була понятою при відтворенні обстановки та обставин події.

Перевіривши матеріали кримінального провадження та проаналізувавши судові рішення, колегія суддів судової палати у кримінальних справах Вищого спеціалізованого суду України дійшла висновку про те, що винуватість підзахисного адвоката **Тетяни Войтюк** не доведена поза розумним сумнівом допустимими та достатніми доказами.

Так, колегія суддів зазначила, що показання свідка (понятої) не можна визнати допустимим доказом, враховуючи положення ч. 7 ст. 97 КПК України, оскільки вона давала в судовому засіданні показання з чужих слів про інформацію, почуту від обвинуваченого під час проведення слідчої дії.

Посилання суду апеляційної інстанції на явку з повинною та визнавальні показання обвинуваченого під час досудового розслідування як на докази його винуватості колегія суддів визнала такими, що суперечать вимогам ст.ст. 18, 23 КПК України про свободу від самовикриття та безпосередність дослідження показань.

Інших достатніх та допустимих доказів у провадженні стороною обвинувачення надано не було.

Ухвалою від 2 березня 2016 року (справа №5-323км16) колегія суддів ВССУ судові рішення щодо обвинуваченого в частині його засудження за ч. 1 ст. 121 КК України скасувала, кримінальне провадження щодо нього за ч. 1 ст. 121 КК України закрила на підставі п. 3 ч. 1 ст. 284 КПК України за невстановленням достатніх доказів для доведення його винуватості в суді й вичерпанням можливості їх отримати. Підзахисного адвоката **Тетяни Войтюк** звільнено з місць позбавлення волі.

Вироком Володимирецького районного суду від 17.11.2015 клієнта адвоката **Олександра Невідомського** (доручення №017-0000968 від 04.11.2015 кримінальне провадження №12015180050000658) було засуджено за ст. 336 КК України (ухилення від призову за мобілізацією) на 2 роки позбавлення волі.

Захисник оскаржив даний вирок в апеляційному порядку. Зокрема, в поданій апеляційній скарзі, захисник, не оспорує кваліфікацію дій обвинуваченого за ст.336 КК України, просив змінити вирок суду першої інстанції через невідповідність призначеного судом покарання ступеню тяжкості вчиненого обвинуваченим кримінального правопорушення та особі останнього, та його надмірної суворості. Просив застосувати до підзахисного положення ст. 75 КК України, вказуючи, що при призначенні покарання судом не було враховано в повній мірі даних про особу обвинуваченого (відсутність судимостей, адміністративних стягнень, позитивну характеристику), склад його сім'ї (наявність на його утриманні матері похилого віку, сестри інваліда), матеріальний стан.

Дослідивши матеріали кримінального провадження та обговоривши доводи апеляційної скарги, колегія суддів судової палати з розгляду кримінальних справ Апеляційного суду Рівненської області дійшла висновку про можливість виправлення клієнта адвоката **Олександра Невідомського** та попередження ним нових злочинів без його ізоляції від суспільства, але в умовах здійснення контролю за його поведінкою під час звільнення від відбування покарання з випробуванням на підставі ст.75 КК України з покладенням обов'язків, передбачених ст.76 КК. В обґрунтування прийнятого рішення, колегія суддів, посилаючись на практику ЄСПЛ, а саме, рішення у справах «Бакланов проти Росії» від 09.06.2005 р., «Фрізен проти Росії» від 24.03.2005 року, «Ізмайлов проти Росії» від 16.10.2008 року, вказала, що обрана судом першої інстанції міра покарання у виді позбавлення волі суперечить загальним засадам призначення покарання, передбачених ст.65 КК України, та повністю унеможливорює участь обвинуваченого як єдиного годувальника у сім'ї у догляді за його хворою матір'ю похилого віку та сестрою, яка є інвалідом по зору (ухвала від 20.01.2016 р.).

Зміна вироку суду першої інстанції, звільнення від відбування покарання з випробуванням терміном

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Черкаській області

Адвокат **Цвіркун Олександр** (доручення № 023-0001229 від 05.09.2015).

Кваліфікація діяння: ч.1 ст.115 КК України (санкція статті передбачає максимальну міру покарання у вигляді позбавлення волі до 15 років).

Згідно з вироком Черкаського районного суду Черкаської області від 22 грудня 2015 року обвинувачена М.О.Г. була визнана винною та засуджена за те, що вона знаходячись в стані алкогольного сп'яніння та перебуваючи у своєму домоволодінні на ґрунті раптово виниклих неприємних відносин з П.М.М., що виникли під час розпивання спиртних напоїв, маючи умисел на умисне вбивство, перебуваючи на кухні будинку схопила зі столу ніж, який, тримаючи у правій руці, нанесла удар П.М.М. в область грудної клітки, чим спричинила останньому згідно висновку експерта тілесні ушкодження, від яких настала смерть П.М.М.

Суд визнав винною М.О.Г. у вчиненні кримінальних правопорушень та призначив покарання за ч.1 ст.115 КК України у вигляді позбавлення волі строком на 8 років.

Не погоджуючись з вироком суду першої інстанції була подана апеляційна скарга, в якій обвинувачена просила змінити вирок в частині правової кваліфікації її дій з ч.1 ст.115 КК України на ст.118 КК України або на ст.116 КК України.

В судовому засіданні захисник заявив, що суд першої інстанції грубо порушив кримінальний процесуальний Закон, висновки суду не відповідають фактичним обставинам кримінального провадження. Судом першої інстанції не було проведено повного, всебічного дослідження обставин справи, оскільки він необґрунтовано відхилив доводи про відсутність в обвинуваченій наміру вбивати. Також, обвинувачена під час судового засідання зазначила, що вона намагалася надати потерпілому П.М.М. першу допомогу, викликала швидку та міліцію. Як на досудовому слідстві так і при розгляді кримінального провадження в суді першої інстанції не створювала жодних перепон та перешкод для встановлення істини та навпаки сприяла у її встановленні. Суд жодним чином не обґрунтував, а державне обвинувачення не довело, наявність мотиву та мети вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч.1 ст.115 КК України.

В результаті проведеної роботи захисника, взявши до уваги його аргументи, колегія суддів апеляційного суду дійшла висновку, що обвинувачена діяла у стані необхідної оборони, але з перевищенням її меж, оскільки вона умисно заподіяла П.М.М. тяжку шкоду, яка не відповідала небезпечності посягання, що потягло за собою наслідки у вигляді настання смерті, в зв'язку з чим дії М.О.Г. містять склад, зокрема об'єктивну сторону, кримінального правопорушення, передбаченого ст. 118 КК України.

Апеляційну скаргу обвинуваченої суд в частині зміни кваліфікації задовольнив. Вирок Черкаського районного суду Черкаської області від 22 грудня 2015 року змінив, дії обвинуваченої перекваліфікував з ч.1 ст.115 КК України на ст.118 КК України та призначив М.О.Г. покарання за ст.118 КК України у вигляді двох років позбавлення волі.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Чернігівській області

Чернігівському адвокату **Тетяні Чіковій** було видано доручення для здійснення захисту особи, яку звинувачували у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 307 КК України, а саме у незаконному зберіганні з метою збуту та збуті наркотичних засобів, вчинені особою, яка раніше вчинила злочин, передбачений статтею 309, 310 КК України та повторно. Відповідальність за вчинення такого кримінального правопорушення передбачена у вигляді позбавлення волі на строк від 6 до 10 років з конфіскацією майна. У рамках кримінального провадження (№12012226027000052 від 27.11.2012 року) до підозрюваного було застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою. Тому, з осені 2012 року клієнт перебував в місцях несвободи. На стадії досудового розслідування та суду першої інстанції захист громадянина здійснював адвокат за договором про надання правової допомоги. Вироком Чернігівського районного суду Чернігівської області від 14 березня 2013 року клієнта було визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 307 КК України і призначено покарання у виді шести років позбавлення волі з конфіскацією усього належного йому майна. Не погоджуючись із вироком суду першої інстанції, обвинувачений подав апеляційну скаргу, в якій просив вирок Чернігівського районного суду Чернігівської області від 14 березня 2013 року скасувати та постановити новий, яким виправдати за відсутністю в його діях складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 307 КК України. Також, чоловік заявив клопотання про призначення йому захисника за рахунок держави на стадії розгляду справи у суді апеляційної інстанції. Для здійснення захисту клієнта Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Чернігівській області видав доручення адвокату **Тетяні Чіковій** від 17.06.2013 року № 795/13. З урахуванням погодженої позиції захисту, підзахисний адвоката свою вину у вчиненому кримінальному правопорушення не визнавав у повному обсязі. У березні 2016

Закриття кримінального провадження судом апеляційної інстанції за відсутності достатніх доказів для доведення винуватості клієнта

року доповнена адвокатом апеляційна скарга обвинуваченого розглядалась втретє апеляційним судом Чернігівської області, після скасування Вищим спеціалізованим судом України попередніх ухвал апеляційного суду в цьому провадженні.

В суді заслухали обвинуваченого та захисника, які просили скасувати вирок та постановити новий з метою виправдати Миколу за відсутністю в його діях складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 307 КК України. Після них виступив прокурор який заперечив проти задоволення апеляційної скарги обвинуваченого, вважав вирок суду обґрунтованим і законним та просив залишити його без змін. Колегія судів вивчивши матеріали кримінального провадження та обговоривши доводи апеляційної скарги, дійшла до висновку, що при розгляді кримінального провадження не встановлені достатні докази для доведення в суді винуватості обвинуваченого в незаконному зберіганні з метою збуту та збуті наркотичних засобів і на даний час вичерпані можливості їх отримання, тому вирок суду Чернігівського районного суду Чернігівської області від 14 березня 2013 року, яким клієнта було визнано винним, підлягає скасуванню, а кримінальне провадження закриттю на підставі п.3 ч.1 ст.284 КПК України. Відповідно до ухвали апеляційного суду Чернігівської області від 25.03.2016 року вирок Чернігівського районного суду Чернігівської області від 14 березня 2013 року щодо підзахисного адвоката **Тетяни Чікової** скасовано, а кримінальне провадження щодо нього закрито на підставі ст.284 ч.1 п.3 КПК України (не встановлені достатні докази для доведення винуватості особи в суді і вичерпані можливості їх отримати).

Клієнта звільнено з-під варти в залі апеляційного суду після спливу трьохрічного терміну перебування під вартою.

В рамках кримінального провадження № 11-кп/795/132/2016 адвокату **Шираю Андрію** було видано доручення для здійснення захисту за призначенням від 20.01.2016 року № 025-0000090. Для здійснення захисту клієнта адвокат був залучений на стадії апеляційного розгляду кримінального провадження. Вироком суду першої інстанції (вирок Носівського районного суду Чернігівської області від 30.11.2015 року) клієнта було визнано винним у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 185, ч. 3 ст. 185 КК України, та на підставі ч. 1 ст. 70 КК України призначено покарання у виді 3 років 1 місяця позбавлення волі. З 30.11.2015 року клієнт перебував під вартою. Не погодившись із вирок суду першої інстанції, обвинувачений самостійно звернувся з апеляційною скаргою до Апеляційного суду Чернігівської області та заявив клопотання про залучення захисника для здійснення його захисту у кримінальному провадженні в суді апеляційної інстанції. Отримавши доручення Центру, захисник ознайомився з матеріалами кримінального провадження, склав та направив до суду доповнення до апеляційної скарги. Не оспорюючи правильності кваліфікації дій підзахисного, адвокат, акцентуючи увагу на характеризуючих даних клієнта, обставинах, що пом'якшують покарання, наполягав на звільненні його від відбування покарання зі встановленням іспитового строку. Із врахуванням обставин, які пом'якшують покарання, його молодого віку, позитивної характеристики, щирого розкаяння обвинуваченого у вчиненому, активного сприяння розкриттю злочину суд прийшов до висновку про доцільність задоволення апеляційної скарги, адже наведені в ній обставини дають підстави вважати, що виправлення клієнта можливо досягти без ізоляції від суспільства, але в умовах здійснення контролю за його поведінкою під час звільнення від відбування покарання з випробуванням. Відповідно до ухвали Апеляційного суду Чернігівської області від 04.03.2016 року вирок Носівського районного суду Чернігівської області від 30.11.2015 року змінено. На підставі ст. 75 КК України підзахисного адвоката **Ширая Андрія** звільнено від відбування призначеного покарання з випробування зі встановленням іспитового строку 3 роки. Клієнта звільнено з-під варти в залі суду.

Звільнення клієнта від відбування покарання з випробування судом апеляційної інстанції

[ ] Звільнення від покарання/відбування покарання/кримінальної відповідальності

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Волинській області

Звільнення від відбування покарання з випробуванням на підставі ст.75 КК України

На підставі доручення № 000-0001279, виданого Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Волинській області від 05.10.2015 року, адвокат **Олександр Кравчук** захищав раніше судимого клієнта, який обвинувачувався у вчиненні злочину, передбаченого частиною 2 статті 289 КК України (незаконне заволодіння транспортним засобом повторно). Санкція статті передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від п'яти до восьми років.

Органом досудового розслідування Клієнт обвинувачувався у тому, що повторно незаконно заволодів транспортним засобом, який належав іншій особі. Вироком Нововолинського міського суду Волинської області від 08.12.2015 року Клієнта визнано винним у скоєнні злочину, передбаченого частиною 2 статті 289 КК України, та призначено покарання у вигляді п'яти років позбавлення волі.

Не погодившись з вироким суду, адвокатом подано апеляційну скаргу до Апеляційного суду Волинської області. В обґрунтування апеляційної скарги адвокат зазначив, що судом при винесенні вироку не було взято до уваги те, що обвинувачений кримінальне правопорушення вчинив в неповнолітньому віці, з моменту скоєння минуло більше дванадцяти років, вину визнав повністю, щиро розкався у вчиненому, не переховувався від слідства та суду, відшкодував завдану шкоду потерпілому, який до нього претензій не має.

В результаті з'ясування усіх обставин справи та перевірки наведених в апеляційній скарзі доводів, апеляційним судом Волинської області задоволено апеляційну скаргу адвоката **Олександра Кравчука**. Ухвалою Апеляційного суду Волинської області від 03.03.2016 року вирок Нововолинського міського суду Волинської області від 08.12.2015 року, яким Клієнта засуджено за частиною 2 ст. 289 КК України, змінено. На підставі ч. 1 ст. 75 КК України Клієнта, захист якого здійснював адвокат **Олександр Кравчук**, звільнено від відбування призначеного покарання з випробуванням. Міру запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою скасовано, Клієнта звільнено з-під вати в залі суду негайно.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Дніпропетровській області

Звільнення від відбування покарання з випробуванням на підставі ст.75 КК України

Регіональним центром з надання БВПД у Дніпропетровській області було видано доручення № 004-0023835 від 11/02/2016 р. адвокату **Михайлюку Богдану** для здійснення захисту за призначенням по кримінальному провадженню №12015040370003272. Підзахисний адвоката **Михайлюка Богдана** обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.309 КК України, а саме в тому, що він маючи умисел, направлений на незаконне виготовлення та зберігання наркотичного засобу без мети збуту, зірвав декілька виявлених ним кущів коноплі, які потім висушив та виготовив наркотичний засіб "канабіс", який почав незаконно зберігати в господарських будівлях на території свого домоволодіння без мети збуту. Під час проведення працівниками поліції огляду домоволодіння підзахисного, було виявлено речовину рослинного походження зеленого кольору, що є особливо небезпечним наркотичним засобом "канабіс" загальною вагою 5900,009 г., обіг якого заборонений. За вчинення даного кримінального правопорушення передбачено покарання від 5 до 8 років позбавлення волі. Завдяки професійним діям адвоката **Михайлюка Богдана**, судом, під час призначення покарання було враховано дані про особу обвинуваченого, який в силу ст.89 КК України не судимий, на утриманні мав неповнолітню дитину-інваліда, за місцем реєстрації та роботи характеризувався позитивно, а також те, що він перебув на обліку в лікарні, як віл-інфікований, вироким Павлоградського міськрайонного суду Дніпропетровської області підзахисного адвоката **Михайлюка Богдана** було визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.309 КК України та призначено покарання у виді позбавлення волі строком на 5 років. Відповідно до ст.75 КК України звільнено від відбування покарання з випробуванням на три роки.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням на підставі ст.75, 104 КК України

Громадянин Б. 28 січня 2016 року, маючи умисел, направлений на відкрите викрадення чужого майна, діючи з корисливих мотивів, наблизився до неповнолітнього потерпілого гр.К. та висловлюючи на адресу потерпілого погрози застосування насильства, зажадав негайної передачі йому чужого майна, належного потерпілому — куртки фірми "Ястреб" чорного кольору. Реально сприймаючи погрози обвинуваченого гр.Б., потерпілий гр.К. передав обвинуваченому своє майно, а саме зазначену куртку, після чого обвинувачений гр.Б. покинув місце вчинення злочину разом з викраденим чужим майном. Дії обвинуваченого були кваліфіковані за ч.2 ст.186 КК України, а саме у відкритому викраденні чужого майна (грабіж), поєднаному з погрозою застосування насильства, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого. Санкцією зазначеної статті передбачено покарання у вигляді позбав-

лення волі на строк від чотирьох до шести років. Кримінальне правопорушення відноситься до категорії тяжких.

Справа розглядалася 25.02.2016 року Красногвардійським районним судом м. Дніпропетровська. Захисник **Іванова Валерія**, яка діяла за дорученням Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Дніпропетровській області № 004-0023704 від 05.02.2016 року, завдяки своєму професійному досвіду, переконала суд суворо не карати підзахисного, пояснивши, що обвинувачений вчинив злочин будучи неповнолітнім, щиро кається, активно сприяв розкриттю злочину, вину визнає. Суд всебічно дослідивши матеріали справи, взявши до уваги доводи адвоката та враховуючи вищезазначені пом'якшуючі обставини, призначив гр.Б. мінімальний розмір покарання - 4 роки позбавлення волі та на підставі ст.75, 104 КК України звільнив гр.Б. від відбування призначеного покарання з випробуванням, встановивши йому іспитовий строк, терміном 1 рік.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням на підставі ст.75, 104 КК України

Регіональним центром з надання БВПД у Дніпропетровській області 25 січня 2016 р. видано доручення № 004-0023381 та № 004-0023381 адвокату **Руденко Олександр** для здійснення захисту за призначенням по кримінальному провадженню № 12015040480000459. Неповнолітні підзахисні адвоката **Руденко Олександра** обвинувачувалися у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч.3 ст.185 КК України, а саме в тому, що вони у грудні 2015 р. Вступили у попередню злочинну змову направлену на крадіжку зерна ячменю. Реалізуючи свій протиправний умисел, направлений на крадіжку чужого майна, підзахисні адвоката **Руденко Олександра**, діючи умисно, таємно, за попередньою змовою групою осіб, здійснили таємне викрадення зерна ячменю, який належав потерпілій по справі, чим причинили останній матеріальну шкоду на суму 642,00 грн. Викраденим розпорядились на власний розсуд. За вчинене кримінальне правопорушення підзахисним адвоката **Руденка Олександра** загрожувало покарання у вигляді позбавлення волі на строк від трьох до шести років. У судовому засіданні адвокат **Руденко Олександр** просив суд із застосуванням ст.69 КК України призначити його підзахисним більш м'яке покарання ніж передбачено законом - у вигляді громадських робіт, але суд заважав за доцільне призначити покарання у вигляді позбавлення волі, застосувавши ст.75, 104 КК України звільнити їх від відбування покарання, призначивши їм іспитовий строк, обґрунтовуючи своє рішення тим, що неповнолітніми скоєно тяжке, корисливе правопорушення проти особи похилого віку, на час слухання справи у суді останні навчаються у 9-му класі, постійно задіяні у навчальному процесі та позашкільних заходах, мають свої обов'язки, надаючи допомогу своїм батькам по господарству і застосуванні до них такої міри покарання, як громадські роботи, може привести до зниження рівня знань у школі, переважно неповнолітніх, яке може сказатися на їхньому стані здоров'я. Вироком Межівського районного суду Дніпропетровської області підзахисним адвоката **Руденка Олександра** було призначено покарання за ч.3 ст. 185 КК України у вигляді трьох років позбавлення волі. У відповідності до ст.ст.75, 104 КК України їх було звільнено від відбування призначеного покарання у виді позбавлення волі з випробуванням, за умовою що вони протягом одного року не вчинять нового кримінального правопорушення.

Звільнення від відбування покарання на підставі ст. 75 КК України за ч.2 ст. 109, ч.1 ст.110 КК України

15 березня 2016 року адвокату **Гусеву Ігорю** Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Дніпропетровській області, було видане доручення №004-0024511 для здійснення захисту за призначенням клієнта, обвинуваченого у скоєнні кримінального правопорушення, яке внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 22014040000000165 від 17.10.2014 року. Обвинувачений гр.П. у період березня-червня 2014 року, не сприймаючи діючу владу в Україні, розділяючи погляди незаконного відділення від України її південно-східної частини та приєднання південних та східних областей України до складу Російської Федерації, керуючись власними переконаннями, діючи умисно, вирішив вчиняти дії, спрямовані на захоплення державної влади в Україні, а також залучити до вказаної злочинної діяльності інших мешканців Дніпропетровської області, забезпечивши їх відповідними інформаційними матеріалами. А саме, будучи адміністратором групи "НОД (Народное освободительное движение) Днепр" у соціальній мережі "ВКонтакте", розмістив статті із зображеннями та іншою інформацією, в якій містяться:

- публічні заклики до необмеженої кількості осіб, щодо захоплення державної влади в Україні;
- заклики до вчинення дій, направлених на зміну меж території або державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Дії обвинуваченого були кваліфіковані за ч.2 ст.109 та ч.1 ст.110 КК України. Відповідно до ст.12 КК України відносяться до злочину середньої тяжкості.

Обвинувачений гр.П. у судовому засіданні свою вину визнав повністю і пояснив, що ідея створення групи у нього виникла у зв'язку із складними революційними подіями у країні, у нього було бажання публічно донести до людей те, що фактично зміна влади в Україні, згідно чинного законодавства,

відбулася незаконно та привернути увагу громадськості до необ'єктивності ЗМІ, тому він намагався постити зібрану ним інформацію із усіх можливих ресурсів в Інтернеті, щоб спростувати більшість із роликів українських телевізійних служб. Захисник **Гусев Ігор** наполягав при вирішенні питання про призначення покарання застосувати пом'якшуючі доводи, а саме: щире каяття у вчиненні злочину, що підзахисний раніше не судимий, по справі не наступило тяжких наслідків.

Відповідно до вироку Баглійського районного суду м. Дніпродзержинська Дніпропетровської області від 14.04.2016 року підзахисного адвоката **Гусева Ігоря** визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.109 та ч.1 ст.110 КК України та призначено покарання із застосуванням ст.70 КК України, шляхом поглинання менш суворого покарання більш суворим у вигляді трьох років позбавлення волі, без конфіскації майна. На підставі ст. 75 КК України обвинуваченого звільнено від відбування покарання з випробуванням зі встановленням іспитового строку 3 роки.

Підзахисний адвоката **Чуприни Тетяни** (дор. 004-0024576 від 18.03.2016 року) обвинувачувався у тому, що в жилому приміщенні, розташованому на території домоволодіння, на мотузці, підвішеному стані було виявлено та вилучено 29 кущів сухої трави зеленого кольору, ззовні схожі на коноплю. Вказані кущі О. В період часу з вересня по жовтень м. 2015 року зібрав в невстановленому слідством місці для особистого користування, без мети збуту, та в подальшому зберігав за місцем реєстрації. Крім того в приміщенні гаража, розташованого на території домоволодіння, в картонній коробці було виявлено та вилучено металевий предмет схожий на дульнозарядний пістолет. Дії обвинуваченого кваліфіковані у вчиненні правопорушення за ч.2 ст. 309 КК України, як незаконне придбання, зберігання наркотичних засобів, без мети збуту у великих розмірах та за ч.1 ст. 263 КК України, як незаконне зберігання, виготовлення, вогнепальної зброї. Нікопольський міськрайонний суд Дніпропетровської області, визнав винним у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 309, ч.1 ст. 263 КК України та призначити йому покарання за ч. 2 ст. 309 — у вигляді позбавлення волі строком на 2 роки (за санкцією даної статті передбачено покарання у вигляді позбавлення волі від 2-5 років). За ч.1 ст.263 КК України — позбавлення волі строком на 4 роки (за санкцією даної статті передбачено покарання у вигляді позбавлення волі від 3-7 років). На підставі ч.1 ст.70 КК України шляхом поглинання менш суворого покарання більш суворим. Призначити покарання у вигляді позбавлення волі строком на 4 роки. Відповідно ст. ст. 75, п. 2, 3 ст. 76 КК України звільнити засудженого від відбування зазначеного покарання, якщо він протягом 2 років не вчинить нового злочину і виконає покладені на нього обов'язки.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням на підставі ст. 75 КК України

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області

Адвокат **Діовші Артур** здійснював захист за призначенням обвинуваченого згідно доручення центру від 04.11.2015р. № 2130. Підзахисний обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст.186 КК України (грабіж, поєднаний з насильством, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я потерпілого, або з погрозою застосування такого насильства, або вчинений повторно, або за попередньою змовою групою осіб, – карається позбавленням волі на строк від чотирьох до шести років).

При надходженні обвинувального акту до суду (внесений до Єдиного реєстру досудових розслідувань 24.04.2015 року за № 12015070060000326), у судовому засіданні захисник заявив клопотання про зміну запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою відносно обвинуваченого на домашній арешт, мотивуючи його тим, що ризики переховування обвинуваченого від суду відпали, крім того, у нього наявна тяжка хвороба, яка потребує постійного лікування і внаслідок якої подальше тримання обвинуваченого під вартою є утрудненим.

17.03.2016р. ухвалою Берегівського районного суду Закарпатської області в справі № 297/2546/15-к суд задовольнив клопотання захисника, виходячи із наступного.

Судом встановлено, що обвинувачений утримується під вартою з 07.10.2015 року, відповідно до ухвали слідчого судді Берегівського районного суду. Прокурором в судовому засіданні не наведено наявності ризиків, які б давали суду достатні підстави вважати, що обвинувачений може здійснювати дії, передбачені ч.1 ст.177 КПК України. Окрім того, суд врахував вагомість наявних доказів про вчинення обвинуваченим кримінального правопорушення, тяжкість покарання за вчинення кримінальних правопорушень, у яких він обвинувачується, особу обвинуваченого, зокрема стан його здоров'я, а саме, тяжку хворобу, сімейний і матеріальний стан. А тому суд приходив до переконання, що запобіжний захід щодо обвинуваченого у вигляді тримання під вартою слід змінити на домашній арешт, з покладенням на нього відповідних обов'язків.

За наслідками ж розгляду в цілому обвинувального акту, вироком Берегівського районного суду Закарпатської області від 17.03.2016р. обвинуваченого було визнано винним та призначено покарання у вигляді позбавлення волі строком на 4 роки і звільнено останнього, на підставі ст.75 КК Укра-

Звільнення від відбування покарання з випробуванням на підставі ст.75 КК України

їни, від відбування покарання з випробуванням, з іспитовим строком 2 роки.
Інформація стосовно оскарження вироку стороною обвинувачення – відсутня.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням на підставі ст.75 КК України

Адвокат **Роман Бандур**, який діяв згідно доручення центру від 03.12.2015 р. № 2262, здійснював захист за призначенням підзахисного. Адвокат був залучений судом для здійснення захисту за призначенням підзахисного, який обвинувачувався у вчиненні кримінальних правопорушень, у кримінальному провадженні внесеному до ЄРДР 26.09.2015 за № 12015070130000614, передбачених ч. 2 ст. 152 КК України (згвалтування, вчинене повторно або особою, яка раніше вчинила будь-який із злочинів, передбачених статтями 153 - 155 цього Кодексу, - карається позбавленням волі на строк від п'яти до десяти років), ч. 2 ст. 153 КК України (задоволення статевої пристрасті неприродним способом із застосуванням фізичного насильства, погрози його застосування або з використанням безпорадного стану потерпілої особи, вчинене повторно або групою осіб, або особою, яка раніше вчинила будь-який із злочинів, передбачених статтями 152 або 154 цього Кодексу, а також вчинене щодо неповнолітньої чи неповнолітнього, - карається позбавленням волі на строк від трьох до семи років). В ході розгляду справи в суді, згідно обвинувального акту від 13.04.2016 р., прокурором, в порядку передбаченому ст.ст. 338, 341 КПК України, було змінено обвинувачення в суді, раніше пред'явлене підзахисному, в частині виключення обвинувачення у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 152 КК України, у зв'язку з неможливістю отримати об'єктивних доказів вини підзахисного при судовому розгляді.

Вироком Великоберезнянського районного суду Закарпатської області від 25.04.2016 р. підзахисного визнано винуватим за ч. 2 ст. 153 КК України та призначено покарання виді позбавлення волі строком на 4 роки.

На підставі ст. 75 КК України звільнено від відбування покарання з випробуванням, встановлено іспитовий строк 3 роки.

Інформація щодо оскарження стороною обвинувачення в апеляційному порядку вироку суду, - відсутня.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Кіровоградській області

Звільнення від відбування покарання з випробуванням на підставі ст. 75 КК України

Адвокат **Супрун Леонід** (доручення № 1217 від 08.07.2015 року), здійснював захист за призначенням неповнолітнього обвинуваченого В. відповідно до доручення центру.

В.обвинувачувався у вчиненні кримінальних правопорушень передбачених ч.2 ст.185 КК України, та у вчиненні двох епізодів кримінального правопорушення передбаченого ч.3 ст. 185 КК України.

У ході судового розгляду адвокат **Супрун Леонід** довів непричетність свого підзахисного до вчинення кримінального правопорушення передбаченого ч.2 ст. 185 КК України, та одного з двох епізодів кримінальних правопорушень передбачених ч.3 ст.185 КК України.

Вироком суду, В. визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення передбаченого ч.3 ст.185 КК України та призначено мінімальній розмір покарання визначеній санкцією статті у виді трьох років позбавлення волі. Та на підставі ст. 75 КК України обвинуваченого звільнено від відбування покарання з іспитовим строком 1 рік.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Луганській області

Звільнення від відбування покарання на підставі ст. 75 КК України

29.02.2016 адвокату **Кузнєцовій Тетяні** було видане доручення №012-0064816 для здійснення захисту за призначенням Особи, обвинуваченої у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 317, ч. 2 ст. 309 КК України, що кваліфікується як Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від 3 до 5 років та Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від 2 до 5 років, кримінальні правопорушення відносяться до категорії середньої тяжкості. Захисникові, вдалося довести пом'якшуючі обставини, а саме щире каяття. 10.03.2016 року Сватівський районний суд Луганської області ухвалив вирок відповідно до ч.1 ст. 70 КК України шляхом поглиблення менш суворого покарання більш суворою та остаточне призначення покарання у вигляді позбавлення волі на 4 роки, відповідно до ст. 75 КК України звільнити від відбування покарання з випробуванням на 2 роки. Запобіжний захід залишити у вигляді особистого зобов'язання.

Звільнення від відбування покарання на підставі ст. 75 КК України

26.01.2016 адвокату **Бондаренко Юрію** було видано доручення №012-0019216 для здійснення захисту за призначенням Особи, обвинуваченої у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 309 КК України, що кваліфікується як Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від 3 до 5 років, кримінальне право-

порушення відноситься до категорії середньої тяжкості. Захисникові, вдалося довести пом'якшуючі обставини, а саме щире каяття, визнання вини, активне сприяння розкриттю злочину, наявність на утриманні матері похилого віку, яка за станом здоров'я та похилого віку - потребує догляду. 23.02.2016 року Лисичанський міський суд Луганської області ухвалив вирок відповідно до ст. 65 КК України про визнання винуватості та призначення покарання у вигляді 3 років позбавлення волі, відповідно до ст. 75 КК України, звільнивши від відбування покарання з випробуванням на 1 рік. Запобіжний захід не обирати.

**Звільнення
від відбуван-
ня покарання
на підставі ст.
75 КК України**

29.10.2015 адвокату **Григоренко Дмитру** було видано доручення №012-0371115 для здійснення захисту за призначенням Особи, обвинуваченої у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України, що кваліфікується як грабіж, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від 4 до 6 років, кримінальне правопорушення відноситься до категорії тяжких злочинів. Захисникові, попри те, що в суді були досліджені обставини, що обтяжують покарання, а саме знаходження неповнолітнього у стані алкогольного сп'яніння вдалося довести пом'якшуючі обставини, а саме щире каяття, скоєння злочину у неповнолітньому віці, позитивно позитивні характеристики, ухвалив вирок про визнання винуватості та призначення покарання у вигляді 4 років позбавлення волі, відповідно до ст. 75 КК України звільнив від відбування покарання з випробуванням і встановити йому іспитовий строк на 1 рік. Запобіжний захід не обирати.

**Звільнення
від відбуван-
ня покарання
на підставі ст.
75 КК України**

22.02.2016 адвокату **Дуднік Ірині** було видано доручення №012-03051116 для здійснення захисту за призначенням Особи, обвинуваченої у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України, грабіж, санкція статті передбачає позбавлення волі на строк від 4 до 6 років, кримінальне правопорушення відноситься до категорії тяжких злочинів. Захисникові, попри те, що в суді були обставини, що обтяжують покарання, а саме знаходження неповнолітнього у стані алкогольного сп'яніння та скоєння злочину стосовно особи похилого віку, що перебуває в стані безпорадності, вдалося довести наявність пом'якшуючих обставин, (щире каяття та визнання своєї вини). 18.03.2016 року Білокуракинський районний суд Луганської області ухвалив вирок та призначив покарання у вигляді 4 років позбавлення волі. Відповідно до ст. 75 КК України звільнив від відбування покарання з іспитовим строком на 2 роки.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області

**Звільнення
від відбуван-
ня покарання
на підставі ст.
75 КК України**

Громадянин К.М.І. обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст. 185 КК України, а саме у таємному викраденні (крадіжці) чужого майна. Відповідно до обвинувачення він, скориставшись незачиненими дверима гаражного приміщення, шляхом вільного доступу проник всередину, звідки викрав матеріальні цінності. Адвокат у судовому засіданні заявив про недоцільність ізолювання його клієнта від суспільства, надав характеризуючі особу докази, а саме те що він є особою молодого віку, має на утриманні малолітніх дітей – К.В.М., 26.01.2016р.н. та К.О.М., 03.04.2014р.н., за місцем проживання характеризується посередньо, має постійне місце проживання, перебуває на обліку в наркологічному диспансері з 2013 року з діагнозом розлади психіки та поведінки внаслідок вживання опіюїдів, відсутності будь-яких претензій до обвинуваченого з боку потерпілого. Вироком суду обвинуваченому К.М.І. призначено покарання на рівні мінімальної межі санкції інкримінованого кримінального правопорушення у виді позбавлення волі строком на 3 роки та із застосуванням ст. 75 КК України, звільнити останнього від відбування покарання із випробуванням (кримінальне провадження №438|1479|15-к) Адвокат **Стец Володимир** (доручення № 3005 10.12.2015р.).

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Миколаївській області

**Звільнення
від відбуван-
ня покарання
на підставі ст.
75 КК України**

Адвокат **Роман Гадюков** (доручення від 16.11.2015 № 014-0003259) захищав неповнолітнього клієнта, який обвинувачувався у вчиненні злочину, передбаченого частиною 3 статті 185 (крадіжка) КК України, санкція якої передбачає покарання у вигляді позбавлення волі від трьох до шести років. Клієнт обвинувачувався у тому, що в період з 07.08.2015 року по 21.08.2015 року ним разом з обвинуваченим А. здійснено ряд крадіжок, чим завдано значних матеріальних збитків потерпілим. Адвокатом **Гадюковим Романом** правильно обрано позицію захисту та надано докази, які позитивно характеризують обвинуваченого. Вироком Березанського районного суду Миколаївської області підзахисного визнано винним у скоєнні кримінального правопорушення та призначено покарання у вигляді позбавлення волі строком на 3 роки та звільнено від відбування покарання на підставі ст.ст. 75, 104 КК України з призначенням покарання з випробувальним строком на 2 роки.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Одеській області

Звільнення від відбування покарання з випробування за ст. 75 КК України

Громадянка Р. була обвинувачена у скоєнні злочину, передбаченого ч.2 ст.15, ч.1 ст. 289 КК України (замах на вчинення злочину, незаконне заволодіння транспортним засобом), покарання за яке - штраф від однієї тисячі до однієї тисячі двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення волі на строк від трьох до п'яти років. Обвинувачена звернулася до Регіонального центру з надання БВПД, яким було видано для його захисту доручення №015-0000086 від 13.01.2016 року адвокату **Дідич Євгенія** Завдяки аргументованим і професійним діям адвоката замість позбавлення волі на певний строк суд звільнив обвинувачену Р. від відбування цього покарання з іспитовим строком.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Чернігівській області

У рамках кримінального провадження № 12015270180000643 адвокату **Самойленку Миколі** було видано доручення для здійснення захисту за призначенням від 03.12.2015 року № 1580/15. Адвокат був залучений для здійснення захисту неповнолітнього клієнта, який обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 121 КК України, а саме умисне тяжке тілесне ушкодження, що є небезпечним для життя в момент заподіяння, вчинене групою осіб. За вчинення даного кримінального правопорушення передбачена кримінальна відповідальність у виді позбавлення волі на строк від 7 до 10 років. Не оспорюючи правильності кваліфікації дій підзахисного, під час розгляду справи у суді першої інстанції адвокат, акцентуючи увагу на характеризуючих даних клієнта, обставинах, що пом'якшують покарання, наполягав на призначенні покарання підзахисному з урахуванням положень ст. 69 КК України та звільненні його від відбування покарання зі встановленням іспитового строку. Із врахуванням обставин, які пом'якшують покарання, а саме щирого каяття, добровільного відшкодування завданого збитку, вчинення злочину у неповнолітньому віці, його сімейного стану та позитивних характеристик за місцем навчання і проживання, суд прийшов до висновку про необхідність призначення обвинувачуваному покарання за ч. 2 ст. 121 КК України із застосуванням ст. 69 КК України та можливому його виправленні без ізоляції від суспільства, остаточно звільнивши від відбування покарання зі встановленням іспитового строку та додаткових обмежень на підставі ст.ст. 75, 104 КК України. Відповідно до вироку Ніжинського міськрайонного суду Чернігівської області від 10.02.2016 року підзахисного адвоката **Самойленка Миколи** визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 121 КК України та призначено покарання за ч. 2 ст. 121 КК України із застосуванням ст. 69 КК України у виді 4 роки позбавлення волі. На підставі ст. 75, 104 КК України обвинуваченого звільнено від відбування покарання з випробуванням зі встановленням іспитового строку терміном 2 роки.

Звільнення від відбування покарання з випробуванням

[ ] Закриття кримінального провадження

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у м. Києві

20 лютого 2016 року, у День Героїв Небесної Сотні, біля потрошеного відділення «Альфа-банку» на Хрещатику журналістів було більше, ніж «активістів». Ті закривали обличчя балаклавами і називалися бійцями батальйону «ОУН». Але того ж дня «ОУН» заявила про свою непричетність до акції. Незабаром стало зрозуміло, що погром влаштували провокатори та люди, які повірили їм.

Серед них був 17-річний С.з закарпатського міста Перечин. Хлопець з багатодітної родини, який закінчив 9 класів школи, приїхав до Києва у пошуках роботи. Не розуміючи, у що саме вплутується, він відгукнувся на заклик «захистити Україну». А замість цього опинився спершу серед розгромленого «Альфа-банку», а згодом і у Шевченківському районному управлінні поліції.

Як затриманий С. мав право на адвоката, який надає безоплатну вторинну правову допомогу. Регіональний центр з надання БВПД у місті Києві одразу після повідомлення про затримання Сергія видав доручення №705 від 20.02.2016 адвокату **Ігорю Светлічному**, і той взявся до справи. Приїхавши до управління поліції та провівши конфіденційне побачення із підзахисним, він зв'язався з його родичами та узгодив стратегію захисту, зустрівся з прокурором у цій справі, якій підтримує державне обвинувачення.

С. інкримінували ч.2 ст.296 КК України (хуліганство, скоєне групою осіб). До суду його влаштували у Центр соціально-психологічної реабілітації дітей №1. **Ігор Светлічний** тим часом готувався до суду: збирав позитивні характеристики на хлопця та детально вивчав всі матеріали по справі. Підключилася і громадська організація «Айдар волонтерська допомога», яка була готова взяти С. на поруки.

Наближався суд. За інформацією, яка була в ГО, прокурор планував просити максимальне можливе покарання за правопорушення, скоєне С.: обмеження волі на строк до п'яти років або позбавлення волі на строк до чотирьох років. Представники «Альфа-банку», які раніше не виставляли жодних матеріальних претензій, перед судом оголосили про збиток у 1,16 млн гривень.

Втім, адвокат **Ігор Светлічний** домігся того, що справу С. не розглядали, а кримінальне провадження

ч. 2 ст. 296 КК України

закрили згідно з пунктом першим частини другої статті 284 Кримінального процесуального кодексу України – у зв'язку зі звільненням від кримінальної відповідальності. Хлопця відпустили на поруки ГО «Айдар волонтерська допомога».

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Львівській області

Закриття кримінального провадження у зв'язку із зміною обстановки. Ч. 2 ст. 185 КК України.

Громадянка З.Х.Я. обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення за ч. 2 ст. 185 КК України, у таємному викраденні чужого майна, а саме у тому, що вона, за попередньою змовою з гр. М.К.Т., маючи умисел на таємне викрадення чужого майна, переслідуючи корисливі мотиви, перебуваючи у приміщенні гіпермаркету, таємно, шляхом вільного доступу викрали товарно-матеріальні цінності. Адвокат у судовому засіданні заявила клопотання про звільнення гр. З.Х.Я. від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки, оскільки вчинене нею кримінальне правопорушення втратило суспільну небезпечність, а обвинувачена перестала бути суспільно небезпечною особою. Ухвалою Франківського районного суду, кримінальне провадження за обвинуваченням гр. З.Х.Я. за ч. 2 ст. 185 КК України, закрито із звільненням обвинуваченої від кримінальної відповідальності у зв'язку із зміною обстановки (кримінальне провадження №12015140080003499). Адвокат **Кравчин Руслана** (доручення № 2893 від 26.11.2015).

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Тернопільській області

Закриття кримінального провадження за ст. 110, п.2 ч. 1 ст. 284 КПК України

14 січня 2016 року у Чортківський ВП ГУНП надійшло подання начальника ВДВС Чортківського РУЮ та письмова заява громадянки про ухилення від сплати на її користь аліментів колишнім чоловіком.

Громадянину висунули підозру в тому, що маючи на утриманні неповнолітню дочку 2011 року народження та будучи заздалегідь повідомленим ДВС Чортківського РУЮ в Тернопільській області про кримінальну відповідальність за ухилення від сплати встановлених рішенням суду коштів на утримання дитини, злісному ухиленні від її утримання та не сплати з вересня 2014 року жодних коштів і матеріальної допомоги для морального, фізичного та духовного розвитку дитини.

Крім цього, чоловіку присуджено Чортківським районним судом від 26.07.2012 року щомісячно сплачувати кошти у розмірі 1/4 частини з усіх видів заробітку, але не менше 30 відсотків прожиткового мінімуму для утримання дочки, починаючи з 16 березня 2012 року і до досягнення нею повноліття.

За дорученням № 47 від 20.01.2016р. Чортківського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у справу вступив адвокат **Володимир Гук**. Та встановив, що в грудні 2013 року клієнт проплатив на користь колишньої дружини 2 тисячі гривень, а в серпні 2014 року 6340 гривень та у вересні 2014 року 550 гривень, в період з жовтня 2014 року по 01.01.2016 року не сплачує аліменти, оскільки ніде не працює. Тому, у зв'язку із скрутним матеріальним становищем, у вказаний проміжок часу не мав змоги сплачувати аліменти.

Крім того, допитані в якості свідків громадяни розповіли, що протягом останнього часу спілкувалися із чоловіком і дізналися, що він намагатиметься якомога швидше знайти роботу і сплатити кошти щоб ліквідувати заборгованість по аліментах. У ході розслідування не отримано жодних доказів, які б спростували ці показання.

Обов'язковою ознакою суб'єктивної сторони складу злочину, передбаченого ч. 1 ст. 164 КК України, є умисна форма вини. Якщо боржник не сплачує аліменти у зв'язку із неможливістю це зробити з причин, які не залежать від його волі, то немає підстав для того, щоб притягнути його до кримінальної відповідальності за вказаною статтею КК України.

Проаналізувавши та оцінивши всі зібрані у ході розслідування докази в їх сукупності, адвокат прийшов до висновку, що чоловік має намір сплачувати аліменти і хоче погасити заборгованість, а в період з жовтня 2014 року по січень 2016 року не робив цього в зв'язку із безробіттям та дуже скрутним матеріальним становищем.

Завдяки діям адвоката, що надає безоплатну правову допомогу на підставі викладеного вище, керуючись ст. 110, п.2 ч. 1 ст. 284 КПК слідчий Чортківського відділу поліції Головного Управління Національної Поліції в Тернопільській області виніс постанову про закриття кримінального провадження за відсутністю складу злочину.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Херсонській області

Закриття кримінального провадження у зв'язку із відсутністю доказів

Б. підозрювався у тому, що він двічі за попередньою змовою з іншим співучасником вчинив крадіжку каністр з дизельним паливом (ч. 2 ст. 185 КК України). Щодо нього матеріали були виділені в окреме провадження, оскільки відповідно до висновку судово-психіатричної експертизи Б. через розумову відсталість не усвідомлював своїх дій і не міг ними керувати. У зв'язку з цим через Регіональний центр з надання БВПД у Херсонській області 11.09.2015 йому було призначено захисника **Бондаря Володимира** (доручення №021-0001565). Прокурор звернувся до Генічеського районного суду з клопотанням про застосування щодо Б. примусових заходів медичного характеру у виді госпіталізації до психіатричного закладу зі звичайним наглядом.

У судовому засіданні адвокат, будучи детально ознайомленим з матеріалами провадження, катего-

рично заперечував проти задоволення клопотання. У першу чергу він звертав увагу суду на те, що пред'явлені прокурором докази доводять лише існування події злочину, однак не факт його скоєння підзахисним. Такими «доказами» зокрема були: протокол огляду місяця події із фототаблицею, розписка про збереження потерпілим речових доказів, висновки товарознавчих експертиз щодо вартості дизельного пального, довідка про вартість каністр, висновок судово-психіатричної експертизи. Не було допитано навіть потерпілого, оскільки той відмовився з'явитись у засідання. Також у клопотанні прокурора було зазначено, що злочин скоєно за попередньою змовою з іншою особою. Однак стороною обвинувачення не було надано жодного доказу на підтвердження цього, а саме вироку суду або результату розгляду справи щодо іншого співучасника, він не був заявлений як свідок. Суд погодився з доводами адвоката щодо відсутності доказів вчинення його підзахисним крадіжок і ухвалив відмовити у застосуванні примусових заходів медичного характеру, а кримінальне провадження закрити.

[ ] Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Донецькій області

Адвокат **Землинська Серафима** (м. Артемівськ Донецької області) діє на підставі доручення, виданого Регіональним центром з надання БВПД Донецької області від 26.01.2016 №005-0013208. Особа обвинувачується в скоєнні тяжкого кримінального правопорушення, передбаченого ч.4 ст.407 КК України, зареєстрованого за номером кримінального провадження 42016051100000043, внесено до ЄРДР 23.01.2016р. Максимальне покарання за скоєння вказаного кримінального правопорушення передбачається у вигляді 7 років позбавлення волі. Чоловіку пред'явлено обвинувачення в порушенні вимог Статуту внутрішньої служби ЗСУ, Дисциплінарного статуту ЗСУ, ЗУ "Про військовий обов'язок і військову службу", ЗУ "Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію", Указу Президента "Про часткову мобілізацію", а саме умисні дії військовослужбовця, що виразились в самовільному залишенні військової частини без поважних причин тривалістю понад один місяць в умовах особливого періоду. Військовослужбовець не з'явився з відпустки до військової частини без поважних причин та ухилився від несення обов'язків військової служби у встановлений строк, проводячи час на власний розсуд за місцем свого проживання, не пов'язуючи його з виконанням обов'язків військової служби. Адвокатом були зібрані та надані матеріали, які прийняті судом до уваги, що характеризують особу засудженого, що відіграло важливу позитивну роль при обранні судом покарання.

За ч.4 ст. 407 КК
України

Тож захисник успішно використав передбачені статтею 22 КПК України (змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості) можливості свого захисту. Надання захисником матеріалів, що позитивно характеризують особу, визнання особою вини, щире каяття визнані судом обставинами, які пом'якшують покарання та істотно знижують ступінь тяжкості вчиненого злочину. В результаті чого, Артемівський міськрайонний суд Донецької області дійшов висновку про застосування ст.69 КК України (призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом) та призначив своїм вироком від 12.02.16р. особі за вчинення тяжкого кримінального правопорушення більш м'який вид покарання, не зазначений в санкції ч.4 ст.407 КК України, а саме покарання у вигляді арешту строком на 3 (три) місяця, із відбуванням покарання на гаупвахті.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Закарпатській області

Адвокат **Машика Віктор**, який діяв згідно доручення центру від 02.09.2015р. № 1640, – надав безоплатну правову підзахисній. Підзахисна обвинувачувалась у вчиненні злочину, передбаченого ч.5 ст.185 КК України (крадіжка, вчинена в особливо великих розмірах або організованою групою, – карається позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна).

За ч. 5 ст. 185 КК
України

Вироком Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 22.03.2016р. в справі № 712/21647/12 підзахисну, яка вчинила злочин будучи неповнолітньою в 2009 році, раніше не судима, характеризується позитивно, вину у скоєному визнала, щиро розкаялася у скоєному, сприяла у розкритті злочину, що є пом'якшувачими покарання обставинами, за відсутності обтяжуючих обставин, суд з застосуванням ст.69 КК України (призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом) і ст.75 КК України, призначив покарання у вигляді 3 років 6 місяців позбавлення волі та звільнив підзахисну від відбування покарання з випробуванням, якщо вона протягом 2 років іспитового строку не вчинить нового злочину та виконає покладені на неї обов'язки.

Інформація стосовно оскарження вироку стороною обвинувачення – відсутня.

За ч. 5 ст. 185 КК
України

Адвокат **Моняк Роман**, який діяв згідно доручення центру від 02.09.2015р. № 1639, був залучений для надання правової допомоги підзахисній. Підзахисна обвинувачувалась у вчиненні злочину, пе-

редбаченого ч.5 ст.185 КК України (Крадіжка, вчинена в особливо великих розмірах або організованою групою, – карається позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна) та ч.2 ст.304 КК України (Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність, вчинені матір'ю – караються позбавленням волі на строк від чотирьох до десяти років).

Вироком Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 22.03.2016р. в справі № 712/21647/12 підзахисну, яка вчинила злочин в 2009 році, до кримінальної відповідальності притягається вперше, характеризується посередньо, що є пом'якшуючими покарання обставинами, за відсутності обтяжуючих обставин, суд з застосуванням ст.69 КК України (Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом) визнав обвинувачену винною та призначив покарання за ч.5 ст.185 КК України у вигляді 4 років 6 місяців позбавлення волі та за ч.2 ст.304 КК України у вигляді 4 років позбавлення волі.

Остаточо, суд призначив покарання у вигляді 4 років 6 місяців позбавлення волі.

Адвокат **Кучеренко Валентин**, що діяв згідно доручення центру від 19.10.2015р. № 2030, здійснював захист підзахисного за призначенням. Підзахисний обвинувачувався у вчиненні злочину передбаченому ч.2 ст.332 КК України (незаконне переправлення осіб через державний кордон України, організація незаконного переправлення осіб через державний кордон України, керівництво такими діями або сприяння їх вчиненню порадами, вказівками, наданням засобів або усуненням перешкод, вказані дії, вчинені способом, небезпечним для життя чи здоров'я особи, яку незаконно переправляли через державний кордон України, чи вчинені щодо кількох осіб, або повторно, або за попередньою змовою групою осіб, або службовою особою з використанням службового становища, – караються позбавленням волі на строк від п'яти до семи років).

За ч.2 ст. 332 КК
України

Вироком Берегівського районного суду Закарпатської області від 11.03.2016р. обвинуваченого визнано винуватим у пред'явленому обвинуваченні та призначено йому покарання з застосуванням ст.69 КК України у вигляді позбавлення волі строком 4 роки з конфіскацією засобів вчинення злочину без позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю.

Згідно ч.3 ст.78 та ч.1 ст.71 КК України, до покарання, призначеного за цим вироком, частково приєднати покарання, призначене вироком Берегівського районного суду від 12 лютого 2014 року, та за сукупністю вироків призначити остаточне покарання у виді позбавлення волі на строк 4 роки 1 місяць з конфіскацією засобів вчинення злочину без позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю.

Адвокат **Білоцерковець Юлій**, який діяв згідно доручення центру від 21.04.2015 р. № 607, надав правову допомогу підзахисному. Підзахисний обвинувачувався у вчиненні злочинів, передбачених ч. 3 ст. 185 КК України (крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдала значної шкоди потерпілому, - карається позбавленням волі на строк від трьох до шести років) та ч. 5 ст. 185 КК України (Крадіжка, вчинена в особливо великих розмірах або організованою групою, - карається позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна). Вироком Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 22.03.2016 р. в справі № 712/21647/12 підзахисного, який вчинив злочини будучи неповнолітнім в 2009 році, раніше не судимий, характеризується посередньо, одружений, має на утриманні неповнолітню дитину, визнав вину, розкаювався, сприяв розкриттю злочинів, що є пом'якшуючими покарання обставинами, за відсутності обтяжуючих обставин, суд з застосуванням ст. 69 КК України призначив покарання у вигляді 3 років 6 місяців позбавлення волі, а за ч. 3 ст. 185 КК України - 3 роки позбавлення волі. Загальне покарання було призначено у вигляді 3 років 6 місяців позбавлення волі і із застосуванням ст. 75 КК України суд звільнив підзахисного від відбування покарання з випробуванням, якщо він протягом 2 років іспитового строку не вчинить нового злочину та виконає покладені на нього обов'язки.

За ч.3, ч.5 ст. 185
КК України

Інформація стосовно оскарження вироку стороною обвинувачення - відсутня.

Адвокат **Петрунь Микола**, який діяв згідно доручення центру від 21.04.2015 р. № 606, надав правову допомогу підзахисній. Підзахисна обвинувачувалася у вчиненні злочинів, передбачених ч. 3 ст. 185 КК України (Крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдала значної шкоди потерпілому, - карається позбавленням волі на строк від трьох до шести років) та ч. 5 ст. 185 КК України (Крадіжка, вчинена в особливо великих розмірах або організованою групою, - карається позбавленням волі на строк від семи до дванадцяти років з конфіскацією майна).

За ч.3, ч.5 ст. 185
КК України

Вироком Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області від 22.03.2016 р. в справі № 712/21647/12 підзахисну, яка вчинила злочини будучи неповнолітньою в 2009 році, раніше не судима, характеризується позитивно, на даний час одружена та має на утриманні неповнолітню дитину, вину у скоєному визнала, щиро розкаювалася у скоєному, сприяла розкриттю злочинів, частково відш-

кодувала заподіяну шкоду, що є пом'якшуючими покарання обставинами, за відсутності обтяжуючих обставин, суд з застосуванням ст. 69 КК України (Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом) призначив покарання у вигляді 3 років 6 місяців позбавлення волі, а за ч. 3 ст. 185 КК України 3 роки позбавлення волі, шляхом поглинання менш суворого покарання більш суворим призначив остаточно покарання у вигляді 3 років 6 місяців позбавлення волі і із застосуванням ст. 75 КК України звільнив підзахисну від відбування покарання з випробуванням, якщо вона протягом 2 років іспитового строку не вчинить нового злочину та виконає покладені на неї обов'язки.

Інформація стосовно оскарження вироку стороною обвинувачення - відсутня.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Київській області

За ч.2 ст. 289 КК
України

Неповнолітнього підзахисного адвоката **Дмитра Києнка** (доручення № 2434 від 18.11.2015 року) досудовим слідством було обвинувачено в тому, що він за попередньою змовою разом зі своїм старшим товаришем вчинив крадіжку моторолера. Чим завдав потерпілому збитків на суму 3680 грн. Дії підозрюваного були кваліфіковані досудовим слідством за ч. 2 ст. 289 КК України як незаконне заволодіння транспортним засобом вчинене за попередньою змовою групою осіб — тяжкий злочин, що карається позбавленням волі строком до восьми років. Стороною захисту суду була надана позитивна характеристика обвинуваченого зі школи та з місця проживання. Неповнолітнього підозрюваного характеризували як працюючого, доброзичливого хлопця, що поважає старших, добросовісно ставиться до доручень вчителів, цікавиться технікою але йому бракує самостійності і він може легко підпадати під вплив дорослих. Обставинами, що пом'якшують покарання суд визначив визнання вини обвинуваченим, його щире каяття, активне сприяння розкриттю злочину, усунення заподіяної шкоди, вчинення злочину у неповнолітньому віці. Суд також зважив на те, що на вчинення злочину підлітка вмовив дорослий товариш. Обставин, що обтяжують покарання виявлено не було.

Вироком Макарівського районного суду від 17.02.2016 року у справі № 12015110210000968 підзахисного адвоката **Дмитра Києнка** із застосуванням ч.1 ст. 69 КК України було засуджено до одного року позбавлення волі без конфіскації майна та у відповідності до вимог ст.ст. 75, 104 КК України звільнено від відбування покарання з іспитовим строком один рік.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Миколаївській області

За ч.3 ст. 185 КК
України

Адвокат **Вадим Бондаренко** (доручення від 27.05.2015 №014-0001235) захищав раніше неодноразово судимого неповнолітнього (1998 року народження) клієнта, який обвинувачувався у вчиненні злочину, передбаченого частиною 3 статті 185, (крадіжка) КК України. Санкція злочину передбачає покарання у вигляді позбавленням волі на строк від трьох до шести років.

Клієнт обвинувачується у тому, що 26.04.2015 року він за попередньою змовою з неповнолітнім В. (1998 року народження), проник до приміщення магазину звідки викрав майно, що належить потерпілому Л.

Завдяки професіоналізму адвоката, який полягає у правильно обраній правовій позиції та акцентуванні уваги суду на характеристиках клієнта, зокрема, тяжких сімейних обставинах, хворобі матері, суд прийшов до висновку, що оскільки обвинувачений визнав свою провину та сприяв суду у встановленні істини по справі при призначенні покарання, слід застосувати норми ст. 69 КК України.

Вироком Центрального районного суду м. Миколаєва клієнта визнано винним у скоєнні злочину, передбаченого частиною 3 статті 185 КК України та призначено покарання у вигляді 20-ти днів арешту.

Зміна правової кваліфікації, призначення менш суворого покарання та звільнення від відбування покарання за ст. 75 КК України

Адвокат **Валентина Мілюченко** (доручення від 20.11.2015 №014-00003302) захищала раніше несудимого неповнолітнього клієнта, який обвинувачувався у вчиненні злочину, передбаченого частиною 2 статті 187 (розбій) КК України. Санкція злочину передбачає покарання у вигляді позбавленням волі на строк від семи до десяти років.

Клієнт обвинувачується у тому, що він 28.10.2015 року за попередньою змовою з неповнолітнім Г., діючи за раптово виниклим умислом, направленим на заволодіння чужим майном, погрожуючи потерпілому биткою, заволодів його майном.

В ході судового розгляду, завдяки успішно проведеному адвокатом допиту потерпілого, прокурор змінив кваліфікацію злочину з частини 2 статті 187 КК України на частину 2 статті 186 КК України.

Крім цього, адвокатом зібрано докази, які позитивно характеризують клієнта, а також свідчать про необхідність призначення більш м'якого покарання, зокрема про те, що клієнт є сиротою.

Вироком Ленінського районного суду м. Миколаєва від 08.04.2016 року клієнта визнано винним у скоєнні злочину, передбаченого частиною 2 статті 186 КК України та призначено покарання у вигляді двох років позбавлення волі з застосуванням статі 69 КК України. На підставі статті 75 КК України клієнта звільнено від відбування покарання.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Рівненській області

За ч.3 ст. 185 КК

Адвокат **Віталій Денисюк** за дорученням від 20.11.2015 №017-0001003 здійснював захист неповнолі-

України

тнього у кримінальному провадженні №12015180050000818, який обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.185 КК України, санкція якої передбачає покарання у вигляді позбавлення волі строком від 3 до 6 років.

Завдяки правильній позиції адвоката та з огляду на наявність декількох обставин, які були визнані пом'якшуючими покарання (щире каяття, сприяння у розкритті злочину, наявність позитивної характеристики з місця навчання та проживання, відсутність негативних наслідків та відсутність претензій потерпілої сторони), – вироком Кузнецовського міського суду Рівненської області від 05.02.2016 року неповнолітньому призначено покарання із застосуванням ст.69 КК України у виді мінімального штрафу в розмірі 50 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Адвокат **Олександр Невідомський** за дорученням від 11.01.2016 №017-0000293 здійснював захист неповнолітнього у кримінальному провадженні №12015180050000818, який обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.3 ст.185 КК України, санкція якої передбачає покарання у вигляді позбавлення волі строком від 3 до 6 років.

За ч.3 ст. 185 КК України

Завдяки правильній позиції адвоката та з огляду на наявність декількох обставин, які були визнані пом'якшуючими покарання (щире каяття, сприяння у розкритті злочину, наявність позитивної характеристики з місця навчання та проживання, відсутність негативних наслідків та відсутність претензій потерпілої сторони), – вироком Кузнецовського міського суду Рівненської області від 05.02.2016 року неповнолітньому призначено покарання із застосуванням ст.69 КК України у виді мінімального штрафу в розмірі 50 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Чернівецькій області

За ч. 3 ст. 185 КК України

Для здійснення захисту за призначенням адвокату **Кириляку Володимиру Юрійовичу** видано доручення Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Чернівецькій області від 12 лютого 2016 року за № 024-0000076. Як вбачається із поданих матеріалів, особа обвинувачувалась у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 3 статті 185 КК України — крадіжка, поєднана з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище або що завдала значної шкоди потерпілому. Санкцією інкримінованої статті передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк від трьох до шести років. Зважаючи на правову позицію адвоката по справі, Шевченківським районним судом м. Чернівці застосовано положення статті 69 КК України. В результаті, обвинуваченому призначено більш м'яке покарання ніж передбачене законом, а саме: 2 роки позбавлення волі та на підставі статті 75 КК України звільнено від відбування покарання.

За ч.2 ст. 187 КК України

17 березня 2016 року Регіональним центром видано доручення № 024-000141 адвокату **Усманову Мураду** для здійснення захисту особи у кримінальному провадженні № 12016260030000073.

За матеріалами вказаного провадження підзахисний обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 2 статті 187 КК України - розбій, вчинений за попередньою змовою групою осіб, або особою, яка раніше вчинила розбій або бандитизм, який відповідно до Кримінального закону, кваліфікується як тяжкий злочин, що карається позбавленням волі на строк від семи до десяти років із конфіскацією майна.

Проте, завдяки успішній роботі адвоката, Садгирським районним судом м. Чернівці із врахуванням положень статті 69 КК України призначено покарання у вигляді двох років позбавлення волі, а на підставі положень статті 75 КК України обвинуваченого звільнено від відбування покарання.

За ч.2 ст. 187 КК України

17 березня 2016 року Регіональним центром видано доручення № 024-000142 адвокату **Українець Тетяні** для здійснення захисту особи у кримінальному провадженні № 12016260030000073 .

За матеріалами вказаного провадження, підзахисний обвинувачувався у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого частиною 2 статті 187 КК України. Відповідно до Кримінального кодексу розбій, вчинений за попередньою змовою групою осіб, або особою, яка раніше вчинила розбій або бандитизм, кваліфікується як тяжкий злочин, що карається позбавленням волі на строк від семи до десяти років із конфіскацією майна. Втім, завдяки ефективній роботі адвоката, Садгирським районним судом м. Чернівці застосовано положення статті 69 КК України та призначено обвинуваченому покарання у вигляді двох років позбавлення волі, а на підставі статті 75 КК України його було звільнено від відбування покарання.

Успіхи адвокатів Регіонального центру з надання БВПД у Чернігівській області

За ч.2 ст. 187 КК України

В рамках кримінального провадження № 12015270010007074 адвокату **Логвіну Сергію** було видано доручення для здійснення захисту за призначенням від 16.02.2016 року № 025-0000222. Адвокат був залучений для здійснення захисту клієнта, який обвинувачувався у вчиненні тяжкого кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 187 КК України, а саме розбій, вчинений за попередньою

змовою групою осіб. За вчинення даного кримінального правопорушення передбачена кримінальна відповідальність у виді позбавлення волі на строк від 7 до 10 років із конфіскацією майна. Не оспороюючи правильності кваліфікації дій підзахисного, під час розгляду справи у суді першої інстанції адвокат, акцентуючи увагу на характеризуючих даних клієнта, обставинах, що пом'якшують покарання, наполягав на призначенні покарання підзахисному з урахуванням положень ст. 69 КК України. Із врахуванням особи винного, який раніше не притягувався до кримінальної відповідальності та не був судимий, позитивну характеристику з місця проживання, його молодий вік, сімейний стан - проживав без батьків і займався вихованням неповнолітнього брата та сестри, стан його здоров'я, обставини, що пом'якшують покарання - з'явлення із зізнанням, щире каяття, активне сприяння розкриттю злочину, добровільне відшкодування матеріальної шкоди та відсутність обставин, які обтяжують таке покарання, думку учасників процесу, суд вважав за можливе застосувати ст. 69 КК України та призначити йому більш м'яке покарання, ніж передбачено законом, а саме перейти до іншого, більш м'якого виду основного покарання не зазначеного в санкції статті за інкримінований йому злочин, і вважав, що саме таке покарання буде необхідне й достатнє для його виправлення та попередження нових кримінальних правопорушень. Відповідно до вироку Деснянського районного суду міста Чернігова від 29.03.2016 року підзахисного адвоката **Логвіна Сергія** визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 187 КК України та призначено покарання за ч. 2 ст. 187 КК України із застосуванням ст. 69 КК України у вигляді шести місяців арешту із конфіскацією всього майна, що належить засудженому.

В рамках кримінального провадження № 12015270170000198 адвокату **Корнієнко Тетяні** було видано доручення для здійснення захисту за призначенням від 08.06.2015 року № 700/15. Адвокат була залучена для здійснення захисту неповнолітнього клієнта, який обвинувачувався у вчиненні тяжкого кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України, а саме відкрите викрадення чужого майна поєднане з насильством, яке не є небезпечним для життя та здоров'я потерпілого. Кримінальним законодавством за вчинення даного злочину передбачено відповідальність у вигляді позбавлення волі строком від 4 до 6 років. В ході судового провадження, адвокат звернула увагу суду на обставини, пом'якшуючі покарання, а саме: щире каяття, активне сприяння розкриттю злочину, відшкодування завданих збитків та вчинення злочину в неповнолітньому віці, а також дані про особу обвинуваченого, зокрема, те що він раніше не судимий, має статус дитини-сироти, став на шлях виправлення. Адвокат вважала за можливе застосувати до клієнта ст. ст. 69, 100 КК України та перейти до іншого більш м'якого покарання у вигляді громадських робіт. Дослідивши матеріали кримінального провадження, суд дійшов до висновку, що виправлення обвинуваченого та досягнення мети попередження вчинення ним нових злочинів можуть бути досягнуті при призначенні покарання обвинуваченому із застосуванням ч. 1 ст. 69 КК України. Відповідно до вироку Сосницького районного суду Чернігівської області від 25.03.2016 року підзахисного адвоката **Корнієнко Тетяні** визнано винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.2 ст. 186 КК України та призначено йому покарання із застосуванням ст.69 КК України у вигляді 60 годин громадських робіт.

За ч.2 ст. 186 КК
України

[ ] **Успіхи адвокатів у справах цивільного та адміністративного процесу, у кримінальних провадженнях при предстанцистві інтересів потерпілих та свідків**

Успіхи адвокатів Дніпропетровщини

Перший дніпропетровський місцевий центр з надання БВПД

До Першого дніпропетровського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулась громадянка К. за отриманням правової допомоги, що полягала в представленні інтересів у суді з приводу стягнення аліментів на утримання неповнолітнього сина з батька дитини. З 2003 року гр. К перебувала у фактичних шлюбних відносинах з гр. З, від яких 06 грудня 2008 року у них народився син, який проживає з клієнткою та перебуває на її утриманні. З липня 2009 року їх фактичні шлюбні відносини припинилися, вони почали мешкати окремо. Батько матеріальну допомогу на утримання дитини у добровільному порядку не надавав. Відповідно зі ст. 180 Сімейного Кодексу України батьки зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею повноліття. Способи виконання батьками обов'язку утримувати дитину визначаються за домовленістю між ними. Той із батьків, хто проживає окремо від дитини, може брати участь у її утриманні в грошовій або натуральній формі. За рішенням суду кошти на утримання дитини присуджуються у частці від доходу її матері, батька або у твердій грошовій сумі.

Після отримання Центром відповідних документів, було прийнято рішення призначити гр. К. адвоката **Заярську Христину**, що співпрацює з Центром на основі контракту. Адвокат отримала відповідне доручення № 40 від 30.09.2015 р. на представництво інтересів гр. К. В межах отриманого доручення адвокат підготувала клієнту позовну заяву відповідно до чинного законодавства щодо стягнення з гр. З. аліменти на утримання неповнолітнього сина.

Дніпропетровським районним судом Дніпропетровської області було розглянуто вказану позовну заяву, за наслідками чого 19 січня 2016 року винесено відповідне рішення по справі № 2-175/4176/15-ц, стягнуто з гр. З. на користь гр. П. аліменти на утримання неповнолітньої доньки щомісячно до досягнення дитиною повноліття.

Таким чином, за результатами надання адвокатом безоплатної вторинної правової допомоги винесено рішення про стягнення аліментів на утримання неповнолітнього сина.

Другий дніпропетровський місцевий центр з надання БВПД

12 березня 2016 р. до Другого дніпропетровського місцевого центру звернулася Г. за допомогою в складанні скарги на постанову слідчого про закриття кримінального провадження. На підставі звернення клієнта 16 березня адвокату **Сергію Бондаренку** було видано доручення №150 для допомоги в складанні відповідної скарги. 21.03.2016 р. до Амур-Нижньодніпровського районного суду м. Дніпропетровська була подана скарга на постанову слідчого про закриття кримінального провадження, того ж дня клієнт звернувся до центру повторно за представництвом її інтересів в суді і адвокату **Сергію Бондаренку** було видано доручення №156 від 23.03.2016 р. для представництва інтересів клієнта. Адвокат всебічно дослідивши матеріали справи з'ясував, що слідчий не взяв до уваги висновок СМЕ (потерпілій були нанесені легкі тілесні ушкодження), не взяв до уваги покази потерпілої, хоча вони згідно ст.84 КПК України є доказами, також не були допитані усі свідки по справі. Адвокат довів, що слідчий не забезпечив всебічного, повного і ефективного розслідування. 24.03.2016 р. слідчим суддею Амур-Нижньодніпровського районного суду м. Дніпропетровська Богун О.О. по справі № 199/2010/16-к (1-кс/199/293/16), керуючись ст.ст. 303-307,318-380 КПК України була винесена ухвала, якою скаргу Гарасюк Ліани Віталіївни на постанову слідчого Амур-Нижньодніпровського відділення поліції Дніпропетровського відділу поліції Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області Колесник О.В. від 09 березня 2016 р. про закриття кримінального провадження №12016040630000400- задовольнили. Таким чином провадження по даній справі поновлено і справу повернуто на розслідування слідчому.

17 лютого 2016 р. Другий дніпропетровський МЦ видав доручення №122 адвокату **Юлії Трегуб** для допомоги клієнту Б. в складанні апеляційної скарги на рішення Індустріального районного суду м. Дніпропетровська від 10.02.2016 р. Суть справи полягає в тому, що клієнт центру став винуватцем ДТП, постраждалий у ДТП повідомив про випадок страхову компанію і отримав страхові відшкодування, після чого страхова компанія ПАТ "СК "КРАЇНА" вирішила в судовому порядку стягнути з клієнта в порядку регресу витрати, пов'язані з виплатою страхового відшкодування. Суд першої інстанції по справі № 199/6318/15-ц задовольнив позовні вимоги страхової компанії. Основною підставою для задоволення позовних вимог стало те, що Відповідачем(клієнтом центру) не було надано доказів повідомлення ним страхової компанії у строки та в порядку, визначеному законом, про настання дорожньо-транспортної пригоди. В апеляційній скарзі на рішення Індустріального районного суду м. Дніпропетровська адвокат посилалась на ст.3, п.п. 33.1. ст.33, п.34.1 ст.34 ЗУ "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів", текст Постанови Судової палати у цивільних справах Верховного Суду України від 16.09.2015 р. по цивільній справі № 6-284цс15, ст.1194 ЦК України і довела, що її підзахисний не порушував законодавства. Потерпіла в ДТП сторона самостійно звернулася до страхової компанії і надала всі необхідні документи, які страхова компанія прийняла і по яким компенсувала потерпілому шкоду, жодних звернень від Позивача до Відповідача про надання будь-яких додаткових документів для розслідування причин та обставин ДТП не надходило, що свідчить про наявність у Позивача всіх необхідних документів на підтвердження факту страхового випадку та підстав для виплати страхового відшкодування. 05 квітня 2016 р. Апеляційний суд Дніпропетровської області у провадженні № 22-ц/774/3285/16р виніс рішення на користь клієнта, скасував рішення Індустріального районного суду м. Дніпропетровська і в стягненні в порядку регресу витрат, пов'язаних з виплатою страхового відшкодування відмовив.

Перший криворізький місцевий центр з надання БВПД

Пенсіонер, М., звернувся до Першого криворізького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, як тільки довідався про його відкриття із газет. У власності дідуся була квартира, в якій він не мешкав. У 2008 році в зазначеній квартирі поцупили батареї, тож опалення в квартирі не було, і за опалення М. не сплачував, пояснюючи це тим, що послугу не отримував. Так утворилась заборгованість у розмірі 6198,78 грн. КПТМ "Криворіжтепломережа", як це буває з усіма боржниками, підготувало позов до суду, виставивши суму заборгованості з 01.09.2008 по 01.06.2013.

За заочним рішенням Жовтневого районного суду міста Кривого Рогу з відповідача було стягнуто 2582 грн. При цьому у 2013 році про відсутність батарей опалення в зазначеній квартирі вже було складено акт комунальним підприємством "Житлово-експлуатаційне об'єднання № 31". Підприємство-теплопостачальник все одно продовжувало нараховувати оплату.

Як законослухняний громадянин М. переймався наявністю боргу, але що робити в зазначеній ситуації, не знав. Після звернення за захистом у вирішенні своїх проблем до Першого криворізького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги інтереси Миколи Григоровича за дорученням № 121 від 03.11.2015 почала захищати адво-

кат **Лейла Вербицька**.

Під час розгляду справи в суді факт того, що батареї були відсутні і про це повідомлялось, не був врахований. Його не було взято судом до уваги через те, що акт було складено неправильно: в ньому не було зазначено, з якого часу відсутні батареї в квартирі.

При цьому слід враховувати, що акт складався посадовими особами житлово-комунального підприємства.

Те, що Мютаки звертався до постачальника послуг з повідомленням про відключення від централізованого опалення через відсутність батарей, теж довести не вдалось. Адже потрібно було віддати письмове повідомлення, отримавши відмітку про отримання.

У рішенні Жовтневого районного суду від 15 лютого 2016 року була врахована позовна давність і з пенсіонера-боржника присуджено стягнути заборгованість в 736,46 грн. замість 3616 грн. Таким чином, вдалось зменшити присуджену до сплати суму заборгованості та зарадити матеріальним проблемам пенсіонера, який тяжко хворіє.

Наразі адвокат готує лист на "Криворіжтепломережу", щоб припинити постачання тепла в квартиру, в якій немає радіаторів опалення з 2008 року, а рахунки за поставлене тепло так і надходять. І все це - незважаючи на судову тяганину з 2013 року та після складання акта про відсутність батарей.

До Першого криворізького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулася громадянка М., 1935 р.н., ветеран війни, з проханням надати правову допомогу — здійснити захист прав споживача. Для неї було вироблено ПП пластикове вікно по договору з суттєвими відхиленнями від замовлення. Вона дізналася про можливість отримання безоплатної вторинної правової допомоги з органів державної влади. Центром прийнято рішення про надання БВПД та призначено адвоката **Ніну Косенко**. Отримавши доручення № 85 від 30.09.2015 року, адвокат зустрілася з клієнтом, з'ясувала суть питання, провела велику досудову підготовку, тому що громадянка М. не мала технічних документів по виробу. Адвокат намагалася вирішити спір між замовником — громадянкою М. та виконавцем ПП поза судовим порядком, пропонувала ПП виробити пластикове вікно з врахуванням усіх вимог замовника. Але сторони не дійшли згоди, тому адвокатом було прийнято рішення про звернення до суду, складена позовна заява про захист прав споживача. Позовна заява судом першої інстанції задоволена (рішенням Інгулецького районного суду м. Кривого Рогу від 30.03.2016 року стягнуто з ПП передплата та моральна шкода).

Успіхи адвокатів Донеччини

Маріупольський місцевий центр з надання БВПД

Адвокат **Катерина Гайтан** допомогла жінці визнати факт смерті її чоловіка, який помер в м. Донецьк Донецької області, на території підконтрольній Україні. До Маріупольського місцевого центру з надання БВПД звернулася гр-ка П.Г.М., яка потребувала правової консультації щодо встановлення факту смерті її чоловіка, який помер на території, тимчасово непідконтрольній Україні, органом державної реєстрації актів цивільного стану в Україні. За словами заявниці, вона дізналася про діяльність Маріупольського МЦ з надання БВПД від іншої особи, тому вирішала сама звернутися про допомогу. Працівниками місцевого центру підтверджено належність особи до вразливої категорії населення: вона є громадянкою України та такою, чий середньомісячний сукупний дохід нижчий суми прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до Закону України "Про прожитковий мінімум" для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення. З огляду на це, було видано наказ Маріупольським місцевим центром від 01 лютого 2016 р. №30 про призначення адвоката Катерини Олександрівни Гайтан та видано їй доручення №456 від 01 лютого 2016 року, на підставі якого вона представляє інтереси гр-ки П.Г.М. Так, у лютому 2016 р. гр-ка П.Г.М. звернулася до суду із заявою про встановлення факту смерті її чоловіка П.М.Г., який помер 23.11.2015 року на тимчасово окупованій території України в м. Донецьк Донецької області. З огляду на тяжку ситуацію, що склалася на Донеччині, заявниця змінила своє місце проживання з м. Донецьк на м. Маріуполь. Після смерті П.М.Г. представник інтересів заявниці звернувся до Іллічівського відділу державної реєстрації актів цивільного стану м. Маріуполь за видачею свідоцтва про смерть. Однак їй було відмовлено через те, що документи видані установами на окупованій території не є дійсними і не створюють правових наслідків. У зв'язку з чим, заявнику було відмовлено у видачі відповідного свідоцтва про смерть та запропоновано звернутися до суду для встановлення факту смерті. Адвокат надала необхідну допомогу у складенні цивільного позову, викладенні обставин справи, збиранні доказів підтвердження факту смерті та предствництва інтересів клієнтки.

Іллічівський районний суд м.Маріуполя Донецької області, керуючись Цивільним процесуальним кодексом України (ст.ст. 212-214, 234, 235, 256-259), Законом України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану", Законом України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України", задовольнив заяву гр-ки П.Г.М. про встановлення факту смерті її чоловіка.

Адвокат **Бережна Марія** надала правову допомогу жінці у цивільній справі про розірвання шлюбу.

До Маріупольського місцевого центру з надання БВПД звернулася гр-ка Б.Д.А., яка потребувала правової допомоги з приводу розірвання шлюбу з чоловіком Б.С.В. За словами заявниці, про існування Маріупольського МЦ з надання БВПД вона дізналася від іншої особи, тому вирішала сама звернутися про допомогу. Працівниками місцевого центру підтверджено належність заявниці до вразливої категорії населення: вона є особою, яка перебуває під юрисдикцією України, середньомісячний сукупний дохід її сім'ї нижчий суми прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відпо-

відно до Закону України “Про прожитковий мінімум” для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення. З огляду на це, було видано наказ Маріупольським місцевим центром від 14 березня 2016 р. №93 про призначення адвоката Марії Ігорівни Бережної та виписано їй доручення №601 від 14 березня 2016 року, на підставі якого вона здійснює представництво інтересів гр-ки Б.Д.А. Так, у березні 2016 року позивачка звернулася до Орджонікідзевського районного суду м. Маріуполя Донецької області з позовом до відповідача про розірвання шлюбу. Подружжя зареєстрували шлюб 24 січня 2008 року. Від шлюбу мають трьох сумісних неповнолітніх дітей. Матеріалами справи встановлено, що у теперішній час відносини між позивачем і відповідачем є складними. Розлад сімейного життя стався через суперечки та нерозуміння один одного. Під час шлюбу неодноразово виникали сварки. Спроби позивачки віднайти взаємне порозуміння ні до чого не приводили, тому клієнтка адвоката вважає, що подальше збереження родини суперечить її власним інтересам та інтересам дітей. Фактично шлюбні відносини припинені з листопада 2015 року (з окремого проживання), подружжя спільного господарства не веде. Відновити родинні стосунки позивачка не бажає, на примирення не згодна. Вважала, що шлюб розпався остаточно, на примирення була не згодна. Сторони надали суду заяви з проханням провести розгляд справи за їх відсутності. Окрім цього, відповідач повністю визнав позов, таке визнання не суперечить закону та не порушує права, свободи та інтереси інших осіб. Адвокат надала необхідну правову допомогу у складенні цивільного позову до суду, викладенні обставин справи та представництві інтересів клієнтки.

На підставі ст. ст. 110, 112 СК України, керуючись ст. ст. 174, 213-215 ГПК України та дослідивши матеріали справи, суд вирішив: позовну заяву позивачки Б.Д.А. до відповідача Б.С.В. - задовольнити. Прізвище заявниці після розірвання шлюбу - залишити без змін. Згідно ст. 88 ЦПК України, стягнути з відповідача на користь позивачки витрати по сплаті судового збору в розмірі 551 грн. 20 коп. Наразі, з гр-кою Б.Д.А. працює вже інший адвокат системи безоплатної вторинної правової допомоги щодо її другого звернення стосовно визначення перебування дітей після розірвання шлюбу з гр-ом Б.С.В.

Краматорський місцевий центр з надання БВПД

Адвокат **Серафима Землинська**, допомогла клієнту усунути перешкоди у здійсненні права власності на житло. До Краматорського місцевого центру з надання БВПД звернулася особа, яка потребувала правової допомоги щодо справи про усунення перешкод у здійсненні права власності, а також допомоги у представництві інтересів в суді по справі з цього приводу та визнання особи такою, що втратила право користування житловим приміщенням. За словами заявника, він дізнався про діяльність Краматорського МЦ з надання БВПД за рекомендацією іншої особи, тому вирішив сам звернутися про допомогу. Працівниками місцевого центру підтверджено належність особи до вразливої категорії населення: він є інвалідом 2 групи, отримує пенсію у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб - відповідно є суб'єктом права на надання БВПД згідно з п.1 ч.1 ст.14 ЗУ "Про безоплатну правову допомогу". Тому Краматорським МЦ було прийнято рішення про надання безоплатної вторинної правової допомоги клієнту та призначення адвоката **Серафиму Землинську**. За цією цивільною справою адвокат діє на підставі доручення №62640000135 від 16.10.2015р., виданого Краматорським МЦ з надання БВПД.

Позивач звернувся до Артемівського міськрайонного суду Донецької області з позовом про визнання іншої зареєстрованої в квартирі особи – відповідача, такою, що втратила право користування житловим приміщенням в будинку державного житлового фонду, в зв'язку з відсутністю останнього понад 6 місяців без поважної причини. Діюча реєстрація відсутнього члену сім'ї наймача в спірній квартирі ставить позивача в скрутне положення, оскільки змушує сплачувати за нього комунальні послуги, позбавляє права на оформлення житлової субсидії, що стало підставою для звернення позивача за захистом свого права. Адвокат, виступаючи від імені позивача, надав переконливі докази порушення житлового права наймача: непроживання відповідача в приміщенні понад встановлені строки без поважної причини, невнесення відповідачем плати за комунальні послуги за місцем реєстрації, шляхом надання відповідних актів та довідок ЖЕУ, облікового рахунку.

Адвокат довів ті обставини, на які позивач посилався як на підставу своїх вимог, що передбачено ст.60 ЦПК України, а саме: зібрав та надав суду докази непроживання відповідача в приміщенні понад встановлені строки без поважної причини, невнесення відповідачем плати за комунальні послуги за місцем реєстрації, надавши відповідні акти про непроживання відповідача у спірному приміщенні, довідку ЖЕУ та квитанції про сплату комунальних послуг саме позивачем, що є підставою для визнання особи такою, що втратила право користування житловим приміщенням в будинку державного житлового фонду. Висновок. Суд оцінив належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і їх взаємний зв'язок у сукупності, а результати їх оцінки відобразив в рішенні. Артемівський міськрайонний суд Донецької області, на підставі наданих адвокатом документів по предмету спору, прийшов до висновку про обґрунтованість позову, задовольнив вимоги позивача і визнав члена наймача житлового приміщення в будинку державного житлового фонду такою, що втратила право користування цим приміщенням.

Успіхи адвокатів Житомирщини

Новоград-Волинський місцевий центр з надання БВПД

До Новоград-Волинського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернувся громадянин Л., мешканець міста Новоград-Волинський, який є учасником АТО. Громадянин Л. мав на меті оскаржити незаконні дії військової частини, щодо відмови у видачі документів, необхідних для отримання статусу учасника бойових дій.

Центром призначено адвоката **Нагорнюк Ольгу** (доручення: №03-06/51 від «26» лютого 2016 року) для здійснення представництва інтересів громадянина Л. Адвокатом складено адміністративний позов про визнання неправомірною відмову

у видачі документів на комісію для визнання статусу учасника бойових дій та зобов'язання вчинити дії, спрямовані на призначення Л. статусу учасника бойових дій.

В обґрунтування позовних вимог громадянин Л. посилався на те, що він брав участь у проведенні антитерористичної операції на території Луганської та Донецької областей. Під час несення служби отримав вогнепальні поранення і перебував на тривалому лікуванні.

Незважаючи на це, посадові особи військової частини відмовили йому у зв'язку з тим, що громадянин Л. вважається таким, що самовільно залишив частину та протягом тривалого часу не виконував свої службові обов'язки.

Адвокат просила визнати такі дії відповідача протиправними, так як останній посилається на неперевірені та недоведені факти. Матеріали особової справи підтверджують той факт, що громадянин Л. брав участі в антитерористичній операції та був поранений під час виконання службових обов'язків.

Адвокат в адміністративному позові посилався на Порядок надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 413. Згідно даного Порядку на командира військової частини покладено обов'язок подання документів для встановлення статусу учасника бойових дій, який виникає у місячний строк після завершення особами виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення. Надання особам статусу бойових дій пов'язується саме з залученням такого військовослужбовця до виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення, а не з завершенням такого завдання.

10 березня 2016 року Житомирський окружний адміністративний суд задовольнив повністю позов громадянина Л. та визнав неправомірною відмову військової частини щодо видачі йому документів на розгляд комісії для надання статусу учасника бойових дій та зобов'язати військову частину надати документи, передбачені пунктом 4 Порядку надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 р. № 413.

Бердичівський місцевий центр з надання БВПД

До Бердичівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернувся громадянка Н. в інтересах неповнолітнього М., яка є її опікуном та просила скласти позовну заяву про стягнення аліментів з матері дитини, яка відбуває покарання в місцях несвободи.

Для складання процесуальних документів та представництва інтересів в суді було видано 28.10.2015 року доручення за №45 адвокату **Паламарчуку Сергію**. Громадянці Н. складено позовну заяву про стягнення аліментів у твердій грошовій сумі (400грн.) на утримання неповнолітньої дитини.

08.12.2015 року громадянка Н. звернулася до суду з позовною заявою, посилаючись на те, рішенням виконавчого комітету Бердичівської міської ради вона призначена опікуном неповнолітньої дитини, так його батьки перебували під вартою на час слідства. Добровільно про сплату домовитись не вдається, оскільки мати знаходиться в місцях позбавлення волі. Відповідно до ст. 180 СК України, батьки зобов'язані утримувати дитину до повноліття. Інтереси громадянки Н. представляв у суді адвокат **Паламарчук Сергій**.

18 лютого 2016 року Бердичівський міськрайонний суд Житомирської області, керуючись ст. 180, 181, 184, 191, 247, 249, СК України, вирішив позов громадянки Н. задовольнити, стягнути з матері дитини на користь опікуна на утримання неповнолітнього сина аліменти в розмірі 400 грн. щомісячно, починаючи з 08.12.2015р., до досягнення дитиною повноліття.

Житомирський місцевий центр з надання БВПД

Клієнт звернувся до Житомирського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Адвокат **Котенко Іванна** (доручення: №156 від «25» грудня 2015 року) в інтересах суб'єкта права на безоплатну вторинну правову допомогу громадянки К складено позов до Черняхівського районного суду Житомирської області про позбавлення батьківських прав громадянина Д. В обґрунтування своїх вимог адвокат вказав, що громадянка К проживала з громадянином Д в зареєстрованому шлюбі, в якому в них народилася дитина Л 2000р.н., однак одруження виявилось невдалим та 28 березня 2003 року шлюб розірвано. Після розірвання шлюбу громадянки К та Д проживали разом та у 2006 році у них народилася дитина С. З 2009 року громадянки К та Д припинили спільне проживання, громадянин Д не виконує батьківських обов'язків, не цікавиться життям дітей, не піклується про їх здоров'я, фізичний, духовний та моральний розвиток. Вироком Черняхівського районного суду Житомирської області від 07 травня 2015 року громадянин Д засуджений за злісне ухилення від сплати аліментів. За таких обставин громадянка К просила позбавити громадянина Д батьківських прав відносно його дітей Л та С.

Черняхівський районний суд Житомирської області 10.03.2016 року позов задовольнив у повному обсязі. Суд вирішив позбавити громадянина Д батьківських прав відносно його дітей Л та С, а також стягнути з нього судовий збір в розмірі 486,20грн.

Успіхи адвокатів Запоріжжя

Мелітопольський місцевий центр з надання БВПД

Заявниця звернулася до Центру з метою отримання БВПД щодо складання позовної заяви про визнання майна спільною сумісною власністю подружжя та його розподілу. Мелітопольським місцевим центром з надання БВПД за дорученням від 05.10.2015 № 32 було призначено адвоката **Калмикову Наталю**. Адвокат підготувала позовну заяву, в якій зазначила, що у 1983 році заявниця вступила в шлюб з відповідачем, у 1985 році подружжя придбало будинок, на підставі договору купівлі - продажу та зареєстровано за відповідачем. При цьому позивачка зазначає, що за нормами законодавства, які діяли на момент придбання майна, цей будинок є спільною сумісною власністю, і вона є одним з його співвласників.

У 2008 році шлюб було розірвано, житловий будинок був розділений за домовленістю сторін. Відповідач почав порушувати її права як співвласника будинку, тому існує необхідність у судовому врегулюванні спору та визнанні за нею права на ½ частину спірного будинку. Відповідач заперечив проти позову, пояснивши, що позовні вимоги не підлягають задоволенню, виходячи з наступних підстав. Заявник у 80-их роках придбав житловий будинок, договір купівлі-продажу був посвідчений Якимівською державною нотаріальною конторою Запорізької області. Договір купівлі – продажу житлового будинку був загублений та до сьогоднішнього дня не зареєстрований в Мелітопольському МБТІ. Проживаючи в житловому будинку в смт Якимівка відповідач самочинно переобладнав будинок, побудував господарчі споруди. Тому розподіл майна подружжя можливий тільки на будівельні матеріали. Окрім того, відповідно до ст. 72 СК України до вимог про поділ майна після розірвання шлюбу, застосовується позовна давність у три роки. Шлюб був розірваний у 2007 році, тому сплив строк позовної давності на розподіл майна подружжя.

У лютому 2016 року Якимівським районним судом Запорізької області було розглянуто позов про визнання майна спільною сумісною власністю подружжя та його розподілу. У відповідності до Прикінцевих положень СК України, на правовідносини, що виникли до набрання законної чинності даним кодексом, застосовуються норми Кодексу про Шлюб та Сім'ю, який діяв на момент їх виникнення. Таким чином, зважаючи на те, що позивачкою висунуто вимоги про визнання спірного будинку спільною сумісною власністю подружжя, суд вважає за необхідне у даному випадку застосувати норми КпШС, який діяв на момент придбання майна. Так, ст.22 КпШС України передбачено, що майно, нажите подружжям за час шлюбу, є його спільною сумісною власністю. Вважається, що кожна річ, набута за час шлюбу, є об'єктом права сумісної власності подружжя. Оскільки будинок було придбано під час існування шлюбу між позивачкою та відповідачем, це майно є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Враховуючи наведене, вимоги позивачки вимоги позивачки є обґрунтованими, та підлягають задоволенню в повному обсязі. Завдяки професійним діям адвоката **Наталі Калмикової** вдалося довести визнання майна спільною сумісною власністю подружжя та право позивачки на його розподіл.

У вересні 2015 року в смт. Михайлівка на ґрунті раптово виниклої неприємності, знаходячись в стані алкогольного сп'яніння, мешканець селища наніс односельчанину два удари кулаком правої руки в обличчя, в результаті чого той отримав тяжкі тілесні ушкодження, а саме закритий перелом основи черепа, закриту черепно-мозкову травму, чисельні закриті переломи верхньої щелепи з обох боків. Про вказану подію були внесені відомості до ЄРДР та розпочато досудове слідство.

Потерпілий звернувся до Мелітопольського місцевого центру з надання БВПД задля отримання правової консультації та допомоги у складанні позовної заяви про стягнення матеріальної та моральної шкоди, заподіяної внаслідок скоєного проти нього злочину. Мелітопольський місцевий центр з надання БВПД 23.12.2015р. видав доручення № 90 адвокату **Ганюкову Володимиру**, який керуючись ст.ст. 1166, 1167 ЦК України, ст.ст. 61-63, 127-128 КПК України підготував позовну заяву.

Внаслідок скоєного відповідачем, заявнику спричинена значна матеріальна шкода, пов'язана з витратами на лікування: медикаменти, розхідні матеріали, сплата благодійного внеску, всього у розмірі 4 918,78 грн. Окрім того, внаслідок отриманих травм у заявника відбулась деформація кісток носу та перелом носової перегородки, що наразі потребує оперативного лікування в умовах стаціонару, яке коштує 86 400,00 грн. Також, внаслідок побиття, заявник отримав травматичну ампутацію зубів, вартість протезування та імплантації складає 56 800, 00 грн. Так, загальна матеріальна шкода складає 148 118,78 грн. Відповідач добровільно відшкодував заявнику 4 000 грн., отже невідшкодованими залишаються 144 118,78 грн. Окрім того, заявнику заподіяно моральну шкоду, яка оцінюється ним в 50 000 грн., бо внаслідок побиття чоловік отримав психологічну травму, стрес та моральні страждання, через що не може повноцінно жити. Враховуючи вищезазначене заявник, за участю адвоката **Ганюкова Володимира**, просив суд стягнути на його користь матеріальну шкоду та додаткові витрати у розмірі 144 118,78 грн., моральну шкоду у розмірі 50 000 грн., всього – 199 118,78 грн.

В квітні 2016 року Михайлівським районним судом було розглянуто кримінальне провадження та цивільний позов потерпілого відносно односельця особи, яка нанесла йому тілесні ушкодження. За вищевказаних обставин суд стягнув з обвинуваченого на користь потерпілого матеріальну шкоду в повному обсязі, тобто у розмірі 144 118,78 грн., заявлені вимоги про відшкодування моральної шкоди суд задовольнив частково, а саме у розмірі 40 000 грн.

До Мелітопольського місцевого центру з надання БВПД звернулася мешканка Мелітополя з метою отримання кваліфікованої консультації.

З 2008 року жінка розлучена, але її колишній чоловік і досі прописаний в їхній, колись спільній, квартирі. Наразі його місце проживання не відомо. З жінкою, в одному помешканні зареєстровані і проживають донька, син, два онуки та онука. Оскільки плата за комунальні послуги нараховується на усіх зареєстрованих на зазначеній жилплощі, «комуналка» нараховується й на колишнього чоловіка. Тому жінка змушена сплачувати кошти за послуги, якими користується «неіснуючий» мешканець. В добровільному порядку з реєстрації колишній чоловік не знімається. Задля вирішення цього питання власниця житла змушена була звернутися до суду.

Адвокат **Гречко Олексій** отримав від Мелітопольського місцевого центру з надання БВПД доручення № 50 від 29.10.2016р. Керуючись ст. 15 ЦК України, ст. 71, 72 ЖК України, ст. 7 ЗУ «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання» адвокат підготував позовну заяву, в якій зазначив усі обставини справи.

В квітні 2016 року Мелітопольським міськрайонним судом було розглянуто вищезазначену позовну заяву, досліджено, що факт довготривалої відсутності відповідача без поважних причин підтверджується поясненнями свідків, довідкою КП «Житломасив», тому є всі підстави для задоволення позову. Завдяки професійній роботі адвоката Гречко Олексія Валерійовича та вдало зібраним доказам Мелітопольським міськрайонним судом було винесено рішення, яким позов заявниці задоволено у повному обсязі, а відповідача позбавлено права користування житловим приміщенням.

Мелітопольським місцевим центром з надання БВПД 04.03.2016р. було видано доручення № ММЦ-66 адвокату **Калмиковій Наталії**, яка керуючись п.9 ч.1 ст.27 ЗУ «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяження», ч.5 ст.8 ЗУ «Про приватизацію державного житла», ч.1 ст. 316, ч.1 ст. 321, ст. 328, ч.1 ст.345, ст. 391 ЦК України, ст.41 Конституції України, підготувала, в інтересах заявниці, вищезазначену позовну заяву, в якій виклала наступне.

В травні 2014 року їй виконавчим комітетом було надано квартиру. Коли ордер на заселення був на руках, вона разом з малолітньою дитиною у визначений законом 10-денний термін зайняла житло та зареєструвалася за зазначеною адресою. В грудні 2014 року рішенням Якимівської селищної ради вирішено передати їй у приватну власність з наступним отриманням правостановлюючих документів згідно з діючим законодавством однокімнатну квартиру в смт. Якимівка. КП «ЯБТІ» складено технічний паспорт, але на теперішній час через зміну законодавства України, БТІ не здійснює реєстрацію права власності на квартиру. Позивач звернулася до реєстраційної служби, де їй було надано перелік документів для здійснення державної реєстрації нерухомого майна. Через відсутність свідоцтва про право власності на квартиру, необхідного для підтвердження права власності на нерухоме майно, позивач не має законних підстав для звернення до реєстраційної служби. У зв'язку з неможливістю вирішити це питання у позасудовому порядку, заявниця вимушена була звернутися до суду.

В березні 2016 року Якимівським районним судом було розглянуто позовну заяву та встановлено обставини, які підтверджуються поясненнями сторін та відповідними документами, які були додані до позову. Відповідно до ч.3 ст.9 ЖК України громадяни мають право на приватизацію квартир (будинків) державного житлового фонду, приміщень у гуртожитках, які перебувають у власності територіальних громад, або придбання їх у житлових кооперативах, на біржових торгах, шляхом індивідуального житлового будівництва чи одержання у власність на інших підставах, передбачених законом. Враховуючи це, суд вирішив задовольнити позов в повному обсязі.

Заявник звернувся до Центру з метою отримання БВПД щодо складання позовної заяви про стягнення аліментів.

Адвокат **Савон Віталій** отримав від Мелітопольського місцевого центру з надання БВПД доручення № 87 от 22.12.2015 р. Керуючись ст.ст. 84, 180, 181, 182, 183, 191, 199 СК України склав позовну заяву, в якій зазначив наступне.

Позивач є сином відповідача, що підтверджується відповідним свідоцтвом про народження. На даний час позивач є студентом Державного навчального закладу «Мелітопольський професійний ліцей» у групі №1С за професією «Швачка». Відповідач по справі не надає в добровільному порядку матеріальної допомоги своєму синові. Позивач по справі є інвалідом 3-ої групи. На підставі вищевикладеного, позивач просить суд стягнути з відповідача на його користь аліменти на час свого навчання в розмірі ¼ частини усіх видів заробітку (доходу) щомісячно починаючи з дня подачі заяви і до дня закінчення ним навчання, тобто до 30.06.2016 року.

На судове засідання, яке відбулося в березні 2016 року, відповідач не з'явився, хоча був належним чином повідомлений. Позивач та його представник не заперечували проти винесення заочного рішення. Суд, вивчивши матеріали справи, задовольнив позов в повному обсязі.

У 2004 році мешканці Мелітополя зареєстрували шлюб, в якому в них народилося четверо дітей. Але відносини у подружжя склалися якось не дуже вдало. Неодноразово та на тривалий час жінка покидала свою домівку, останній раз залишила родину у грудні 2014 року і повернулася наприкінці 2015 року, тобто була відсутня вдома майже рік. Декілька разів чоловік по телефону спілкувався з жінкою, але пояснення де вона і коли повернеться не отримав. Так у 2015 році шлюб було розірвано, у зв'язку з аморальною поведінкою дружини. Непристойна поведінка та відсутність колишньої дружини тривалий час вдома, не бажання приймати участь у вихованні дітей та у витратах щодо утримання будинку (сплаті комунальних послуг тощо) стали підставою для звернення чоловіка до суду.

Чоловік звернувся до Мелітопольського місцевого центру з надання БВПД з метою отримання допомоги щодо складання позовної заяви про усунення перешкод у користуванні житловим будинком.

Місцевий центр з надання БВПД видав адвокату **Фоменко Сергію** доручення № 27 від 28.01.2016. Керуючись ст.ст. 386, 391, 405 ЦК України, ст. 7 ЗУ «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання» адвокат склав відповідну

позовну заяву, в якій зазначив усі обставини справи.

Чоловік вимагав визнати колишню дружину такою, що втратила право користування будинком. Свої вимоги мешканець Мелітополя обґрунтував тим, що він є одноособовим власником будинку, а відповідачка перешкоджає йому користуватися своєю власністю, оскільки комунальні платежі нараховують відповідно до зареєстрованих осіб, позивач не може оформити субсидію тощо. Будь-які договірні відносини щодо користування житловим будинком між колишнім подружжям відсутні. Відповідач, згідно ч.2 ст. 64 ЖК України, не є членом сім'ї позивача оскільки шлюб розірвано. Добровільно вона зніматися з реєстраційного обліку не бажає.

В березні 2016 року Якимівським районним судом Запорізької області було розглянуто вищезазначену позовну заяву, досліджено надані докази та показання свідків. Завдяки плідній роботі та правильній правовій аргументації адвоката Фоменко Сергія Івановича суд прийшов до висновку, що позовні вимоги обґрунтовані та підлягають задоволенню в повному обсязі.

У липні 2015 року мешканець Мелітополя маючи намір заволодіти чужим майном і скориставшись тим, що його ніхто не бачить, через незачинену хвіртку, проник до приватного будинку. Шляхом зриву замка потрапив до господарчої будівлі, звідки викрав металеві речі: навісний замок, чавунну плиту, яка обладнана металевими кільцями у кількості 4-х штук, драбину та саморобну тачку.

Потерпіла звернулася до місцевого центру з метою отримання правової допомоги щодо складання позовної заяви про відшкодування майнової шкоди завданої внаслідок кримінального правопорушення. Мелітопольський місцевий центр з надання БВПД видав доручення № ММЦ-60 від 01.03.2016 р. адвокату Яцуренко Олені Володимирівні, яка підготувала позовну заяву.

Загальна матеріальна шкода внаслідок крадіжки склала 827 грн. Згідно з ч.1 ст. 1166 ЦК України майнова шкода, завдана неправомірними діями чи бездіяльністю відшкодовується в повному обсязі особою, яка її завдала. В даному випадку заявниця, за участю адвоката **Яцуренко Олени**, просила суд стягнути зі злодія відшкодування у розмірі 827 грн.

В квітні 2016 року Мелітопольським міськрайонним судом у відкритому судовому засіданні було розглянуто обвинувальний акт та цивільний позов відносно обвинуваченого. Вироком суду його притягнуто до кримінальної відповідальності та стягнуто з нього на користь заявниці за цивільним позовом суму майнової шкоди у розмірі 827 грн.

Перший запорізький місцевий центр з надання БВПД

В жовтні 2015 року Першим запорізьким місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги було видано доручення адвокату **Василенко Юрію** (доручення № 55 від 21.10.2015) на представництво інтересів клієнтки М., складання позовної заяви до її сина О. та невістки М. про стягнення аліментів на утримання непрацездатних батьків. Під час надання правової допомоги адвокатом був підготовлений цивільний позов у порядку статті 15, 16 ЦК України про стягнення з М. та О. аліментів на утримання непрацездатної М. та подано до Заводського районного суду м. Запоріжжя.

В подальшому адвокатом уточнено позов в частині анкетних даних відповідачів. Під час судового розгляду цивільної справи за вказаним позовом адвокатом надано клопотання про допит свідка Б.

Так, 02.03.2016 завдяки професійним діям адвоката **Василенка Юрія** вказаний позов в частині стягнення аліментів на утримання непрацездатної М. з відповідачів на користь позивача було задоволено Заводським районним судом м. Запоріжжя. Згідно з рішенням суду з О. на користь М. стягнуто аліменти на утримання останньої у розмірі 1/18 від доходів щомісячно, починаючи з 05.11.2015 року і довічно, та стягнуто з М. на користь М. аліменти на утримання останньої у розмірі 1/25 від доходів щомісячно починаючи з 05.11.2015 року і довічно.

До Першого запорізького місцевого центру з надання БВПД звернулася молода мати. Батьком її дитини загинув в зоні проведення антитерористичної операції, але батьківство юридично не було оформлено.

17 лютого 2016 року Першим запорізьким місцевим центром з надання БВПД було видано доручення № МЦ1-38 адвокату **Литвинцю Юрію** на представництво інтересів клієнтки та складання позовної заяви до суду про встановлення факту батьківства відносно особи, яка загинула в зоні проведення АТО.

Під час надання правової допомоги адвокатом підготовлено заяву про встановлення факту батьківства та перебування на утриманні померлого у порядку ст. ст. 234, 256 ЦПК України, ст. ст. 128, 130 Сімейного кодексу України та подано до Комунарського районного суду м. Запоріжжя. Під час судового розгляду цивільної справи за вказаним позовом судом було взято до уваги всі надані суду докази, зокрема, показання свідків, які узгоджуються з дослідженими письмовими доказами, фотографіями, наданими заявницею, збіг ім'я та по батькові батька дитини, записаного у свідоцтві про народження дитини та померлого, досліджено письмові матеріали, представлені суду позивачем, заслухано заявника, свідків по справі. Завдяки кваліфіковано підготовленим адвокатом матеріалів суд прийшов до висновку, що всі докази достовірно підтверджують факт батьківства чоловіка, який помер в зоні АТО. Встановлення фактів необхідно заявниці для звернення за призначенням пенсії у зв'язку з втратою годувальника. За таких підстав вказаний позов судом задоволено повністю.

16 грудня 2015 Першим запорізьким місцевим центром з надання БВПД було видано доручення № 90 адвокату **Мироненку Сергію** для складання позовної заяви та представництва інтересів клієнта в суді, з приводу позбавлення

батьківських прав батька її дитини.

На виконання даного доручення згідно ст. ст. 150, 155, 164 СК, ст.110 ЦПК України адвокатом було підготовлено позовну заяву до суду про позбавлення батьківських прав відповідача відносно його неповнолітньої доньки та зібрані необхідні докази на підтвердження позовних вимог. В позовній заяві було зазначено, що відповідач ухиляється від виконання своїх обов'язків по вихованню дитини та матеріальних коштів на її утримання не надає. Краматорський міський суд Донецької області проаналізував подані матеріали справи, позов задовольнив повністю.

Бердянський місцевий центр з надання БВПД

Громадянка «К» - інвалід, яка отримує пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб - звернулась до Бердянського місцевого центру з надання БВПД з проханням надати їй безоплатну вторинну правову допомогу, що передбачає складання процесуальних документів щодо стягнення пені по депозитних договорах у зв'язку з порушенням строку розрахунку по депозиту та представництво її інтересів в суді.

Громадянки «К» було призначено адвоката **Панченко Олександра**, за дорученням № 28 05.08.2015. Адвокат зустрівся з клієнткою та надав кваліфіковану консультацію, ознайомився з документами, які підтверджують, що громадянки «К» не провели належний розрахунок по депозитному договору. Захисник склав позовну заяву до Бердянського міськрайонного суду Запорізької області.

Внаслідок наполегливої та професійної роботи адвоката **Олександра Панченка** 20 січня 2016 року Бердянський міськрайонний суд вирішив: Позовні вимоги клієнтки - гр. «К» задовольнити частково, а саме: стягнути з Кредитної спілки «Перше кредитне товариство» 111 217 гривень 24 коп.

Громадянин «К», Інвалід, який отримує пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у разі зменшення двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб - звернулась до Бердянського місцевого центру з проханням надати йому безоплатну вторинну правову допомогу, що передбачає складання процесуальних документів щодо стягнення заборгованості по заробітній платі та повного розрахунку при звільненні, компенсація за не використану відпустку, вихідну допомогу, середній заробіток за порушення строків розрахунку та представництво його інтересів в суді.

Гр. «К» було призначено адвоката **Панченко Олександра**, за дорученням № 28 05.08.2015, який відразу зустрівся з клієнткою та надав кваліфіковану консультацію, після ознайомлення з документами та склав позовну заяву до Бердянського міськрайонного суду Запорізької області «Про стягнення заборгованості по заробітній платі та моральної шкоди», з проханням: стягнути з ПАТ «АЗМОЛ» заробітну плату в сумі 17 536грн. 30коп., та відшкодування матеріальної шкоди 762грн. Завдяки професійній роботі адвоката 03 березня 2016 року Бердянський міськрайонний суд Запорізької області ухвалив: Позовні вимоги клієнтки адвоката **Панченко Олександра** гр. «К» задовольнити в повному обсязі.

До Бердянського місцевого центру з надання БВПД звернулася мешканка цього курортного міста з проханням надати їй правову допомогу, що передбачає складання процесуальних документів щодо стягнення аліментів на утримання неповнолітньої дитини та представництво її інтересів в суді.

Бердянський місцевий центр видав доручення №140 від 02.12.2015р. та №151 від 10.12.2015р. адвокату **Амельченку Дем'яну**, який зустрівся з клієнткою та надав кваліфіковану консультацію.

Ознайомившись з документами, які підтверджують, що його клієнтці не виплачуються аліменти на утримання неповнолітньої дитини, керуючись ст.ст 180-184, ст. 191 СК України та ст. ст.10, 15, 60, 208, 212-218 ЦПК України адвокат склав позовну заяву про стягнення аліментів на дитину до Бердянського міськрайонного суду Запорізької області.

Завдяки професійній роботі адвоката **Амельченка Дем'яна** 29 березня 2016 року Бердянський міськрайонний суд вирішив: позовну заяву задовольнити. Стягнути з безвідповідального батька на користь позивачки аліменти на утримання сина в розмірі 700 грн. щомісячно, до досягнення дитиною повноліття. Стягнення почати з 13.10.2015.

Успіхи адвокатів Києва

Перший київський місцевий центр з надання БВПД

В рамках провадження про адміністративне порушення притягнули відносно П. розглядалося питання про притягнення останньої до адміністративної відповідальності за поданням колишнього чоловіка та свекрухи. Причиною подання стала сімейна сварка, сам факт якої П. заперечувала.

Проте, бажаючи захистити себе та свої права від фальшивих звинувачень, П. звернулась по допомогу до Першого київського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Доручення № 248 від 31.12.2015 року захищати П. видали адвокату **Ігорю Парсентьеву**, який взяв участь у судовому провадженні та не дав втягнути свою клієнтку у чергову сварку, цього разу у залі суду, спокійно викладаючи точку зору захисту.

Суд, уважно дослідивши матеріали справи та аргументацію сторін і взявши до уваги позицію захисту, поставив під сумнів достовірність фактів позивачів, які не були нічим підкріплені, і саму правомірність притягнення П. до адміністративної відповідальності у даній ситуації.

Дніпровський районний суд постановив, що оскільки у справі відсутні подія та склад адміністративного правопорушення, провадження підлягає закриттю.

Третій київський місцевий центр з надання БВПД

08.08.2015 державним нотаріусом 14-ї Київської державної нотаріальної контори було відмовлено законному представнику клієнта адвокати **Світлани Яковлевої** (доручення: №03-0000048 від 20.10.2015 року, видане Третім київським місцевим центром з надання БВПД) у вчиненні нотаріальної дії: видачі Свідоцтва про право на спадщину за законом, у зв'язку з відсутністю правовстановлюючого документа.

В лютому 2014 померла мати клієнта і відкрилась спадщина на частину квартири, законний представник клієнта звернувся до державного нотаріуса 14-ї Київської державної нотаріальної контори, яким було відмовлено у вчиненні нотаріальної дії: видачі Свідоцтва про право на спадщину за законом, у зв'язку з відсутністю оригінала правовстановлюючого документа. Законний представник клієнта звернувся до Центру з метою визнання права власності на частину квартири у порядку спадкування. Адвокатом Яковлевою була подана позовна заява про визнання права власності на майно у порядку спадкування до Святошинського районного суду м. Києва. Рішенням Святошинського районного суду від 02.03.2016 позов було задоволено, визнано право власності на 1/8 частини квартири, в порядку спадкування за законом.

Успіхи адвокатів Кіровоградщини

Голованівський місцевий центр з надання БВПД

28 грудня 2015 року до Голованівського МЦ з надання БВПД звернулася клієнтка з проханням надати їй безоплатну вторинну правову допомогу з метою забезпечення визнання права власності на будинок в порядку спадкування. 29 грудня 2015 року дорученням центру № 68 призначено адвоката **Ірину Бондаренко** (доручення № 68 від 29.12.2015 року) для надання безоплатної правової допомоги заявнику. Адвокатом підготовлено позовну заяву до Витязівської сільської ради Бобринецького району Кіровоградської області про визнання права власності на будинок в порядку спадкування та подано позов до Бобринецького районного суду Кіровоградської області. На обґрунтування вимог позивача вказано, що 15.10.2008 року померла мати клієнтки, після смерті якої відкрилась спадщина. Проте, втрачено правовстановлюючий документ на майно, але дане не позбавляє можливості позивача реалізувати своє право на спадщину. Завдяки успішній роботі адвоката Ірину Бондаренко, яка проаналізувавши зібрані у цивільній справі №383/29/16-ц матеріали по справі 04 лютого 2016 року Бобринецьким районним судом Кіровоградської області винесено рішення.

Рішенням суду від 04.02.2016 року цивільний позов адвоката Ірину Бондаренко про визнання права власності на будинок в порядку спадкування за законом задоволено повністю.

Кіровоградський місцевий центр з надання БВПД

09 липня 2015 року дорученням Кіровоградського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги жителям міста Кіровограда, інваліду першої групи, для надання правової допомоги в Кіровському районному суді м. Кіровограда було призначено адвоката **Троянську Ірину** (доручення № 7 від 9 липня 2015 року).

У травні 2015 року управління Пенсійного фонду України в місті Кіровограді звернулося до суду з позовом до М. про стягнення коштів у сумі 3336,30 грн. В обґрунтування своїх позовних вимог позивач зазначив, що управління Пенсійного фонду України в місті Кіровограді М. призначено пенсію за віком відповідно до положень Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» за особистою заявою, в якій відповідач вказала, що не працює, закресливши в бланку заяви слово «працюю», як того вимагає форма заяви. Відповідач надала зобов'язання, що при працевлаштуванні повідомить про цей факт органи Пенсійного фонду. В свою чергу на адресу Управління надійшла інформація від Головного управління Пенсійного фонду України в Кіровоградській області з переліком осіб-одержувачів пенсії, по яких виявлено факти недостовірних даних про працевлаштування пенсіонерів, наданих інформаційним центром персоналізованого обліку Пенсійного фонду України. Серед осіб зазначених в наданому списку була відповідач, яка зареєстрована приватним підприємцем з 25.07.1994 року. Внаслідок чого у позивача виникла сума переплати, оскільки відповідачу здійснювалась доплата. Сума переплати відповідно до позиції позивача становила 3336,30 гривень.

Рішенням Кіровського районного суду міста Кіровограда від 15 жовтня 2015 року позов управління Пенсійного фонду України в місті Кіровограді задоволено.

Надаючи правову допомогу та не погоджуючись з рішенням суду, в апеляційній скарзі адвокат **Ірина Троянська** просила скасувати рішення суду першої інстанції та ухвалити нове рішення, яким у задоволенні позовних вимог позивача відмовити в повному обсязі, вважаючи, що суд першої інстанції припустився порушень процесуального закону.

В ході судового розгляду адвокатом було доведено, що при поданні М. заяви про переоформлення пенсії у зв'язку з інвалідністю на пенсію за віком, відповідачці не було роз'яснено працівниками Пенсійного фонду зміст поняття самозайнята особа, тому зазначаючи в заяві, що вона не працює, Мандрикіна З.М., діяла добросовісно. Добросовісність дій відповідача виключає можливість застосування до спірних правовідносин положень ч. 1 ст. 50 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», згідно з якими вирішення питання про повернення виплачених надміру коштів залежить від доведеності зловживань з боку пенсіонера або подання страхувальником недостовірних даних. У зв'язку з цим рішення про стягнення з Мандрикіної З.М. частини виплаченої пенсії не можна вважати таким, що відповідає засадам розумності та справедливості.

Завдяки успішній роботі адвоката **Троянської Ірини**, Апеляційним судом Кіровоградської області рішення Кіровського районного суду м. Кіровограда від 15 жовтня 2015 року – скасовано та ухвалено нове рішення, яким у позові управління Пенсійного фонду України в місті Кіровограді до Мандрикіної Зінаїди Михайлівни про стягнення коштів відмовлено.

02 грудня 2015 року громадянин В., звернувся до Кіровоградського місцевого центру з питанням про визначення додаткового строку на прийняття спадщини.

02 грудня 2015 року дорученням № 170 від 02.12.2015 року місцевого центру було призначено адвоката **Тетяну Суліменко** для надання правової допомоги заявнику Шевченко В.А. Громадянин Ш. звернувся до державного нотаріуса з заявою про прийняття спадщини та видачу свідоцтва про право на спадщину за заповітом, але постановою державного нотаріуса про відмову у вчиненні нотаріальних дій від 03.02.2016 йому у видачі свідоцтва було відмовлено у зв'язку з порушенням шестимісячного терміну для звернення.

Завдяки успішній роботі адвоката Тетяни Суліменко, яка підтвердила неможливість клієнта звернутися у шестимісячний термін у зв'язку з хворобою та аналізуючи зібрані у цивільному провадженні № 705/1266/16-ц матеріали, 12 березня 2016 року Уманським міськрайонним судом Черкаської області винесено рішення про задоволення позовних вимог та продовжено строк для подання заяви для прийняття спадщини після смерті матері на два місяці з дня вступу рішення в законну силу.

Олександрійський місцевий центр з надання БВПД

01 грудня 2015 року до Олександрійського місцевого центру з надання БВПД звернулась О., якій необхідна була безоплатна вторинна правова допомога у вигляді складення документів процесуального характеру — заяви про зняття арешту з майна.

Наказом № 156 від 07.12.2015 року їй був призначений адвокат **Олексій Новіков**, який склав заяву про зняття арешту та направив до Знам'янського міськрайонного суду Кіровоградської області.

Свої вимоги Ольга Володимирівна мотивувала тим що, згідно листа ВДВС Знам'янського МРЮУ на рухоме та нерухоме майно гр. Шило Д.В. накладений арешт на усе рухоме та нерухоме майно, в тому числі і на мій житловий будинок, за адресою Кіровоградська область, м. Знам'янка, вул. Фрунзе, буд. 11.

Частина вказано будинку належить Ользі Володимирівні на підставі договору дарування від 14.09.2000 року, тому просить зняти з нього арешт, так як до боржника за виконавчим документом не має ніякого відношення.

Рішенням Знам'янського міськрайонного суду Кіровоградської області від 18.03.2016 року у справі № 389/174/16-ц позовні вимоги задоволені частково.

Суд постановив зняти арешт, накладений ВДВС Знам'янського МРЮУ на нерухоме майно Кіршман Ольги Володимирівни, а саме на житловий будинок за адресою Кіровоградська область, м. Знам'янка, вул. Фрунзе, буд. 11.

19 листопада 2015 року до Олександрійського місцевого центру з надання БВПД звернулась Л., щодо надання їй безоплатної вторинної правової допомоги у вигляді складення документів процесуального характеру — позовної заяви про позбавлення батьківських прав та стягнення аліментів.

Наказом Олександрійського місцевого центру з надання БВПД № 144 від 20.11.2015 року їй була призначена вторинна правова допомога адвоката **Тетяни Малахової**, яка склала позовну заяву про позбавлення батьківських прав та стягнення аліментів.

Свої вимоги клієнтка мотивувала тим, що відповідач з дитиною спільно не проживає, життям та здоров'ям не цікавиться, матеріальної допомоги не надає.

Рішенням Олександрійського міськрайонного суду від 10.03.2016 року позов задоволено. Позбавлено відповідача батьківських прав відносно малолітньої дитини та стягнуто аліменти в розмірі 1000 грн. щомісячно на утримання до досягнення повноліття.

25 вересня 2015 року до Олександрійського місцевого центру з надання БВПД звернулась М., якій необхідна була безоплатна вторинна правова допомога у вигляді складення документів процесуального характеру — стягнення аліментів на утримання дітей.

Після підтвердження належності документів, що дають право на БВПД, Олександрійський місцевий центр видав наказ № 89 від 28 вересня 2015 року та призначив адвоката **Богдана Тимченко**, який склав позовну заяву про стягнення аліментів на утримання дітей та направив до Олександрійського міськрайонного суду Кіровоградської області.

Свої вимоги клієнтка мотивувала наступним. Подружнє життя з відповідачем не склалося, спільного побуту немає, фактичні шлюбні відносини припинені, відповідач ухиляється від батьківського обов'язку, матеріальну допомогу на утримання дітей не надає, а тому позивач змушена звернутися з позовною заявою до суду.

Рішенням Олександрійського міськрайонного суду Кіровоградської області від 17.03.2016 року у справі № 389/4894/15-ц позовні вимоги задоволені частково.

Стягнути із колишнього чоловіка на користь Марини Костянтинівни аліменти на утримання двох спільних дітей.

Успіхи адвокатів Львівщини

Самбірський місцевий центр з надання БВПД

У встановлений законом шестимісячний строк клієнтка та її брат звернулись до нотаріальної контори із заявою про прийняття спадщини по смерті батька. У зв'язку з тим, що у свідоцтві про смерть батька допущено помилку в його прізвищі, внаслідок чого воно звучить по іншому, аніж у свідоцтвах про народження його дітей, нотаріус не зміг видати свідоцтво про право на спадщину за законом. Позаяк вказану помилку клієнтка не змогла належним чином оформити свої спадкові права, вона вимушена була звернутися до суду для усунення допущених розбіжностей у прізвищі батька, шляхом встановлення факту родинних відносин між нею, її братом та батьком.

Самбірським місцевим центром з надання БВПД для представлення її інтересів було призначено адвоката **Михайла Гриньо** (доручення від 25.12.2015 № 34). Він склав позовну заяву про встановлення факту родинних відносин, за якою було відкрито провадження в цивільній справі.

Під час засідання у Мостиському районному суді адвокат Гриньо для обґрунтування позовних вимог спирався на такі докази:

-свідоцтво про смерть батька клієнтки та довідку, видану виконавчим комітетом сільської ради, які підтверджують місце постійного проживання та реєстрації померлого;

-показання заявників та свідків;

-копії свідоцтв про народження заявників та довідку, видану сільською радою про склад сім'ї, які доказують факт родинних відносин між померлим та заявниками.

Зважаючи на всі зазначені докази, суд прийняв рішення задовольнити позовні вимоги клієнтки адвоката **Михайла Гриньо**.

Оскільки на момент народження дитини жінка не перебувала в зареєстрованому шлюбі, то запис про батька дитини в Книзі реєстрації народжень був проведений за прізвищем матері, а ім'я, по батькові та національність батька дитини - за її вказівкою (ч.1 ст.135 СКУ). Враховуючи те, що особа, яка записана батьком дитини, відмовлялась визнавати батьківство, клієнтка вирішила звернутись до суду.

Самбірським місцевим центром з надання БВПД за даним зверненням було призначено адвоката **Мирославу Цапар**, що здійснює захист за контрактом з Регіональним центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Львівській області (доручення від 02.09.2015 № 8). Адвокатка склала позовну заяву про визнання батьківства, за якою було відкрито провадження у справі.

Підставою для визнання батьківства за рішенням суду є будь-які відомості, що засвідчують походження дитини від певної особи, зібрані відповідно до положень Цивільного процесуального кодексу України. Відповідно до пункту 9 постанови пленуму Верховного Суду України "Про застосування окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів" № 3 від 15 травня 2006 року, питання щодо походження дитини суд вирішує на підставі будь-яких доказів про це.

Під час першого судового засідання, яке відбулося в Самбірському міськрайонному суді Львівської області 22 вересня 2015 року, адвокат заявила клопотання про призначення молекулярно-біологічної експертизи, на вирішення якої винесено питання про те, чи є відповідач біологічним батьком дитини позивача. Це клопотання не було заперечене відповідачем. Ухвалою суду було прийнято рішення про призначення такої експертизи, яка була повернута без виконання через неявку відповідача для відбору біологічних зразків, тобто відповідач ухилився від участі в експертизі.

За ст.146 ЦПК України, у разі ухилення відповідача від проведення судово-біологічної експертизи у справах про визнання батьківства, материнства суд має право постановити ухвалу про примусовий привід на проведення такої експертизи.

У наступному судовому засіданні, яке відбулося 1 березня 2016 року відповідач заперечив проти примусового приводу на проведення експертизи та підтвердив, що являється біологічним батьком доньки позивачки. Таким чином, позов чоловік визнав повністю. Зважаючи на те, що відповідач позов визнав, а позивачем та її представником під час судового розгляду представлено достатньо доказів у підтвердження своїх вимог, суд постановив задовільнити вимоги клієнтки адвоката **Цапар** про визнання батьком дитини відповідача повністю.

Успіхи адвокатів Миколаївщини

Перший миколаївський місцевий центр з надання БВПД

Адвокат **Зінаїда Садикова** (доручення від 10.12.2015 №014-0100167) на підставі доручення Першого миколаївського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги представляли інтереси громадянки Тетяни Б.

Після бесіди з клієнтом та ознайомлення з матеріалами справи адвокатом надано консультацію та складено позовну заяву про визнання за клієнткою права власності на домоволодіння в порядку спадкування. Позовні вимоги обґрунтовані тим, що позивач є матір'ю спадкодавця. Після смерті сина вона вчасно подала заяву до нотаріальної контори про прийняття спадщини в порядку спадкування. Але через те, що співвласники домоволодіння виділили належні їм частини у іншу адресу, частка спадкодавця змінилась. Через це нотаріус увідмовила у видачі свідоцтва про право власності в порядку спадкування. Адвокатом правильно обрано позицію захисту.

Рішенням Центрального районного суду м. Миколаєва від 15.02.2016 року позовні вимоги задоволено - за клієнткою

визнано право власності на домоволодіння в порядку спадкування.

Адвокат **Сергій Корець** (доручення від 01.03.2016 014-010049) на підставі доручення Першого миколаївського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги представляв інтереси громадянина Д.

Після бесіди з клієнтом та ознайомлення з матеріалами справи адвокатом встановлено, що клієнтом пропущено строк для подачі заяви про прийняття спадщини. Адвокатом складено позовну заяву про поновлення строку для подання заяви про прийняття спадщини. В обґрунтування позовних вимог адвокатом зазначено, що через два місяці після смерті спадкодавця померла дружина клієнта. Це вплинуло на психологічний стан клієнта.

Крім цього, клієнт змушений був займатись похованням дружини. Всі ці обставини перешкодили клієнту вчасно звернутись із заявою про прийняття спадщини.

Прийнявши до уваги позицію позивача, дослідивши матеріали справи та з'ясувавши думку відповідача, суд прийшов до висновку про необхідність задоволення позовних вимог клієнта.

Рішенням Миколаївського районного суду Миколаївської області від 21.03.2016 року клієнту визначено додатковий тримісячний строк для подання заяви про прийняття спадщини.

Адвокат **Оксана Балабан** (доручення від 27.01.2016 № 014-0100016) на підставі доручення Першого миколаївського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги представляла інтереси громадянина Віктора К.

Після бесіди з клієнтом та ознайомлення з матеріалами справи адвокатом встановлено, що клієнт звернувся до центру у зв'язку з тим, що до нього подано позов про визнання дійсним договору купівлі-продажу та визнання права власності на будинок та земельну ділянку.

В судовому засіданні адвокат проти задоволення позовних вимог заперечувала та зазначила, що при укладанні договору сторонами не дотримано вимог щодо нотаріального посвідчення договору купівлі-продажу та письмової форми договору. Допитані в судовому засіданні свідки, викликані за клопотанням адвоката, також не підтвердили наявності між сторонами договору купівлі-продажу.

Прийнявши до уваги позицію відповідача, дослідивши матеріали справи та покази свідків, суд дійшов висновку про необхідність відмови у задоволенні позовних вимог.

Рішенням Миколаївського районного суду Миколаївської області від 30.03.2016 року позивачеві відмовлено в задоволенні позовних вимог до клієнта.

Адвокат **Георгій Ярошевський** (доручення від 21.07.2015 № 014-0100016) на підставі доручення Першого миколаївського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги представляв інтереси громадянки Марії Б.

Після бесіди з клієнтом та ознайомлення з матеріалами справи адвокатом встановлено, що клієнт звернувся до центру у зв'язку з тим, внаслідок вибуху у житловому будинку № 40 по вулиці Лазурній повністю зруйновано її двокімнатну квартиру. На підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 року № 528-р, рішенням виконавчого комітету Миколаївської міської ради від 12.12.2014 року № 1181 її надано 1-кімнатну квартиру. З даним рішенням клієнтка не згодна.

У вересні 2015 року адвокатом подано адміністративну позовну заяву про скасування рішення та зобов'язання вчинити дії. Оскільки клієнтка пропустила строки для звернення до суду, адвокатом поставлено питання про поновлення таких строків, виходячи з того, що особа дізналась про винесення спірного рішення лише у червні 2015 року через засоби масової інформації.

Позовні вимоги обґрунтовано тим, що клієнтка володіла двокімнатною квартирою житловою площею 30.3 квадратних метри. Рішення від 12.12.2014 року № 1181ВК ММР її надано однокімнатну квартиру житловою площею 26.6 квадратних метри. Клієнтка проживає разом з сестрою.

Відповідно до статті 85 Кодексу цивільного захисту України, особам постраждалим внаслідок надзвичайної ситуації, забезпечується житло за рахунок держави з урахуванням житлової площі та кількості кімнат, якими володів постраждалий. Крім цього, спірне рішення порушує норми статі 47 Житлового Кодексу України, відповідно до якого норма жилаї площі на одну особу становить 13,65 квадратних метрів.

Ухвалою Заводського районного суду м. Миколаєва від 21.10.2015 року задоволено клопотання відповідача щодо закриття провадження у справі оскільки спірні відносини є приватно-правовими і підлягають розгляду за правилами цивільного судочинства.

Не погодившись з вказаною ухвалою адвокатом складено апеляційну скаргу. Ухвалою Одеського апеляційного адміністративного суду від 09.12.2015 року задоволено апеляційну скаргу клієнта – ухвалу про закриття провадження скасовано, справу направлено до суду першої інстанції.

Адвокатом подано заяву про збільшення позовних вимог, а саме – компенсація клієнту витрат на проживання у готелі у зв'язку з відсутністю житла.

Постановою Заводського районного суду Миколаївської області від 30.03.2016 року частково задоволено позовні вимоги клієнта – скасовано рішення виконавчого комітету ММР від 12.12.2014 року № 1181, зобов'язано виконавчий комітет ММР надати клієнтці двокімнатну квартиру житловою площею не менше 27,6 квадратних метрів.

Другий миколаївський місцевий центр з надання БВПД

Адвокат **Роман Качан** на підставі доручення Другого миколаївського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги від 15.01.2016 № 0142-0000003 представляв інтереси громадянина Миколи Г.

Після бесіди з клієнтом та ознайомлення з матеріалами справи адвокатом встановлено, що клієнт звернувся до центру у зв'язку з тим, він є учасником бойових дій, які відбувались під час проведення АТО в складі добровольчого батальйону «Донбас» і отримав вогнепальне поранення під час бою в м. Іловайську. Але не має офіційного статусу учасника бойових дій. Цей факт заважає йому отримати грошові допомоги, клієнт повинен надати документ про причини та обставини поранення.

Адвокатом складено заяву про встановлення факту, що має юридичне значення. Крім того, адвокатом проведено збір доказів, зокрема шляхом подання запитів до Національної гвардії України, командуючого військової частини, військово-воєнному комісару. Зібрані докази подано до суду на підтвердження заявлених вимог разом з медичними документами.

Рішенням Жовтневого районного суду Миколаївської області від 13.04.2016 року повністю задоволено заяву клієнта. Встановлено юридичний факт, що Микола Г. брав участь у бойових діях під час проведення АТО в складі добровольчого батальйону «Донбас» і отримав вогнепальне поранення під час бойової операції у м. Іловайську.

Успіхи адвокатів Одещини**Роздільнянський місцевий центр з надання БВПД**

До Роздільнянського місцевого центру звернулася малозабезпечена особа із сімейним питанням. Подальше спільне проживання і збереження шлюбу з чоловіком було неможливим, оскільки суперечило інтересам кожного з подружжя. Упродовж декількох років подружжя не могли дійти згоди щодо розподілу майна та не наважилося розірвати шлюб. Центром було видано доручення №55 від 05.11.2015 року та призначено адвоката **Ганну Субач** для складення позовної заяви та представництва інтересів в суді. Адвокат визначила за необхідним вирішити сімейний конфлікт шляхом сімейної медіації, яка останнім часом досить успішно використовується у сімейних суперечках.

Адвокатом було надіслано офіційного листа чоловіку клієнтки із зазначенням точної дати та часу назначеної зустрічі з метою досягнення домовленості щодо вирішення спору. Skorистувавшись порадою адвоката, клієнти зустрілися разом та обговорили умови за яких розлучення можливе без звернення до суду одного з подружжя. Наслідком чого стало взаємна згода подружжя розірвати шлюб без звернення до суду та розподіл майна за власною згодою сторін. Клієнт висловив подяку адвокату **Субач Ганні** за професійну допомогу та людську небайдужість.

До Роздільнянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулася клієнтка, малозабезпечена особа, з спадковим питанням.

Після смерті батька малолітньої доньки клієнтки, залишилася спадщина у вигляді житлового будинку, що належав йому на праві власності. Клієнтка звернулася до нотаріальної контори з Заявою про прийняття спадщини від імені малолітньої доньки, яка залишилась після смерті її батька. Мати померлого чоловіка після смерті сина від спадщини відмовилася на користь доньки спадкодавця. Інших спадкоємців виявлено не було.

Відповідно до Постанови держаного нотаріуса про відмову у вчиненні нотаріальної дії, у видачі свідоцтва про право на спадщину за законом на належну частку у праві власності на житловий будинок було відмовлено з причин неподання правовстановлюючих документів щодо належності майна спадкодавцеві.

Адвокату **Слюсару Олександрю** (доручення Роздільнянського місцевого центру № 02 від 08.07.2015 року) вдалося відстояти інтереси малолітньої дитини в судовому порядку. У результаті чого, рішенням суду було визнано житловий будинок, де проживала родина таким, що входить до складу спадщини спадкоємця, також визнано право приватної власності на 2/3 частини житлового будинку за малолітньою донькою померлого.

До Роздільнянського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулася малозабезпечена особа з трудовим питанням.

Клієнт працював в радгоспі на посаді механізатора в тракторній бригаді. З метою отримання пенсії на пільгових умовах він звернувся до Управління пенсійного фонду України в Роздільнянському районі Одеської області з заявою про призначення пенсії, до якої додав всі необхідні документи.

Після чого він отримав рішення про результати розгляду його заяви про підтвердження періодів роботи, відповідно до якого у підтвердженні періоду роботи трактористом-машиністом у період з 1983 по 2009 роки йому було відмовлено.

Адвокатом було складено позовну заяву та у судовому засіданні повністю підтримано вимоги клієнта.

Відповідно до п. «в» ст. 13 Закону України «Про пенсійне забезпечення» на пільгових умовах мають право на пенсію за віком, незалежно від місця останньої роботи: трактористи-машиністи, безпосередньо зайняті у виробництві сільськогосподарської продукції в колгоспах, радгоспах, інших підприємствах сільського господарства – чоловіки після досягнення 55 років при загальному стажі роботи не менш 25 років, з них не менш 20 років на зазначеній посаді.

Під час судового процесу за заявою адвоката було допитано свідків, які підтвердили факт того, що заявник дійсно безпосередньо був зайнятим у виробництві сільськогосподарської продукції протягом повного польового періоду в радгоспі, що значно вплинуло на рішення суду. У результаті, рішенням суду встановлено факт роботи клієнта трактористом-машиністом. Отже, завдяки роботі адвоката **Ренгач Людмили** (доручення Роздільнянського місцевого центру №85 від

23.12.2015 року) клієнт центру отримав право на призначення пенсії на пільгових умовах.

Другий одеський місцевий центр з надання БВПД

До Другого одеського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулася 82-х річна жінка, гр. Р., яка, маючи страх за своє життя, просила допомоги їй в питанні звернення до суду із заявою про виселення з її власного житлового приміщення гр. М., який веде аморальний спосіб життя та систематично вчиняє щодо неї фізичне насильство.

Встановлено, що починаючи з 1999 року гр. Р. була призначена опікуном неповнолітнього онука М.. З часу встановлення опіки М. було вселене у квартиру заявника. Проте, М. вів аморальний спосіб життя, зловживав спиртними напоями та систематично вчиняв щодо клієнта Центру фізичне насилля, створюючи неможливі умови для їх сумісного проживання. Крім цього, М. неодноразово притягувався до адміністративної відповідальності по вчиненню насильства в сім'ї та будь-які заходи запобігання і громадського впливу, роз'яснювальна робота працівників міліції виявились безрезультатними.

За дорученням Другого одеського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги за справу літньої жінки взявся адвокат **Спічак Вадим** (доручення Другого одеського місцевого центру № 04 від 15.07.2015), який підготував для клієнта відповідну позовну заяву до суду та здійснював представництво її інтересів в суді.

За результатами надання адвокатом безоплатної вторинної правової допомоги Малиновським районним судом м. Одеси було прийнято рішення виселити гр. М. з квартири, що є підставою для зняття з реєстраційного обліку місця проживання гр. М. для органів реєстрації.

Жінка-інвалід, яка отримує пенсію у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб, звернулася до Другого одеського місцевого центру з надання БВПД. Клієнт подала до Центру письмове звернення про представництво її інтересів в суді та просила допомоги їй у складанні позовної заяви про позбавлення батьківських прав її доньки П. відносно онуки, якої вона, як бабця, опікується. За зверненням жінки Центром було прийнято рішення про надання їй безоплатної вторинної правової допомоги та того ж дня доручено її справою в суді займатися адвокату **Людмилі Метлицькій** (доручення Другого одеського місцевого центру № 35 від 11.09.2015). За результатами проведеної роботи адвокатом до суду було надано документи, які підтверджували, що клієнт Центру та її онука П. зареєстровані та спільно проживають в одній квартирі. Близькі подруги позивачки письмово в суді підтвердили, що донька позивачки участі у вихованні своєї дитини не приймає, життям та розвитком не цікавиться, жодної допомоги не надає, зловживає спиртними напоями, підвищує голос і періодично застосовує фізичне насилля, у зв'язку з чим клієнтка Центру піклується за своєю онукою, повністю її утримує, матеріально забезпечує та створює для дитини всі необхідні умови для її належного виховання та розвитку. Крім цього, адвокатом до суду були надані докази, що мати дитини відповідно до постанови Малиновського районного суду м. Одеси від 07.09.2015 була визнана винною у вчиненні адміністративного правопорушення за ч. 1 ст. 173-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення за кваліфікуючою ознакою насильство в сім'ї, в зв'язку з чим її було притягнуто до адміністративної відповідальності. Належне виховання клієнткою Центру своєї онуки було підтверджено висновком органу опіки та піклування Малиновської районної адміністрації Одеської міської ради.

Завдяки роботі адвоката Метлицької Людмили Малиновським районним судом м. Одеси було винесено рішення про позбавлення гр. П. батьківських прав відносно доньки та призначення опікуном клієнта Центру.

26.02.2016 до Другого одеського місцевого центру з надання БВПД звернувся чоловік, що є інвалідом II групи та отримує пенсію у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб.

Клієнт пояснив, що 03 лютого 2016 року Київським районним судом м. Одеси, за заявою ЖБК "Київський-24", прийнято судовий наказ про стягнення з нього заборгованості по сплаті житлово-комунальних послуг у розмірі 6 256,56 грн та судового збору 689 грн.

Приймаючи таке рішення суд посилався на ст. 526 Цивільного кодексу України, яка встановлює, що зобов'язання має виконуватись належним чином відповідно до умов договору.

Вважаючи рішення Київського районного суду м. Одеси не обґрунтованим гр. Ш. подав до Центру письмове звернення про представництво його інтересів в суді та просив допомоги йому у складанні заяви про скасування судового наказу, яким постановлено стягнути з нього заборгованість по комунальним послугам.

За дорученням Другого одеського місцевого центру № 67 від 26.02.2016 адвокат **Артем Грушанський** підготував клієнту відповідну заяву до суду та довів, що між його клієнтом та стягувачем будь-яких договорів про надання послуг не укладалось, тому посилання суду на ст. 526 Цивільного кодексу України про те, що зобов'язання має виконуватись належним чином відповідно до умов договору, є необґрунтованим, а сам житлово-будівельний кооператив не довів надання гр. Ш. будь-яких послуг, оскільки документів про надані клієнту послуги ЖБК "Київський-24" до суду не надав, що свідчить про необґрунтовані вимоги стягувача до його клієнта.

Адвокат звернув увагу суду на те, що відповідно до вимог ч. 2 ст. 104 Цивільного кодексу України, п. 17 Постанови Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 14 від 23.12.2011 копія судового наказу одночасно з копіями заяви стягувача і доданих до неї документів не пізніше наступного дня після його видачі надсилається боржникові. Оскільки зазначена норма закону в частині надсилання копії заяви стягувача з доданими до неї документами судом виконана не була, вимоги стягувача є необґрунтованими та такими, що не ґрунтуються на законі.

За результатами надання адвокатом **Артемом Грушанським** безоплатної правової допомоги 30.03.2016 Київським районним судом м. Одеси було винесено ухвалу про скасування судового наказу про стягнення з гр. Ш. заборгованості по сплаті житлово-комунальних послуг.

Третій одеський місцевий центр з надання БВПД

Більше дев'яти місяців родина клієнтки центру залишалася без водопостачання через неправомірні дії «Інфоксводоканалу». Громадянка Д. звернулася до Третього місцевого центру з надання БВПД за допомогою - «Інфоксводоканал» нарахував для сплати за спожиту воду за нормативами, а не за лічильниками та здійснив томпонування (закриття) каналізаційної труби, у зв'язку з чим її сім'я була позбавлена можливості користуватися туалетом, ванною, пральною машиною.

Інтереси клієнтки у суді представляла адвокат **Майя Рудниченко** від Третього місцевого центру з надання БВПД (доручення № 60 від 08.12.2015). Адвокат звернулася до Суворовського районного суду м. Одеси з позовом до ТОВ «Інфокс» в особі філії «Інфоксводоканал» про усунення перешкод в користуванні каналізацією та стягнення моральної шкоди. Однак, судом першої інстанції у задоволенні позову було відмовлено. У подальшому адвокат склала апеляційну скаргу на рішення суду першої інстанції.

В Апеляційному суді Одеської області розглянуто апеляційну скаргу та встановлено, що відповідач у своїх запереченнях посилався на те, що лічильники, які знаходяться у квартирі клієнтки, підлягають повірці кожні 3 роки, перевірка повинна проводитись за рахунок громадянина, чого нею зроблено не було, у зв'язку з чим відповідач міг здійснити закриття (томпонування) каналізаційної труби.

Судом встановлено, «Інфоксводоканал» нарахував гр. Д. заборгованість у розмірі 3728,26 грн за спожиту воду відповідно до нормативів, а не показників лічильників. Також встановлено, що не проходження чергової повірки не є підставою для закриття каналізаційної труби, у зв'язку з чим рішення Суворовського районного суду м. Одеси скасовано. Новим рішенням постановлено задовольнити вимоги клієнтки частково, а саме: зобов'язано ТОВ «Інфокс» в особі філії «Інфоксводоканал» безкоштовно здійснити детомпонування каналізаційної труби.

Клієнтка центру надіслала листа подяки адвокату Рудниченко Майї, висловивши свою вдячність за її професійну роботу.

Арцизький місцевий центр з надання БВПД

02.03.2016 року до Арцизького місцевого центру з надання БВПД звернулася жінка -інвалід з дитинства, яка отримує пенсію у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб. До центру вона звернулася з керівником добровільного товариства інвалідів "Мрія" м. Татарбунари.

Клієнт подала до Центру письмове звернення про представництво її інтересів в суді щодо недобросовісності заявниці (її родички) яка хоче визнати її недієздатною та встановити над нею опіку задля покращення свого матеріального становища.

За зверненням жінки від 02.03.2016 року Центром було прийнято рішення про надання їй безоплатної вторинної правової допомоги та доручено її справою в суді займатися адвокату **Юрію Тропанець** (доручення Арцизького місцевого центру з надання БВПД №0309-000025 від 04.03.2016).

Адвокат, ознайомившись з фактичними обставинами та матеріалами справи, взявши до уваги численні скарги клієнтки щодо недобросовісності заявниці (її родички) а саме, що родичка хоче визнати її недієздатною та встановити над нею опіку вирішив це питання шляхом переговорів, що вплинуло на позитивне вирішення справи.

31.03.2016 заявниця направила до суду заяву з проханням залишити подану нею заяву без розгляду.

За результатом надання адвокатом Юрієм Тропанець правової допомоги ухвалою Татарбунарського районного суду Одеської області від 01 квітня 2016 року задоволено прохання заявника, та заяву з викликом заінтересованої особи - органу опіки і піклування про визнання фізичної особи недієздатною залишено без розгляду.

До Арцизького місцевого центру звернулася малозабезпечена особа, літній чоловік, з питанням визнання права власності в порядку спадкування, а саме на 1/3 частину будинку, що знаходилась у власності його померлого батька. Центром було видано доручення та призначено адвоката **Юрія Буюклі** (доручення № 0309-000010 від 17.09.2015 р.) для складення позовної заяви та представництва інтересів в суді.

Ознайомившись із фактичними обставинами справи, адвокат встановив обставини, що перешкоджають реалізації права клієнта на спадкування, а саме те, що право власності спадкодавця на відповідне майно не було зареєстровано, зважаючи на те, що у вказаному будинку клієнт проживав спільно з батьком, як до так і після смерті останнього. Після смерті спадкодавця клієнт вчасно звернувся до нотаріуса із заявою про прийняття спадщини за законом, узгодивши правову позицію з клієнтом, адвокатом було прийняте рішення щодо вирішення даного питання у судовому порядку.

Адвокатом Юрієм Буюклі було складено та подано до Суду позовну заяву. Рішенням Суду позовні вимоги клієнта задоволені у повному обсязі та визнано право власності на спадкове майно.

Клієнт висловив подяку у вирішенні його питання.

Успіхи адвокатів Полтавщини

Кременчуцький місцевий центр з надання БВПД

Адвокат **Радченко Вікторія** (доручення №85 від 14.12.2015р.) 03.02.2016р. Кременчуцький районний суд розглянув цивільну справу за позовом ПАТ "Кременчукгаз" до Романаць Петра Петровича про стягнення заборгованості за спожитий природний газ зустрічним позовом Романаць П.П. до ПАТ "Кременчукгаз" про визнання незаконним та скасування розрахунку суми збитків та відшкодування шкоди.

В ході підготовки до судового розгляду адвокатом було складено зустрічний позов, підготовлено клопотання про ознайомлення з матеріалами цивільної справи, про виклик свідка, виступ у дебатах.

За результатами судового розгляду 03.02.2016р. Рішенням Кременчуцького районного суду в задоволенні позову ПАТ "Кременчукгаз" до Романаць П.П. про стягнення заборгованості за спожитий природний газ-відмовлено. Зустрічну позовну заяву Романаць П.П. до ПАТ "Кременчукгаз" про визнання незаконним і скасування розрахунку суми збитків та відшкодування шкоди -задоволено.

Адвокат : **Шамшурін Юрій** (доручення № 75 від 04.12.15 р.) До Кременчуцького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулись особи, які перебувають під юрисдикцією України, якщо середньомісячний сукупний дохід їхньої сім'ї нижчий суми прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до Закону України «Про прожитковий мінімум» для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення.

Звернулась до Центру за рекомендацією іншої особи.

В позовній заяві гр. С. прохав позбавити гр. Ж. батьківських прав відносно неповнолітніх дітей, стягнути аліменти на утримання дітей до досягнення ними повноліття, покласти на відповідача судові витрати пов'язані з розглядом справи, під час попереднього судового засідання витребувати в органі опіки і піклування Автозаводської районної ради матеріали справи щодо надання висновку про позбавлення батьківських прав відповідача.

Рішенням Автозаводського районного суду м. Кременчука від 13.04.16 р. Частково задоволено позовні вимоги гр. С. та винесено рішення щодо позбавлення батьківських прав гр. Ж. відносно дітей 1999 р.н., 2001 р.н. та 2005 р.н. та стягнення аліментів.

Успіхи адвокатів Рівненщини

Дубенський місцевий центр з надання БВПД

Демидівський суд задовільнив цивільний позов сільського жителя до свого односельця, який жорстоко його побив 10 років тому. Суддя зобов'язав стягнути з відповідача майже 23 тисячі гривень матеріальної та 40 тисяч гривень моральної шкоди. Інтереси потерпілого в суді представляв **Микола Лейковський**.

Розглянувши справу у відкритому судовому засіданні, суд встановив, що відповідач зі спільниками восени 2005-го року, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, на ґрунті особистих неприязних відносин побив позивача. Зокрема, відповідач умисно наніс поваленому ним на землю позивачеві не менше п'яти ударів ногами в живіт. Цим заподіяв тяжкі тілесні ушкодження. Як встановили експертиза та слідство, удари спільників, які були нанесені потерпілому, призвели до закритої черепно-мозкової травми, струсу головного мозку, забою голови, носа, обох ліктьових суглобів, колінного суглобу, грудної клітки, рук.

Відповідача відразу притягнули до кримінальної відповідальності та звинуватили у заподіянні умисного тяжкого тілесного ушкодження, небезпечного для життя в момент заподіяння. Через заподіяні тілесні ушкодження потерпілий тривалий час перебував на стаціонарному та амбулаторному лікуванні, під час яких поніс великі витрати на лікування та реабілітацію.

Слідство та судова тяганина затягнулися на роки. Ухвалою Дубенського міськрайонного суду в 2015 році кримінальне провадження з обвинувачення було закрито в зв'язку з закінченням строків давності.

Як пояснив адвокат потерпілого **Микола Лейковський** (який діяв за дорученням центру 017/1-0000090 від 21.12.2015), клієнт витратив десятки тисяч гривень на лікування:

– Під час амбулаторного лікування мій клієнт тривалий час приймав ліки, крім того, лікарі призначили йому вітамінізоване харчування. На лікування потерпілий витратив десятки тисяч гривень. А внаслідок отриманих травм та погіршення стану здоров'я він не міг влаштуватися на роботу, а тому втратив заробіток.

Суд вивчив документи, надані адвокатом потерпілого, чеки на придбання медичних препаратів, проїзні квитки тощо та прийняв рішення стягнути з відповідача матеріальну шкоду, завдану злочинцем, розміром 23 тис. та 40 тис. гривень моральної шкоди та на користь держави судовий збір в розмірі 600 гривень. Рішення суду набрало законної сили, апеляційна скарга не було подана.

Сарненський місцевий центр з надання БВПД

Клієнтка звернулась до Сарненського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги з проханням допомогти їй у вирішенні питання щодо стягнення із Сарненського районного центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді матеріальної допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами. Центр призначив клієнтці адвоката **Віталія Хомюка** за дорученням від 19.08.2015 №017/3-0000021.

Адвокат склав та подав позовну заяву до Сарненського районного суду, в якій просив зобов'язати Сарненський районний

центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді здійснити нарахування та виплату матеріальну у зв'язку з вагітністю та пологами за листками непрацездатності. Свої позовні вимоги обґрунтовували тим, що клієнтка перебувала у трудових стосунках із відповідачем і надала в бухгалтерію відповідача листки непрацездатності для оплати допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, однак кошти їй досі не нараховані та не виплачені. Зазначили, що відповідно до ст.ст. 38, 39 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» позивачка має право на підставі листків непрацездатності на отримання допомоги по вагітності і пологам за весь період відпусток в розмірі 100% середньої заробітної плати, на яку нараховуються страхові внески.

Представник відповідача проти позову заперечив, мотивуючи тим, що посада, яку обіймала позивачка, в штатному розписі на момент пред'явлення нею листків непрацездатності відсутня у зв'язку із скороченням штату працівників, а тому можливості виплатити кошти у них не має.

За результатами розгляду даної справи, рішенням Сарненського районного суду від 08.02.2016 року позовні вимоги задоволені. Зобов'язано Сарненський районний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді нарахувати та виплатити позивачці за листками непрацездатності допомогу у зв'язку з вагітністю та пологами.

Успіхи адвокатів Сумщини

Шосткинський місцевий центр з надання БВПД

До Шостинського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернувся громадянин з питанням щодо встановлення факту, що має юридичне значення у зв'язку з неможливістю в управлінні праці та соціально-го захисту оформити соціальну допомогу. Оскільки, в свідоцтві про народження прізвище чоловіка записано, як «Зуєв», однак при отриманні паспорта громадянина України прізвище записано, як «Зуєв» та в подальшому всі інші документи були складені на прізвище «Зуєв». Пізніше в клієнта народилися діти Зуєв Є.Л та Зуєва О.Г.

У зв'язку з даними розбіжностями людина не може оформити соціальну допомогу як малозабезпечена сім'я. Чоловік є малозабезпеченою особою отже, має право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги. Про можливість отримати безоплатну вторинну правову допомогу громадянин дізнався з місцевої газети.

Центром було прийнято рішення щодо надання доручення адвокату з метою представлення інтересів клієнта у суді. Під час зустрічі з адвокатом клієнт розповіла суть справи. Адвокат **Матеко Лариса** (доручення № 000-0000025 від 07 грудня 2015 року) складала позовну заяву про встановлення факту, що має юридичне значення. Рішенням Шосткинського міськрайонного суду від 28.01.2016 № № 589/5776/15-ц встановлено факт, що «Зуєв Л.Д.» та «Зуєв Л.Д.» є однією і тією ж особою і є батьком неповнолітніх дітей Зуєвої Є.Л та Зуєва О.Г.

До Шостинського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулася малозабезпечена особа, про можливість отримати безоплатну вторинну правову допомогу дізналася з рекомендації іншої особи. Громадянка повідомила, що її племінниця в серпні 2015 році звернулася до Шосткинського міськрайонного суду з позовом про встановлення факту належності на праві власності померлим квартири та визнання права власності на квартиру в порядку спадкування за законом, який обґрунтувала, що вона є дочкою померлого рідного брата клієнтки, батьки якого померли в 2009 році, за життя батько, дід та баба позивачки набули у власність у рівних частках квартиру. Інших спадкоємців після смерті батька не має, і тому просить визнати за нею право власності на квартиру. Оскільки рішенням Шосткинського міськрайонного суду від 16.09.2015 були задоволені позовні вимоги племінниці були задоволені в повному обсязі, а тому жінка дізнавшись про вищевказане рішення суду вона не могла з ним погодитися, вбачаючи наявне порушення своїх прав вона була змушена звертатися до Шостинського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Для складання процесуальних документів та представництва інтересів клієнта у суді центр видав доручення адвокату **Ларисі Матеко** (доручення № 000-0000025 від 07 грудня 2015 року), яка підготувала заяву про поновлення строку на апеляційне оскарження Шосткинського міськрайонного суду Сумської області від 16.09.2015 та апеляційну скаргу на рішення Шосткинського міськрайонного суду Сумської області від 16.09.2015 в інтересах заявника, в якій зазначила, що вважає вищевказане рішення суду незаконним та необґрунтованим, судом неповно з'ясовано обставини, що мають значення для справи, порушено норми матеріального та процесуального права. В порушення вимог процесуального закону, суд першої інстанції не визначився з суб'єктом складом в справі та не з'ясував та не перевірів коло спадкоємців.

Апеляційним судом Сумської області було розглянуто вищезазначену апеляційну скаргу та задоволено в повному обсязі, рішення Шосткинського міськрайонного суду від 16.09.2015 скасовано.

До Шосткинського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулася особа, з проханням допомогти їй позбавити права користування квартири свого колишнього зятя, в якій він не проживає та не сплачує комунальні послуги. Вона повідомила, що вона є власником квартири, у 2003 році її донька зареєструвала шлюб з чоловіком, для того щоб він зміг отримати громадянство України та на його прохання зареєструвала у квартирі. На початку 2008 року він виїхав до м. Київ і на сьогоднішній день там же й проживає.

Центр видав доручення адвокатів **Островській Ганні** (доручення № 000-0000019 від 21 листопада 2015 року). Адвокат

склала позовну заяву про визнання особи такою, що втратила право користування житловим приміщенням. В позовній заяві адвокат посилалась на норми статті 405 Цивільного Кодексу України, яка передбачає, що члени сім'ї власника житла, які проживають разом з ним, мають право користуватись цим житлом. Член сім'ї власника втрачає право користування житлом у разі відсутності члена сім'ї без поважних причин понад один рік. Заслухавши учасників процесу та дослідивши додані до позовної заяви документи, суд прийшов до висновку про задоволення позовних вимог клієнтки. Заочним рішенням Шосткинського міськрайонного суду від 15.02.2016 позовні вимоги клієнтки задоволено у повному обсязі.

До Шосткинського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулася особа, яка перебуває під юрисдикцією України, та середньомісячний дохід її сім'ї нижче суми прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до Закону України «Про державний бюджет України на 2016 рік» з питанням встановити факт родинних відносин, для того щоб він зміг реалізувати свої спадкові права. Про можливість отримання безоплатної вторинної правової допомоги дізнався з інтернет - ресурсу. Чоловік повідомив, що його бабуся розірвала шлюб з його дідусям в 1963 році та змінила своє прізвище на дошлюбне. Після смерті бабусі відкрилась спадщина у вигляді кімнати в квартирі. Однак при зверненні до нотаріуса, у прийнятті заяви при прийнятті спадщини після спадкодавця, чоловіку було відмовлено в зв'язку з тим, що факт родинних відносин між ним та покійною не підтверджується документально. Факт родинних відносин між фізичними особами (п. 1 ч. 1 ст. 256 ЦПК) встановлюється у судовому порядку, коли цей факт безпосередньо породжує юридичні наслідки для заявника, має значення для охорони прав та інтересів особи або створення умов здійснення нею особистих немайнових чи майнових прав (право на спадщину, право на пенсію у зв'язку із втратою годувальника, одержання компенсації тощо).

Працівники центру видали доручення адвокату. Адвокат **Ганна Островська** (доручення № 000-0000019 від 21 листопада 2015 року) підготувала заяву до суду в порядку окремого провадження та здійснила представництво у суді інтересів заявника. Рішенням Шосткинського міськрайонного суду від 25 лютого 2016 року заяву задовольнили та встановили факт родинних відносин, а саме те, що померла була бабусею заявника.

В січні 2016 року до Шосткинського місцевого центру за наданням безоплатної вторинної правової допомоги звернулася жінка, яка має є інвалідом з проханням встановити факт належності земельної ділянки та визнати за нею право власності на земельну ділянку в порядку спадкування. Про можливість отримати безоплатну вторинну правову допомогу вона дізналася від недержавної організації.

За дорученням Шосткинського МЦ з надання БВПД було призначено адвоката **Олега Мароко** (доручення № 2016-0000009 від 22 січня 2016 року). На виконання вказаного доручення адвокатом складено відповідну позовну заяву до Конотопського міськрайонного суду Сумської області. Заява була мотивована тим, що у жовтні 2012 року в позивачки померла мати, яка за життя склала заповіт та заповідала все своє майно своїй доньці. У березні 2013 року заявник звернулася до Шосткинської державної нотаріальної контори з питанням прийняти спадщину після померлої, де нотаріусом була здійснена реєстрація спадкового майна. Варто зазначити, що померла за життя не здійснила державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно, що дало б змогу позивачки стати власником земельної ділянки. За таких умов позивачка позбавлена оформити право власності на земельну ділянку і вимушена захищати своє право на спадщину в судовому порядку

Зазначені доводи адвоката та представлені докази суд взяв до уваги і постановив рішення, яким вимоги клієнтки були задоволені в повному обсязі, а саме за жінкою встановлений факт належності земельної ділянки та визначено право власності на земельну ділянку.

Сумський місцевий центр з надання БВПД

До Сумського місцевого центру звернувся клієнт для отримання правової консультації з житлового питання. Про можливість отримати безкоштовну консультацію та безоплатну вторинну правову допомогу він дізнався по рекомендації та направленню з недержавної правозахисної організації.

Працівники Сумського місцевого центру роз'яснили клієнту хто має право на безоплатну вторинну правову допомогу відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» та які правові послуги можна отримати в центрі правової допомоги. Клієнт надав всі необхідні документи та довідки, які підтверджують його право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги, як малозабезпеченої особи. Він мав наміри визнати у судовому порядку, зареєстровану у його квартирі особу такою, що втратила право користування квартирою. Для вирішення його питань йому було призначено адвоката **Бороха Валерія Миколайовича** який звернувся з позовом до Сумського районного суду Сумської області.

Адвокат **Борох Валерій** (доручення №0000009 від 16.01.2016 року), як представник відповідача, представляв інтереси клієнта у суді та зміг належним чином обґрунтувати вимоги клієнта. Позовні вимоги клієнта були задоволені. В судовому порядку визнано, що відповідачка втратила право користування квартирою. Клієнт задоволений, бо тепер він не мав перешкод для розпорядження своєю власністю.

До Сумського місцевого центру звернулася малозабезпечена громадянка, яка дізналася про можливість отримання правової допомоги від знайомого. Клієнтка мала наміри оскаржити судовий наказ по справі № 592/12237/15 про стягнення заборгованості за спожиту електричну енергію на користь ПАТ «А». Працівниками центру їй було роз'яснено порядок

оскарження судового наказу та що його необхідно вирішувати в судовому порядку. Після подання необхідних документів для підтвердження права заявника на отримання безоплатної вторинної правової допомоги, як малозабезпеченої особи, жінці призначили адвоката.

Центром було прийнято рішення щодо надання доручення адвокату з метою представлення інтересів клієнта у суді. Під час зустрічі з адвокатом клієнт розповіла суть справи та надала необхідні документи. Адвокат **Семиволос Володимир** (доручення №000029 від 12.02.2016 року) склав заяву про скасування судового наказу. Заява направлена до Ковпаківського районного суду. У судовому засіданні захисник підтримав вимоги заяви у повному обсязі. Представник ПАТ «А» заперечив проти задоволення заяви.

Суд дослідивши матеріали справи, позовні вимоги задовольнив, судовий наказ скасував. Клієнтка була задоволена діями адвоката **Семиволоса Володимира**, про що повідомила працівників центру під час моніторингу даного доручення.

До Сумського місцевого центру з надання вторинної правової допомоги звернулася малозабезпечена громадянка, яка дізналася про можливість отримання правової допомоги від знайомої. Їй необхідна була правова допомога з питань трудового законодавства. Вона мала наміри визнати незаконним та скасувати наказу про звільнення з роботи, поновлення на роботі та стягнення заробітної плати за час вимушеного прогулу. У ході консультації вона повідомила, що перебувала у трудових відносинах з Обласним комунальним закладом. Наказом вона була звільнена з роботи за власним бажанням. З таким рішенням роботодавця громадянка не погоджувалася, вважала наказ незаконним та таким, що порушує її трудові права.

Після пред'явлення клієнткою всіх документів необхідних для надання безоплатної вторинної правової допомоги, та підтвердження статусу малозабезпеченої особи, цього ж дня Сумським центром видано доручення №000063 від 20.11.2015 року про призначення адвоката **Кондратенко Світлану** для представлення інтересів заявниці в суді. Адвокатом було складено позовну заяву та направлено до розгляду до Ковпаківського районного суду міста Суми.

В ході судового засідання було встановлено, що клієнткою дійсно була подана заява про звільнення з роботи за власним бажанням, але у вказаній заяві вона не зазначила будь-яких поважних причин для звільнення та мала бути звільнена через два тижні. Однак, громадянка була звільнена в день подачі заяви. Незаконність її звільнення вона мотивувала тим, що написала заяву не за власним бажанням, а внаслідок тиску з боку адміністрації закладу. Крім того, вона зверталася до Управління Держпраці у Сумській області, до управління охорони здоров'я зі скаргами на дії адміністрації закладу, що безумовно викликало незадоволення з боку останнього. Роботодавець виніс наказ про звільнення її з роботи не давши можливості відпрацювати передбачені законом два тижні, що свідчило про відсутність бажання на звільнення з роботи.

В результаті діяльності адвоката у судовому процесі, суд прийшов до висновку, що чинне трудове законодавство не передбачає можливості скорочення встановленого законом строку попередження власника або уповноважений ним орган про розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Єдиний виняток - це звільнення працівника з поважних причин (через неможливість продовжувати роботу), що в даному випадку не мало місця, оскільки у заяві про звільнення за власним бажанням клієнтка центру не зазначила будь-яких поважних причин для звільнення, які передбачені частиною 1 статті 38 Кодексу законів про працю України. Таким чином, наказ про звільнення з посади за власним бажанням було визнано незаконним, особу було поновлено на роботі та стягнуто заробітну плату за час вимушеного прогулу. Внаслідок професійних дій адвоката **Кондратенко Світлани**, ще одна справа вирішилась позитивно для клієнта Сумського місцевого центру.

До Сумського місцевого центру звернулася клієнтка для отримання правової консультації з житлового питання. Про можливість отримати безкоштовну консультацію та безоплатну вторинну правову допомогу вона дізналася по радіо.

Працівники Сумського місцевого центру роз'яснили клієнтці хто має право на безоплатну вторинну правову допомогу відповідно до Закону України «Про безоплатну правову допомогу» та які правові послуги можна отримати в центрі правової допомоги. Клієнтка надала всі необхідні документи та довідки, які підтверджують її право на отримання безоплатної вторинної правової допомоги, як малозабезпеченої особи. Вона мала наміри визнати у судовому порядку, зареєстрованого у її квартирі особу такою, що втратила право користування квартирою. Для вирішення цього питання їй було призначено адвоката **Безверху Ганну** (доручення №000005 від 10.07.2015 року) яка звернулася з позовом до Ковпаківського районного суду міста Сум.

Адвокат **Безверха Ганна**, представляла інтереси клієнтки у суді та змогла належним чином обґрунтувати вимоги клієнтки. Позовні вимоги були задоволені в повному обсязі. В судовому порядку визнано, що відповідач втратив право користування квартирою. Клієнтка була задоволена, бо тепер не мала перешкод для розпорядження своєю власністю.

До Сумського місцевого центру звернувся інвалід 3 групи загального захворювання, який дізнався про можливість отримання правової допомоги з програми телебачення. Клієнт мав низку матеріальних проблем у зв'язку з хворобою, тому хотів зменшити розмір аліментів на утримання своєї неповнолітньої доньки. Працівниками центру було роз'яснено порядок вирішення даного питання в судовому порядку. Центром було прийнято рішення щодо надання доручення адвокату з метою представлення інтересів клієнта у суді. Під час зустрічі з адвокатом клієнт розповів суть справи. За рекомендацією адвоката **Нікітченко Євгенії** (доручення №000092 від 25.12.2015 року) він зібрав необхідні документи та довідки. Адвокат склав заяву про зменшення суми аліментів. Заява направлена до Краснопільського районного суду

Сумської області. У судовому засіданні захисник підтримала вимоги заяви у повному обсязі. Суд дослідивши матеріали справи, позовну заяву задовольнив у повному обсязі, було встановлено розмір аліментів у твердій грошовій сумі та зменшено до 200 гривень. Клієнт був задоволений діями адвоката **Нікітченко Євгенії**, про що повідомив працівників центру під час моніторингу даного доручення.

До Сумського місцевого центру з надання вторинної правової допомоги звернувся громадянин, який обвинувачувався у скоєнні порушення правил дорожнього руху, передбачених статтею 124 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Він дізнався про можливість отримання правової допомоги та був направлений на консультацію до місцевого центру з недержавної організації. У ході консультації він повідомив обставини, за яких відбулося правопорушення. Йому було рекомендовано зібрати необхідний пакет документів для отримання безоплатної вторинної правової допомоги.

Після пред'явлення клієнтом всіх документів необхідних для надання безоплатної вторинної правової допомоги, та підтвердження статусу малозабезпеченої особи, цього ж дня Сумським центром видано доручення про призначення адвоката **Шудренко Тетяну** (№000034 від 23.02.2016 року) для представлення його інтересів в суді. Адвокатом було складено позовну заяву та направлено до розгляду до Зарічного районного суду міста Суми.

В ході судового засідання було встановлено, що клієнт дійсно скоїв адміністративне правопорушення на автомобілі, був неуважний, не витримав безпечної швидкості руху, втратив контроль над автомобілем, в результаті чого допустив зіткнення з автомобілем, який рухався в попутному напрямку, внаслідок чого автомобілі отримали механічні пошкодження. В судовому засіданні клієнт визнав свою провину, та пояснив, що дорожнє покриття не було почищене від льоду, тому він допустив зіткнення.

В результаті діяльності адвоката у судовому процесі, зібраних належних доказів, клієнт був звільнений від адміністративної відповідальності в зв'язку з малозначністю вчиненого правопорушення, і суд обмежився усним зауваженням. Внаслідок професійних дій адвоката **Шудренко Тетяни**, ще одну справу вирішили позитивно для клієнта Сумського місцевого центру.

Конотопський місцевий центр з надання БВПД

Мешканка міста Конотоп, інвалід третьої групи, дізнавшись з місцевого телебачення про можливість безоплатно скористатися послугами адвоката, звернулася в Конотопський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги з питанням щодо стягнення аліментів на повнолітню дитину, яка продовжує навчання в університеті. Зі слів клієнтки її колишній чоловік добровільно не надає коштів на утримання доньки, тому змушена звертатися до суду.

Так як жінка є інвалідом третьої групи, вона безсумнівно належить до суб'єкта надання безоплатної вторинної правової допомоги. Після надання підтверджуючих документів для представництва її інтересів в суді та складання відповідних процесуальних документів заявниці був призначений адвокат з багаторічним досвідом **Марина Черняк** (доручення № 74/559 -01 від 17 грудня 2015 року).

У відповідності зі статтями 198 -199 Сімейного Кодексу України батьки зобов'язані утримувати своїх повнолітніх непрацездатних дітей, які потребують матеріальної допомоги або продовжують навчання. Мінімальний розмір аліментів на одну дитину не може бути меншим, ніж 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку у твердій грошовій сумі і або у частці від заробітку, доходу платника аліментів.

Адвокат провела попередній аналіз справи та склала обґрунтовану позовну заяву до суду. Проведення було відкрито. В результаті позовні вимоги заявниці центру задоволені в повному обсязі. Суд вирішив стягувати з відповідача аліменти на утримання повнолітньої доньки в розмірі певної частки усіх видів його заробітку щомісяця. Суд вирішив стягувати з відповідача аліменти на утримання повнолітньої доньки в розмірі певної частки усіх видів його заробітку щомісяця.

У лютому 2016 року мешканець міста Конотопа звернувся до Конотопського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги з питанням щодо стягнення боргу з особи, якій свого часу заплатив завдаток за купівлю земельної ділянки. Жінка написала власноруч боргову розписку та зазначила, що у разі неможливості продажу йому земельної ділянки, вона поверне указану суму до кінця 2015 року. Однак кошти так і не були повернуті. Жінка не йде на контакт і віддати борг відмовляється. Ошуканий чоловік з відчаєм звернувся за допомогою до центру.

У ході попередньої роботи з клієнтом конотопчанину було надано роз'яснення, що зазначене питання він може вирішити в судовому порядку. Після підтвердження належності даної особи до суб'єкта надання безоплатної вторинної правової допомоги було прийнято письмове звернення на здійснення представництва інтересів в суді та складання процесуальних документів. За справу взялась адвокат з багаторічним досвідом **Раїса Овчинникова** (доручення № 14/1801-0027622-02 від 04 лютого 2016).

Як виявилось, після детального ознайомлення адвоката з матеріалами справи, жінка не могла виконати обіцяне, оскільки у неї на момент отримання авансу та здійснення домовленості, земельної ділянки у приватній власності не було. У тексті розписки йшлося саме про завдаток, але, оскільки відповідно до вимог ст.657 Цивільного кодексу України, продаж землі вчиняється лише з нотаріальним посвідченням, то сплачена чоловіком сума в силу ст.570 Цивільного кодексу України могла бути лише авансом.

Овчинникова Раїса підготувала вмотивовану позовну заяву до суду з обґрунтованими згідно чинного законодавства вимогами даного позову. Як результат, позовні вимоги заявника Конотопського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги задоволені в повному обсязі. Суд вирішив стягнути з боржниці на користь клієнта центру

всю суму боргу.

У листопаді 2015 року до Конотопського місцевого центру з надання БВПД за рекомендацією знайомої звернулася молода жінка з питанням визнання батьківства за рішенням суду відносно свого сина та стягнення аліментів на його утримання. З розповіді клієнтки стало зрозумілим, що після весілля (з реєстрацією шлюбу вирішили почекати), вони з чоловіком стали проживати разом. Згодом у них народився син. Після народження дитини жінка та чоловік проживали фактично однією сім'єю, але останнім часом між ними стали виникати сварки та непорозуміння. Батько відмовився визнати дитину, внаслідок чого відповідно до ч.1 ст.135 СК України у свідоцтві про народження, в графі батько, вчинений запис зі слів матері. Згодом жінка, зібравши свої речі, разом з дитиною переїхала жити до своєї бабусі. Клієнтка з відчаєм пояснила, що на даний час дитина проживає з нею і знаходиться повністю на її утриманні. Добровільно коштів на утримання сина чоловік не надає, тому змушена звертатися до суду.

Після надання необхідних уточнюючих довідок на підтвердження права на безоплатну вторинну правову допомогу, як особі, у якої середньомісячний сукупний дохід сім'ї нижчий суми прожиткового мінімуму, заявниці був призначений адвокат **Марина Прокоп'єва** (доручення № 45 від 09.11. 2015 року).

Результат. Дана справа тривала майже пів року. Адвокатом було детально досліджене дане питання, проведений попередній аналіз справи, зроблені численні запити до Центральної районної лікарні, де перебувала на обліку вагітна жінка, та складена позовна заява до суду. Після проведення призначеної судом судово-медичної експертизи у м. Києві, двох тривалих судових засідань, чоловік визнав вимоги позову і не заперечував їх задоволенню. В результаті позовні вимоги заявниці Конотопського місцевого центру були задоволені в повному обсязі. Суд зобов'язав Відділ реєстрації актів цивільного стану внести зміни в актовий запис про народження дитини, а з батька (відповідача) були стягнені аліменти на утримання сина та понесені заявницею судові витрати.

Успіхи адвокатів Хмельниччини

Хмельницький місцевий центр з надання БВПД

Цивільний позов про стягнення матеріальної та моральної шкоди у розмірі майже 60 тисяч гривень підготувала адвокат **Ольга Осередчук**, призначена для представництва інтересів потерпілого у кримінальному провадженні Хмельницьким місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

До Хмельницького місцевого центру з надання БВПД за рекомендацією знайомих звернувся чоловік з проханням призначити йому адвоката для представництва його інтересів як потерпілого у кримінальному провадженні. За обставинами справи клієнт є потерпілим від злочину, передбаченого частиною 1 статті 121 Кримінального кодексу України (умисне тяжке тілесне ушкодження). Відповідно до доручення центру від 10 грудня 2015 року № 117 чоловікові було призначено адвоката — Ольгу Осередчук, яка підготувала цивільний позов про стягнення матеріальної (у розмірі 6 752, 71 грн) та моральної (у розмірі 50 000 грн) шкоди.

За результатами розгляду кримінальної справи вироком суду першої інстанції від 25 лютого 2016 року позов задоволено у повному обсязі.

Успіхи адвокатів Чернівецьчини

Чернівецький місцевий центр з надання БВПД

21 грудня 2015 року Чернівецьким місцевим центром з надання БВПД видано доручення № 84 адвокату **Андрію Данку**. Суть справи: 21 грудня інвалід другої групи звернувся до Чернівецького МЦ з метою надання БПД для представництва її інтересів в суді, як потерпілого в кримінальному провадженні. Її сина вбили, а за цим фактом було відкрито кримінальне провадження за ч. 1 ст. 115 КК України. Природно, що смерть сина спричинило маральні страждання потерпілій. Крім того, покійний син був єдиним годувальником, та лише він міг допомогти по господарству.

Адвокатом подано цивільний позов про відшкодування моральної шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, в розмірі 200 000 грн. Рішенням суду задоволено позовні вимоги в повному обсязі та стягнуто з винної особи на користь позивачки 200 000 грн. моральної шкоди.

Вижницький місцевий центр з надання БВПД

20 липня 2015 року Вижницьким МЦ видано доручення №3 адвокату **Михайлу Ковалюку**.

У квітні 2007 році між ПАТ КБ «ПриватБанк» та громадянином Б. укладено кредитний договір, відповідно до якого останній отримав кредит у розмірі 90000 грн. зі сплатою 14% річних на суму залишку заборгованості за кредитом з кінцевим терміном повернення 03.04.2017 року. В для забезпечення виконання зобов'язання між банком та громадянином Б. укладено договір іпотеки на нерухоме майно (житловий будинок) вартістю 112500 грн. Окрім договору іпотеки, для забезпечення виконання зобов'язання за кредитом, між страховою компанією та громадянином Б. укладено договір особистого страхування. У травні 2007 році внаслідок страхового випадку банк отримав від страхової компанії страхові суми в розмірі 67 500 грн. Крім того, страхова сума в розмірі 45 045 грн. надійшла на рахунок ПАТ КБ «ПриватБанк», однак безпідставно не була зарахована в рахунок погашення кредитної заборгованості. Також, у період з жовтня 2009 по жовтень 2010 банк отримав від громадянина Б. в рахунок погашення заборгованості за кредитним договором ще 12739, 62 грн. Таки чином загальна сума виплат на користь ПАТ «ПриватБанк» перевищила суму, яка підлягала поверненню за користування кредитними коштами, на 17237 грн.

Адвокат системи БВПД, вивчивши матеріали справи, встановив, що банк безпідставно користувався коштами особи та подав позов про захист прав споживачів та стягнення боргу з ПАТ «ПриватБанк».

Рішенням Вишницького районного суду стягнуто з банку на користь особи суму заборгованості.

Успіхи адвокатів Чернігівщини

Чернігівський місцевий центр з надання БВПД

Адвокату **Оксані Могілевець** було видано доручення Чернігівським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги від 30.11.2015 року № 1-45/15 для надання клієнту відповідних правових послуг. Відновлення порушених прав потребував чоловік з малозабезпеченої сім'ї стосовно визнання дій протиправними та оскарження протоколу у справі про адміністративне правопорушення.

Після зустрічі з батьком, адвокат вивчила обставини справи, надала правову допомогу та взяла участь у відповідних судових засіданнях.

І вже 17 грудня 2015 року Чернігівський районний суд Чернігівської області у відкритому судовому засіданні розглянув справу про адміністративне правопорушення, щодо батьків дитини, яка начебто, прогуляла уроки. Клієнта намагалися притягнути до адміністративної відповідальності за частиною першою статті 184 КУпАП. Згідно з протоколом про адміністративне правопорушення було встановлено, що неповнолітній син клієнта пропускав заняття без поважних причин, отже батько дитини (клієнт) не виконує батьківських обов'язків по вихованню неповнолітнього сина, що призвело до таких наслідків, за що передбачена адміністративна відповідальність за частиною першою статті 184 КУпАП. Така відповідальність тягне за собою штраф у розмірі від 17 до 51 грн. В ході роботи з сім'єю, адвокат дізнався, що сім'я багатодітна. За місцем проживання характеризувалися виключно позитивно, дітей виховують порядними та гідними, дбають про їх всебічний розвиток. Хлопчик, що пропустив навчання, у школі також характеризується виключно позитивно, є дисциплінованим і відповідальним учнем. Згідно з довідкою із Дитячої стоматологічної поліклініки 19 листопада був звільнений від занять. Адвокатом батька хлопчика до початку розгляду справи по суті було подано клопотання про приєднання до матеріалів справи копії протоколу про адміністративне правопорушення, що був вручений клієнту, зміст якого не відповідає оригіналу. У судовому засіданні він свою вину не визнав, та надав суду довідку на підтвердження факту перебування його сина у день скоєння адміністративного правопорушення в дитячій стоматологічній клініці.

Також у суді було встановлено, що в протоколі про адміністративне правопорушення не зазначено вік неповнолітнього сина клієнта, а також, які саме передбачені законодавством обов'язки не виконує клієнт по відношенню до своєї неповнолітньої дитини. Крім того, другий екземпляр протоколу не відповідає змісту оригіналу. Чернігівський районний суд Чернігівської області 17 грудня 2015 року постановив – протокол про притягнення клієнта до адміністративної відповідальності за частиною першою статті 184 КУпАП та додані до нього матеріали направити прокурору Чернігівської місцевої прокуратури для перевірки дій посадової особи, уповноваженої складати протоколи.

10 лютого 2016 року Чернігівський районний суд Чернігівської області прийняв рішення про закриття провадження по справі відносно клієнта за частиною першою статті 184 КУпАП у зв'язку з відсутністю складу адміністративного правопорушення.

До Чернігівського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулася жінка, що є інвалідом другої групи, яка отримує пенсію у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб, з питанням про визнання права власності на майно в порядку спадкування. Оформляючи спадщину після смерті своєї матері, жінка зіткнулася з проблемами щодо відсутності правовстановлюючих документів на спадкове майно. Тому, нотаріусом їй було відмовлено у видачі свідоцтва про право на спадщину за законом. Для того, що допомогти жінці у вирішенні складної життєвої ситуації, центром було прийнято рішення про призначення адвоката. Представником клієнтки з метою захисту її прав було призначено адвоката **Логвіна Сергія**. Отримавши доручення центру від 24.09.2015 р. № 1-25/15, адвокат зустрівся з клієнткою, дослідив обставини справи та склав позовну заяву. Позовні вимоги були адресовані до Сибірьської сільської ради Ріпкинського району Чернігівської області (відповідача) про визнання права власності на 11/12 частин житлового будинку з надвірними будівлями, зазначивши, що частина будинку належала матері клієнтки. 1/12 частина майна належала клієнтці на праві приватної власності. В судовому засіданні встановлено, що частина нерухомого майна перебувала у власності спадкодавця, однак правовстановлюючі документи на домоволодіння відсутні у зв'язку з тим, що діючим на момент спорудження житлового будинку законодавством, державна реєстрація такого майна не вимагалась. Представник відповідача надіслав до суду заяву про визнання позову. Рішенням Ріпкинського районного суду Чернігівської області від 03 лютого 2016 року позов задоволено. За клієнткою визнано право власності на житловий будинок з надвірними будівлями.

Ніжинський місцевий центр з надання БВПД

До Ніжинського місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулася жінка, що є інвалідом першої групи, яка отримує пенсію у розмірі менше двох прожиткових мінімумів для непрацездатних осіб, за допомогою у складанні позову про виділення ідеальної частки житлового будинку в натурі із спільної часткової власності та здійснення представництва її інтересів у суді. Представником клієнтки з метою захисту її прав було призначено адвоката **Володимира Кухту**. Отримавши доручення центру від 06.08.2015 р. № 7/15, адвокат зустрівся з клієнткою, дослідив об-

ставини справи та склав позовну заяву. Будинок, в якому проживала жінка, належав їй та відповідачу на праві спільної часткової власності. Частка клієнтки у праві спільної часткової власності у будинку становила 3/4, відповідача - 1/4. Однак між сторонами виник спір щодо порядку користування спірним майном. Адвокат звернувся в інтересах клієнтки до суду з позовом до відповідача про виділ в натурі частки із майна, що є в спільній частковій власності. В ході судового розгляду адвокатом також було заявлено клопотання про призначення судової будівельно-технічної експертизи з метою визначення можливості розподілу об'єктів нерухомого майна та розробки варіантів розподілу будинку та господарських споруд. Рішенням Ніжинського міськрайонного суду Чернігівської області від 07 квітня 2016 року позов, складений адвокатом Кухтою в інтересах жінки, задоволено.

НАШІ АДВОКАТИ

Адвокати системи безоплатної правової допомоги, чії приклади успішного захисту наведено у даному випуску інформаційного дайджесту

Волинська область

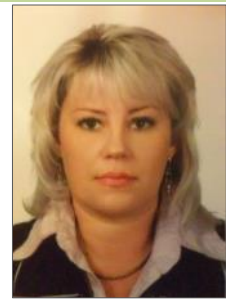
**Коваленко
Євгенія
Вікторівна**
Тел: 0506715506,
E-mail: evgenija.k@mail.ru

**Руденко-Сукач
Ольга
Ростиславівна**
Тел.: 0506650182,
E-mail: olusic@ukr.net

**Кравчук Олександр
Анатолійович**
Тел.: 0975148908,
E-mail: cox2007@mail.ru

**Косенко
Ніна Михайлівна**
Тел.моб.: (097) 458 4958
E-mail: nino4ka.78@mail.ru

Дніпропетровська область

**Дьоміна Мирослава
Володимирівна**
Тел.моб.: (050) 401 1608,
(067) 560 7785
E-mail: mir20131@mail.ru

**Велегура
Микола Іванович**
Тел.моб.: (067) 252 1342

**Гусєв
Ігор Ігорович**
E-mail:
romale47@rambler.ru
Тел.моб.: (056) 765 20 93,
(097) 765 91 87

**Козлов
Анатолій Володимирович**
E-mail: kozlov_av48@mail.ru
Тел.моб.: (097) 219 9638

Дніпропетровська область

Донецька область

**Землинська Серафима
Данилівна**
Тел. : (050) 266 25 77
E-mail: zemlinskaya@mail.ru

**Максименко
Вячеслав Іванович**
Тел.: (099) 061 21 38
E-mail: maksim-23052010@mail.ru

**Хмаріна Оксана
Вікторівна**
Тел.моб.: (096) 590 70 14

**Гайган
Катерина Олександрівна**
Тел.моб.: (098) 314 19 16
E-mail: kurcic@mail.ru

Донецька область

**Таушан
Дмитро Андрійович**
Тел.моб.: (067) 913 41 73

**Альбермах Надія
Михайлівна**
Тел.моб.: (097) 341 69 18

**Бережна
Марія Ігорівна**
Тел.моб.: (067) 271 82 43

**Паламарчук Сергій
Володимирович**
Тел.моб.: (096) 871 03 96

Житомирська область

Житомирська область

Єсін Павло Сергійович
Тел.моб.: (098) 099 64 76

**Халімончук Руслан
Михайлович**
Тел.моб.: (097) 933 55 07

Закарпатська область

**Діовші
Артур Яношович**
E-mail: adiovshi@mail.ru
Тел.моб.: (066) 128 89 52

**Кучеренко Валентин
Олександрович**
Тел.моб.: (050) 186 76 67
E-mail: Kucherenko.VA@i.ua

Закарпатська область

**Машика
Віктор Вікторович**
E-mail: v.mashyka@gmail.com
Тел.моб.: (050) 664 46 72

**Білоцерковець
Юлій Сергійович**
Тел.моб.: (066) 500 05 02

**Бандур
Роман Васильович**
E-mail: bandur.roman@mail.ru
Тел.моб.: (050) 534 18 71

**Панченко
Олександр Петрович**
E-mail: bnm@mail.ru
Тел.моб.: (050) 160 29 48, (050) 160 29 47, (050) 975 46 90

Запорізька область

Запорізька область

Калмикова
Наталія Володимирівна
E-mail:
advokatessa.knv@yandex.ua
Тел.моб.: (067) 755 14 09

Валько
Віталій Сергійович
E-mail: valvital@gmail.com
Тел.моб.: (067) 951 44 24

Василенко
Юрій Вячеславович
E-mail:
vasilenkojuriyy@rambler.ru
Тел.моб.: (066) 735 55 35

Наливайко
Валентин Євгенович
Тел.моб.: (066) 423 99 66,
(098) 059 18 92

Запорізька область

Яцуренко
Олена Анатоліївна
E-mail: yatsurenko@mail.ru
Тел.моб.: (067) 451 51 54

Фоменко Сергій
Іванович
E-mail:
adv.fomenko@list.ru
Тел.моб.: (067) 252 03 20

Савон Віталій
Володимирович
E-mail:
0619261661@mail.ru
Тел.моб.: (097) 378 97 88

Мироненко
Сергій Юрійович
E-mail:
mironenko.zp@mail.ru
Тел.моб.: (095) 235 18 12

Запорізька область

Литвинець
Юрій Володимирович
E-mail:
advokatyl@mail.ru
Тел.моб.: (050) 270 14 75

Гречко
Олексій Валерійович
E-mail:
lawyer_grechko@mail.ru
Тел.моб.: (068) 533 30 00

Ганюков Володимир
Дмитрович
E-mail:
vladimir.ganyukov@mail.ru
Тел.моб.: (067) 264 57 17

Івано-Франківська область

Луцак
Артур Олександрович
Тел.моб.: (067) 759 42 24

Івано-Франківська область

Бордяківський
Ігор Анатолійович
Тел.моб.: (097) 400 63 10

Могуренко
Микола Володимирович
E-mail:
mogurenko-ni@rambler.ru
Тел.моб.: (050) 857 32 57

Парсентьев
Ігор Валентинович
Тел.моб.: (098) 094 64 62

Светлічний
Ігор Валерійович
Тел.моб.: (093) 007 60 40,
(098) 077 13 18
6040@ukr.net

Київська область

Шаповалова
Софія Петрівна
E-mail: c704@ukr.net
Тел.моб.: (067) 498 83 32

Луцик
Арсен Алімович
E-mail:
advokatlutsyk@gmail.com
Тел.моб.: (097) 388 88 93

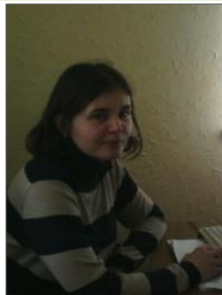
Києнко
Дмитро Олексійович
E-mail: kienkodo@ukr.net
Тел.моб.: (097) 153 86 77

Супрун
Леонід Вікторович
E-mail:
leonid2010p@gmail.com
Тел.моб.: (097) 877 26 50

Кіровоградська область

Кіровоградська область

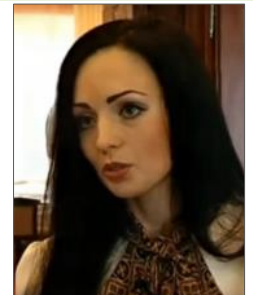
Бондаренко
Ірина Анатоліївна
Тел.моб.: (095) 318 53 00

Троянська
Ірина Вадимівна
E-mail:
irina.trojanskaja@rambler.ru
Тел.моб.: (095) 814 83 48

Новіков Олексій
Миколайович
E-mail: nan22@ukr.net
Тел.моб.: (097) 439 50 81

Малахова
Тетяна Юріївна
E-mail:
malahova.azk@ukr.net
Тел.моб.: (050) 341 16 74

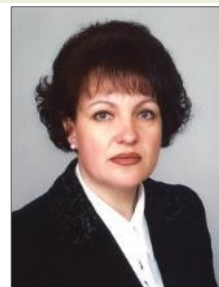
Кіровоградська область

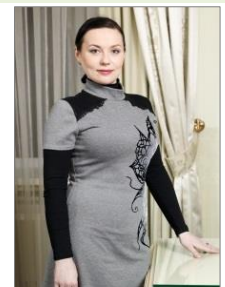
Гольфіндер
Сергій Костянтинівич

Доля Дмитро
Володимирович

Маркова Наталія
Володимирівна

Суліменко Тетяна
Анатоліївна

E-mail: sgolfinder@mail.ru
Тел.моб.: (097) 0065264

E-mail: dolya_dv@mail.ru
Тел.моб.: (095) 607 82 40

E-mail:
natalja.mark2012@yandex.ua
Тел.моб.: (099) 28 51 111

E-mail:
tanya_sulya@rambler.ru
Тел.моб.: (095) 382 23 47

Кіровоградська область

**Тимченко
Богдан Олександрович**
E-mail: bt.78@ukr.net
Тел.моб.: (097) 439 50 81

Львівська область

**Огорілко
Юрій Володимирович**
Тел.моб.: (097) 866 43 10

Миколаївська область

**Керімов Володимир
Гейдарович**
E-mail: Kerim-69@i.ua
Тел.моб.: (063) 7698769

**Садикова
Зінаїда Петрівна**
Тел.моб.: (063) 682 04
97

Миколаївська область

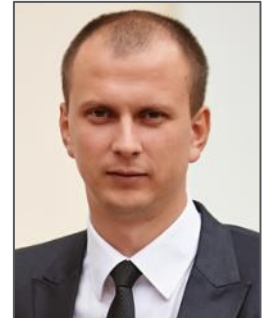
**Корець
Сергій Валерійович**
E-mail: korets_sv@ukr.net
Тел.моб.: (096) 388 03 19

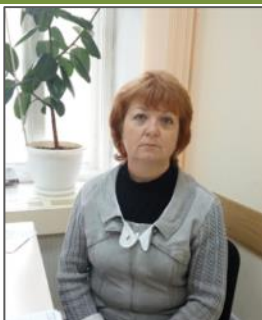
**Гадюков
Роман Миколайович**
E-mail: advokat_br@ukr.net
Тел.моб.: (095) 641 66 75

**Деміда Володимир Во-
лодимирович**
E-mail: vd_emida@mail.ua
Тел.моб.: (067) 763 37 68

**Бондаренко
Вадим Васильович**
E-mail:
bondarenkovmail@ukr.net
Тел.моб.: (093) 873 04 44

Миколаївська область

**Мілюченко Валентина Ана-
толіївна**
E-mail: miluchenko_v@ukr.net
Тел.моб.: (067) 762 89 67

Балабан Оксана Іванівна
E-mail:
oxanabalaban@yandex.ua
Тел.моб.: (066) 127 55 05

**Ярошевський Георгій
Вікторович**
E-mail: yaroshevskiy-geo@i.ua
Тел.моб.: (050) 646 97 10

**Качан
Роман Юрійович**
E-mail: adv.kachan@i.ua
Тел.моб.: (063) 374 04
66

Одеська область

Субач Ганна Акилівна
Тел.моб.: (095) 075 25 88

**Слюсар
Олександр Васильович**
Тел.моб.: (066) 988 30 10,
(063) 114 07 30

Ренгач Людмила Олексіївна
Тел.моб.: (066) 838 73 42

**Метлицька
Людмила Василівна**
Тел.моб.: (048) 703 57
39, (050) 336 10 15

Одеська область

**Грушанський
Артем Валерійович**
E-mail: gaw1972@mail.ru
Тел.моб.: (048) 743 53 31,
(066) 636 62 52

**Дідич
Євгеній Володимирович**
E-mail: Didich-87@mail.ru
Тел.моб.: (067) 927 89 01

**Тропанець
Юрій Михайлович**
E-mail:
Advakat23131@mail.ru
Тел.моб.: (097) 208 77 63

**Буюклі
Юрій Дмитрович**
E-mail:
2525.7775@mail.ru
Тел.моб.: (097) 941 09
61, 066 579 82 50

Одеська область

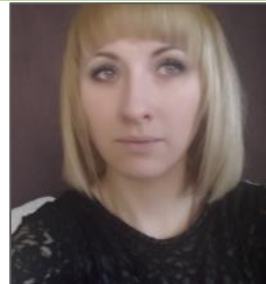

**Рудниченко
Майя Сергіївна**
E-mail: sokol155@gmail.com
Тел.: 795 77 14

Полтавська область

**Сватенко
Іван Олександрович**
E-mail: ivan_svatenko@mail.ru
Тел.: (066) 158 31 35

**Радченко Вікторія
Олександрівна**
E-mail:
viktoriya_rad@mail.ru
Тел.: (098) 705 88 36

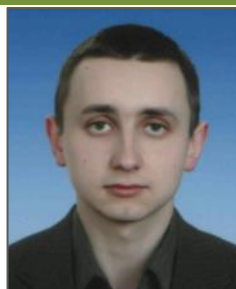

**Войтюк
Тетяна Леонідівна**
E-mail:
tatyanaruduk@rambler.ru
Тел.: (097) 517 95 51

Рівненська область

**Ковальчук
Микола Олексійович**

**Боржецький Олександр
Леонідович**

**Денисюк
Віталій Степанович**

**Невідомський
Олександр**

E-mail:
kovalchuk.mykola@rambler.ru
Тел.: (067) 727 79 20

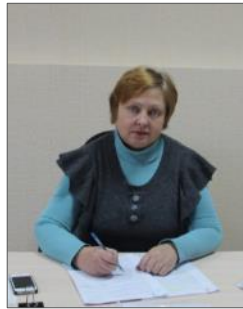
E-mail: sanja19@mail.ru
Тел.: (097) 808 86 12, (066) 843 16 47

E-mail:
advokatrivne@ukrl.net
Тел.: (097) 767 09 68

Анатолійович
E-mail: vfofo5@ukr.net
Тел.: (098) 254 16 36

Сумська область

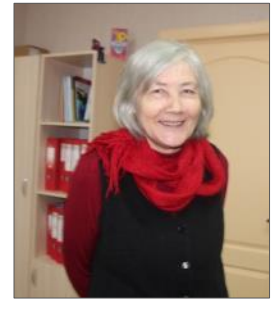
Островська
Ганна Вікторівна
Тел.моб.: (050) 729 4706

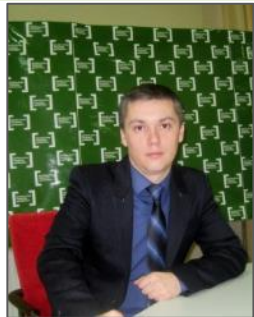
Прокоп'єва
Марина Аполонівна
Тел.моб.: (067) 257 49 10

Матеко
Лариса Анатолівна
E-mail: mateko_l@mail.ru
Тел.моб.: (050) 649 68 03

Овчинникова Раїса
Олексіївна
Тел.: 05447 6 6111

Сумська область

Борох
Валерій Миколайович
Тел.: 63 2202

Семиволос
Володимир Владиславович
Тел.: (050) 238 89 83

Кондратенко
Світлана Юріївна
Тел.: (050) 307 63 18

Черняк Марина
Володимирівна
Тел.: 054 476 61 11

Сумська область

Прихожай
Тетяна Ігорівна
Тел.: (050) 631 36 61

Мороко
Сергій Олегович
Тел.: (066) 201 09 50

Безверха Ганна Олександрівна
Тел.: (095) 535 7416

Нікітченко
Євгенія Вікторівна
Тел.: (050) 974 62 20

Сумська область

Шудренко
Тетяна Олександрівна
Тел.: (095) 883 17 08

Москвин
Володимир Васильович
Тел.моб.: (067) 163 51 51

Гук Володимир
Степанович
Тел.моб.: (097) 025 54 45

Андрусенко
Ігор Ярославович
Тел.моб.: (098) 206 63 86

Тернопільська область

Тернопільська область

**Репеха
Борис Григорович**
Тел.моб.: (096) 397 19 76

**Когут Олександр
Володимирович**
E-mail: skogyt@mail.ru
Тел.моб.: (067) 418 96 37

Харківська область

**Цемкалов Вадим Івано-
вич**
Тел.моб.: 0573 42 0287,
(099) 720 59 69

**Сало Володимир
Миколайович**
E-mail:
v.n.salo@yandex.ua
Тел.моб.: (067) 711 87 31

Харківська область

Поздняков Сергій Генріхович
Тел.моб.: 057 731 2972, (066)
272 72 42

Херсонська область

**Бондар
Володимир Борисович**
E-mail: grinwenergy@ukr.net
Тел.моб.: (050) 958 40 67

Черкаська область

**Гречуха
Віталій Іванович**
Тел.моб.: (067) 586 42 06

**Черватюк
Юлія Вікторівна**
Тел.моб.: (067) 479 70 82

Черкаська область

**Цвіркун
Олександр Сергійович**
Тел.моб.: (067) 318 53 46

Каракоця Роман Васильович
Тел.моб.: (067) 289 95 71

**Вівчар
Аурел Георгійович**
Тел.моб.: (099) 733 79 61

**Українець
Тетяна Іванівна**
Тел.моб.: (050) 925 72 65

Чернівецька область

Чернігівська область

**Сухоцький
Олексій Віталійович**
E-mail: suhotski@mail.ru
Тел.моб.: (096) 118 58 72

**Лизак Григорій
Григорович**
E-mail: lizakgrigoriy@ukr.net
Тел.моб.: (097) 775 72 15

**Логвін
Сергій Анатолійович**
E-mail: slogvin@inbox.ru
Тел.моб.: (063) 937 05 28

**Самойленко Микола
Дмитрович**
E-mail: sam-md@i.ua
Тел.моб.: (067) 695 36 42

Чернігівська область

Корнієнко

Тетяна Миколаївна

E-mail: kornienko@ukr.net

Тел.моб.: (066) 733 83 05

Чікова

Тетяна Анатоліївна

E-mail: chikova_adv@mail.ru

Тел.моб.: (063) 718 25 88

Козінова

Ганна Олегівна

E-mail:

kozinova83@mail.ru

Тел.моб.: (063) 930 82 25

Ширай

Андрій Анатолійович

E-mail: [shiray-](mailto:shiray-andrey@mail.ru)andrey@mail.ru

Тел.моб.: (093) 735 57 61

Вінницька область

Ломаченський

Віктор Петрович

Моб.тел.: (096) 290 96 06

Шеремет

Галина Анатоліївна

Моб.тел.: (062) 304 35 35, (050)

224 46 80,

E-mail: advokat.8@ukr.net

Дніпропетровська область

Заярська Кристина

Юріївна

Тел.моб.: (056) 231 68 17

Іванова

Валерія Михайлівна

Тел.моб.: (067) 606 22 68

Дніпропетровська область

Горovenko Сергій

Володимирович

Моб.тел.: (056) 572 25 13,

(067) 638 18 65

E-mail:

sergey.gorovenko@mail.ru

Вербицька Лейлі

Джанібеківна

Тел.моб.: (056) 438 46 89,

(098) 872 0145

E-mail: velejla@yandex.ru

Руденко Олександр

Вікторович

Тел.моб.: (066) 744 57 00

Чос Тарас Іванович

Тел.моб.: (097) 927 94 16

E-mail: [taras-](mailto:taras-chos@ukr.net)chos@ukr.net

Дніпропетровська область

Чуприна Тетяна Юріївна

E-mail: ms1918@bk.ru

Тел.моб.: (056) 623 56 87,

(050) 575 5858

Трегуб Юлія Євгенівна

E-mail: home.tye@gmail.com

Тел.моб.: (067) 541 67 00

Бондаренко Сергій

Олександрович

Тел.моб.: (097) 420 82 79

Котенко Іванна

Миколаївна

Тел.моб.: (096) 973 71 97

E-mail:

kotenkoim@ukr.net

Житомирська область

Нагорнюк Ольга Іванівна

Тел.моб.: (095) 796 21 09, моб.:

(095) 796 21 09

Закарпатська область

Петрунь

Микола Миколайович

Тел.: (050) 956 60 51, E-mail:

mptun@yandex.ua

Запорізька область

Валочкін

Володимир Васильович

E-mail:

[vladimir.valochkin@yand](mailto:vladimir.valochkin@yandex.ru)ex.ru

Тел.моб.: (066) 796 77 45

м. Київ

Яковлева

Світлана Андріївна

Тел.моб. (05346) 2-21-00

Київська область

Журбенко

Ігор Анатолійович

Тел.моб.: (067) 243 49 69

Луганська область

Бондаренко

Юрій Юрійович

E-mail: lispochta@mail.ru

Тел.моб.: (050) 301 73 74

Кузнєцова

Тетяна Андріївна

E-mail: vkzaika@mail.ru

Тел.моб.: (095) 424 76 62

Луганська область

Григоренко

Дмитро Павлович

E-mail: dmitriylex@mail.ru

Тел.моб.: (063) 191 58 95

Дуднік Ірина Олександрівна

E-mail: arina_dudnik@mail.ru

Тел.моб.: (095) 510 03 68

Львівська область

Стец Володимир

Михайлович

E-mail:

stezvologumur@ukr.net

Тел.моб.: (067) 687 97 11

Кравчишин

Руслана Богданівна

Тел.моб.: (063) 560 68

48

Львівська область			Одеська область
Курілець Андрій Іванович Тел.моб.: (067) 673 65 19	Гриньо Михайло Іванович Тел.моб.: (097) 383 7724	Цапар Мирослава Володимирівна Тел.моб.: (097) 561 74 16	Спічак Вадим Олексійович Тел.моб.: (093) 692 38 18
Одеська область	Полтавська область	Рівненська область	
Єрохіна Олена Вікторівна E-mail: Erohina-elena@inbox.ru Тел.моб.: (063) 460 50 65	Шамшурін Юрій В'ячеславович Тел.моб.: (067) 858 92 56	Лейковський Микола Павлович E-mail: medadvokat@email.ua Тел.моб.: (067) 776 4913	Юхимчук Іван Миколайович Тел.моб.: (067) 364 30 77
Рівненська область	Хмельницька область		
Хомюк Віталій Ярославович Тел.моб.: (050) 677 37 15	Осередчук Ольга Михайлівна E-mail: oseredchuk@nxt.ru Тел.моб.: (098) 253 0320	Іванов Антон Броніславович Тел.моб.: (096) 947 51 68	Ніколайчук Зінаїда Іванівна Тел.моб.: (097) 327 88 48
Хмельницька область	Чернівецька область		
Сторожук Юрій Володимирович E-mail: advokatstorozhuk@meta.ua Тел.моб.: (096) 851 5986	Ковалюк Михайло Григорович Тел.моб.: (098) 227 55 50	Данко Андрій Васильович Тел.моб.: (066) 019 98 09; (097) 903 46 38	Кириляк Володимир Юрійович Тел.моб.: (097) 262 80 21
Чернівецька область	Чернігівська область		
Усманов Мурад Амірович E-mail: murad.usmanov@gmail.com Тел.моб.: (050) 837 35 85	Марченко Григорій Миколайович Тел.моб.: (098) 424 32 00	Могілевець Оксана Сергіївна E-mail: mogilevets8@ukr.net Тел.моб.: (097) 508 59 20	

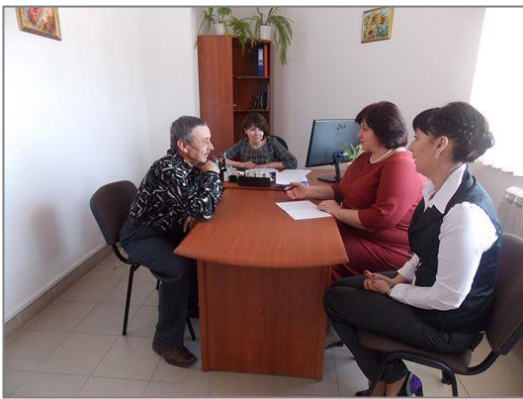
Кращі практики адвокатської діяльності та менеджменту

[ ] Корисні практики в роботі центрів з надання БВПД

У даному суброзділі дайджесту – збірка прикладів корисних практик з управління та забезпечення роботи центрів з надання БВПД, доведення їх до відома інших центрів у різних регіонах з метою можливого запровадження аналогічних практик. У поточному випуску дайджесту пропонуємо ознайомитися із наступними прикладами таких практик.

Консультування військових

Чортківський місцевий центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги надав учасникам АТО юридичні консультації

7 квітня 2016 року до **Чортківського місцевого центру** звернулися учасники бойових дій та АТО з питаннями щодо перерахунку пенсії, пільгового кредитування та отримання безкоштовних ліків. Після надання відповідних консультацій фахівцями центру, для вирішення своїх питань військові мали змогу звернутися до державних установ - Пенсійного фонду України в Чортківському районі та Тернопільського регіонального управління Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву.

Нагадуємо, що згідно п. 9 частини першої ст. 14 Закону «Про безоплатну правову допомогу» учасники бойових дій, інваліди війни, учасники війни та особи, на яких поширюється дія Закону «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» мають право на отримання безоплатної правової допомоги.

Виїзна консультація до військових Лановецького району

14 квітня 2016 року фахівці **Кременецького місцевого центру** з надання безоплатної вторинної правової допомоги **Валентина Вербицька, Ірина Бурченко та Петро Гуменюк** в залі засідань Лановецької районної ради провели робочу зустріч із заступником голови громадської організації «Воїнів Антитерористичної операції» Лановецького району **Сергієм Гончаруком** та учасниками АТО.

У ході зустрічі присутні обговорили низку питань, з якими бійці АТО зустрічаються під час реалізації своїх соціальних гарантій, зазначених у ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Так, учасники бойових дій та АТО отримали роз'яснення щодо виплати грошо-

вої компенсації мобілізованим та виділення земельних ділянок для ведення особистого селянського господарства.

Військовозобов'язані Рокитнівщини зможуть отримати юридичні консультації на базі нещодавно відкритого мобільного пункту

Новий мобільний пункт консультування **Сарненського місцевого центру** запрацював на базі Рокитнівського районного військового комісаріату. Під час його відкриття фахівці центру, **Юлія Олешкевич** та **Юлія Болкуневич** надали присутнім інформацію про можливість отримання безоплатної вторинної правової допомоги ветеранам та особам, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (зокрема, учасникам АТО).

Відтак щомісяця на базі Рокитнівського районного військового комісаріату учасники бойових дій зможуть отримати юридичні консультації та роз'яснення з питань їхнього соціального захисту.

Виїзне консультування військовослужбовців, які проживають в м. Кременці

25 квітня 2016 року в.о. директора **Кременецького місцевого центру Валентина Вербицька** та начальник відділу попередньої роботи з клієнтами **Тетяна Точинська** відкрили мобільний консультаційний пункт у приміщенні громадської організації «Спілка учасників бойових дій АТО Кременецького району». У роботі консультаційного пункту взяв участь і голова Спілки **Іван Білосевич**.

Фахівці місцевого центру надали учасникам бойових дій правові консультації щодо необхідних документів, необхідних бійцям для отримання путівок у санаторно-курортні заклади.

У Чернігівському обласному військовому комісаріаті відкрито кімнату правової допомоги

20 квітня 2016 року в результаті підписання меморандуму про співпрацю між обласним комісаріатом, обласним управлінням юстиції та **Чернігівським місцевим центром** безоплатної правової допомоги, було започатковано кімнату безоплатної правової допомоги.

Відтепер військовослужбовці, а також їх родини та сім'ї загиблих у зоні АТО воїнів тепер зможуть безкоштовно отримати юридичну допомогу, роз'яснення чи навіть адвоката просто в обласному військкоматі. Плануються також виїзди юристів до військових міс-

течок.

Правову консультацію у професійних юристів відповідні категорії громадян зможуть отримати кожен першу і третю середу місяця у першій половині дня.

Пункт консультування працюватиме для учасників АТО у Сарненській військовій частині А-0153

Працівники **Сарненського місцевого центру Юлія Олешкевич та Юлія Болкуневич** продовжують проводити заходи з налагодження співпраці щодо створення та роботи мобільних пунктів консультування для соціально вразливих категорій громадян. Нещодавно такий пункт було відкрито у Сарненській військовій частині А-0153, де безкоштовні консультації та роз'яснення зможуть отримати особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (зокрема, учасники АТО).

Мобільні консультаційні пункти

Мобільний пункт консультування для дітей, які потребують правової допомоги

3 березня інтегратори **Шосткинського місцевого центру** з надання безоплатної вторинної правової допомоги **Ольга Правосуд та Юлія Зацаринна** провели навчальну лекцію «Права дитини-сироти на безоплатну вторинну правову допомогу» для учнів 9-10 класів Шосткинської спеціальної школи I-II ступенів № 10, а також налагодили співпрацю щодо створення та роботи мобільного пункту консультування.

Варто зазначити, що Шосткинська спеціальна школа – це заклад з педагогічною корекцією, де навчаються діти з особливими потребами. Переважна більшість учнів діти-сироти, діти позбавленого батьківського піклування та діти, які мають інвалідність.

У Луцьку відкрили мобільний пункт юридичного консультування для громадян похилого віку та інвалідів

Інваліди – категорія громадян, які потребують особливої підтримки та захисту, зокрема правового. У зв'язку із цим, з метою надання юридичної допомоги людям похилого віку та інвалідам, 17 травня 2016 року працівники **Луцького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги** відкрили черговий мобільний пункт консультування в Луцькому геріатричному пансіонаті.

В.о. директора Луцького МЦ з надання БВПД **Ірина Войчук** ознайомила присутніх із роботою Луцького місцевого центру, роз'яснила поняття безоплатної первинної та вторинної правової допомоги, звернула увагу на порядок подання та розгляду звернень людей із інвалідністю та малозабезпечених осіб.

Керівник Луцького геріатричного пансіонату – **Алла Гнатюк** зазначила, що робота таких мобільних

консультаційних пунктів є вкрай важливою, оскільки правова допомога для її підопічних стає дієвою та доступною, коли фахівці приходять безпосередньо до тих, хто її потребує.

Виїзне консультування у геріатричному пансіонаті для людей похилого віку

З метою розширення доступу до правової допомоги працівниками **Вижницького місцевого центру** з надання безоплатної вторинної правової допомоги на базі Коритненського геріатричного пансіонату проведено виїзне консультування для людей похилого віку та інвалідів, які потребують стороннього догляду і допомоги.

На всі запитання, які цікавили громадян, а це здебільшого питання спадкування та пенсійного забезпечення, представниками Вижницького місцевого центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги надано кваліфіковані

відповіді.

Запрацював мобільний консультаційний пункт на базі школи-інтернату «Центр освіти та соціально-педагогічної підтримки»

28 квітня працівники **Володимир-Волинського місцевого центру** з надання безоплатної вторинної правової допомоги провели робочу зустріч з директором спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату, яка знаходиться у селі Затурці Локачинського району. Результатом візиту стала підписана Угода про співпрацю та відкриття у школі-інтернаті мобільного консультаційного пункту з правових питань, з метою розширення доступу до безоплатної правової допомоги для дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування, дітей, що можуть зазнати насильства.

Працюватиме пункт кожної четвертої середи останнього місяця кварталу.

Мобільний пункт консультування інвалідів Луцького місцевого центру з надання БВПД відкрито в приміщенні Рожищенської центральної районної лікарні

З 22 квітня 2016 року, з метою наближення безоплатної правової допомоги до населення, а саме створення та забезпечення роботи мобільного пункту консультування для інвалідів, у приміщенні Рожищенської центральної районної лікарні розпочав свою роботу мобільний пункт консультування. Відповідних домовленостей було досягнуто у ході робочого візиту в.о. директора **Луцького місцевого центру** з надання БВПД **Ірини Войчук** та головного лікаря **Віктора Редзія**.

Мобільний пункт консультування для людей з вадами зору
8 квітня мобільний пункт консультування запрацював на базі Володимирецької територіальної первинної організації українського товариства сліпих (Володимирецька ТПО УТОС), до території обслуговування якої входить також м. Кузнецовськ та смт Зарічне. Про його функціонування домовилися директор **Сарненського місцевого центру Микола Павлюк** та голова організації **Ганна Єфремова**.

Відтак щомісяця особи з вадами зору (члени вищезгаданої організації) зможуть отримати юридичні консультації та роз'яснення з правових питань. Детальніше про час роботи мобільного консультаційного пункту можна дізнатися за телефоном (067) 856-74-35.

Мобільний пункт консультування для людей із вадами слуху

Рівненський місцевий центр з надання безоплатної первинної правової допомоги започаткував роботу «Мобільного пункту консультування» на базі Рівненської обласної громадської організації українського товариства глухих (УТОГ). Співробітники центру **Ольга Мазурець** та **Ольга Мельник** завдяки перекладачу розповіли людям із вадами слуху про порядок подання та розгляду звернень осіб із інвалідністю, а також відповіли на правові питання, що стосувалися трудового, медичного, спадкового, земельного та сімейного права.

Ольга Ящук, перекладач УТОГ, підкреслила, що "робота таких мобільних консультпунктів є вкрай важливою, адже допомагає не тільки з'ясувати юридичні проблеми, але й підвищує рівень правової грамотності цієї малозахищеної категорії громадян».

Співпраця з Національною поліцією

У Чернігові відбулися робочі зустрічі на виконання Меморандуму про співпрацю, укладеного між Міністерством юстиції України та Національною поліцією

25 квітня, 12, 17 та 26 травня відбулися робочі зустрічі представників **Регіонального центру** з надання безоплатної вторинної правової допомоги у **Чернігівській області**, юстиції та адвокатської спільноти з **чернігівськими патрульними поліцейськими**.

В рамках робочих зустрічей взяли участь заступник директора Регіонального центру з надання БВПД у Чернігівській області **Олеся Пирковська**, адвокат **Микола Росомаха**, начальник Державної виконавчої служби ГТУЮ у Чернігівській області **Сергій П'ятниця**, **патрульні поліцейські Чернігова**.

Сторони обговорили питання щодо практики адміністративних затримань, забезпечення права на

захист затриманих осіб, правильності винесення постанов про адміністративні правопорушення та необхідність внесення змін до діючого законодавства; навчаннями було охоплено 200 патрульних поліцейських.

Залучення молоді до питань надання БПД

Зустріч у форматі діалогу зі студентами Арцизького аграрного професійного ліцею

16 березня в. о. директора **Арцизького місцевого центру** з надання безоплатної вторинної правової допомоги **Олександр Старенков** зустрівся із студентами аграрного професійного ліцею, розташованому у с. Теплиця Арцизького району. Студенти отримали корисні поради щодо правильної поведінки при затриманні поліцією, а також прийняли активну участь в обговоренні питань щодо:

- умов надання безоплатної вторинної правової допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування;
- можливості захисту порушених прав дітей в кримінальному, цивільному та адміністративному судочинстві;
- порядку надання вторинної правової допомоги дітям, які можуть стати або стали жертвою насильства в сім'ї.

Під час проведення заходу усім присутнім були роздані інформаційні буклети, які роз'яснюють як скористатись правом отримання безоплатної вторинної правової допомоги.

У гості до Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у м. Києві завітали учні київської школи №1

Під час екскурсії до **Регіонального центру у м. Києві** адвокат **Ігор Светлічний** показав дітям приклади звітів адвокатів, пояснив, як оцінюється та перевіряється їх робота, розповів про конкурси, регулярний моніторинг та тренінги, що відвідують адвокати, які залучаються до надання безоплатної вто-

ринної правової допомоги.

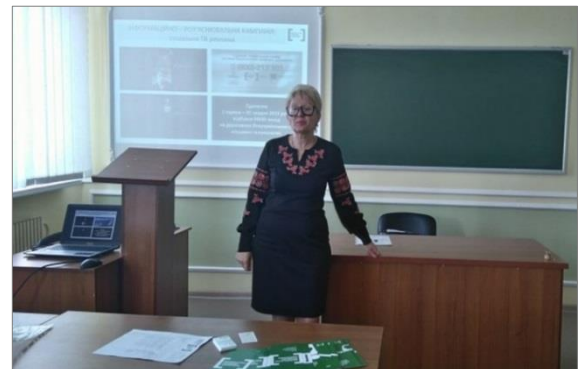

Наприкінці екскурсії учні мали змогу задати питання. Здебільшого вони стосувалися уточнення кількості неповнолітніх у якості клієнтів центру та з'ясування видів наданої їм допомоги. Також школярі цікавилися найпоширенішими причинами звернення дітей по правову допомогу.

Студенти Сумського національного аграрного університету проходять практику в системі безоплатної правової допомоги

17 березня директор **Регіонального центру** з надання безоплатної вторинної правової допомоги у **Сумській області Олена Демченко** провела тематичну зустріч зі студентами четвертого курсу юридичного факультету «Безоплатна правова допомога – соціальна програма уряду».

Директорка розповіла студентам-юристам про те, як кожен громадянин може реалізувати конституційне право на правову допомогу, познайомила з основними положеннями Закону України «Про безоплатну правову допомогу» та перспективами розвитку системи надання безоплатної правової допомоги. Результатом зустрічі стала домовленість про те, що студенти-юристи проходять практику та стажування в системі безоплатної правової допомоги, а саме в Регіональному та місцевих центрах Сумської області.

Адресна правова допомога громадянам

Виїзд до клієнта з обмеженими можливостями

У травні місяці до **Чортківського місцевого центру** з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернулася жителька села Чортківського району у зв'язку з неможливістю її брата, інваліда II групи дитинства, оформити спадщину після смерті батька, через розбіжності у правовстановлюючих документах.

Фахівці центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги забезпечили адресну правову допомогу громадянину з інвалідністю за місцем проживання та провели інформаційну роботу з метою розширення доступу до БВПД жителів сільської місцевості.

Онлайн консультування громадян

16 березня 2016 року до **Першого миколаївського місцевого центру** з надання безоплатної вторинної правової допомоги звернувся громадянин Королівства Нідерландів Р. з проханням надати йому роз'яснення окремих норм українського законодавства щодо процедури розлучення в Україні.

Фахівці відділу організації надання безоплатної вторинної правової та роботи з адвокатами **Наталія Гайдамака** та **Вікторія Пазурчик** надали йому роз'яснення стосовно сімейного та цивільного законодавства англійською мовою.

Спеціалісти центру роз'яснили процедуру звернення до суду в Україні та подальшого здійснення судочинства.

Он-лайн консультації з юридичних питань можна отримати, звернувшись за Skype-адресами: pershiy.bvpd, mykolaiv2bvpd, voznensensk_bvpd.

Спілкування із засудженими в режимі скайп-конференцій застосовується працівниками системи з надання безоплатної вторинної правової допомоги **Регіонального центру в Рівненській області**.

Так, 23 березня під час відеоконференції, що відбулася в приміщенні управління Державної пенітенціарної служби України за участю директора Рівненського центру **Василя Овдіюка** та адвоката **Олександра Негрея**, учасники провели засідання комісії з застосування заохочувальних норм

Городоцького виправного центру (№131), під час якої розглядалося питання застосування умовно-дострокового звільнення засуджених.

В онлайн режимі присутні мали змогу поспілкуватися з засудженими та адміністрацією. Опісля засідання комісії було відбувся також прийом засуджених з особистих питань.

В **Котовському місцевому центрі** з надання БВПД з березня запроваджено проект з надання безоплатної первинної правової допомоги по телефону "Гаряча лінія безоплатних юридичних консультацій "Правовий порадник". Проект стартував на підставі підписаного Договору про співпрацю та встановлених партнерських відносин між Котовським місцевим центром з надання безоплатної вторинної правової допомоги та Адвокатським об'єднанням "Юридична консультація Котовського району Одеської області".

Правові консультації та роз'яснення громадяни м. Котовськ можуть отримати щопонеділка з 10 до 12 години, зателефонувавши на гарячу лінію.

Першим миколаївським місцевим центром з надання БВПД було започатковано скарп-зв'язок з бібліотеками Новоодеського, Березанського, Миколаївського, Очаківського районів, м. Очакова та м. Миколаєва. Відповідно до розробленого графіку для всіх бібліотек, кожен громадянин, який звернеться до бібліотеки з налагодженим скарп-зв'язком, зможе отримати консультацію «онлайн». Такі консультації надаються кожного другого та четвертого четверга місяця починаючи з лютого 2016 року з 14:00 год. до 17:00 год.

Завдяки розширенню мережі дистанційних пунктів надання безоплатної правової допомоги на базі бібліотечних систем як важливих елементів у системі БПД, громадяни отримують юридичну допомогу в режимі он-лайн консультацій (скарп-зв'язок) у центральній районній бібліотеці **м. Шацьк** на безкоштовній основі. Така послуга в системі надання БПД впроваджується і реалізується центрами надання безоплатної вторинної правової допомоги в рамках нового проекту системи БПП в Україні «Бібліоміст».

З 20 травня отримати консультацію або роз'яснення з правового питання мешканці **Шацької** громади зможуть за допомогою Skype-зв'язку, зконтактувавши зі спеціалістами **Володимир-Волинського місцевого центру** за відповідним профілем: volodymyr-volynskyy.legalaid з понеділка по п'ятницю з 9.00 до 18.00 години.

У Дубенській районній бібліотеці розпочав свою роботу пункт дистанційного консультування. Жителі соціально незахищених категорій трьох сільських територіальних громад Верби, Привільного та Мильчі Дубенського району через скарп-консультування отримали безоплатну правову допомогу, зокрема щодо спадкового права, земельних питань та захисту прав споживачів. Консультації селянам надали співробітники **Дубенського місцевого центру Ігор Маркулич та Юрій Черномаз**.

Володимир-Волинський місцевий центр налагодив партнерські стосунки з бібліотекою-філією Локачинської централізованої бібліотечної системи, яка працює в системі "Бібліоміст". З завідувачем установи наразі узгоджено питання надання правових послуг через систему онлайн-зв'язку шляхом створення дистанційного пункту консультування на базі бібліотеки-філії, яка обслуговує с. Затурці, с.

Юнівку та с. Вільку Садівську.

Графік роботи: з вівторка по п'ятницю з 14.00 до 18.00.

13 квітня 130 мешканців Рівненського краю отримали безоплатну правову допомогу у ході дистанційного консультування, яке відбувалося у рамках Програми «Бібліоміст» Рівненської обласної універсальної наукової бібліотеки (РОУНБ).

Спікерами правової онлайн-консультації були практикуючі адвокати, які співпрацюють із **Рівненським місцевим центром** з надання БВПД, **Юрій Бондар** та **Дмитро Ляшко**.

Слухачам надали професійні відповіді на численні запитання, що стосувалися компенсації за невикористану відпустку, вихідної допомоги при звільненні за згодою двох сторін та при скороченні, оплати праці під час випробувального терміну, індексації, щодо відпусток та лікарняних, а також про можливі зміни у новому Трудовому кодексі.

15 квітня 2016 року директор **Чортківського місцевого центру** з надання безоплатної вторинної правової допомоги **Марія Гамбаль** та адвокат **Сергій Волинець** провели онлайн - консультації через скайп-зв'язок з бібліотеками-філіями сіл Чортківського району (Біла, Джурин, Звиняч, Колиндяни, Пробіжна, Улашківці, Шульганівка) у приміщенні Чортківської центральної бібліотеки, з метою розширення доступу до безоплатної правової допомоги громадян. Отже громадяни, які потребують безоплатної вторинної правової допомоги можуть отримати юридичні консу-

льтації онлайн скориставшись скайп зв'язком chortkivlib.

Розвиток мережі параюристів

Регіональний центр з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Сумській області та Сумський місцевий центр провели установчий семінар-навчання для голів квартальних комітетів «Доступна та якісна правова допомога для населення міста Суми».

Установчий семінар став першим кроком до створення мережі параюристів. У ході заходу присутні ознайомилися із функціонуванням системи безоплатної правової допомоги, а також отримали розуміння, які саме знання та вміння вони отримують протягом наступних трьох модулів навчання.

[ ] Європейська практика правового захисту

*Розділ підготовлено у співпраці із Українською Гельсінською спілкою з прав людини

Договірні (конвенційні) органи Організації Об'єднаних Націй з прав людини

Коли держава затверджує якийсь договір в області прав людини шляхом ратифікації або приєднання, вона стає учасником цього договору і приймає на себе юридичне зобов'язання дотримуватися зазначених в ньому прав. З метою дотримання положень договорів, створюються комітети незалежних експертів, які спостерігають за виконанням договорів ООН в області прав людини державами-учасницями. Договірні органи засідають в Женеві (Швейцарія).

✓ Які ж існують органи? Для чого створені такі органи?

Нині функціонують 10 комітетів ООН:

Назва	Дата створення	Слідкує за виконанням
Комітет з прав людини (КПЛ)	1977 р.	Міжнародного пакту про громадянські і політичні права (1966 р.) і факультативних протоколів до нього
Комітет з економічних, соціальних і культурних прав (КЕСКП)	1985 р.	Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права (1966 р.).
Комітет з ліквідації расової дискримінації (КЛРД)	1970 р.	Міжнародної конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації (1965 р.).
Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок (КЛДЖ)	1982 р.	Міжнародної конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (1979 р.) і факультативного протоколу до неї (1999 р.).
Комітет проти тортур	1987 р.	Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських і принижують гідність, видів (1984 р.).
Підкомітет з недопущення катувань та інших жорстоких, нелюдських і принижуючих гідність видів поводження чи покарання (ППП)	2006 р.	Створений згідно з Факультативним протоколом до Конвенції проти катувань (ФПКПК) (2002 р.), відвідує місця позбавлення волі з метою недопущення катувань та інших жорстоких, нелюдських і принижуючих гідність видів поводження чи покарання

Комітет з прав дитини (КПД)	1991 р.	Конвенції про права дитини (1989 р.)
Комітет із захисту прав трудящих-мігрантів (КПТМ)	2004 р.	Міжнародної конвенції про захист прав всіх трудящих-мігрантів і членів їх сімей (1990 р.).
Комітет з прав інвалідів (КПІ)	2008 р.	Міжнародної конвенції про права осіб з інвалідністю (2006 р.).
Комітет з насильницьких зникнень (КНІ)	2010 р.	Міжнародної конвенції для захисту всіх осіб від насильницьких зникнень (2006 р.).

✓ Чим займаються комітети ООН?

Після ратифікації міжнародних договорів держави-учасниці зобов'язані періодично надавати комітетам доповіді про вжиті ними заходи з метою забезпечення дотримання передбачених в договорах прав. Що цікаво, доповіді держав-учасників розглядаються договірними органами не тільки на основі самих доповідей держав-учасниць, а й разом з іншою інформацією, яка надходить до них від правозахисних організацій, інших неурядових установ і т.д. Тобто можна сказати, що комітети дуже широко вивчають порушені питання і вони можуть скласти загальну картину проблеми не тільки на основі тверджень держав-учасниць, які часто бувають не дуже об'єктивними, а й на основі інформації неупереджених інституцій. Розгляд доповіді завершується прийняттям "заклучних зауважень/коментарів", в яких договірний орган зазначає проблеми, що викликають його занепокоєність і дає конкретні рекомендації державі-учасниці щодо майбутніх дій. Після прийняття "заклучних зауважень/коментарів", очікується, що держава-учасник прийме належні заходи для виконання рекомендацій договірного органу.

Також комітети ООН з прав людини приймають індивідуальні скарги та деякі комітети мають право здійснювати розслідування по повідомленнях про порушення державами-учасниками закріплених в договорах зобов'язань.

Згідно ч. 4 ст. 55 Конституції України, «Кожний громадянин України має право після використання національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод у міжнародні судові установи або у відповідні міжнародні організації, членом або учасником яких є Україна».

Тому, якщо ваші права гарантовані конвенціями порушені і ви пройшли всі національні засоби правового захисту, ви можете сміливо звертатися до комітетів ООН з індивідуальною скаргою за формуляром, який знаходиться на офіційному сайті комітетів <http://www.ohchr.org/RU/HRBodies/Pages/HumanRightsBodies.aspx>.

Щоправда, на сьогоднішній день рішення комітетів ООН з прав людини в Україні мають невизначений статус, їх сприймають скоріше як рекомендацію, а не рішення, яке мало б негайно виконуватися. Тому залишається надіятися, що найближчим часом комітети ООН з прав людини стануть авторитетними органами для України в сфері захисту прав людини та [їхні рішення будуть виконуватися на рівні з рішеннями Європейського суду з прав людини](#).

✓ **Яке ж значення мають комітети ООН?**

Договірні органи ООН у сфері прав людини мають надзвичайно важливе значення для суспільства, оскільки саме завдяки таким неупередженим органам, їх рішенням, "заклучним зауваження/коментарям", ми можемо в сукупності побачити настільки дотримуються основоположні права людини в тій чи іншій країні. Ці органи можуть допомогти правозахисним організаціям та іншим інституціям у боротьбі за захистом прав людей на міжнародному рівні, побудові дійсно правової, демократичної системи захисту у якій кожна людина незалежно від віку, статі тощо буде відчувати себе захищеною та потрібною.

NB! [Центр стратегічних судових справ Української спілки з прав людини](#) зробив огляди усіх рішень комітетів ООН проти України, ознайомитися з ними можна в рубриці «Практика комітетів ООН»

за цим посиланням: <http://precedent.in.ua/category/analitics/prectiseoon/>

Постійно оновлюваний інформаційний календар «ООН-інформ: календар діяльності Організації Об'єднаних Націй в сфері прав людини (13 жовтня 2015 року - 22 травня 2016 року)» можна переглянути тут: <http://precedent.in.ua/2016/05/06/oon-ynform-kalendar-devatelnosty-or/>

Дякуємо за увагу!

Відповідальні за випуск:

Координаційний центр з надання правової допомоги

Регіональний центр з надання БВПД в Одеській області

Заступник директора

Начальник управління комунікацій та забезпечення доступу до публічної інформації

Головний спеціаліст відділу комунікацій

Головний спеціаліст відділу комунікацій

Заступник директора

Сергій Троценко

IP 10013

e-mail:

serhii.trotsenko@legalaid.gov.ua

Надія Кизицька

IP 10021

e-mail:

nadiia.kyzytska@legalaid.gov.ua

Анастасія Чичкань

IP 10050

e-mail:

anastasiya.chychkan@legalaid.gov.ua

Марія Ємельяненко

IP 10034

e-mail:

maria.yemelyanenko@legalaid.gov.ua

Юлія Лісова

IP 46404

e-mail:

yuliya.lisova@legalaid.gov.ua

